

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Eshetőségek.

Irta: Mezei Ernő.

Biztosak vagyunk benne, egészen a magyar közönség általános hangulatával egyezünk meg, amikor hüvös józansággal, hideg skepticizmussal figyeljük meg a válság háttéréből kibontakozó pillanatképeket. Minden elvesztegetett nappal szorongatóbbá válik a köynyszerűségek láncolata és méltán tarthatunk attól, hogy a túlhosszu vajudásnak csak hibás vagy veszedelmes szülés leszen az eredménye. Lehet, hogy a megmozdult hegyek nyomoruságos egeret szülnék, de lehet az is, hogy vulkánikus megrendülést, rémséges pusztulást vetnek ki magukból. Csak az áldásos termékenység fakadására, az alkotó öserő megnyilatkozására van a legkevesebb reményünk. Hajh, nemcsak olyan eshetőségek ellen kell a magyar közönségnek minden lelki erejét fölverteznie, melyek már első színteré vészjóslón merednek reája. Megtanulhatta, hogy komor bizalmatlansággal fogadja az olyanokat is, amelyek a szép látszat kísértésével közelegnek feléje. A szép és hamis látszat — igen, ez a végzetesebb veszedelem. Közvetlen tapasztalatok árán tanulja most ezt a magyar közszellem.

Ugy látszik Lukács László került ismét a bécsi nyeregbe. De talán mégis ki lehet törölni ismétlődő bécsi kihallgatásai daczára is a kibontakozás idáig emlegetett módjai közül azt, amely ugynevezett függetlenségi egy kabinetbe házastana össze ó-szabadelvűekkel, vagy isten tudja micsoda „neutrális” jellegűekkel. Bárha Bécsben még el nem ejtették ezt a gondolatot, nem nézhetjük másnak, mint a hosszú és lázassá vált válságállapotnak eszeveszett hallucinációjának. A köznevettségnek, amelyről azt állítják, hogy ölni képes, még sohasem volt oly maró sava, mint amilyennel ezt a kísérletet a legrovidebb idő alatt fölperzselné. Micsoda többségi kormányzat, amely a koronához való bizalmi viszonyt akképen fejzéné ki, hogy saját felügyeltetése végett a király külön bizalmiférfiait fogadná be! Bécsben ez persze zseniális tervnek tetszhetett. Hiszen Bécsben a koalíciós kormányzatban való összeműködést is csak úgy fogták fel, mint az elvtelenség rendszeres iskoláját a függetlenségi párt számára. Az elvadult stréberségnek egyre sürűbb rajokban sustorgó jelenségeit úgy látszik most Bécsben arra magyarázták, hogy a függetlenségi elemek immár teljesen megérték az elvtelen szé-

delgések olyan magasabb tanfolyamára is, amilyent Lukács ajánlata jelentett. De elfelejtették, hogy ez az ajánlat minden eddigi hazugságnak teljes leleplezését, a nyilvánvaló kipellengérezést jelentti, amire pedig bármi szemérmetlen hatalomvágy se vállalkozhatik oly könnyen.

Ezzel a furán merész tervvel szemben áll a másik követelés, amely a koalíció megszűntével egy „tisza függetlenségi minisztérium” megalakítását szorgalmazza. Ez a jelző elég káprázatos, de éppen a káprázattól is tanácsos óvakodni. Meg kell vizsgálni, csakugyan fenéki tejjel-e a pohár! Jóllehet, az elvi határvonalak a függetlenségi pártiság és más politikai táborok között az utóbbi időkben meglehetősen kétesekké váltak, ilyen jellegű kormányzat politikai jogosultságát s egyben pozitív gyakorlati jelentőségét nem lehetne kétségbevonni, mihielyt bármi olyan elvi értékkel s országos érdekekkel lenne egybekapcsolva, amely a mai viszonyok között egyedül ez a párt képvisel nyilvános és határozott kötelezettséggel. De éppen az utolsó jelentések után nagyon is kételkedni lehet, hogy azok a merész időjósok, akik a bécsi horizontot folyton a hajnali reménység színében látják, a miniszteri

Lidérczfény.

Irta: Hevesi József.

(Utánnemés títos.)

II.

Az ígért földje.

Addig, amíg a délibábos síkságon járt Csimay Gáboréknak az ígért földje felé haladó vonata, megülte lelküket a bánatos borongás. Kissé aggodalmaskodva néztek a bizonytalan jövő elé és nem minden szomorúság nélkül látták, hogy tűnnek el szemek elől az ismerős vidékek.

Szinte fájó szívvel vettek búcsút minden ismerős dombtól, az egyes buzatábláktól, a nyárfás tanyáktól, a szomszédos kis falvaktól, melyeknek apró tornyai szinte kikívánczoltak a bogárháta házikók közül.

Ugy érezték, mintha lelküknek egy részét, szívüknek egy darabkáját hagynák itt vissza a szent anyaföldön, midőn most nekimeznek a nagy bizonytalanságnak.

Vajjon mi vár majd rájuk a messze idegenben?

De ez az aggodó érzés nem sokáig tartott. Csimay Gábor, meg Kata asszony alig látott még valamit a nagyvilágból. Jófermán még künn sem jártak a határból. Egyszer voltak együtt a nyíregyházi országos vásáron. Csak a katonaszolgálat Bertóknak volt némi jártassága az utazásban. Ő már messze földeket bebarangolt.

Az utazás izgalmi, no meg aztán Budapest fővárosnak gyönyörűségei csakhamar kivertek a kivándorlók lelkéből a mult sötét felhőit. Elfelejtkeztek a kis nyírségi faluról,

ahonnan világgá indultak és az a sok szép, amit láttak, a nagyvárosi élet színes képei bizalommal töltötte el őket a jövő iránt is. Milyen más élet vár most rájuk!

Nincsenek többé ahhoz a kis faluhoz kötve, ahhoz a szűk kis határhoz, melyben életük eddig lepergett. Belevetik magukat a nagy embergomoly nyüzsgésébe és ha már felveszik a nagy küzdelmet, lesz a szemüknek is mit látnia, a lelküknek is mit élveznie.

Hiszen egészen más a világ, mint amilyenek ők eddig látták regényes, kis falujokban!

Budapesten nem időzhettek sokáig. A hajó, melyre jelentkeztek és mely az új világba volt őket szállítandó, pár nap múlva már indulni fog Fiuméből.

Nekik tehát sietniök kellett.

A keleti pályaudvarnál már tömérdek sok utitársra akadtak, akik mindannyian szerencsét próbálni indultak az új, az ismeretlen világ felé.

Nagy szemeket meresztettek, mikor Fiume előtt a tengert, azt a szörnyű nagy vizet megpillantották. Ezen fognak tehát végighajózni, hogy az ígért földjére eljuthassanak.

A kivándorlási házban helyezték el őket Fiumében és jól esett nekik, hogy itt a messze távolban valami gondoskodó pártfogást tapasztaltak a hatóság részéről. Ugy érezték, mintha ezen a messze földön sem volnának vad idegenben és van, aki az érdekeikkel, a jóvoltukkal törődik és hasznos utbaigazítással látja el őket.

Már akkor rengeteg sok ember gyűlt itt össze Magyarországon minden vidékéről, magyarok, németek, tótok, horvátok. Mind,

mind az a türelmetlen vagy ösztökélte, hogy a hátuk mögött hagyassák a küzdelemmel teljes multat, az eddigi életet, mely teli volt sanjarusággal, sóhajással és könyvekkel és egy új világban új életet kezdjenek. Lehetetlen, hogy az az elszántság, az a nagy készség, melylyel nekivágnak az új viszonyoknak, diadalra ne juttassa őket.

Harmadnap már ott volt a rengeteg nagy hajó, az óceánjáró, mely akkora, mint egy egész falu, a kikötőben és csoportonként helyezték el őket a rengeteg alkotmányba.

Az idő igen kedvező volt, az ég tiszta és derült, a tenger sima és a nap fényétől ragyogó.

A lelküknek nagyon jól esett és igen biztató volt ez a gyönyörű látvány.

De azért mégis, mikor a hajó elindult velük és a magyarok rázendítették az igazi magyar lélekből lelkedzett szolozsmát:

„Isten áldd meg a magyart
Jó kedvvel, bőséggel,
Nyujts feléje védő kart,
Ha küzd ellenséggel.”

Hát bizony könyvek szöttek a szemükbe. Ugy elfogta őket a keserves érzés, úgy fájt itt hagyniok azt a földet, mely ápol és eltakar és melyről azt zengi a költő, hogy a nagyvilágon ekívül nincs számodra hely, áldjen vagy verjen sors keze, itt éljed, halnod kell.

Az ám! Sirtak valamennyien... Egyszerre eszükbe jutott a kalászos róma, a kis, akáczlombos falu, a kis templom harangjának ezüst csengése, a magyar népdal bubánatos zokogása és az a faluvégi árnyas temető, melyben kedves halottjaik aluszszák örök álmukat.

tárczak kiküzdésével együtt az elvi győzelmet is gondolják biztosíthatni. Bécsben a függetlenségi párt külön pályázatát eddig csak a hatalomért való licitáció szempontjából mérlegelték és nyomban erélyesen használták fel arra, hogy a koalíciós tényezők minden egyéb ajánlatát, mely az ország számára reális engedményeket kívánt szerezni, egyszerűen, rövidesen visszautasítsanak. Ellenben hajlandónak mutatkoztak arra, hogy a függetlenségi pártnak külön rendőrségi felügyelet mellett több tárczát is adjanak, ha a párt az önálló bankra vonatkozó követelését utközben az „elvfentartások” árkába dobja. Hát világos is, hogy Bécs a „tisza függetlenségi minisztériumba” csak úgy nyugodnék bele, ha ilyes neutrális rendőri aszisztencia nélkül is teljes biztosítékot nyújtanak elvektől való mentességéről és udvaronc kezességéről. Lehetségesnek vegyük-e ezt?

A függetlenségi pártnak azért szigorúan latra kell vetnie mindazokat a ruganyos formulákat, amelyeket egy jövő kormányzati programja során a bankkérdés elintézéséül eléje tennének. Mert van egy út, amelyre az eddigi koalíciós kormány bátran rálephetett volna, amely azonban egy tiszta függetlenségi kormány elől el van zárva. A koalíciós kormány nyal szemben lehetett úgy nézni a helyzetet, hogy ennek mindenekelőtt a jelen országgyűlésen a paktum összes kötelezettségeinek lebonyolítását kell biztosítani. Ennélfogva a bankkérdés elvi eldöntését a jövő nagy parlamentre lehetett volna hagynia és a függetlenségi párt egyelőre beérhette volna most azzal, hogy nem engedi meg a bankszabadalom megújítását. De a „tisza függetlenségi” diszjektivitással ékesített kormányának tisztességgel bizony nem lehetne másként az ország elé lépnie, minthogy már megalakulásával

meghozza a bankkérdés elvi eldöntését. Nem jöhet másképp, minthogy már programjában bemutatja a király teljes hozzájárulását az önálló bankhoz és megadatja magának hozzá a kötelező parlamenti utasítást is. Mert ez a feltétel ránézve a legközvetlenebb lelkiismereti próba. Hogy a függetlenségi párt az önálló bank jelszavával felmondja a koalíciós viszonyt és csatasorba állítsa a közvéleményt, azután pedig, ha megosrtomolta a hatalom ormát, csak begöngyölitve sarokba állítsa a zászlót, amelyet a megvívott tetőre kellene tűznie? Bizony ezt az erkölcsi lehetetlenséget egy pillanatig se lehetne büntetlenül megkísérletie.

Minden biztató időjóslás ellenére mi még sehol sem fedezzük fel a világosodó pontot, mely az ólmos felhőborúnak kezdődő enyhülését jelenti. És szemben a kegyetlen alternatívákkal, mi ezután is csak jó néven vennők, ha a paktumos kötelezettségek teljes és becsületes végrehajtására a koalíciós pártok kormányzati összműködését tovább is biztosítani lehetne. Nem mintha a harcot kerülni akarnánk. Ellenkezőleg, éppen mert a nagy harcot kikerülhetlennek kell tartania, követelheti is a nemzet azt, hogy ez a harc a legjobban legyen előkészítve és semmi hozzávaló fegyvernek ne legyünk híjával. Sajnáltni kellene azt is, ha a megújított koalíciós kormányzatnak úgy kellene a választási reform nagy munkájához fognia, hogy erkölcsi tőkéje sok értékétől volna megfosztva, alkotó energiája is szét volna zilálva. Mert olyan idők ezek, amikor minden akarat megleszen próbálva, minden erő megleszen mérve és minden lélek rejtett tartalma napvilágra leszen hozva.

Olyan idők ezek, amikor minden hazafinak és annál inkább minden füg-

getlenséginek tudnia kell kitérnie a látogatatos szerencse elől is és tudnia kell szembeszállania a zordon végzettel is.

Budapest, június 26.

Wekerle utazása. Wekerle Sándor miniszter elnök ma délután 2 óra 40 perczkor dánsi birtokára utazott.

A horvátországi helyzet. A hivatalos lap mai száma közli Cernkovich Miklósnak, a horvát-szlavon-dalmát országos kormány belügyi osztály főnökének és bányhelyettesnek felmentését és ebből az alkalomból történt kitüntetését, valamint Cuvaj Ede zágrábi főpolgármesternek belügyi osztályfőnökké és bányhelyettesé történt kinevezését. Cuvaj Ede, az országos kormány belügyi osztályának főnöke, ma fogadta az országos kormány, a főügyészség és az ügyészség hivatalnokai karának bemutatkozását. Dr. Miksaics osztályfőnök üdvözlő beszédére Cuvaj osztályfőnök hosszabb beszédbe válaszolt:

— A kormány állandóságának tudata kell, — ugymond többek közt, — hogy áthassa a nép minden rétegét, hogy ezáltal a báni állásban beálló változásról keringő hírek valódi értékükre leszállíttassanak. A kiegyezés hűségének vallja magát, mely a Magyarországgal évszázadokon át szétszakíthatlanul egybefűző államkötélnek eredménye, amelyet a pragmatika szankció és az inaugurális diploma szentesít. E törvény a Magyarországgal való államközösséget statuálja Ausztriával és a külfölddel szemben, biztosítja a horvát terület integritását és széleskörű autonómiát biztosit nekünk. Mivel azonban évek során több nyelvi és elvi félreértés támadt, igyekezni fog a kormány ezeket a regnikoláris küldöttségek által törvényes uton megoldani, mielőtt a két testvérország helyzete ezt megengedi. A báni programja értelmében, amely politikai és nemzeti egyéniségünknek és ennél fogva közjogi helyzetünknek is megfelel és az 1906. évi május 3-ki, valamint az 1908. évi márczius 2-iki királyi leiratok értelmében szóló legszélesebb alapon álló választási törvényt fog keresztül vinni, továbbá törekedni fog a városok és községeknek nagyobb autonómiát szerezni, a kereskedelmet nagy- és kisipart, valamint az összes közgazdasági ágakat hathatósan támogatni. A jelenlegi állapotoknak véget kell vetni és mielőbb lehetővé kell tenni az országgyűlés továbbműködését. E célból törekedni fog, hogy fegyverszünetet hozzon létre a pártok között és a lehetőség szerint enyhítse a személyes ellentéteket. Különös gondot fog fordítani a horvátok és szerbek közötti lehető jó viszony helyre-

Nagyon is erőt vett rajtuk a meghatottság és az első órákban bizony megfeküdte lelkiüket a szomorúság.

De aztán eszükbe jutott az a sok szenvedés, amiben eddig itthon részük volt, a sok küzdelem, a végtelen gond, a mindennapi kenyérért és a szakadatlan kínlás, melylyel eddigi életüket tengették és erre megcsillapodtak.

Ennél rosszabb sors — így okoskodtak — már nem várhat rájuk a messze idegenben sem.

Mindnyájuknak a fülében esengettek azok a színes ígéretek, melyekkel részint a már kivándorolt ismerőseik, részint azok, akik őket az újvilág felé terelték, elbálmozdták és bizalomtól megerősített lélekkel néztek a jövő elé.

A hajó pedig ezenközben messzire kijutott a kikötőből és alig néhány óra múlva már künn voltak a sik tengeren, ahol nem láttak egyebet, mint eget és a végtelen vizet.

Hát az első napokban az új benyomások mélysége hatása alatt eléggé jól érezték magukat az utasok. Ámbátor, mikor pihenőre tértek, a hajó kemény ágyain bánatosan gondoltak vissza a hazai, jó, pihés dunyhákra, menyágyakra. Az étkezés is nagyon betyáreledel volt a jó koszthoz szokott magyar gyomornak. Nem is igen izlett nekik és szívesebben falatozták a magukkal hazulról hozott joféle szalonát és egyéb madár-látta ételeket.

De hát mindez csak hagyján! Nem ulti mód várt rájuk a messze idegenben, azt látták ok nagyon jól és korán hozzá kell szokniok a lemondáshoz, a kemény élethez. Ebbe belenyugodtak.

A fedélközi utasok, így hívták a kivándorlókat, mint egy nagy hangyaboly sürgölődtek egész nap és az utazás hosszú napjait, estéit tréfákkal, hazafias és szent énekek dalolásával iparkodtak megrövidíteni. Akadt közöttük, aki értett egyik-másik hangszerhez, hegedűhöz, tilinkóhoz, harmónikához. Hát csak elmulatoztak.

De ennek a mulatságnak volt ám bőjtje is.

A hajójuk miadössze két helyen kötött ki. Akkor aztán nekivágott a nagy óceánnak. A sima végtelenségnek!

Hiszén, ha mindig sima lett volna, akkor nem lett volna semmi baj! Hanem egy napon csak tarajosodni kezdett a tenger. Mint ha a fenekén valami nagy nyugtalanság volna, úgy kezdett mozgolódni a víz színe. Előbb apró fehér hullámok barázdái vonultak a tengeren végig. Mintha a véghetlenség nagy szörnyetege a fogait viacsorgatta volna. Azután egyre nőni, nőni kezdtek ezek az apró hullámok. A víz haragos, sötét színeket váltott. És egyszerre csak valami sajtóságos ingás fogta el a nagy hajót, mintha hirtelen szédület vett volna rajta erőt és nem tudna többé megállni a lábán, hanem dülöngöznie kellene. Csak hogy nem olyan volt dülödezése, mint a részeg emberé, hol jobbra, hol hátra. A hullámhányta hajó mozgásai kiszámíthatatlanok. Hol orral lefelé bukdaesol a mély hullám völgyben, hogy szinte ég felé mered a hajó hátsó része, hol meg magásra kuszik föl a hajó eleje, mintha a nagy hullámtoronyra akarna föl-mászni. De ebben a törekvésben nekivág egy másik hullámóriás és oldalra tolja a falunagy-áru hajót, aztán jön egy újabb hul-

lúmszörnyeteg és visszaveti, hogy szinte receseg-ropog minden bordája.

Az utasokon, akiknek az ilyesmiről még csak fogalmuk sincs, hiába rajzolgatták ki maguk előtt otthon a tengeri vihar bőszen haragját, félelmetes érzés vesz erőt. Ok eddig csak az alföldi rónaságon voltak tanui a kalásztenger ártatlan hullámvészének, mikor az szél végigszántott rajta. De az ilyen istenitéleti munkát el sem tudták otthon gondolni.

Mint egy kis dióhéjat tánczoltatta a vihar a hajószörnyeteget és az utasok legnagyobb részét ledöntötte az utálatos tengeri betegség. Kata asszony bizony azt hitte, hogy a végét járja. A szomszéd ágyakról is mindenfelől fájdalmas nyöszörgések, a halálfelelem kínos kitörései hallatszottak.

A férfiakat is levette lábáról a tengeri betegség, nem annyira veszedelmes, mint szörnyen kellemetlen érzése.

Bizony esendes szemrehányást tettek önmagukban, hogy hát minek is volt elindulni hazulról és kitenni magukat ennek a sok viszentagságnak. Aki arra született, hogy nyomorogjon, hát az csak törődjék bele a sorsába.

Pedig hát nem úgy van az. Ilyen gondolatokat csak a tengeri veszedelem sugallhat. Mert minden valamire való embernek kötelessége, hogy a maga ügyén, haján, élete során a lehetőséghez képest segítsen és férfias bátorsággal vegye föl a küzdelmet a sors mostohaságával.

Sok szemrehányást is kellett elszenvendniök a férfiaknak a halálra rémült asszonyoktól és még a türelmes Kata asszony is perelt Gábor gazdával, hogy mire való volt

nie a lát-
dnia kell
zzettel is.

nius 26.

or miniszter-
dánosi birto-

talos lap mai
a horvát-szla-
gyi osztály-
ntését és el-
ét, valamint
belügyi osztály-
kinevezését.
gyi osztály-
ormány, a fő-
karának be-
önök idővel
b beszédben

data kell, —
a a nép min-
lásban beálló
kükre leszá-
ek vallja ma-
okon át szét-
k eredménye,
z inaugurális
gyarországgal
riával és a
rvát terület
biztosít ne-
nyelvi és elvi
rmány ezeket
rvényes uton
helyzete ezt
nében, amely
és ennél-
el és az 1906.
március 2-iki
zélesebb ala-
ul viáni, to-
ségeknek na-
delmet nagy-
lasági ágakat
állapotoknak
kell tenni az
ól törekedni
re a pártok
e a szemé-
fordítani a
zony helyre-

szinte re-

smiről még
olgatták ki
ar bős ha-
Ök eddig
tanui a
nak, mikor
lyen isten-
thon gon-

tatta a vi-
sok legna-
os tengeri
hitte, hogy
ól is min-
a halálfé-

a tengeri
mes, mint

ettek öa-
elindulni
nek a sok
tt, hogy
ék bele a

lyen gon-
m sugall-
embernek
n, haján,
egítsen és
küzdelmet

elszenved-
lt asszo-
ny is
való volt

alkítására és az összes állampolgárok törvényben biztosított jogainak épségben tartására. Ami a zágrábi pert illeti, a kormány teljes mértékben szem előtt fogja tartani bírói függetlenséget és semmi tekintetben nem fogja az ítélőhatalmat befolyásolni. Ezután kifejti annak szükségességét, hogy erős párt alakuljon, amely magában foglalja mindazokat a hazafiakat, akik őszintén a kiegyezés alapon állanak.

A beszédet, melyet ismételten viharos helyeslés ezakított felbe, nagy tetszéssel fogadták.

A horvát-szerb koalíció tegnap késő éjjel végzte be tanácskozásait a követendő politikára vonatkozólag / azokról hosszabb kommunikét adott ki. Ebben konstatálják, hogy báró Rauch horvát bán még mindig nem tudott magának pártot szerezni és azért a frankistákat használja fel a koalíció ellen, akiket illetékes helyen unionista érzelmi elemek gyanánt igyekszik feltüntetni. A bán tehetetlenségében abszolutisztikus eszközökhöz nyúl. A koalíció megbontása végett rendezték a nagy-szerb felségúrulási pert, mely Horvátországot az egész világ előtt megszégyenítette. Az egyesülési, gyülekezési és sajtószabadságot lábbal tiporják és életbeléptették a titkosrendőri regimet, melynek segítségével a kormánynak nem tetsző embereket lehetlenné teszik. A horvát országgyűlés két év óta szünetel, a nép pénzét felhatalmazás nélkül költik el. A képviselőket az immunitás ignorálásával császári pátensek alapján börtönbe vetik. Mindezeknél fogva a koalíció elhatározza, hogy minden alkotmányos eszközzel akciózt indít az alkotmány helyreállítására, az országgyűlés egybehívására és az általános, egyenlő választási jog törvénybe iktatása érdekében. A koalíció haladéktalanul megteszi a kellő lépéseket, hogy a képviselői immunitásnak érvényét szerezzen. Az értekezlet még több más a párt belső szervezetére vonatkozó határozatot hozott és megelégedéssel vette tudomásul, hogy a külföld a horvátországi viszonyok iránt érdeklődik. A lapokat, melyek ezen a pártértekezletől kiadott kommunikét közölték, az ügyész elkoboztatta.

A horvátok összehívják az országgyűlést. Zágrábról jelentik: A horvát-szerb koalíció tegnapi értekezletén a következő határozatot hozta: Tekintettel Novoszil Mátvás mentelmi jogának megsértésére és tekintettel arra, hogy Novoszil a bródi járási előjárás egy osztrák császári pátenst alapján 14 napi fogságra ítélte mentelmi jogának teljes ignorálásával; a koalíció ezért elhatározta, hogy

az az okvetetlenkedés? Miért is hagyták el a nyugodalmas, csendes otthonát? Bizonyos, hogy most már itt vesznek mindnyájan nyomorultán nedves teengersirban!

Szerencsére csak pár napig tartott az üléstől, mely annyira ráijesztett a szegény utasokra és mely már kóstolónak mutatkozott, hogy milyen jövendő vár rájuk az új világban.

Mihelyt azonban a tenger leesendesegett, a fölzgatott, fölzaklatott kedélyek is megnyugodtak lassacskán. Csakhamar magukhoz tértek a nagy rémületől és ismét beköltözött a hajóra a békés, nyugodt, némi vidámság, bizalom a jövő iránt és a reménykedés szivárványos érzése.

De Csímay Gábornak még egyéb kis összeintézkedése is akadt a hajón, amely bizony kicsibe mult, hogy végzetessé nem vált a szamára.

A Kata asszony tudniillik még igen szemrevaló, kívánatos, csinos, kis menyecske volt és nem csoda, ha a férfiak bizony akár-hányszor éhes szemekkel néztek reá. Az asszonykának azonban tiszta és ártatlan volt a lelke és bizony még csak ügyet sem vetett egyik-másik embernek az okvetetlenkedésére. Mintha észre sem vette volna. Szerette ő az urát tisztaérzésű, hü szerellemmel és azt is tudta, hogy jaj volna annak, aki őt csak meg is közelíteni merészkedne. Az ura úgy összeroppanatán akár egy svábbogarat. (De sok ilyen fekete bogár mászott itt is a hajó fülkéiben!)

Egy angol matróz azonban nem akart abbahagyni a szemtelenkedésével. Egyre ott legyeskedett a szép, gömbölyű menyecske körül és vagy nem értette, vagy nem akarta

ebben az ügyben összehívja az országgyűlést és e célból már a legközelebbi napokban husz aláírással ellátott kérvényt fog benyújtani a képviselőház elnökéhez, Justh Gyulához.

A székelyudvarhelyi választás. A Solymossy Endre halálával megüresedett székelyudvarhelyi választókerületben ma volt a képviselőválasztás. A mandátumra egyetlen jelölt, dr. Valentsik Ferenc vármegyei tiszti főügyész pályázott függetlenségi programmal, akit az elnök egyhangulag megválasztott képviselőnek jelentett ki.

Lukács László a királynál.

— Holnap dönt a király. —

Kossuth és a függetlenségi párt.

Budapest, június 26.

A mai nap igen nevezetes fordulatot hozott a kormányválságban. Lukács László királyi meghívásra az éjszaka váratlanul Bécsbe utazott és ma délelőtt már közel kétórás audiencián volt a királynál. Lukács László előterjesztette a kibontakozásra vonatkozó nézeteit, amelyekre a király azt válaszolta, hogy holnapig megfontolja a dolgot és ezért fölszólította Lukács Lászlót, hogy holnap ismét jelenjék meg előtte.

Bécsi tudósítások szerint ott már azt hiszik, hogy az események már most nagyon gyors tempóban fognak lejátszódni s egy hét alatt kinevezik az új kormányt. Lukács oly függetlenségi párti kabinetet tervez, amelynek élén mint a korona bizalmi embere egy hatvanhetes politikus állna, s amelyben a királynak még két bizalmi embere foglalna helyet. E terv végrehajtásához meg kell nyerni Kossuth Ferencet s meglehet, hogy ez meg fog történni azon a kihallgatáson, amelyen a király Kossuthot jövő héten, valószínűleg hétfőn fogadni fogja. A Kossuth kihallgatásáról szóló hír korai volt, mert meghívása csak Lukács mai kihallgatásán lett aktuális. A király ugyanis, e hírforrás szerint, oly kabinetet akar kinevezni, amelynek élén Lukács László áll.

érteni Kata asszony fenyegetését, hogy megjárja, ha megismerkedik az ura ökleivel, bizony nem igen tágitott melőle.

Az asszony, aki félt a botránnytól, egy ideig csak titkolta a dolgot úgy ahogy tudott, maga védekezett a matróz tolakodása ellen.

Egyszer azonban Csímay Gábor éppen akkor lépett be az asszonyterembe, mikor Kata asszony tülekedett a matrózzal. Gábor szeméit elfutotta a vér. Mint egy himtigris rohant a szemtelen matrózra, egyet rántott sajta akkorát, hogy menten a térdére bukott. Aztán letépte a földre, rátérdelt a melőre és jó, kemény alföldi öklét végigtánczoltatta az angol koponyán. Ütötte, verte ott, ahol érte. Bizony, ha ki nem szedik a kezei közül, a hajón még aznap temetés lett volna. Matróztemetés.

Természetes, hogy a dolgot a kapitány elé került, aki parancsolója és kiskirálya minden hajónak.

Csímay Gábor nagy hajba kerülhetett volna. Gyilkossági szándék esete forgott fenn. Meg akart ölni egy matrózt.

Nagy kihallgatások történtek, melyek szerencsére mind kedvezően hangzottak Csímay Gáborra nézve, úgy hogy a kapitány fölmentő ítéletet hozott.

De a mi embereink lelkében ez az eset is nagyon keserű nyomokat hagyott.

Csímay Gábor borongósan mondta Bertók öcsésének:

— Azt hiszem, Bertó öcsém, nagy boldogot csináltunk. Mégis csak jobb lett volna tán otthon maradni és huzni tovább az igát! Ki tudja, mi vár még reánk ezental!

A kabinet egyes tagjainak kiválasztását a király Lukácsra bizza, akinek a királytól írásbeli teljes fölhatalmazása van. Ha Lukácsnak nem sikerül a függetlenségi pártot a kabinetjébe való belépésre bírni, akkor a függetlenségi párt nélkül fogja kabinetjét megalakítani.

Ezek a bécsi hírek közül azonban csak az a legutolsó mondat bír jelentőséggel, hogy Lukács László képes a függetlenségi párttal szemben, tehát imparlamentáris módon is kormányt alakítani. A függetlenségi párton ugyanis ma is a legnyomatékosabb módon fejezték ki, hogy a függetlenségi párt nem hajlandó sem a koalícióval tovább együtt menni, de épp oly kevésbé hajlandó más 67-es politikusokkal is közös akcióra vállalkozni és hogy a függetlenségi párt nem ejti el semmi áron sem az önálló banknak 1911-re való felállítását. Ilyen körülmények között pedig Lukács Lászlónak az a képtelen terve, hogy a függetlenségi párttal csináljon kormányt, már eleve megvalósíthatatlan.

Sokkal jelentőségteljesebb, hogy Kossuth meghívását a legközelebbi napokra várják. Hír szerint hétfőn jelenik meg Kossuth a király előtt. Ezen az audiencián kétségtelenül ki fog derülni, hogy a függetlenségi párt nem hajlandó eddigi szövetségeseit a Lukács-féle ó-szabadelvűekkel föleserélni.

A helyzetnek ez az alakulása nagy részben hozzájárult ahhoz, hogy az az akció, amely aláírásgyűjtésben nyilvánult meg, ma véget ért és szervezői szükségességnek látták Kossuthot küldöttségileg biztosítani arról, hogy az akció nem irányult ellene.

Kossuth Ferencz audienciáján bizonyára ismét a saját kibontakozási terve alapján fogja javasolni a megoldást s a királytól fog függni, hogy az alkotmányos, vagy az imparlamentáris megoldást választja-e.

Lukács László a királynál.

Lukács László az éjjel a legnagyobb titokban Bécsbe utazott, ahoza ma reggel érkezett meg. Tegnap este kapta meghívóját a kabinetirodától, amelyben ma délelőtti tizenegy órára rendelték kihallgatására. A meghívás a függetlenségi pártban történtek óta nem volt meglepetés, sőt majdnem természetesnek látszik. Lukács, amikor először volt a felségnél, már oly tervet terjesztett elő, amelynek egyik része arra az esetre szólt, ha ekkoril a függetlenségi párttal megegyezni; a terv második része azonban oly eshetőségre nézve tartalmazott javaslatokat, amely éppen most, úgy látszik, bekövetkezett, amikor a függetlenségi párt nem akar semmiképpen sem engedni. Lukács a délelőtti folyamán senkivel sem tartott politikai megbeszéléseket és tizenegy órakor a Burgba hajtatott, ahol a király kihallgatáson fogadta:

Kihallgatása előtt Lukács László így nyilatkozott:

— A kabinetiroda hívására jöttem Bécsbe és ma délelőtti tizenegy órakor kihallgatáson jelenek meg a király előtt. A helyzet kezdettől fogva igen súlyos volt, de a legutóbbi napok eseményei következtében még súlyosabbá vált. Véleményem szerint Kossuthnak a koalíció föntartására és a kormánynak ezen alapon való megújítására vonatkozó kísérlete meghiúsult. Erre a próbálkozásra semmi befolyást sem gyakoroltam. Meghiúsulása előre látható volt a belső ellentétek miatt, amelyek tárgyi és személyi antagonizmusokat eredményeztek. Most tehát az én akcióim, amely egy kis ideig szünetelt, ismét előtérbe jutott. En a függetlenségi pártnak határozott javaslatokat tettem, amelyeknek az volt a lényege, hogy függetlenségi kormány alakítandó, amely-

ben csak három, ő felsége által megjelölendő tárcza volna pártokivüli hatvanhetes politikussal betöltendő. Ennek a kormányzat első feladata volna a választói reform megalkotásával a paktumnak megfelelni, a folyó államszükségleteket ellátni, de minden más függő kérdést az új választói törvény alapján választandó új parlamentnek tart fenn. Ezt a javaslatot a függetlenségi párt visszautasította s megíusult Kossuth Ferencnek a koalíció főtartására irányuló terve is. Hogy mi fog most történni, az a királytól függ. Még nem tudom, milyen hatást tettek ő felségére a legutóbbi napok eseményei s azt sem tudom, hogy fog-e nekem valamiféle utasítást adni.

Lukács szokatlanul hosszú ideig időzött a király dolgozószobájában és csak kevéssel egy óra előtt tért vissza a Krantz-szállóba levő lakására, ahol fogadta a nagyszámban megjelent magyar és osztrák hírlapírókat, arra a kérdésre, hogy mit tud közölni, Lukács ezt felelte:

— Igen kevés a mondanivalóm. Megjelentem ő felségénél kihallgatáson és jelentést tettem neki a helyzetről. Kihallgatásom alatt az egész helyzetet alaposan megvitattuk. Mászt nem mondhatok, csupán még azt, hogy ő felsége főtartotta magának az elhatározást és én itt maradok Bécsben még holnapig, hogy bevárjam, miképpen dönt a felség.

Arra a kérdésre, hogy tud-e valamit Kossuth tervbevett audienciájáról, Lukács ezt felelte:

— Erről semmit sem tudok.

A „Neue Freie Presse” írja mai esti lapjában: A külsőségek azt bizonyítják, hogy Lukács terve a függetlenségi pártban történtek után ismét erősen előtérbe lépett. Meglehet, hogy Lukács Budapestre mint formálisan meghívott homo regius fog visszatérni. Ma meg lehet állapítani azt a tényt, hogy Lukács misztériójáról nem mondott le és a királynak tett jelentésében sem mondta, hogy akciója sikerét többé nem remélheti. Lukács a király meghívásából jött Bécsbe. Már ebből is kitűnik, hogy a fonalat tovább fonják. E perczen tehát valószínűnek látszik, hogy Lukács mint formálisan meghívott homo regius fog a pártokkal tárgyalni. Budapestről viszont azt jelentik a „Neue Freie Presse”-nek, hogy Lukács Bécsbe történt meghívásának budapesti politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak. A meghívást úgy fogják fel, hogy a korona a válság kibonyolításánál tovább is erre az államférfiura akar támaszkodni. Ezen felül, úgy látszik, hogy Kossuth ama terve, hogy az ő vezetése alatt függetlenségi kabinet és ebbe a koronának a hatvanhetes pártokból vett parlamenti személyiségeket nevezzenek ki a király bizalmi emberei gyanánt, mérveadó helyen a válság megoldására vonatkozó dicsőítőjeit nem adták más irányt. Csak Lukács kihallgatásának befejezése után lehet majd megítélni, hogy Kossuth tervét végleg eljuttették-e, vagy pedig arról tovább fognak tárgyalni. A függetlenségi pártban történtek után valószínű, hogy Kossuth tervét véglegesen eljutták, miután az magában a függetlenségi pártban is nagy ellentétet talál és így nem alkalmas arra, hogy a békés kibontakozást biztosítsa. Miután a mai kihallgatáson nem történt döntés, azt hiszik, hogy a király Lukácsot holnap újra kihallgatáson fogadja avégből, hogy elhatározását tudtára adja.

Lukács László audienciájáról felhívatólosan ezt jelentik:

Lukács László belső titkos tanácsos tegnap a kabinetirodától meghívást kapott a királyhoz. Ennek következtében Lukács László tegnap este 10 órakor Bécsbe utazott, ahova ma reggel hat óra tíz perczkor érkezett meg. A délelőttön át Lukács dr. csaknem megszakítás nélkül szállóbeli lakásán dolgozott; látogatásokat egyáltalán nem tett. Dél előtt háromnegyed 11 órakor lakásáról a Hofburgba ment, ahol ő felsége külön kihallgatáson fogadta. E kihallgatáson Lukács László megtette a válság megoldására vonatkozó előterjesztéseit. Kihallgatása egy és háromnegyed óra hosszat tartott. Ő felsége Lukács Lászlónak a válság megoldására vonatkozó előterjesztéseit és javaslatait érdeklődéssel hallgatta meg s a kihallgatás végén közölte Lukács

Lászlóval, hogy elhatározásait későbbre halasztja. Ő felsége kifejezte abbéli kívánságát, hogy Lukács további intézkedésig Bécsben maradjon. Lukács László majdnem egész délután a Krantz-szállóbeli lakásán dolgozott; látogatásokat nem tett és nem fogadott. Mint a Budapesti Tudósító-val illetékes helyen közlik, Lukács László a holnapi nap folyamán újból kihallgatáson jelenik meg ő felségénél. Budapestre valószínűleg holnap délután a második gyorsvonattal tér vissza.

Kossuth és a függetlenségi párt.

A függetlenségi pártban ma lényegesen megváltozott a hangulat. Kossuth Ferencnek az az erőteljes föllépése, amelyvel szembeszállt a Teleki—Batthyány—Hollo-féle akcióval, azt eredményezte, hogy ma már beszüntették az aláírásgyűjtést és az ívet bizalomnyilvánítás kíséretében átadták Kossuth Ferencnek, aki azt megsemmisítette.

A kölcsönös megértés elősegítését célzó tanácskozások, részben Lukács Lászlónak a királyhoz való meghívásának hatása alatt, már kora délelőtt megkezdődtek. Justh Gyulánál a képviselőház elnöki termében állandóan jöttek-mentek a képviselők és ezeken a tanácskozásokon nyomatékosan megállapították, hogy a függetlenségi párt semmi körülmények között sem szövetkezhetik Lukács Lászlóval. Megállapították azt is, hogy Lukácsal nem tárgyal a függetlenségi pártban soha senki. Egyedül Kossuthot, mint a párt elnökét és Justh Gyulát, mint a képviselőház elnökét, kereste fel Lukács a király egyenes megbízása folytán. Justh mindjárt kijelentette, hogy Kossuth az egyedül illetékes faktor, aki a függetlenségi párt nevében tárgyalhat. De mindjárt kijelentették egyúttal azt is, — úgy Justh, mint Kossuth — hogy a Lukács-féle proppozíciók teljesen elfogadhatatlanok. A látogatók között Barabás Béla is fölkereste Justh Gyulát. Ez a látogatás igen izgalmas jelenetekkel volt fűszerezve, azonban végül is megállapították azt, hogy ilyen körülmények között kétszeresen nagy fontosságú, hogy az a félreértés, amely az aláírások gyűjtése miatt támadt eloszlatás és hogy a párt egysége dokumentáltassék. Ez ügyben fontos tanácskozások folytak a kereskedelmi minisztériumban is, ahol Kossuth Ferencet kereste fel a függetlenségi pártban számos tagja, akik a párt elnökével és vezérével behatóan konferáltak. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter délután félegy órakor a pénzügyminisztériumban meglátogatta Wekerle Sándor miniszterelnököt, akivel körülbelül egy órán át tanácskozott.

Ezek a kétoldalu tanácskozások és tárgyalások azt eredményezték, hogy a „Pol. Ért.” már a kora délutáni órákban ezt a kommunikét adhatta ki:

Értesülésünk szerint tárgyalások vannak folyamatban a függetlenségi párt körében, hogy az az akció, amelyet a függetlenségi párt egyes tagjai aláírási ívvel indítottak, rekrimínáltassék, az aláírások az illetőknek visszaadassanak, miután ez alkalmas arra, hogy a kibontakozás nehézségeit szaporítsa. Úgy halljuk, hogy igen sokan az aláírók közül hangoztatták is, hogy ők aláírásukkal nem akartak felesleges nehézséget okozni és amennyiben illetékes részről úgy találják, hogy ez igenis megnehezíti a kibontakozást, készek aláírásukat visszavonni. Ezt azonban lehetőleg úgy szeretnék, hogy az összes aláírók csatlakozzanak az aláírási ív megsemmisítéséhez, ezzel nem érintvén az aláírási ívben foglalt lényegét és az ott kifejezésre jutott álláspontot.

Estére azután már meg is találták a formát, amely a kibékülésre vezetett. A délután folyamán ugyanis Földes Béla, báró Kemény Árpád, Kubik Gyula, Leszkay Gyula, Mérey Lajos és gróf Teleki Arvéd küldöttségileg ke-

resték fel lakásán Kossuth Ferencet és a küldöttség nevében gróf Teleki Arvéd Kossuth Ferencnek, mint a függetlenségi párt vezérének átadta az aláírásokkal ellátott ívet, annak határozott hangoztatásával, hogy ezen aláírásokkal a párt tagjai nemcsak, hogy demonstrálni nem akartak Kossuth Ferenc ellen, hanem éppen ellenkezőleg a párt egységét akarták kidomborítani és a vezér álláspontját támogatni. Sajnálatos, hogy a lapközlemények és egyéb híresztelések ezt a mozgalmat úgy tüntették fel, mintha Kossuth Ferenc ellen irányuló éle lett volna.

A küldöttség tagjainak Kossuth Ferenc az választotta, hogy tekintve a helyzet nehézségeit, kerülni kell mindent, ami a párt egységének rovására szolgálhat, mert másképen az ő vezetése lehetetlenné válik.

Kossuth Ferenc mindvégig a legnagyobb hidegséggel beszélt.

Este a függetlenségi pártkörben a mai nap eseményeinek hatása alatt igen mozgalmas volt az élet. A nagy társalgóteremben Justh Gyula képviselőházi elnök, több al-elnök, főispán és a pártban számos képviselő és Kultaja beható eszmecsere folytató a politikai helyzettel kapcsolatosan Lukács László mai audienciájáról. Közben megérkezett az a hattagu küldöttség, amely Kossuth Ferencnél járt és jelentést téve küldetésük eredményéről, kifejtették, hogy Kossuth Ferenc szívesen vette magyarázataikat és abbéli kijelentésüket, hogy éppen a vezér álláspontját akarták írásbeli állásfoglalásukkal támogatni. A küldöttség vezetője, gróf Teleki Arvéd, adta elő a küldöttség eljárásának eredményét. Elmondta, hogy azok az ellentétek, amelyeket bizonyos oldalról minden áron támasztani igyekeztek, eltűntek. A harmonia a vezér és pártja között helyreállott és a félreértések elsimultak.

A párt tagjai között igen jó hangulatot keltett ez a megoldás, amely azt bizonyította, hogy nem sikerült a vezért elválasztani a párttól.

Ezután ismét a bécsi hírekre és Lukács László-féle próbálkozásokra tért rá a beszélgetés, amelynek során Justh Gyula egy nyilatkozott, hogy bizik a jövőben. Ha Lukács László jön is, csak az a kérdés, hogy hoz-e valamit. Neki mindegy, akárki hozza, csak olyant hozzon, ami a pártban és a nemzetnek törekvéseit egy lépéssel előbbre viszi.

Majd arra a kérdésre, hogy Kossuth Ferencet fogják-e Bécsbe hívni, Justh annak a véleményének adott kifejezést, hogy meg kell őt hívni, mert nélküle nem lehet a kibontakozást elképzelni.

A párt tagjainak is ez volt a véleményük és ebben a tudatban oozlottak szét.

Az alkotmánypártkörből.

Az országgyűlési alkotmánypárt esküteri körhelyisége szombat este is igen látogatott volt. A pártban itt tartózkodó képviselő tagjai kívül számos főispán, több főrenditág és kültag is járt a klubban, ahol élénk eszmecsere folyt a politikai helyzetről. A párt vezetősége részéről Széll Kálmán elnök volt fenn, továbbá Návay Lajos a képviselőház alelnöke, Bolgár Ferenc államtitkár és kívülük még igen sokan. Az alkotmánypárt álláspontját úgy szögezték le a helyzet bármilyen alakulásával szemben, hogy bármely olyan kísérlet, amely a választási reformban feladná a nemzeti érdekeket, szemben találja magát a pártot. Mert magát az ország jövőjét párt- vagy kormánytaktika sikeréért kockára tenni olyan lelkiismeretlen vállalkozás volna, hogy az minden jó érzésű magyar embert a legerősebb ellenállásra bírja rá. Hiszen azért kész az alkotmánypárt a legutóbbi napokban felmerült új kombinációt lehetővé

tenni, mert ez a nagy reform sorsát kiragadhatná a pártos lelkiismeretlenség és a pártokon kívül álló kalandorság örvényei közül. Természetes, hogy ez a készség is csak addig a határig terjed, ameddig ennek a nemzeti érdeknek a megvédését elősegítheti.

Khuen-Héderváry nyilatkozata.

Gróf Khuen-Héderváry Károly Lukács László bécsi utjáról csak ma délben értesült, mert tegnap kiutazott Gyömrőre, anyósának Teleky grófnéknak birtokára, ahonnan délelőtt érkezett vissza Budapestre. A helyzetről a gróf a következőképpen nyilatkozott:

— Ma is az a nézetem a kibontakozásra vonatkozólag, amit már kifejtettem. A koalíciót fenn kell tartani. Ezzel a megoldással állhat helyre a béke s ennek megteremtése még nem késő. Én semmi egyebet nem akarok, mint a békét. Nem kívánok aktív részt venni a politikában és sem az én beavatkozásomra, sem másra nem is lesz szükség, ha megértik azt, hogy a koalíció fenntartásával lehet legjobban biztosítani a nyugalmat. Fellelges volna akár pártokivülieket, vagy más, a koalíción kívül álló politikusokat a kabinetbe bevonní. Ott vannak azok a férfiak, akik már együtt dolgoztak s akik legjobban ismerik egymást. A bankkérdésnek nem szabad akadályul állani, hiszen az önálló bank nem is olyan közóhaj, mint például a választói reform. Az összeülő parlamentnek, amely különben csak az ősz folyamán kezdhető meg az érdemleges tanácskozásokat, annyi sürgős elintézni valója lesz, hogy a bankkérdés nem kerülhet mindjárt sorra. Ha csak addig, egy félévig megcsinálják a békét, az is nagyon sokat ér az országnak. De mindezt én nem sugatom meg a vezető politikusoknak, ha maguk nem tudják belátni. Reményem azonban, hogy mindez mégis sikerülni fog, de ha nem, akkor valaminek mégis történnie kell, mert a kormányzásban úr nem maradhat. Egyelőre azonban semmiféle expedienstől tudomásom nincsen s Lukács bécsi utjának eredményeit nem ismerem.

Wlassics Bécsben.

Bécsből táviratozzák a „Budapesti Tudósító“-nak: A „Fremdenblatt“ ma azt jelenti, hogy dr. Wlassics Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke, Bécsbe érkezett s ottani tartózkodása a politikai válsággal állana összefüggésben. Ezzel szemben a „Budapesti Tudósító“ megállapítja, hogy dr. Wlassics Gyula bécsi tartózkodása a politikai helyzettel nem függ össze s ő mint a közigazgatási bíróság elnöke, a politikai mozgalmaktól teljesen távol áll.

Leczáfolt miniszteri listák.

Azok a miniszteri listák, amelyek egy esetleges Kossuth-kabinet képesek különböző alakban keringenek, mint a „Magyar Tudósító“ illetékes helyről értesül, tekintve azt, hogy Kossuth Ferenc egyáltalában semmiféle megbízást nem kapott, természetesen légből kapott koholmány.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

A szepesiek kongresszusa. Az országban szétosztott lakó szepesiek közül mintegy ötszázán augusztus 2., 3. és 4-én Iglón kongresszusra gyűlnek össze annak dokumentálására, hogy a hazában lakó rokon szász, nemkülönben a többi nemzetiségűket is csak úgy teljesíthetik történelmi kötelességeiket, ha az államfentartó magyar nemzethez úgy asszimilálódnak, amint azt a szepesiek tették és teszik.

A kongresszus sikerének biztosítására nagyarányú előkészületek folynak. A szervezés munkáját Iglón a helyi bizottság végzi rendkívül szerényen. A bizottság a következőképp van megalakítva: Elnök Folgens Kornél polgármester, társelnök Münnich Kálmán bányateáros, alelnökök Bartsch Gusztáv városi gazdasági tanácsnok, Fischer Miklós főgimnáziumi igazgató és dr. Weeseleányi Milyás kir. közjegyző. Ügyvezető Telléry Gyula lapszerkesztő. Jegyzők: dr. Posewitz Sámuel ügyvéd és Seltenreich Hugó evangélikus polgári leányiskolai tanár, Pénztáros Dob Adolf evangélikus polgári leányiskolai igazgató.

KÜLFÖLD.

A krétai veszedelem.

Budapest, június 26.

Teljesen megbízható forrásból jelentik Athénből, hogy tegnap rendkívüli minisztertanács volt, amelyen több tábornok is résztvett. A miniszteri tanácsban a hadügyminiszter kimerítő jelentést tett a hadsereg állapotáról s e jelentés alapján a kormány elhatározta, hogy lehetőleg gyorsan, de föltűnés nélkül meg fogja tenni a szükséges intézkedéseket a tesszáliai határ megvédelmezésére.

Az új-török és katonai körök egyre hangosabban követelik a háborút Görögország ellen. Legközelebb számos helyen népgyűlések lesznek, amelyekben a háborút fogják követelni. Az albánok ötvézezer, a bolgárok harmincezer embert ajánlottak föl. Már megkezdtek az önkéntestek toborzását. A fegyverkezés gyorsan folyik.

Joakim patriárka tegnap Szinovejv orosz nagykövetnek azt mondta, hogy a Sefket basával történt összeközeledését nem tekinteli elintézettnak. A török újságok azt a gyanujukat fejezik ki, hogy a patriárka ezzel az incidenssel Oroszországnak a keleti egyházon való protektorátusát akarta előkészíteni s viselkedését hazaárulásnak mondják.

A török sajtó ismét élénken foglalkozik a krétai kérdéssel. A „Turquie“ egy nagyhatalom diplomatájával folytatott interjú közöl, aki kijelentette, hogy az idegen helyőrségek visszavonása után a portával való végleges megállapodásig és a krétai vizeken egy állomáshajó lesz a török zászló védelmére. A hatalmak modus vivendit keresnek, amelynek értelmében Kréta Görögország garanciája mellett évenként tributumot fizetne a portának és a szultán adminisztratív jogait a görög királynak adná át. Egy török diplomata a „Turquie“ képviselőjének kijelentette, hogy az összes nagyhatalmak megerősítik Törökország szuverénitását és a porta nem szándékozik a Krétának adott autonómiát visszavenni. Az oszman „Lloyd“ szerkesztőjével folytatott interjúban a civillista minisztere, egy krétai mohamedán, kijelenti, hogy a Kréta-szigetén élő mohamedánok a Görögországgal való egyesülést lehetetlennek mondják. Autonómiát követelnek török fenhatóság alatt a mohamedánok jogainak védelmére vonatkozó speciális intézkedésekkel. Görögország magatartása homályos. A mohamedánok mai helyzete szánalomramlító, a védőhatalmak magatartása habozó. A „Szabah“ a külügyminisztérium egy nagyragu hivatalnokával folytatott interjúját közli, amely szerint Anglia is biztosította a portát arról, hogy Törökországnak Krétára vonatkozó jogai teljesen épségben maradnak. Görögország hivatalos magatartása korrekt és háborútól nem kell tartania.

Vasárnap vagy hétfőn fogják a védőhatalmak Konstantinápolyi nagyköveteik útján a portához juttatni kollektív jegyzéküket a krétai kérdésben. Ez a jegyzék az angol kezdeményezésre megállapított programot fogja tartalmazni, amelynek főbb elvei abban eszesodnak ki, hogy Kréta autonómia felett a hatalmak a tárgyalást alkalmasabb időre halsztják, megállapodnak abban, hogy csapataik visszarendelése után csak négy hadihajó marad a sziget körül, amelyek katonaságot csak végső szükség esetén szállítanak partra. A négy védőhatalom manifesztumot fog intézni Kréta lakosságához, felszólítván azt, hogy tartsa tisztelben a szultán fenhatóságát.

A hármasszövetség. Egy bécsi könyvnyomtatás közli, hogy július végével Ischben vagy Gasteinban találkozni fognak a hármasszövetség külügyi politikájának vezetői: báró Aehrenthal, Bülow herceg és Tiltoni. Ezen a találkozáson meg fogják vitatni a fontos külpolitikai kérdéseket és elsősorban a hármasszövetség viszonyát Oroszországhoz. Okot erre az a találkozás ad, amely most történt a finn vizeken Vilmos császár és a cáár között.

Az osztrák urakháza ülése. Az urakháza mai ülésén mindenekelőtt Baernreither megokolja javaslatát, amely Bosznia és Hercegovina legfőbb kor-

mányzásának alkalmas szervezésére szolgáló berendezkedésre, valamint a kmétek megváltására vonatkozik. Hangsúlyozza, hogy a boszniai földterhelmentesítés bonyolult probléma egyrészt a sajátos talajviszonyok miatt, másrészt mert nem lajtatható végre az örökösödési jog reformja és a hitelügy kifejlesztése nélkül. Egy banknak privilégiumot adtak a kmétek megváltására, amit pedig csak közintézmények útján lenne szabad keresztülvinni és elítéli az erre vonatkozó statutumot, miközben hevesen kifogásolja, hogy a kerületi hivatalokat magánbank szolgálatába állítják és kijelenti, hogy nem az agrárbank ellen kell küzdeni, hanem az ellen kell tiltakozni, hogy a földterhelmentesítés egy bank kezébe tévessék le. Az osztrák kormány hozzájárult a statutumhoz, miután a közös kormány abba egy 5-t vett bele, amelynél fogva a leendő boszniai tartománygyűlés határozata lesz mérvadó a kmétek megváltási üzlet aktíválásához. Szólv azonban kételkedik abban, hogy ettől a tartománygyűléstől, amelyben 30—32 konzervatív gondolkodású mohamedán lesz, orvoslást lehetne várni, miután agrárkérdés rendezésére határozott többségre van szükség. Minden esetre a szőnyegen forgó ügy tipikus példája annak, hogyan ne járjanak el a jövőben. Ausztria és Magyarország Boszniát illetően tekintetben ellentétes érdekeinek kiegyenlítésére szóló javasolja, hogy a vám és kereskedelmi Konferencia mintájára a közös valamint a mindkétrésről kormány küldötteiből, a boszniai országos kormány képviselőiből és a viszonyokat ismerő szakemberekből álló bosznia-hercegovinai értékeslet üljön össze a kereskedelmi minisztériumban és Kállay érdemeit méltatva kifejti, hogy a legjobb és egyetlen módja a boszniai kérdés alkalmas megoldásának a nagyarányú kormányzás, amelyet a legmesszebbmenő felhatalmazásokkal felruházott helytartó vezessen, mint Anglia Egyiptomot kormányozza.

A javaslatot külön bizottság elő utalják. Helfert képviselő megokolja javaslatát, amely a történelmi és műemlékek védelmére vonatkozik. E javaslatot elfogadják.

A ház megkezdi az 1909. évi költségvetés tárgyalását. Báró Niebauer előadó megindítja a tárgyalást. Báró Skene azon nézetet fejezi ki, hogy a képviselőház tegnap határozatát a vas újságjának megszüntetését illetően nem lehet komolyan venni. Ez csak azt mutatja, hogy a parlament híján van a vezetésnek. Szólv kívánja, hogy a parlamenti viszonyok javulása érdekében mielőbb kibékülés jöjjön létre németek és csehek között.

Bilinski pénzügyminiszter az új adójavaslatról szólván, kifejti, hogy azoknak első része a tartományok, másik része pedig az állam pénzügyi helyzetének javítására szolgál. Tagadhatatlan, hogy az állami pénzügyi helyzet rossz és ez évben formálisan deficitben vagyunk. Mindazonáltal nem osztja a miniszter előtte szóló pesszimistikus felfogását. Nem látja miért fenyegeti az államot számmilliókra menő deficit. A javaslatokban kamatokra kért 12 millió magyarzata abban áll, hogy az osztrák pénzügyi kormány által a külügyi viszonyok hatása alatt adott előlegek összege mintegy 200 millió, amire a delegáció által tengerészeti célokra valószínűleg megszavazandó 100 millió járul. E 200 milliót összehasonlítva azzal az óriási szikkal, amelyet politikai tekintetben az egész politikai világ előtt elértünk és tekintettel arra, hogy a hadsereg megkapta azt, ami egyébiránt már rég megillette volna, aránylag igen csekély összeg. (Helyeslés.) Nem tudja mennyibe fog kerülni a szociális biztosítás, valamint a hadügyi reform és ezért nem is kívánhatják tőle, hogy már most javasoljon új adókat ezen célokra. A miniszter végül a javaslatok elfogadását kéri.

Grabmayer beszédében elsősorban foglalkozik azon tényezőkkel, akiknek elvárása az adott helyzetben a megoldást megtalálni. A ház élénk helyeslése közben szól ő felsége nagy bölcsességéről és hangsúlyozza, hogy a jelen kormány tagadhatatlanul megszerezte azt az érdemet, hogy a politikának a közigazgatásra való veszélyes befolyását nagyrésztben kirekesztte. Eltéli a határokat túllépő agrár agitációt és kifejti, hogy az iparnak is létjogosultsága van. Az annexió — ugymond — kalandos művelet lett volna, ha a balkáni államokkal gazdasági hurokba elegyedünk volna. Szólv végre azon reménynek ad kifejezést, hogy Ausztria a mai bajokat is le fogja győzni. (Élénk helyeslés.) A ház ezután második és harmadik olvasásban elfogadta a költségvetést és átért a léghajózás támogatására vonatkozó indítványra. Elfogadták, mire az ülés véget ért.

Bülow herceg a császárnál. Kielből táviratozzák, hogy Bülow herceg ma reggel odaérkezett és egyenesen a Hohenzollern fedélzetére ment, hogy a császárnak referáljon. Vilmos császár nyomban fogadta a kancellárt.

A birodalmi kancellárt megérkezésükor a vasutállomáson egy magasragu tengerésztiszt és a

külgyminiszterium képviselői fogadták, akiket Bülow herceg melegen üdvözölt, aztán az uralkodó polgári kabinetirodájának főnökével egy készen álló motoros csónakra ült és a Hohenzollernhez sietett. A hajóhídnál várta a kancellárt és császár és a fedélzetre ment vele, ahol hosszas tanácskozás volt négyesközött. Ennek a tanácskozásnak eredményéről semmi sem szivárgott ki a nyilvánosságára.

Vilmos császár meghallgatta Bülow herceg kancellár és Valentini, a polgári kabinetiroda főnökének jelentését.

Bülow herceg birodalmi kancellár és Valentini kabinetirodai főnök ma délután visszautaztak Berlinbe.

Kielből táviratozzák, hogy Bülow herceg jelentése közel két óra hosszat tartott és a külső jelekből arra lehet következtetni, hogy a kancellár hivatalban marad. Bülow herceg a császár egyenes hívására utazott Kielbe. A császár nagyon el van keseredve a konzervatívok ellen. Itteni politikai körökben most már számolnak a birodalmi gyűlés fölszólításának eshetőségeivel, azonban az nem fog hamarosan bekövetkezni, mert előbb bevárják a birodalmi gyűlés tárgyalásainak további fejleményeit. Bülow herceg már elutazott Kielből.

A Wolff-ügynökség jelenti: Bülow herceg birodalmi kancellár ma jelentést tett Vilmos császárnak a politikai helyzetről és ez alkalommal felmentését kérte. A császár azonban kijelentette, hogy e pillanatban nem teljesítheti Bülow herceg őhajását. A császár hivatkozott arra, hogy a szövetséges kormányok egyhangú meggyőződése szerint a pénzügyi reform mielőbbi megvalósulása életfeltétele a birodalom jólétének és hatalmi állásának. Ily körülmények között nem foglalkozhat a herceg felmentésének kérdésével mindaddig, míg a birodalmi pénzügyi reform körüli munkálatok pozitív és a szövetséges kormányok által elfogadható eredménnyel nem járnak.

Támadás Jaurés ellen. A forradalmi szindikátus hívei tegnap este Párisban gyűlést tartottak, amelyben heves támadásokat intéztek a „Humanité”, Jaurés lapja ellen. Főleg azt hangoztatták, hogy e lap különösen a politikai párt érdekeiért, nem pedig a munkások érdekeiért küzd.

Szerb minisztertanács. A király elnöklete alatt minisztertanács volt, amely véglegesen elhatározta a 140 millió franknyi kölcsön fölvételét, még pedig politikai és gazdasági okokból a külügyminiszter javaslatára abban állapodott meg, hogy a francia pénzügyi piacra kívül a német pénzügyi piacra is belevonja az új kölcsön lebonyolításába.

Marokkói trónkövetelők. Tangerből jelentik: Mulej Hafid szultán helyzete kétségbeesett. A bennurok törzse, a leghatalmasabb berber törzsek egyike, Mulej Hafid öcsését, Mulej Kebirt proklamálta szultánnak, egy másik törzs pedig Mulej Hafidnak egy másik rokonát akarja a trónra ültetni. Mind a két törzs megizent Mulej Hafidnak a háborút. Abdul Azizot hívei Tangerből Fezbe akarják vinni. Mulej Hafid helyzetét az is veszedelmessé teszi, hogy közte és nagyvezére között elkeseredett viszálykodás támadt.

A „Daily Telegraph” táviratot kapott Fezből, hogy a forradalom kitörése küszöbön van. A legtöbb szomszédos törzs Buhamarát kiáltotta ki szultánná és Mulej Hafid csapatai vonakodtak a trónkövetelő ellen vonulni. Fez lakosságát éhínség fenyegeti.

A perzsi kavarodás. Szas ed Daulch miniszterelnök a minisztertanácsaival főnforgó differenciák következtében beadta lemondását, amelyet azonban a sah nem fogadott el. Jól értesült körökben azt hiszik, hogy a miniszterelnök távozása kellemetlen következményekkel járhat. A miniszterek elnökük ellen dolgoztak, amennyiben a választási törvény közzétételét halasztani igyekeztek és vonakodtak intézkedéseket tenni a főváros védelmére a baktiarok és a fidaik esetleges támadásai ellen, valamint beleegyezni kölcsönfölvételébe és felelős kinstárnok kinevezésébe.

A kongói események. A Kongóról szóló fehérkönyvet adták ki Londonban. Ebben foglaltatik a belga kormány március 12-iki memoranduma, amelyben régebbi ígéreteit, hogy a legjobb szándékokkal viseltetik, ismétli és élénk sajnálja, hogy szándékait Angliában meggyanúsítják. Grey külügyminiszter azt válaszolta, hogy az angol kormány, bár kész a Kongónak Angliához való csato-

lását elismerni, ezt nem teheti mindaddig, amíg a bészülöttek ellen való visszaélések az adóztatást és a munkakényszert illetőleg tovább fönállanak és bánásmódjukat nem alkalmazzák a többi gyarmatban érvényre jutó elvekhez. Végül a fehérkönyv újabb konzuli jelentéseket tartalmaz, amelyekből kitűnik, hogy a visszaélések, amelyekről itt szó van, zavartalanul tovább folynak.

Lujza hercegasszony adósságai

— Berlini tudósítónktól. —

Lujza köbuzi hercegasszony jogtanácsosa a brüsszeli udvarnál tiltakozott a királyi képesarnokok és uradalmak eladása ellen, aminek természetesen semmi foganatja sem volt. A hercegnőnek egyetlen reménye az, hogy a belga nép szíve megesk rajta és félmillió frank évjáradékot juttat neki. Nagy szüksége van rá, mert pénzzavarai már-már elnyelik. Hotelszámláit nem tudja fizetni s környezete schonnan sem képes pénzt szerezni. Mattasich az utóbbi napokban hasztalan házall a hercegasszony egy váltójával, amelyen kezesként egy olasz herceg és egy szállodatulajdonos szerepelt. Az olasz herceg ugyanaz, aki mostanában megkérte egy amerikai zsiradékgyáros milliomos leányát. A váltó százezer márkára volt kitöltve, de Mattasich sehogy sem tudott rá pénzt kapni, már beérte volna áruval, csak hogy azt is olyan kikötés mellett kaphatott volna, hogy a tulajdonjogot fenntartották volna, tehát a hercegnő semmit sem ért el ezzel, mert nem lehetett volna pénzzé tenni. Hiába kilincsel Mattasich a leghirdebb uszorásoknál és hasztalanul erősitette, hogy a hercegasszony bizonyosan ki fog békülni atyjával, mert már a berlini udvar sem rideg többé vele szemben. Végre egy kereskedelmi tanácsoshoz ment a váltóval Mattasich s vele volt Dörfler is, aki most a hercegasszony magántitkára s azelőtt pinézér volt. A kereskedelmi tanácsos, akinek nevével az utóbbi időben sűrűn emlegették, nem zarkozott el a kérdés elől, noha Mattasich vézemet kapott és egymillió márkáról beszélt. Mattasich a hercegnő nevében a porosz nemességet ígérte meg a kereskedelmi tanácsosnak, ha egymillió márkát kölcsönöz. Természetesen azzal biztatta az egykori főhadnagy a kereskedelmi tanácsost, hogy pénzt akkor fogja visszakapni, ha Lipót király, vagy Eugénia excészárné meghal. A kereskedelmi tanácsos kötelnek állott s kész volt a pénzt folyósítani abban a percben, míhelyt megkapja a nemességet, de Mattasich erre egy évi határidőt szabott s így az üzletből nem lett semmi. Lujza hercegasszony gyanus üzletei hovatovább a reudótséget fogják foglalkoztatni. Azt a váltót, amelyet a hercegnőnek szíveségből egy olasz herceg is aláirt 100.000 márkára, Mattasichnak sikerült hallatlan uszorakamat mellett elhelyezni. A hercegnő környezete a pénzszerzésnek hajszájában azzal iparkodik lépéselni a pénzügynököket, hogy Lujza hercegasszony összeköttetésben áll a berlini udvarral.

A császárnak ez a levele hamisítvány. Történt ugyanis, hogy mikor Lujza hercegasszony egy nyaralót vásárolt Aachen környékén, levelet írt a császárnak, amelyben tudatja, hogy boldognak érzi magát, mivel a Rajna vidékén telepedhetik le s így a német császár alattvalója lehet, egyben a császár jóindulatu védelmét kérte. Erre a levélre Vilmos császár sajátkezűleg írott sorokban azt felelte, hogy megörült a hírek és reméli, hogy a hercegnő jól fogja magát érezni a német birodalom földjén.

Lujza hercegasszony azzal mentegetődzik, hogy a császár levele indiskréció útján jutott nyilvánosságra, de annyi bizonyos, hogy Mattasich és mások sűrűn élnek vissza a császár levélvel, de különösen sokszor mutogatja azt a hercegasszony udvarhölgye, a magyar származású Mayer Margit, aki előszeretettel nevezi magát Náray grófnőnek. Ezt a hölgyet Mattasich hozta a hercegasszony nykára. Mayer Margit ismert alakja volt a párisi éjszakai mulatók világnak. Különösen sokat emlegették egy bécsi nagy ezég bukásával kapcsolatosan, mikor néhány év előtt Tauszig Ottó bécsi kereskedő másfélmillió korona elsikkasztása után megszökött, bátyja pedig öngyilkos lett, mert a

ezég megbukott. A sikkasztó fiatalember a párisi Maximban megismerkedett Mayer Margittal, aki akkor táncosnő volt. Temérdek pénzt költött reá, mikor pedig égett talpa alatt a föld és menekülni kellett, a leány Marseilleig elkísérte, de már Buenos-Ayresbe nem volt hajlandó őt követni s beérte 10.000 frank végkielégítéssel. Visszatért a párisi mulatóhelyekre és eldicsekedett vele, hogy Tauszig Ottó belebolondult. Így jutott nyomára a rendőség a milliomos sikkasztásnak, megindult a kiszolgáltatási eljárás és a fiatalember még most is börtönben ül.

Mattasich az állítólagos Náray grófnőt egy párisi mulatóhelyen szedte fel, nem akart tőle megválni, de a hercegasszonnyal való ismeretsége is jövedelmezőnek ígérkezett továbbra is, tehát Mayer Margitot udvarhölgynek szerződtette Lujza hercegasszony mellé.

Előfizetési felhívás.

Az Egyetértés negyvennegyedik évfolyamát futja most meg, negyvennégy esztendő óta szolgálja ez az újság a magyar kultúra ügyét. Az a hosszú út, melyet a függetlenségi és negyvennyolczas eszmék törhetetlen kikiűzdésében megtett, olvasóinak egyre bővülő lelkes tábora s azok az eredmények, amelyeket elért, igazolják, hogy ez alatt a hosszú idő alatt nemesak Magyarország önállóságának leghevesebb előharczósa, hanem ennek a harcznak legerősebb tényezője is volt.

Az Egyetértés multja egyuttal a jelen programja és a jövő mértéke. S ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanatig sem szüntünk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanatig sem pihenünk a nagy negyvennyolczas eszmék kivívásában.

Az Egyetértés hirszolgálatára elsőrangú, mert úgy a hazai, mint a külföldi hírforrásokkal való összeköttetése révén a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket. Cikkeinket a legkiválóbb publicisták írják, rovataink bővekes és változatosak, közgazdasági, színházi híreink érdekesek és változatosak, szépirodalmi közleményeink magas színvonalon állanak.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja” című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos szép és érdekes reprodukcióval tarkított gazdag mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességeit, a kül- és belső nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket és háztartási tanácsokat.

Az „Egyetértés” előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 „ — „
Félévre	14 „ — „
Egész évre	28 „ — „

Tízmillió végrendelet hamisítás.

— Óriási vagyon megszerzése bűnös uton. —

— Saját tudósítónktól. —

Igazságot kereső emberek okossága, ügyessége és hihetetlen kitartása óriási arányu bünygről rántja le a leplet. Bünygről, amelyben tíz év alatt többször folyt vizsgálat és az eredmény mindenkor beszüntető végzés volt. Az igazság emberei azonban nem nyugodtak, lassu munkával, most már sziklaszilárd alapon nyugvó bizonyítékokkal kimutatták, hogy mucsinyi Wohl Hermann, losoncai földbirtokos, szeszgyáros és szeszmagykereskedő végrendelete az első betűtől az utolsóig hamis és azt dr. Wohl Aladár, a végrendelet hamisítója. Sőt, nem is hamisította, hanem egyszerűen kitalálta. A nyomozás ugyanis kiderítette, hogy a losoncai nábob egyáltalában nem végrendeletkezett, az ő személyében másvalaki, minden valószínűség szerint a hozzá feltűnően hasonlító fivére, dr. Wohl József, dr. Wohl Aladár apja, ment a közjegyzőhöz, hogy ott mint Wohl Hermann végakarát nyilvánítsa. Dr. Wohl József azután saját fiát csempészte be a költött végrendeletbe és dr. Wohl Aladár már tíz év óta birtokosa a vagyonnak. Tíz millió jogtalan bírásáról van szó, tíz millió koronáról, amelyet nagy család és jótékonycélok elől kaparintott el dr. Wohl Aladár és bünszövetkezete. Hihetetlen agyfurtsággal, rengeteg pénzzel és a modern technika minden idevágó találmányával készült ez az írat, amelynek minden betűje hamis és kitalált. Olyan tökéletes a család, hogy tíz év alatt a bíróságot több ízben megtévesztette és csak dr. Lengyel Zoltán és dr. Győző Dezső ügyvédek nagyszerű kitartásának és szakértelmének sikerült bonyolult technikai eljárások segítségével véresével most már annyira kitisztítani az ügyet, hogy a bíróság kimondotta a végrendelet hamis voltát, kimondotta az eljárás újrafelvételét, elrendelte a bünygről zárlatot az óriási vagyonra és utasította az ügyészséget és a vizsgálóbírókat, hogy tegyék meg a szükséges lépéseket. Most már gyors tempóban fog lezajlani egy bünpör, amelyhez hasonló Magyarországon egyáltalában nem volt, de amelyhez hasonló arányokban Európa is keveset tud fölmutatni. Az óriási anyag készen fekszik a bíróság előtt, az igazságok utjában föltartó erők nem működhetnek és semmi sem áll utjában annak, hogy kismimmizett emberek jogos részükhöz jussanak, a bűnösök pedig elvegyék méltó büntetésüket.

Mucsinyi Wohl Hermann.

Wohl Hermann, akit később losoncai nábob néven ismertek, önéletről küzdött föl magát arra a polezra, amelyre jutott. Kora fiatalaságától kezdve dolgozott, fáradt, vagyont gyűjtött. Arra sem ért rá, hogy megnősüljön. Agglegény maradt, aki nem ismert pihenést, szórakozást, csak a munkának élt. Ernyedetlen munkával azután óriási vagyont szerzett. Losonczin nagy szesz- és élesztőgyára volt, óriási szeszkereskedést folytatott Budapesten, Bécsben, Losonczon háza álltak, volt egy szállodája, azonkívül Losoncz környékén hatezeröttszáz katasztrális hold ingatlan birtoka. Ezeken fölül fővárosi és vidéki pénzintézeteknél nagy pénzdepotjai feküdtek. Nagyarányu munkásságért a milleniumi évben magyar nemességet kapott. Halálakor a vagyonát tíz millióra értékelték. Hogy a végrendeletben csak három

millió koronáról esik szó, annak az a magyarázata, hogy a végrendelet megtámadása esetén kevesebbet kelljen visszaadni.

Wohl Hermannnak kiterjedt rokonsága volt, akik közül itt csak dr. Wohl József és dr. Wohl Aladár érdekelnek. Megállapított, bizonyos dolog, hogy Wohl Hermann Wohl Aladár egyenesen gyűlölte, őt kerülte és soha egy szóval nem mondott olyat, amiből csak a legtávolabbról is sejteni lehetett volna, hogy ő rá, mint általános örökösére gondol. Wohl Hermann állandóan azt hangoztatta, hogy neki végrendelete nincs. Többször, mikor egyenesen megkérdezték tőle családjai tagjai, hogy csinált-e már végrendeletet, különösen rendelkezett-e üzletéről, az öreg így felelt németül: — Nem végrendeletkeztem és nem is fogok. Amíg élek, dolgozni akarok, azután azt tehetek, amit akartok, mert nekem nincsenek utódaim.

Más alkalommal azt mondotta:

— Végrendeletem nincs, én nem viszek semmit magammal, a halálom után tehetek, amit akartok.

Husznál több tanu van arra, hogy az öreg Wohl Hermann ezeket a nyilatkozatokat többször is megtette. Még a halálos ágyán is így szólt a szobában levő családtagokhoz:

— Bárcsak májusig élhetnék, hogy a vagyonomról végrendeletkezhetnék.

Minden átvárfija közt dr. Wohl Józsefet és dr. Wohl Aladárt szenvedhette a legkevésbé. Utóbbiról állandóan becsmérlőleg nyilatkozott és egyszer, amikor megkérdezték, hogy Wohl Aladár lesz-e az általános örökös, az öreg ur fölfortyant:

— Mit, az a senki, akinek én pénzért vettem a doktorátust, máskülönben sohasem lett volna doktor. Nem akarok rólok tudni. Ha Pestre megyek, mindig más szállodába szállok, ne kelljen velük találkozni.

Igy gondolkozott és beszélt Wohl Aladáról a losoncai nábob s ezek után nem valószínű, hogy ugyanarról szólva, a végrendeletben ilyeneket mondjon: Vagyonommal örökösömmek az életre szükséges anyagi képeséget kívánok nyújtani — a siker másik föltételét képező szellemi és erkölcsi erőt pedig örökösöm személyében keresem. Hogy az utóbbi föltételt Wohl Aladár, kedves unokaöcsémben föltalálom: nem késtem.

Ez áll a végrendeletben és ez áll a legnagyobb ellentétben azokkal a szavakkal, amelyekkel a haldokló Wohl Hermann illetve unokaöcsét:

— Der Schuft. Der elende Kerl. Der elende Lump! — hangoztatta egyre és nem tudott megnyugodni. Nem nagyon valószínű, hogy Wohl Hermann, aki a becsületes munkát, az egyenes jellemet, az igazmondást becsülte a legtöbbször, az ilyen tulajdonságokban találta volna meg „a siker másik föltételét képező szellemi és erkölcsi erőt.”

Wohl Hermann halála.

Az öreg Wohl egy napon ágyának esett és az orvosok közölték a családdal, hogy az öreg ur a végét járja. A család egy részét azonnal Losonczra gyűlt és állandóan ott volt a haldokló körül. Az öreg ember, aki tudta, hogy elérkezett az utolsó pillanat, most már sürgősen végrendeletkezni akart. Ez a szándék — ha tagadta is a rokonok előtt — azelőtt is foglalkoztatta, mert irományai közt több végrendelettervezetet találtak. Végrendelettervezet volt olyan időtől is, amely a most szóban forgó végrendelet után készült, melynek tehát semmi értelme sem lett volna, — ha a végrendeletet csakugyan Wohl Hermann készítette volna.

Wohl Hermann kívánságára a rokonok egyike sürgőnyözött Budapestre dr. Frivaldszky Sándornak, Wohl Hermann ügyvédjének és

kérte, hogy utazzék azonnal Losonczra. Abban az időben főként Wohl Rumi Adolf volt az öreg ur körül. Wohl Rumi Adolf az öreg ur irodájában dolgozott, tehát állandóan Losonczon tartózkodott.

1899. márczius 13-án sürgőnyi meghívásra megjött dr. Frivaldszky Sándor és dr. Wohl Józsefné, valamint ennek fia, dr. Wohl Aladár. Az ügyvéd egyedül azonnal bement az öreg urhoz, a rokonok a szomszéd szobában várakoztak. Egy óráhosszáig volt nála, azután kezében ezerúzával és nyitott jegyzőkönyvvél jött ki a betegszobából. A várakozó rokonok mind azt hitték, hogy a haldokló a végrendelet tervezetét beszélte meg az ügyvéddel.

Ezután az ügyvéd nyomban kocsira ült és elutazott. A rokonok ekkor bementek a beteghez, aki egyszerre csak fölkiáltott:

— Elfelejtettem valamit.

Megkérdezték, hogy hívják-e vissza az ügyvédet, mire az öreg igent bólintott. Wohl Hermann fivére, Dani kocsiba ült, az állomásra hajtatott, ahol rátalált az ügyvédre. Hivta vissza, de ez csak kurtán ennyit mondott:

— Nem megyek.

És csakugyan el is utazott. Ekkor Wohl Hermann megbízásából a három orvos, dr. Grossmann, dr. Hertskó és dr. Plichta sürgőnyözött a budapesti keleti pályaudvar főbőkné, hogy küldje vissza rivaldszkyt. Az ügyvéd azonban erre sem tért vissza, csak Wohl Aladárnak sürgőnyözött, aki azonban ezt a sürgőnyt nem mutatta meg senkinek.

Az öreg ur halála után Wohl Rumi Adolf vette magához a Wertheim-szekerény kulcsait. A kasszából előbb kiszedett egy csomó irást, azután lezárta. A halottas szobából egy kis táskával távozott, amelyben, amint később ki fog derülni, becses bizonyítékok voltak arra nézve, hogy a végrendelet hamis. A később előadandókból ki fog tűnni, hogy Wohl Rumi Adolf a réző százezer korona helyett százszázezer koronát kapott.

A végrendelet.

A rokonok csak végrendeleti tervről tudtak és abban a meggyőződésben voltak, hogy érvényes végrendelet nincs. Legnagyobb meglepetésére a halálesetet követő napon Jaszenszky Danó kir. közjegyző a budapesti IV. ker. kir. járásbírósnak átadta Wohl Hermann irásos végakarát és a járásbírósnak a következő napon ki is hirdette a végrendeletet.

Ha Wohl Hermann végrendelet nélkül halt el, a következők lettek volna hivatva a törvényes örökösödésre:

I. Wohl Daniél.

II. Wohl Gáspár gyermekei: Wohl Lina, férjezett Buchwalder Jánosné, Wohl Ede, Wohl Rumi Adolf, Wohl Mária, férj. Harangi Gyuláné, Wohl Emma, férj. Schmidl Sománé, Wohl Sarolta, férj. Fellner Ignácné, Wohl Lajos, Wohl Olga, férj. Ungár Dezsőné.

III. Néh. Wohl Cecília, férj. Fráter Mártonné után:

a) Fráter Lajos után: Fráter Gizella, férj. Kollegerszky Viktorné, Fráter Ignác, Fráter Netti, férj. Seidner Sándorné, Fráter Sándor, Fráter Márton, Fráter Márton.

IV. Néh. dr. Wohl József után: dr. Wohl Aladár, Wohl Gizella, férj. Ujhely Józsefné, Wohl Elza.

V. Néh. Wohl Mária, férj. Weisz Jónásné után: Weisz Sándor, Weisz Lajos, Weisz Hermína, férj. Dósa Ferencné, Weisz Berta, férj. Kemény Lászlóné, Weisz Adolf, Weisz Sarolta, férj. Horovitz Károlyné, Weisz Emma, férj. Löwy Bernátné.

Wohl Laura, néh. Wohl Róza, férj. Feuer Morné gyermekei: Feuer Sarolta, Feuer Hermína, Feuer Lajos, Feuer Gizella.

VII. Néh. Wohl Szóli, férj. Kohn Márkusné után: ifj. Kohn Jakab, Kohn Péter, Kohn Róza, férj. Rottmann Hermanné.

VIII. Néh. Wohl Hanni, férj. Greiner Jeremiáné után: Greiner Antónia, férj. Rosner Lipóné.

IX. Wohl Panni, férj. Deutsch Salamonné után: Deutsch Gyula, Deutsch József, Deutsch Sándor, Deutsch Ignác, Deutsch Jenő, Deutsch Teréz, Deutsch Fáni, férj. Reinhardné, Deutsch Anna rk., Deutsch Ignác, Deutsch Teréz.

A végrendelet maga így hangzik:

Másolat. 543/1892. ügyszám.

Közjegyzői okirat.

Elöttem Bares Béla, mint Jaszenszky Danó budapesti kir. közjegyző helyettese előtt az alatt irt helyen és időben megjelent az általam személyesen ismert Wohl Hermann ur gyáros és földbirtokos, losoncai lakos, végrendeletkező ügyfél s elöttem s az e czélel meghívott és egyszerre

együtt jelen volt Frivaldszky Sándor ügyvéd ur, budapesti lakos (Régi-Posta-utca 2.) és Mutsó Mihály nyugalmazott királyi táblai bíró ur, budapesti lakos, (Harisbazar) általam személyesen ismert, ügyleti tanuk előtt előszóval, személyesen kijelentett következő végrendeletének felvételére kért fel.

Végrendelet.

Alólírott Wohl Hermann (Armin) a „Wohl Hermann“ bejegyzett cég egyedüli tulajdonosa, még testi és lelki eröm teljes épségében, komoly megfontolás után és szabad elhatározásomból, — bármikor bekövetkezhető halálom esetére, — meglévő összes vagyonom felett a következőleg végrendelekem:

I.

Sem felmenő, sem lemenő törvényes örökösöm nincsenek; fáradságos munkával s mindig kitartó szorgalommal, önmagam által szerzett és senkitől nem öröklött vagyonom teljesen tehermentes és személyes tartozásaim sincsenek.

II.

Végrendekezésem tárgyát összes, halálom napján meglévő ingatlanaim, ingóságaim s cselekvő künlvőségeim képezik.

III.

Földi maradványaim az izraelita vallás szerinti társasági szerinti a losoncz-tugári izraelita sirkertben, az általam már megváltott sírhelyen tétessenek örök nyugalomra. Alább megnevezendő örökösöm síromra fekete márványból sírkövet tartozik állítani, melynek jó karban tartása s gondozása iránt jelen végrendeletem V-ik pontjában még intézkedem.

IV.

Midőn kitartó szorgalommal, takarékosággal és egy hosszú élet folytonos munkájával szerzett vagyonom felett végintézkedem, különösen azon törekvés vezérel, hogy vagyonom legnagyobb része együtt és egy kézben maradván, se el ne idegeníthessék, se meg ne terhelhessék, hanem jövőben is gazdálkodási célra szolgálván, családom azon tagjainak, kit egyedüli örökösömmé nevezek, nemcsak magánéletben nyujtson jólétet, hanem a nevemet viselő vagyon egyútt maradván, a Wohl-családnak díszére válhassék s annak fenntartó alapul szolgálhasson. Vagyonommal örökösömmek az életre szükséges anyagi képességet kívánok nyujtani, a siker másik feltételét képező szellemi és erkölcsi erőt pedig örökösöm személyében keresem.

Hogy ez utóbbi feltételt Wohl Aladár, kedves unokaöcsémben feltalálom, azt nem kételem, valamint hiszem és reményelem azt is, hogy célom megvalósítására s ezáltal emlékem fenntartására komolyan fog törekedni.

Ennélfogva egyedüli és kizárólagos örökösömmé ezennel Wohl Aladárt, kedves unokaöcsémét, testvérem dr. Wohl József budapesti orvos fiát nevezem meg és rendelem, hogy minden néven nevezendő összes vagyonomat kizárólag ő örökölje, mégis azon korlátozás mellett, hogy bár a Losoncz-tugári házakkal tetszése szerint szabadon rendelkezhetik, de az összes földbeli ingatlanok, mint családi javak fenntartandók lévén, sem általa, sem örökösei által el nem idegeníthetők, sem meg nem terhelhetők s ily tulajdoni korlátozás az ezen összes földbeli ingatlanokra nézve, a tulajdoni bekebelezéssel egyidejűleg ugyancsak telexkönyvileg is bekebelezetessék, azzal, hogy ezen korlátozott tulajdonjog javak halála után gyermekeire, de már korlátlan tulajdonjoggal szálljanak. Amennyiben pedig Wohl Aladár kedves unokaöcsém gyermektelenül, s így leszármazó örökösök hiányában halna el, — az esetre ugyanezen ingatlanokban két nővére, vagyis testvérem Wohl József budapesti orvos leányai, névszerint Wohl Gizella és Wohl Gabriella, jelenleg még mindkettő hajadon — örökösödjenek és ezek elhalálzásával bármelyiknek előbb születendő fiúgyermeké örökösödjenek.

Határozott kívánságom egyébként az, mely egyszerűen örökösöm kijelölésénél is indító okul szolgál, hogy Wohl Aladár végrendeleti örökösöm, arra megérett korában megüszüljön és családát alapítson. Kívánom továbbá azt is, hogy amennyiben gyermektelenül halna el s utánna Wohl Gizella

és Wohl Gabriella örökösödési joga ily módon nyílna meg, — ezek bármelyikének előbb születendő fiúgyermeké lévén az örökösödésre hivatott, — ki azonban köteles a „Wohl“ nevet felvenni és használni.

Kötelezőleg rendelem továbbá, hogy Wohl Aladár örökösöm által az alábbi, jelen végrendeletem V., VI., VII., VIII., IX. és X. pontjai szerint tett hagyományaim is kielégíttessenek, s hogy ezek az utánam maradt készpénzből első sorban legyeknek általa kifizetendők, mely czélból törekvésem az, hogy az ezen hagyományok kifizetésére megkívántató készpénz összeg halálom idején készletben legyen.

V.

Kívánom, hogy a losoncz-tugári, s e két város egyesülése folytán most már losoncz-i izraelita hitközség rabbinusa elhalálzásom napján minden évben a szokásos gyászszertartáskor, lelkem üdvéért imádkozzék s emlékezetemre templomi szónoklatot tartson.

E czélból „Wohl Hermann alapítványa“ címűn a losoncz-i izraelita hitközségben fennálló „Chevra Kadischa“ egyesületnek ezennel négyezer (4000) osztr. ért. forintot hagyományozok oly kikötéssel, hogy ez összeget a fennebbi egyesület kezelje, s attól évi négy (4%) száztóli kamatot tartozzék fizetni, mely kamatokból az emlékezetemre tartandó gyászszertartást teljesítő rabbinusnak évenként mindenkor (25) huszonöt forint, a kántornak tíz (10) forint és az egyesület szolgálójának öt (5) forint lesz díjazásképpen fizetendő; huz (20) forint pedig sírkövem jókarban tartására s gondozására fordítandó, mely gondozás ugyancsak az egyesület kötelessége leendő, a többi kamattmaradék pedig a Chevra-Kadischa elnöksége s választmánya által a losoncz-tugári izraelita hitközség érdemes szegényei közt minden évben, elhalálzásom napján fejenként egyenlő arányban osztás-sék ki.

VI.

Losoncz város törvényhatósága által kezelendő „Wohl Hermann“ című alapítványra, nyolcezer (8000) osztr. értékű forintot oly rendelkezéssel hagyományozok, hogy ez összeg első sorban tízezer (10.000) osztr. értékű forintra tőkésítendő s ennek bekövetkeztével a tízezer (10.000) forint mindenkor évi kamataiból négy (4) szegénysorsu, de jó tanulója között megosztandó, úgy hogy a stipendiumot élvezők között (2) kettő izraelita, kettő (2) pedig keresztény vallást követő legyen, s az izraelita vallásnak közül a Wohl-családból származók s erre netán igényt tartók mindenkor elsőbbséggel birjanak.

Ez ösztöndíjra érdemes tanulókat a bármikori tanári kar hivatott kijelölni s kiválasztani és a stipendiumra érdemesítették annak élvezetében maradnak mindaddig, míg tanulmányaikat a losoncz-i gimnáziumban be nem fejezik.

VII.

A Losoncz városi kórház alapjára háromszáz (300) osztr. ért. forintot már életben befizetvén, ennek egyezer (1000) forintra leendő kiegészítésére ezennel még 700 (hét száz) osztr. ért. forintot hagyományozok s kívánom, hogy az ezen alapítványból beállítandó ágyra a kijelölési jogot bármikori örökösöm gyakorolja.

VIII.

A Petőfi-társaságnak Budapesten alapítványkép kétezer (2000) osztr. ért. forintot oly rendelkezéssel hagyományozok, hogy az kamatozásra, elhelyeztetvén, annak jövedelme a társaságnak választmánya által kijelölendő irodalmi célra fordittatik.

A többi pontokban a rokonokról gondoskodik az állítólagos örökös. A végrendelet így végződik:

XII.

Jelen végrendeletem végrehajtójának kinevezem és felkérem ez idő szerint Losonczon lakó Szilassy Béla földbirtokos urat s megbízom őt, hogy a hagyatékomban feltalálható s e czélra szánt készpénzből végrendeletem V., VI., VII., VIII., IX. pontjai értelmében tett hagyományaimat halálom napjától számított egy (1) hó lefolyása alatt, a X. pontban feltételeken tett hagyományaimat azonban csak elhalálzásom napjától számított egy (1) év lefolyása után, minden hagyományosomtól bekívánt szabályszerű nyugta alapján fizesse ki.

Fáradozása és eljárásáért, tiszteletdíj czímén részére ezennel száz (100) darab körmőzei aranyat rendelek, amely összeg neki hagyatékomból kifizetendő.

Ez az én végrendeletem.

Miről ezen közjegyzői okirat felvételét, végrendelező ügyfélnek a fent megnevezett s az ügyemet egész folyamata alatt együtt és egyszerre jelen volt, ügyleti tanuk előtt felolvastattott, ál-

tala ezen tanuk előtt akaratával mindenben meg-egyezőnek nyilvánítottatott s jóváhagyólag aláíratott azzal, hogy az 1874. évi XXXI. t. cz. 52. szakaszának rendelkezései mindenben megtartattak.

Kelt Budapesten, ezernyolczszázkilencvenkét (1892.) évi május huszonötödik (25.) napján. Wohl Herman Armin s. k. Mutsó Mihály s. k. nyug. kir. táblai bíró mint tanu, Frivaldszky Sándor s. k. mint tanuk, Barcs Béla s. k. mint Jeszenszky Danij budapesti kir. közjegyzőnek a budapesti kir. közjegyzői kamara által 85—90 sz. alatt kirendelt helyettese, P. H. Dijjegyzék: 1. Előkészítési díj 50 forint. 2. Maudadíj 50 forint. 3. Irás 3 forint. Összesen 103 forint. Hogy ezen másolat az irattárban 543/892 ügyszám alatt őrzött négy ívből álló eredeti közjegyzői okirattal mindenben egyező — a közjegyzői törvények 82. szakasza alapján helyegmentesen tanusítom. Kelt Budapesten, ezernyolczszázkilencvenkilenc (1899.) évi márczius 17-én. Jeszenszky Danó s. k. kir. közjegyző. P. H. Ezen végrendelet a mai napon elvett jegyzőkönyv szerint a budapesti IV. ker. kir. járásbírósnál kihirdetett. Arany s. k. járásbíró, Budapesten, 1899. márczius 18.

A végrendeletet megtámadják.

A törvényörökösök egy percig sem hittek az okmány valódiságában. Nyíltan beszéltek, hogy a végrendeletet meghamisították, sőt arról is gyakran volt szó, hogy ki követte el a hamisítást. Egy alkalommal, amikor Wohl Aladár fráterrel egyezkedett, — mert az általános örökös a szerinte kifogástalan végrendelet dacára mindenkiel tárgyalat és egyezkedett, aki csak igénynyel jelentkezett — Fráter ismét hamisnak nyilvánította a végrendeletet. Wohl Aladár erre izgatottan kérdezte:

— Ej, hát ki hamisította tulajdonképen?

Mire Fráter visszavágta:

— Minden jel arra mutat, hogy az apád.

Erre Wohl Aladár hosszas gondolkodás után magából kikelve, de a félelem bizonyos nemével felelte:

— Ez nehéz lesz bizonyítani. Nem hiszem, hogy sikerülni fog.

Máskor egy másik rokona figyelmeztette őt a följelentésre, mire ő kurtán felelte:

— Én nem csináltam semmit, engem nem lehet felelősségre vonni.

Ezek dacára azonban mindenkiel tárgyalat és egyezkedett. A rokonokat kisebb-nagyobb összegekkel kielégítette és mindenkitől nyilatkozatot vett, hogy most már nincs semmi igénye.

Igy például az egyik örökösnek, Fráter Mártonnak örökrészét 1900. április 2-án 11,000 korona kifizetésére ellenében közjegyzői okiratban nagyanyjára, szül. Kurlaender Gabriellára engedményeztette, az esetre, ha a végrendelet bünygyi vagy polgári uton hatálytalanítva lenne.

A legfényesebb bizonyíték a hamisítás és annak tudatára vonatkozólag azon okirat, amelyet Wohl Aladár két legveszedelmesebb ellenfelével, Wohl Rumi Adolffal és Lajossal, kötött 1899. június hó 14-én dr. Cotelly Géza budapesti kir. közjegyző előtt 99/1899. ügyszám alatt, amelyben a két unokatestvérénél, akikre törvényes örökösödés jogszabályainál fogva csak két 56-od rész esett volna, a nekik hagyományozott 150,000 koronán felül 700,000 koronát juttat, amint maga mondja: „Az ellenében támasztott követelések és igényekért kárpótlás néjében ha ennek fejében azon igényükről, amelyeket szóbeli kijelentéseik alapján a hagyaték egy részére érvényesíteni akartak, valamint arról, hogy a végrendelet bármikor és bármi alapon megtámadhassák, lemondanak.“

A törvényes örökösök, nem lévén módjukban az eredeti okmányt tanulmányozni, semmit sem tehettek. Ennek dacára egymás után léptek föl az örökösök közül Fráter Ignác, Rottmann Hermanné, Rosner Lipótné szül. Greiner Antonia és Wohl Gedeon, az elhunyt egyetlen élő fítestvére — eredmény nélkül.

A balassagyarmati kir. törvényszék elutasította a feleket és a törvényszék álláspontját magáévá tette a budapesti kir. ítélőtábla és a kir. kuria is.

A Kuria ezen ítélete alapján jutott dr. Wohl Aladár, a hagyaték birtokába és a csekély hagyományoktól eltekintve így lett ő a kizárólagos ura mindannak, amit a losoncz-i nábob bírt.

Az örökösök nem tágitanak.

Rottmann Hermann és különösen Fráter Sándor, az örökösök egyike, aki egész vagyonát a végrendelet hamisítás kiderítésére áldozta fel, 1904. július havában dr. Lengyel Zoltán és dr. Gyöző Dezső budapesti ügyvédekhez fordultak. Az ügyvédek, miután gondos, beható és hosszas vizsgálat után arról győződtek meg, hogy a végrendelet hamis, a képviselőt elvállalatták s kezdetét vette az öt esztendőig tartó óriási erőmegtérítés és pénzáldozatos igénylő nyomozás, amely ma már befejezettnek tekintendő.

A megbízott ügyvédek első sorban Hajós Géza vizsgálóbírótól azt eszközölték ki, hogy a hamisnak állított végrendelet beszerzettessék. Jellemző, hogy Jeszenszky közjegyzői irodája a vizsgálóbíró második szigorú parancsára tett csak erőszakkal eleget s szolgáltatotta be az okiratot.

Ezután a vizsgálóbíró szobájában megtörtént az okiratnak még az 1904. év nyarának folyamán a lefőnyképezése és ezzel panaszosok alkalmat nyertek arra, hogy az előtűnik külseje szerint mindmostanig ismeretlen okiratot az eredeti formájában tanulmányozzák.

Ezzel egyidejűleg Lengyel Zoltán maga vette kezébe a nyomozásnak a hatóságok által elejtett fonalát, hogy perrendszerileg bebizonyíthassa, hogy a végrendelet hamisítvány. Ez a nyomozás — mindenütt a helyszínen — hónapokig tartott. Ennek eredményeképp 150 nyomtatott oldalra terjedő óriási beadványban összegezte bizonyítékait, amelyek a hamisítást igazolják.

E hatalmas beadvány rámutat első sorban arra, hogy az állítólagos okirat kétféle papíron kiállítottak látszik. A külső iv Reisinger papírkereskedéséből valónak látszik, míg a belső ívek nyomdai részletei olyanok, mint a Dona Döme és társa közjegyzői blankettája, holott rendes körülmények között közjegyzői okiratok még kevésbé fontos okmányoknál is egyforma papírosra vannak kiállítva.

Különböző, azóta már megdöntött feltevések mellett rámutat arra is, hogy Mutsó Mihály tanuságiételére vonatkozó rész szemmel láthatólag utólag lett beszúrva s így nem igaz az az állítás, hogy Mutsó Mihály a végrendelet szerkesztésénél ennek első pillanatától egész berekesztéséig jelen volt.

Különösképpen tünt fel az, hogy az egész okirat feltűnő szép kaligrafikus írással látszik írva lenni, ami közjegyzői okiratok eredetijénél szokatlan, mert hiszen a közjegyzői okiratoknál az eredetit az irattárban őrzik meg, annak hitelességét nem az írás szépsége, hanem a közjegyző becsületessége garantálja, és mert rendszerint a külső használatra szánt hiteles kiadványokat szokták szépen kiállítani, amelyek irásánál a feleket nem kell visszatartani és elvonni munkájuktól, mint az eredeti szerkesztésénél. Bizonyítja azt is ez a beadvány, hogyha ez az okirat úgy készült volna, ahogy azt Frivaldszky Sándor és Jeszenszky Danó előadták, legalább tizenkét órát vett volna igénybe, ami már azért is lehetetlen, mert kétségtelenül megállapította a nyomozás azt, hogy Wohl Hermann a kérdéses napon több rendbeli üzleti ügyeit intézte el s Korányi Frigyes egyetem tanárral is konzultált, tehát elejétől végig ennyi időn át az okirat szerkesztésénél jelen nem lehetett.

Mindennél azonban még jobban bizonyítja az okirat valótlanágát, hogy a végrendelet III. pontja azt mondja, hogy a végrendelező az általa már megváltott sirkertben akarja magát eltemettetni. Amde végrendelete dacára Wohl Hermann a sirkertet sem a végrendelet előtt, sem azután soha meg nem váltotta s Wohl Rumiak, a hagyatékok gondnokának, kellett azért 500 frtot fizetnie. Ezt a műhibát a hamisítók követték el.

Még ennél is erősebb a másik intézkedés. A végrendelet VI. pontja szerint ugyanis Wohl Hermann a losonci gimnáziumnak egy 8000 frtos alapítványt tett. Ezzel szemben az történt, hogy ezt az alapítványt 20,000 korona értékben még életében megtette.

Wohl ügyvédje, aki az elhunyt akarataiból végrendelet-tervezeteket tényleg készített is, nagyon jól tudta, hogy Wohl Hermannak

van ilyen alapítvány tételére szándéka s ezt is mint valószínűsítő körülményt iktatta be a végrendeletbe.

A legerősebb tartalmu bizonyíték azonban az volt, hogy a hamis végrendelet IX. 1. a) pontjában Fráter Lajosnak 2000 frt van hagyományozva Lengyel Zoltán e beadványában bemutatva Fráter Lajos haláleset kivonatát, amely szerint ő 1880 augusztus 1-én már elhunyt, hivatkozott továbbá a tanúk egész sorozatára, akik igazolhatják, hogy Wohl Hermann mindig a legjobb viszonyban volt Fráter Lajossal, haláláról tudott. Mivel a végrendeletben a rokonok nem ágak szerint, hanem személy szerint és fejenként vannak megnevezve és részükre hagyományok téve, kétségtelen, hogy Wohl Hermann ezt a hibát el nem követte volna, annál is inkább, mert Frivaldszky szerint a végrendelet két évi tervezettség után jött létre, mert Jeszenszky Danó szerint is a végrendeletet szóval adta elő s mert azt neki aláírás előtt állítólag fel is olvasta.

A nyomozás.

Ennyi valószínűség és adat birtokában a megbízott ügyvédek most már teljes eréllyel folytatták a nyomozást. Tanúk jelentkeztek egyre is, másra is és lassankint kezdett kibontakozni minden egyes szereplő és kezdett mutatkozni, kinek mennyi szerepe van a bűnpörben. A főbűnösök dr. Wohl József és dr. Wohl Aladár. Wohl József járt a közjegyzőnél, mint Wohl Hermann, ő végrendelezett bátyja képeiben és ő tette meg fiát, dr. Wohl Aladárt állítólagos örökösé. Wohl Daniel tanúsítja, hogy Wohl József ő tőle tudakolta meg, mikor jön Pestre a losonci nábob és így választották a hamisítás napját 1892. május 22-ét, amikor Wohl Hermann tényleg a fővárosban járt.

Dr. Wohl József, aki mint dús gazdag fővárosi orvos halt meg, tehát a legelső terhelt volna, ha élne. Ő játszotta végig a bátyja szerepét.

Mutsó Mihály, az azóta szintén elhunyt táblai bíró, aki tanuként szerepelt, futólag ismerte Wohl Hermann, különben is rossz szemű, tehetetlen, öregember volt: szó nélkül írta tehát a nevét az okmányra. Wohl Józsefnek tehát nem volt nehéz dolga. Különben is sokat mert, nem lévén teljesen beszámítható ember. Erősen alkoholista volt, később delirium tremensbe esett, négy hónapig a Lipómezei tébolydában élt s ez idő alatt jogerős bírói ítélet alapján gondnokság alá helyeztetett. Kirendelt gondnoka a losonci nábob. Wohl Hermann volt. Ebből is látszik tehát, hogy az örökösök tudta, kívül van dolga és nem hagyta egész vagyonát, amelyre büszke volt és amelyet a Wohl név dicsőségére akart hamisítani, egy iszákos ember fiára és nem koncentrált az utóöröklési jogot erre a családra, amelyben az egy Aladárt kivéve csak lányok vannak, akik férjhez menésük esetén elvesztik a Wohl nevet.

Dr. Wohl József, aki mint dús gazdag ember hunyt el, szintén minden pénzét Aladárra hagyta. Leányai ezért pörrel támadták meg a végrendeletet, amelyet a bíróság csakugyan érvénytelennek mondott ki. Ebben a pörben a leányok többek közt, azzal vádolták bátyjukat és anyjukat, hogy a hagyatékból nyolcvétszáz ezer forintot eltitkoltak.

A nyomozás még egy szereplőre derített fényt. Ez Wohl Rumi Adolf losonci lakos, aki ugyan nem vett részt a végrendelet hamisításában, de a bizonyítékok elűntetésében.

Wohl Hermann halála előtt és halálakon is teljesen szegény ember volt. Igen fontos bizonyítékok birtokában kellett lennie, hisz ő az elhunyt mellett volt és iratokat vitt egy táskában magával a halálkozás reggelén. Ép ezért a végrendeletet megtámadni készült és arról többféle oly nyilatkozatot tett, hogy az hamis. Így ízben többször egymásután a végrendelet rongy papírnak mondotta.

Am Cottely Géza kir. közjegyző előtt Wohl Aladárral kiegyezett és törvényes örökrészen jóval felül 330,000 koronát kapott a hagyatékból hallgatási díj gyanánt. Ép ezért az 1900 szeptember 26-iki kihallgatásánál már nagyon is beszélt. Minden olyat tud, amit a tanúk nem tudnak és mindenkinél többet tud, ami a végrendelezés mellett szólhatna.

Dr. Wohl Aladárról már sok mindent megírtunk. Ő azt mondja a vallomásaiban, amelyet annakidején a polgári pörökben tett, hogy a vagyonból jószíviuen adott a rokonoknak. De feltűnő, hogy esa azoknak ad, akiknek. De feltűnő, hogy csak azoknak ad, akik akik bizonyítékokkal rendelkeznek. Csupa jószíviuségből aligha adott Wohl Rumi Adolfnak és a Berlinben élő dr. Wohl Lajosnak közel négy százezer koronával többet a jussuknál. Az is különös, hogy a „jó szívvel adott“ pénzekért olyan irásokat vesz, amelyek világosnak jó ügyvédjük van, akik erélyesek, vagy tönkségét akarta megvásárolni.

Kiderül a hamisítás.

Az évekig tartó munkának végre megtermett a gyümölcse: dr. Lengyel Zoltánnak és dr. Gyöző Dezsőnek sikerült bebizonyítani a csalást. Most már egészen bizonyos, hogy a bűnszövetség megszerezte Wohl Hermann aláírását, megcsinálta a tanúkkal a végrendeletet, azután szétmetélték, odaillesztették Wohl Hermann kicsalt aláírását, betoldásokat eszközöltek, végül az egészet litográfiai uton mint egységes egészet előállították. A nyomozás szerint a végrendelet szövegét új papírosra átírták és csonttel utána festették.

Most már a vizsgálóbíró is elrendelte az iratnak kémiai uton való megvizsgálását. A vegyész azonban valódinak mondotta az okmányt és az általa fölfedezett ecetszálakra azt mondja, hogy azok a levegőben uszkáló por és növényi pelyhek összetapadása utján keletkezett szálak.

A bíróság a vegyész véleménye alapján az eljárást megszüntette. Nagy titokban azonban tovább nyomoztak Lengyel Zoltán és Gyöző Dezső ügyvédek és végül újabb följelentést adtak be. Ennek következtében az okmány újabb vizsgálat alá került és dr. Sélley Barnabás, az ügyészség kitűnő vezetője most már erélyesen maga vette kezébe a dolgot. A kir. ügyészség az okmányt kiadta Klósz György és fia műintézetének, hogy arról mikrophotographiai uton fölvételeket eszközöljenek. Klósz György az ügyészség egy tagjának jelenlétében hetekig fotografálta az okmányt és készített hetszerezes nagyítást is. Ötven fölvétel alapján megállapította a hamisítást. A legszenzációsabb fölfedezése Klósznek az volt, hogy az aláíráson keresztül vonuló pontozott nyomdai vonal azokon a helyeken, ahol a tinta meg lett halványítva, a tintaanyag fölött feküsznek s így ebből lemérhető, hogy ezen pontok a tintaanyag fölé az aláírás után kerültek, illetve előbb volt az aláírás a papírosra csak utólag jöttek létre a pontok.

Ezután a képek kapcsán még néhány utólagos beavatkozások mutat ki Klósz. Különösen nagy fontosságú az a fölfedezése, hogy az 1904. évi fölvételek nem egyeznek az 1908. évi fölvételekkel, amiből világosan látszik, hogy az okmányon még később is folyton korrigáltak.

Az ügyészség azonban érthetetlen módon most sem indította meg az eljárást, hanem elévülés címén félretette az iratokat.

A sértettek még erre sem adtak fel minden reményt. Dr. Gyöző Dezső ügyvéd Wartha Vinczéhez a műegyetem rektorához fordult, aki azonban kijelentette, hogy ilyen természetű dologra Magyarországon sem intézet, sem szakértő nincs s szakvéleményében annak adott kifejezést, hogy Magyarország és Ausztria területén egyedül az Osztrák-Magyar Bank bankjegyhamisítást ellenőrző osztálya döntheti el a kérdést, ahol az európai híri szakértő Hasura Károly főfelügyelő működik, ki feltétlenül meg tudja állapítani, hamis-e az okmány, vagy sem s ha igen, miképpen jött létre a hamisítás.

Ennek alapján Sélley Barnabás kir. főügyész helyettes annál is inkább, mert az időközi hamisítás kérdése még egyáltalán nem lett tisztázva, készen nyilatkozott az okmányt a bank vizsgálata alá bocsátani. A bank tíz heti kutatás után adta ki a véleményt és csodálatos szép munkájában körülbelül 500 képből és ezek között 300-szoros nagyítással is bizonyítja kifejtett véleményét: a végrendelet hamis.

Az eljárás újrafelvétele.

Az abszolút tekintély előtt meghajolt a bíróság is. Az Osztrák-Magyar Bank kiváló szakértőjének véleménye alapján a bíróság a következő végzést hozta:

Ő felsége a király nevében!

A budapesti kir. büntető törvényszék közokirathamisítás büntette miatt gyanúsított dr. Wohl Aladár elleni bűnügyben a budapesti kir. ügyészségnek 1909. június 13-án 32730/k. ü. 909. sz. indítványa folytán alulírt napon és helyen következőleg végzett:

A budapesti kir. büntető törvényszék dr. Wohl Aladár ellen közokirathamisítás miatt folyamatban volt, azonban a 48301/B. 905 sz. végzéssel jogerősen megszüntetett bűnvádi ügyben az újrafelvételt s ezzel kapcsolatban dr. Wohl Aladár ellen a btk. 391. és 392. szakaszaiban meghatározott közokirathamisítás miatt a Bp. 445. szakasza alapján a vizsgálatot elrendéli, egyszersmind nevezett gyanúsított ellen ennek összes ingó és ingatlan vagyonára, követeléseire a büntügyi biztosítási végrehajtást h (hat) millió korona erejéig elrendeli.

Végül az összes iratok azzal adatnak ki dr. Szlavék Ferenc vizsgálóbírónak, hogy a jelen végzés meghirdetésével kapcsolatban a biztosítási végrehajtásra vonatkozó kiadományozást is teljesítse.

Az indokolás kiemeli, hogy az örökösödés alapján szolgáló végrendelet hamisítvány s az első sorban a dr. Wohl Aladár érdekében hamisított, aki a végrendelet nélkül, mint oldalági örökös a hagyatékban aránylag csak igen kis hányadát örökölte volna, *velo szemben alapos a gyanu a tekintetben, hogy a hamisításban vagy tevőleges részt vett, vagy pedig a tetteseket felbujtogatta.* Ennél fogva az újrafelvétellel kapcsolatban ellenében a vizsgálatot is el kellett rendelni.

A foganatosítás.

A végzés alapján ma Bécsben, Budapesten és Losoncban foganatosították a bűnügyi zárlatot. Dr. Lengyel Zoltán a végrehajtóval és a rendőrség részéről kiszállt Pusks György fogalmazóval megjelent a Király-utca 29. alatti házban, ahol dr. Wohl Aladár lakott és lefoglalt pénzt, takarékpénztári könyvet, leltéjegyvet.

Az óriási ügyben szenzációs fejlemények várhatók.

EGYHÁZAK.

— (A karánsebesi püspökválasztás ügye.)

A karánsebesi püspökválasztás kérdésében új fordulat állott be. Az eddigi megállapodások szerint remélhető volt, hogy Olariu archimandritát egyhangulag fogják püspökké választani, a nemzetiségi pártokhoz tartozó zsinati tagok azonban a múlt napokban Temesvárott bizalmas értekezletet tartottak, melyben elhatározták, hogy Olariuval szemben Hamza Ágost archimandritát fogják jelölni, akinek érdekében már megindították a választási mozgalmat. Számításuk szerint Hamza ellen a magyar kormány nem lesz kifogása, mert ez mindig a mérsékelt román politika hívó volt és tudományos munkálkodása révén is jó nevet szerzett.

TÁVIRATOK.

Castro eltűnt.

Páris, június 26. A „Petit Parisien“ jelenti, hogy Castro mintegy két hét előtt San-Sebastianból, hová állítólag hosszabb tartózkodásra ment, eltűnt.

EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Parcellázási szédelgés.

— Nagystilű okirathamisítás. —

Budapest, június 26.

Ma délelőtt kihallgattak egy embert a rendőrségen s a kihallgatás letartóztatással végződött. Régebeli ügy ez, melynek főszereplője Krasznay Béla nagybecskereki születésű, huszonhat éves építészeti rajzoló. De szenzációssá teszi az ügyet az, hogy *Andrássy Gyula* belügyminiszter neve is előfordul az ügy aktáiban. A kihallgatás a miskolci ügyészség megkeresésére történt.

Gróf *Erdődy Gyula* 1904-ben a gyulaházi birtokát *Boschán* ügynök közvetítésével eladta *Bácska* Albert ügyvédnek és *Melzer Géza* országgyűlési képviselőnek azzal a feltétellel, hogy azok a földet a környékbeli gazdák között kötelesek *felparcellázni*. Az új tulajdonosok meg is feleltek kötelezettségüknek és felszólításukra *53 parasztagada jelentkezett* az egyes parcellák megvételére. A tárgyalások azonban egy ponton megakadtak. Az eladott birtoktesten egy csatorna húzódik keresztül, amelyre gróf *Andrássy Gyula* szolgálmi joga van kezelelve.

Gróf *Erdődy Gyula* már több évvel a birtok eladás előtt pört indított gróf *Andrássy Gyula* ellen a csatorna fentartási költségeinek fedezésére iránt.

A pör akkoriban még nem fejeződött be és ezért a gazdák attól tartottak, hogy abban az esetben, ha a földet megvennék és a kérdéses pör *Andrássy* javára dölne el, a reájuk nézve teljesen értéktelen csatorna fentartási költségei az ő nyakukba szakadnának.

A vásár azonban végül mégis sikerült. Időközben a bíróság döntött az *Andrássy és Erdődy* grófok között folyó pörben és pedig *Andrássy* javára, mire a csatorna fentartási költségeinek fedezését *Erdődy* grófnak követelték.

Erdődy azonban kijelentette, hogy ő nem fizeti a fentartási költségeket, mert a kérdéses birtokot már eladta. Erre a parasztagdákat szólították fel a költségek fedezésére. A gazdák viszont a megállapodásra hivatkoztak. A bíróság végül a *parasztagdákat marasztalta el a perköltségek és a csatorna fentartási költségeinek megfizetésében*.

A kötszgebeesett emberek előszedték szerződéseiket, amelyek között volt egy elrontott blanketta is, amelyet annak idején azzal küldtek vissza az egyik gazdának, hogy aláírását rossz helyen alkalmazta és így nem felel meg a törvényes kelleknek. Az új, végleges nyomtatott szerződés szövege és a régebbi, elrontott blanketta szövege között azonban lényeges eltérések vannak.

Igy például a többi között a végleges szerződés egyik pontja szerint a csatorna fentartási költségei a *parcellák vezetői terhelik*. Ez a pont a régebbi szerződési szövegben nem volt benne. A gazdák erre *Pátkay Béla* ügyvéd útján feljelentést adtak be ismeretlen tettesek ellen okirathamisítás miatt.

A rendőrség megindította a nyomozást. A gyanu első sorban *Krasznay Béla* építőrajzolóra irányult, aki a kérdéses időben *Melzer Géza* mérnöki irodájában volt alkalmazva. *Krasznay* idejében Amerikába szökött és az ügy három esztendőn keresztül stagnált. Nemrég azonban *Krasznay* titokban visszajött az országba. Ezt besúgták a rendőrségnek, amely tegnap este a rákospalotai rendőrségnél elő is állította *Krasznayt*, akít ma reggel behoztak a főkapitányságra. Itt *Czövek László* rendőrfogalmazó hallgatta ki *Krasznay* Bélát, aki *beismerte*, hogy az okirathamisítást ő *követte el*. Kijelentette azonban, hogy a bűn nem őt terheli, mert más felszólítására és utbaigazítása mellett követte el a bűnös tettet.

Bevallotta, hogy *mind az 53 szerződés aláírásait üveglap és másolópapir segítségével ő hamisította*. *Krasznayt* vallomása után a rendőrség letartóztatásba helyezte.

A mátészalkai dráma.

Budapest, június 26.

Az a szenzációs bűnper, amely a mátészalkai titokzatos gyilkosság ügyében megindult, ma este véget ért. A bíróság ítélete *Sovány* bírót *fölmentette* a vád alól. Az ítélet ugy meghatotta a vádlottat, hogy sirva fakadt az ítélethirdetéskor.

A mai tárgyalásról részletes tudósításunk a következő:

Pontban nyolcz órakor nyitotta meg *Némethy József* elnök a tárgyalást. A tárgyalás elején védő kéri, hogy a törvényszék bünyjelként kezelje ugy a sértettnek, mint a vádlottnak kését, a vádlott botját, áthasított felöltőjét és keztyűjét.

Felolvasták ezután a bonczjegyzőkönyvet, melynek alapján az orvosszakértők tették meg előterjesztésüket.

Dr. *Vajay Imre* véleménye szerint a halál oka belső elvérzés, amely szurási sebből ered. A szurást idegen kéz ejtette nagy erővel. A seb maga nem lett volna halálos, szakszerű kezeléssel. Megeshetett, hogy a szurás önkézüleg történt, de minden valószínűség amellelt bizonyít, hogy a szurást idegen kéz ejtette. Minthogy a test a bonczolás alkalmával egészséges volt, föltétlenül megállapítható, hogy annak a szurásnak következtében állott be a halál. Véleménye szerint a 9 milliméteres seb ejtésére alkalmasabb volt *Sovány Dezsőnek*, mint *Bordásnak* a kése.

Dr. *Göbel Alajos*, a másik szakértő osztja orvosársának véleményét. Lerajzolja a seb irányát és természetét s ebből kizártnak tartja, hogy *Bordás* önmaga szurta volna meg magát. A szurás eszköze teljességgel meg nem állapítható. Szerinte mind a két késsel ejthető volt a szurás.

Dr. *Horváth Albert* debreczeni törvényszéki orvos, ellenőrző szakértő, a halál oka tekintetében hozzájárul az orvosszakértők véleményéhez. A szurás, a tapasztalatokból leszüirt vélemények alapján, idegen kéztől ered. Nincs kizárva, hogy dulakodás közben az áldozat maga szurta meg magát, de legkevésbé valószínű.

A szakértők kihallgatása ezzel véget ért. Ezután az ügyész kérte az elhunyt *Bordás Demeter* vallomásának, a *védő pedig Tinay Ignác* né, a jelenleg Amerikában lévő tanu vallomásának fölolvását. A törvényszék elrendelte.

Tinay Ignác né csak annyit mondott, hogy ő elment elsőnek *Jakab Sándor* kéhez, hogy meglátogassa barátját, *Jakab Sándornak* otthon lévő özevgyasszony leányát. Féltilizig volt ott s azután hazatértek. Mikor kiértek, a ház előtt idegen embert láttak. Az idegen ember nem szólott hozzájuk, megijedtek és visszamentek, mire *Bordás Demeter* kísérte őket haza. Többet nem tud.

Ezután *Bordás Demeter* vallomását olvasták fel, amelyet a beteg fekvő ember a mátészalkai járásbírósg vezetője előtt márczius 31-én tett. A járásbírónak a vallomásról szóló jelentése a következő:

— Ágyában Tekve találtam *Bordás Demeter* t, azonban a velem volt dr. *Vida János* orvos véleménye szerint teljesen eszméletlen, önmagánál volt, ugy, hogy vallomására meg is eskettem. *Bordás Demeter* 31 éves, gör. kath. kéményseprő a következőket adja elő: *Márczius 28-án*, vasárnap, napszállat után, kevés italozás után jókedvűen ment el *Jakab Sándor* kéhez, ahol a tüzoltőzenekar tartott próbát. Ott iddogáltam barátaimmal, amikor *Sovány Dezső* aljárásbíró be akart jönni. Figyelmeztettem, hogy ide idegennek tilos a bejövét és bettettem az ajtót. Ezt pedig azért tettem, mert láttam, hogy a járásbíró kissé ittas. Erre a járásbíró *Jakab Sándor* szobájába ment s ott bort kért. Itt azt mondták neki, hogy ez nem italmérés. A járásbíró mégis csak ott maradt s mivel nem volt bor kéznél, én adtam *Jakab Sándornak* egy üveggel, hogy vigye be a bírónak. *Jakab* több ízben bejött hozzám s panaszkodott:

— Én nem értem, hogy miért tolakodik ide ez a járásbíró!

Én nem mentem be abba a szobába, hanem tovább boroztam a tüzoltő-szobában. Később *Sovány Dezső* több ízben kiment, ilyenkor *Jakab Sándor* be-bejött hozzánk s mikor a járásbíró visszatért, akkor ő is mindig bement hozzá. Mikor a két nőt elkisértem, visszajöttem. Nem történt köztünk semmi. Mikor a járásbíró kiment és *Jakab Sándortól* elvált, én is kimentem utána. Ekkor valaki hátulról meglökött, ugy hogy elestem. Majd felálltam, hátra fordultam s láttam, hogy *Sovány járásbíró* van ott. Nekimentem és fellöktem. Erre *Jakab Sándor* átfogott s azt mondta, ne csináljak bajt, hanem menjek haza. Én csakugyan engedni is akartam a felhívásnak s kifelé indultam, mikor *Sovány bíró* újra nekem jött, egyik kezével erősen megfogott, a másik kezével pedig megszurta.

Az udvaron jelen volt Jakab Sándor és leánya csak azért nem láthatták, hogy a járásbíró megszurta mert koromsötétség volt. Arra kész vagyok eskütni tenni, hogy Sovány járásbíró szurta meg.

Bordás az esküt letette s mivel betegsége miatt vallomását aláírni nem tudta, kézigyével látta el.

Az elnök föltette ezután a kérdést a bizonyító eljárás befejezése tekintetében. Az ügyész kérte, hogy a bizonyító eljárás befejezettnek mondassék ki. Vádozó kérte Hegedűs Pálnak kihallgatását arra nézve, hogy a neje, az egyik terhelő tanu, nem lehetett jelen a történetnél. Kérte továbbá a bonczjegyzőkönyv és az orvosszakértők előterjesztése között levő ellentétekre nézve az igazságügyi orvosi tanács meghallgatását. Ezekre való tekintettel kérte a tárgyalás elhalasztását s a bizonyító eljárás kiegészítését. Vádlott kéri a tanuknak ismételt kihallgatását arra nézve, hogy mikor ő távozott, nem volt más jelen, csak Jakab Sándor és leánya, tehát valótlán egyes tanuknak az az állítása, mintha ő azt mondta volna: „nem szurtam meg még senkit életemben, csak ezt a szerencsétlen embert!” Ő ilyen együgyű kijelentést nem tett.

A törvényszék tanácskozára vonult vissza, s úgy döntött, hogy a bizonyító eljárást befejezettnek nyilvánítja. A védő perorvoslatot jelentett be, vádlott pedig megnyugodott a határozatban.

Ezután Fabó Zoltán ügyész tartotta meg vádbeszédét. Vádolja a vádlottat azzal, hogy bírőhoz nem méltó életet élt, korcsmázott, italozott s így csakis saját személyes hibája folytán került szerencsétlen helyzetébe. A vallomások adataiból bebizonyítva látja, hogy a szurás nem eredhet mástól, mint Sovány albirótól. Ezért vádat emel ellene erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés miatt. Enyhítő körülmény a bíró büntetlen előélete, súlyosító körülményt nem lát.

Ezután a sértett képviselője dr. Fuchs Jenő terjesztette elő az özvegy magánjogi igényeit. Orvosi, gyógyítási és temetési költség címén 450 korona 90 fillér, utánjárás és képviselői költség címén 400 korona, az özvegy és öt árójának tartásdíja fejében egyszerűságonkorra 16.000 korona megállapítását kérte.

Az elnök a tárgyalás folytatását délután három órára tűzte ki.

A délutáni tárgyalás megkezdődvén, dr. Kardos Samu védőbeszédet mondott, mely szerint az orvos, aki 8 napig kezelte Bordást, sohasem említette Soványt mint ennek gyilkosát. A valószínűség szerint Bordás önkézevel ejtett magán sebet. Ezt az orvosszakértők sem cáfolták meg. Ezután a vádlott szólalt fel és megtört hangon ártatlanságát hangoztatta.

A törvényszék ezután ítélehozzatalra vonult vissza és negyedórai tanácskozás után kihirdette az ítéletet, mely szerint felmenté a vádlottat. Ugy az ügyész, mint Bordásné ügyvédje fellebbezést adtak be az ítélet ellen.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Vasárnap, június 27.

— Róm. kath.: C. 4. László k. — Prot.: C. 3. László kir. — Görög-orosz: jun. 14. D. 4. Elizus. — Zsidó: Tham. 8. — A nap két reggel 4 óra 5 perczkor, nyugszik este 8 órakor; a hold két délután 1 óra 42 perczkor, nyugszik éjjel 12 óra 38 perczkor.

A miniszterek nem fogadják.

A Magyarok bejövetele Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva reggel 8 órától, este 11 óráig. Belépődíj 60 fillér. — Tavasz kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—1-ig. Belépődíj 1 korona. — Allandó kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva 9—1-ig. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő könyvtárak és múzeumok: A Nemzeti Múzeum összes tárai 9—12-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1 óráig. — A Néprajzi Múzeum 9—12-ig és 3—6-ig. — A Fővárosi Múzeum 9-től fél 2-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Történelmi Képesárnyok 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma 10—1-ig. — A Közlekedési Múzeum 9—12-ig. — Az Aquineumi Múzeum egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum 9—1 óráig. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—12-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás 9—12-ig.

Hétfő, június 28. — Róm. kath.: Leó p. — Prot.: Irén. — Görög-orosz: jun. 15. Amosz pr. — Zsidó: Tham. 9. — A nap két reggel 4 óra 5 perczkor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két délután 2 óra 44 perczkor, nyugszik éjjel 12 óra 57 perczkor.

A pénzügyi államtitkár fogad 12—2-ig.

Kérjük azokat a t. cz. vidéki előfizetőket, kiknek előzetése június 15-ével lejárt, hogy a lap megrendelését minél előbb megújítani sziveskedjenek.

Lakóhelyváltozás esetén arra kérjük

tisztelt előfizetőinket, hogy új címüket idejekorán közöljék velünk. Minden erre vonatkozó bejelentéshez szüksége van a kiadóhivatalnak egyúttal arra a czimszalagra is, amellyel az előfizetett példány a legutolsó tartózkodás helyére ment. Külföldre való költözködés esetén kérjük a portókülömbözet megtérítését is.

Nyáron az egész fűrdő-évad alatt előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utának küldjük, még akkor is, ha többször változtatják tartózkodásuk helyét.

A főváros környékén levő nyaralókba idején, pontosan vitetjük a lapot.

A cigánykérdés.

* * *

Nem minden humor nélkül való annak a szabályrendeletnek a tervezete, amellyel Somogyvármegye a kóbor cigányok garázdálkodásának veszedelmét meg akarja szüntetni.

Az egész tervezetből csak az az egy dolog világlik ki, hogy a kóbor cigányok valóban veszedelmei az ország legkülönbözőbb vidékeinek. Mesterségük nincs. Koldulniok nem szabad, mert minden udvarból kutyákkal és korbáccsal kergetik ki őket. Az élet természetadta törvényeinél fogva élni akarunk és kapaszkodnak is az életbe. De éheznek. S amikor az éhség bestiái ugatnak bennük, mint a sátni kutyái, akkor rabolnak, fosztogatnak és gyilkolnak. Neveletésüknél és életmódjuknál fogva a virágzó civilizáció közepette civilizálatlanul és vadul hajlamaik is gonoszak.

Ezt mindenki tudta volna a somogy megyei tervezet nélkül is. S hogy ezen valahogy segíteni kell, attól is át van hatva az egész rendezett társadalom.

De hogyan?...

A tervezet úgy kontemplálja, hogy minden cigánykaravánnak kobozzák el a lovait, nehogy a büneslekmények után, melyeket a cigányok elkövettek, menekülni tudjanak.

Nem szólva arról, hogy ez az elkobzás némiképpen a magánjogot sérti, kérdezni lehet: vajjon ezétra vezet ez?

A cigány mit tesz majd, ha elkobozzák a lovait? Minthogy szekerét, mely neki otthona, háza és hajléka, nem tolhatja maga végig az összes országutakon, egyszerűen lopni fog más lovakat. Éppen oly gyakran fog lovat lopni, amily gyakran elkobozzák a lovat. Ló nélkül a kóbor cigány sokkal gonoszabb helyzetben van, mint a kivert eb. S gyűlölete a rendezett társadalom ellen meg ádázabbá és engesztelenebbé lesz. Mintha nem volna eléggé ádáz és engeszteletlen eddig is. A büne még jobban rá van kényszerítve, mint eddig.

Csak egy család kapjon települési engedélyt igazolvány alapján, vagy más formáságok közt. Ez is olyan, mint a szentelt víz: se nem árt, se nem használ. Az erkölcsét meg nem változtatja; a munkához nem szoktatja, a társadalommal ki nem engeszteli. Örökös ellensége marad a civilizált embernek s a büne semmiféle fajától, módjától, eszközeitől vissza nem riad.

Egyetlen egy módja van annak, hogy a kóbor cigány vad morálját és félelmes hajlamait megváltoztassuk. Ez az egy mód azonban kizár minden szentimentalitást. Abban a pillanatban, amikor a társadalom érzélgőssé válik, lehetetlenné válik minden akció. És harmincz esztendői kitartó, szakadatlan és fáradhatlan munkát igényel ez az akció.

All pedig abból, hogy a cigányeszkádok gyermekeit elvegyék, ha kell: erőszakkal is és gondos szeretetteljes, czéltudatos nevelésben részesítsék.

Ha eszesemő korában belekerül a cigánygyerekek a rendezett társadalom körébe, ha már akkor megszokja a rendet, az enyhe erkölcsöket, megtanulja a bünt kerülni és utálni, amikor még tejem élnek, akkor majd mire megnőnek, megkedvelik az állandó la-

kóhelyet, a munkát és a rendes életmódot. S utódait már ők maguk tudják majd nevelni és a jóra oktatni.

De ha ott nőnek fel az országutakon, az erdők sűrűjében, vizek partján, vagy hegyek közt, ha eszesemőkoruktól fogva nem látnak majd egyebet bünnél, vételnél, vérfertőzésnél, rablásnál és gyilkosságnál, vajjon a mindig megújuló cigánynemzedék honnan merítsen erőt új morálhoz? Hol vannak a források, amelyek erkölcsöknek megjavítását idézhetik elő? Válhatnak-e belőlük mások, mint Balog Tuták és Trekár Marcsák?...

Nagy akció volna ez, de egyszersmind az egyetlen, mely a civilizáció szegényfoltját, a nomád életet meg tudná szüntetni.

Minden más erőszakos eszköz csak növelné a cigány vad és vérengző hajlamait. S amíg erre az akcióra a társadalom el nem határozza magát, addig a cigánykérdést soha meg nem oldják ideiglenesen sem. Annál kevésbé véglegesen.

(t.)

— Az „Egyetértés“ vasárnapja képes tömegével kedveskedik olvasóinknak. Szinte melléklete e héten is az időszerű képek egész méhez a felsorolásuk. Kezdjük:

Gróf D'Orsay Mária, Augusta főhercegeasszony udvarhölgyének arcképevel, aki családi okokból nehéz szívvel hagyta el diszes állását, hol szeretettel marasztalták.

József főherceg pénteken látogatta meg Feszty Árpád hatalmas körképét a „Magyarok bejövetele“; ez teszi aktuálissá ama kép közlését, mely a mestert munka közben mutatja be. A most alakult zombori „Sorompó“ magyar iparvédő egyesület tisztikara egy egész oldalt foglal el. A mult napok érdemes halottai közül Riegler Ede József, a közismert fővárosi nagyiparos és

Tömösváry Lajos, a debreczeni színház egykor híres igazgatója szerepel.

Vajda Béla, a Schlick-féle vasöntöde és gépgyár r. t. igazgatója se hiányzik 35 éves szolgálati jubileumának ünneplése alkalmából.

A politika két új képviselő portréjával szerepel. Az egyik

Csemez István, kit a györmegyei téti kerület küldött nagy lelkesedéssel a képviselőházba, a másik pedig

dr. Preszly Elemér, a vácsi pótválasztás győztese. Az irodalomkedvelőket

Prévost Marcel, a „Les Demi-Vierges“ szerzőjének jellegzetes arca fogja érdekelni. A kitűnő író tudvalevőleg a vaskalaposnak mondott francia akadémia választotta be tagjai közé az elhalt Sardou helyére. Valóban szenzációs hatású

a provencai aréna képe Gounod „Mireille“ című operájának előadása alatt, 18.000 embert tüntetve fél egy fényképben, ami e nemben a legmesszebbmenő rekord.

Gróf Zeppelin léghajóját is ideszámítva, a sport is nagy helyet foglal el mellékletünkön. Mindenekelőtt

a tenniszező német trónörökös, továbbá a Magyar Athletikai Szövetség június 20-iki bajnoki meetingje négy sikerült pillanatnyi felvétellel s

Antal Pál és dr. Vadon Géza bajnokok arcképével. A bűnügyi eseményeket

Jäger, Mari, a hódmezővásárhelyi mérgekeverő két képen és

a szabadkai törvényszéki börtön, Haverda Mariska czellájának ablakával, képviseli.

A „Tarka krónika“ közleményei között egy sikkes látogatóruha, egy

finom fagyalt és egy fejtörő rejtély érdemel külön fölemlítést.

A szellemi részben is sok az élvezetes. Még pedig:

Lengyel Miklós „Tomba Mihály első szerelme“ című érdekesítő irodalmi tanulmánya.

Peterdi Andor „Kenyer után“ és Kvarfiúth Jenő „Fehér virágok“ című költeménye; végül

Pinty urfi humoros rajza.

— **Személyi hírek.** Báró *Korányi* Frigyes fővendégházi tag, egyetemi tanár ma Balaton-Földvárra utazott, ahol augusztus elsejéig fog tartózkodni. — *Mária Jozefa* főhercegnő tegnap este Drezdából Bécsbe érkezett. Ugyanazzal a vonattal érkezett *Mária* mecklenburg-schwerini hercegnő is. — *Fabian Sándor*, erdélyi püspöki helynök, nagyrpóst ma Budapestre érkezett és felkereste régi kezelő orvosát, dr. *Kovács* Izsó ismert hemopatát, hogy annak orvosi tanácsát igénybe vegye.

— **Lipót király Gasteinban.** Lipót belga király királyi üdülés végett hosszabb időt fog Gasteinban tölteni. A belga udvari körök attól félnek, hogy *Lujza* hercegnő inkognitóban oda fog jönni s meg fogja iksérelni a királyhoz való közeledését. Hír szerint *Mattasich* is el fog menni Gasteinba, hogy a hercegnő céljára a legalkalmasabb időpontot kipuhatólja. A belga udvar már intézkedéseket tett az ellen, hogy *Lujza* hercegnő és *Mattasich* a királyt meglephessék. Ha a hercegnő megkísérelné a közeledést, akkor kiméletlenül rá fogják kényszeríteni, hogy Gastein azonnal hagyja el, *Mattasich* pedig egyáltalában meg sem fogják engedni, hogy osztrák területre lépjen. *Lónyayné* *Stefánia* grófnének több kilátása van arra, hogy atyja vele kibéküljön.

— **Stockholmban féltik a czárt.** Stockholmból jelentik, hogy a czári pár látogatásáról közzétett hivatalos jelentések azt mondják, hogy nem *Kivánatos a nagyközönségnek a fogadásnál való jelenléte.* A jelentések intik a lakosságot, hogy ne közeledjék a császári hajórajhoz. A czári pár kiszállásakor a rendőrség a kikötőhöz szolgáló összes utakat el fogja zárni. A kikötőből a királyi kastélyig rövid úton rendkívül nagyszámu rendőrség fogja a czári párt kísérni. Legjobb lesz, mondja egy stockholmi újság, ha a lakosság lehetőleg távol marad a fogadástól. A rendőrség az utóbbi napokban nagy tevékenységet fejtett ki és sok embert, köztük újságírókat, letartóztatott. A czári pár fogadásakor a kikötő egészen üres lesz. Egyetlen hajónak sem szabad a kikötőhöz közeledni. A királyi kastélyt is teljesen elzárják. A diszebed, amelyet a svéd király a czári pár tiszteletére ad, este hét órakor lesz. Egyelőre titokban tartják, hogy a czári jacht hétfőn hol fog kikötni.

— **Frigyes főherceg a spanyol király venége.** Frigyes főherceg ma Lagranjába érkezett. Alfonz király a segébiai vasútállomáson várta magas rangú vendégét, kit automobilon vitt magával Lagranjába, hol a főherceget katonai pompával fogadták.

— **Pulszky Károly hamvainak hazaszállítása.** Pulszky Károlynak, az országos képtár néhai igazgatójának hamvai az ausztráliai Brisbane város temetőben pihennek. Az oly tragikus véget ért kiváló szakferfi emlékének igazságot szolgáltatott az idő, melynek során kiderült, hogy Pulszky példátlanul remek műkincsekkel gazdagította országos képteműnként. Emlékének most elégtételt akarnak szolgáltatni egyes műbarátok és művészek, akik mozgalmat indítottak azért, hogy a messze idegenben elhunyt férfit hamvai hazaszállíttassanak és itthon méltó ünnepséggel helyeztessenek örök nyugalomra.

— **Az angol sajtókongresszus.** Londonból jelentik: A sajtókongresszus ismét megkezdte ülészeit és a résztvevőkkel közölték, hogy az állami Pacific-kábel igazgatósága beleegyezik, hogy Vancouver, Ausztrália és Új-Zealand között a kábeltelegrammok díja felére szállíttassék le, föltéve, hogy az illető kormányok készek részükről koncessziókat tenni. Ezután rezulicziókat fogadtak el, amelyek sürgősen szükségesnek mondták, hogy a birodalom kormányával tárgyalások indíttassanak a hírszolgálat eszközeinek szaporítása és olcsóbbá tétele dolgában. Ez ügyben küldöttség megy Asquith miniszterelnök elé. Más határozati javaslatok Anglia és Kanada, továbbá Anglia és Dél-Afrika közt villamos összeköttetések létesítését ajánlják. Marconi közölte a kongresszussal, hogy talán már augusztusban befejezi előkészületeit dróttalan táviróállomásoknak a birodalom minden részében való létesítésére, miáltal a táviratozás díja jelentékenyen csökkeni fog.

— **V. Ferdinánd király emlékezete.** V. Ferdinánd magyar király halálának évfordulója alkalmából július 1-én, osztrákotörökön hivatalos gyászistentisztelet lesz a budavári koronázó Mátyás-templomban. A gyászmiest dr. Kohl Medárd püspök fogja mondani.

— **Ehenhalt egy milliomos.** Pankejev, a leggazdagabb dél-orosz nagybirtokosok egyike, a krimiai utskujui birtokán éhhalálra esett áldozatul. A zsugoriságáról messze vidéken ismert milliomos már hat év óta él vimiiai magánvárában és senkinek sem engedte meg, hogy házába jöjjön, amelyet ő sohasem hagyott el. Ő maga készítette el ételét s a szolgálkival sohasem beszélt, hanem az ajtaja elé tett levél útján rendelkezett. A multkorában már több nap óta nem találtak ajtaja előtt levelet, feltörték az ajtót. A szoba közepén feküdt a remete milliomos föloszlásnak indult holtteste, amelyből már a *patkányok lakmározta.*

— **A trónörökös új palotája.** Bécsből jelentik, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös, aki az év legnagyobb részét Konopischi vagy a Blühnbachtalban levő birtokán szokta tölteni, Bécs közvetlen közelében palotát akar építtetni. Az új palotának helye még nincsen megállapítva, de hír szerint a trónörökös a kies Wiener-Wald egyik lejtős oldalát szemelte ki új palotája helyéül. A trónörökös az új palota építésével össze akarja kötni a vidéki élet kellemességeit a közvetlen a főváros közelében való lakás előnyeivel. De ehhez még hozzájárul az a körülmény is, hogy a Belvedere felett az Államvasut és a Délvasut közvetlen közelsége miatt állandóan vastag füst és porfelleg lebeg, ami a Belvedereben való lakást kellemetlenné, sőt egészségtelenné teszi. Ez volt egyik oka annak, hogy a trónörökös, aki rajong családjáért, évenként aránylag olyan kevés időt tölt a Belvedereben.

— **Györgye adóssága.** Péter szerb király nagysokára elhatározta, hogy kifizeti György herceg adósságait, mivel azonban kiderült, hogy a volt trónörökös hallatlanul kiuzorázták, a király elrendelte, hogy az adósságokat át kell vizsgálni s a körülbelül negyedmillió frankra rugó összegekből csak annyit fizessenek vissza a hitelezőknek, a mennyit György herceg tényleg kapott.

— **A Hamann-féle botrány.** Berlinből érkezett táviratok közlik, hogy a Hamann-pörben az a szokatlan eset fog beállni, hogy az esküdtzsek előtt a közvádlóval együtt a magánvádló is fellép, mint akinek feljelentésére az államügyészség a közvédat képviselői. A magánvádló *Schmitz* Brunó tanár, aki tudvalevőleg azzal vádolja Hamann titkos tanácsost, a külügyi sajtóiroda vezetőjét, hogy váloperében *hamis esküt tett.* A német büntető perrendtartás szerint a közvád mellett a magánvád is helyet foglalhat, ha olyan büntetendő eseményről van szó, amely valakinek vagyoni érdekei, egészsége, becsülete ellen irányul. Ez az eset forog fenn a Hamann-pörben s noha az államügyész visszautasította a magánvádló szereplését, a VII. büntetőkamara úgy döntött, hogy Schmitz tanár mint magánvádló szerepelhessen az esküdtzseki tárgyaláson. Schmitz Brunó tanár oji képviselője Bornstein müncheni igazságügyi tanácsos.

— **A környöretes olasz királyné.** Mikor Elena olasz királyné visszautazott Brindisiből, ahová a férjét Vilmos császárral való találkozására elkísérte, magával hozott egy béna fiút, akit most Rómában egy kiváló orvossal gyógykezeltet. Az olasz királyi pár, miután már találkozott Vilmos császárral, automobilon kirándult a környékre. Egy világitótorony közelében hirtelen megállt a gépkocsi. A királyné egy béna fiút pillantott meg, aki mankóval czammogott az úton. A királyné odament hozzá. A szerencsétlen fiu nem sejtette, hogy ki közeledik feléje. Mikor Elena királyné néhány vigasztaló szót intézett hozzá, a fiu melankólikusan mondotta, hogy nem kíván más, csupán a halált, amely véget vessen fájdalmas életének. A somoru kijelentés mélyen megalotta a királynét. A fiu elbeszélte még, hogy atyjával él, aki őt a világitótoronyban. Az anyja pár év előtt megszökött a kedvesével. A királyné kézenfogta a fiut és megígérte neki, hogy gyógyíttatni fogja. A fiu könyves szemmel csókolta meg az előtte ismeretlen jószívű hölgy kezét, hazament, elbúcsúzott a atyjától és a királyi pár vonatán Rómába utazott, ahol most egy ismert orvosnál gyógyítja és gyakran megjelenik nála a királyné.

— **Monarchiánk a római kiállításon.** Gróf Lützow római nagykövetség ma felkereste Tittoni külügyminisztert és közölte vele, hogy Ausz-

tria-Magyarország résztvesz az 1911. évi római kiállításon.

— **Az olasz királyi pár a velencei magyar házban.** Velenceből táviratozzák: Viktor Elnáuel király és Heléna királyné megjelentek a művészeti kiállításon és megtekintették a magyar pavillont. A király igen dícsérőleg nyilatkozott az épületről és különösen a fényes díszítésről.

— **A Náday-siremlékbizottság megalakulása.** Az újjáirosháza közgyűlési társalgójában ma délután előkelő társaság jelent meg, hogy megalakítsa néhai Náday Ferencz a Nemzeti Színház kiváló művészenek siremlék-bizottságát. Dr. *Bárczy* István polgármester üdvözölte a megjelenteket és szép szavakkal emlékezett meg Náday Ferenczről, akinek meg akarja örökíteni emlékét. Ezután *Rákosi* Jenő gyönyörű szavakkal idézte fel Náday emlékét. A zajos tetszéssel fogadott előadás után *Bárczy* polgármester megalakultnak jelentette ki a végrehajtóbizottságot. Majd *Almády* Géza tanácsos előterjesztette az előkészítő bizottság eddigi munkásságáról szóló jelentést. Végül *Bárczy* István elnök arra kérte a bizottság tagjait, hogy a gyűjtés munkájában őt támogassák és azon reményben rekesztette be a végrehajtóbizottság ülést, hogy ez év végéig Náday Ferencznek méltó művészi emlékműve fogja ákesíteni jeltelen sírját.

— **Katonai demonstráció egy kaszárnyában.** Parthemayban a 114. gyalogezred egy százada a kaszárnya udvarában összegyűlt és az Internationalera zendített, hogy századosa ellen tüntessen. Az ezredparancsnok az egész századot börtönnel sujtotta.

— **A francziák a kalaptük ellen.** A francziák is rettenetesen el vannak keseredve a legmodernebb kalaptük ellen. Az Auteuil-i versenyterén lejátszódtott izgalmas jelenetekben a messzire kiálló nagy, modrn kalaptük számos embernek az arcát sebesítették meg többé-kevésbé súlyosan. A francia főváros közönségében nőttön-nő most a gyűlölet ezek iránt a közveszélyes holmik iránt, aminek sokan „köszönhetik” az ábrázlatukon támadt karczolásokat. Azok az esetek, amelyekben a kalaptük sérüléseket származtatnak, éppenséggel nem szoritkoznak csupán Auteuilre és a számuk napról-napra gyarapodik. A mult héten a földalatti vasuton az elindulásakor keletkezett zökkenés folytán egy vasutj alkalmazottat a szemén súlyosan megsebezett az egyik hölgy utas kalaptüje. Az illetőt még most is a kórházban gyógykezelik. Másnap egy divatárusnőt, aki egy elegáns aszszonynak felpróbált egy fátyolt, szemén talált a vásárló öngyűségeának kalaptüje. A megsérült szemet aligha lehet majd megmenteni. Nemsokára ugyanaz a baleset ért egy másik elarusitnőt.

— **Castro eltünése.** Valamennyi hír közül, amely eddig Castróról, Venezuela volt elnökéről érkezett, talán a legérdekesebb az alábbi. Castro ugyanis, aki földönfutóvá lett és sehol sem akarták megengedni, hogy letelepüljön, nincs sehol. Eltűnt. Körülbelül tizenegy nap előtt Szan-Szebasztiánban volt. Az volt a terve, hogy hosszabb ideig marad ott. De azóta nem látta senki és nem is tudják, hová lett.

— **Nagy botrány a német hadseregben.** A „Tageblatt” közli, hogy a testörvétes lovasezredben a vizsgálat botrányos viszonyokat leplezett le, amelyek ugyanolyanok, mint aminőkért Hohenau és Lynar grófokat haditörvénszék elé állították. A testörvétesezred kaszárnyája körül lévő vendéglökben hihetetlen orgiák voltak s az utánz ennek az ezrednek legénységét mindenki gunyolta. Az úszók mekre az ezredparancsnokság obszczen képeslevelező lapokból jött rá, amelyeken figyelmeztették az ezredet, hogy kísérje figyelemmel néhány altszot levezését. Az ezredparancsnokság megtiltotta a legénységnek, hogy bizonyos vendéglökbe járjon s egyáltalán estefelé a testörvéteseknek nem szabad a kaszárnyából távozniok.

— **Tragédia a tengeren.** Melbournből táviratozzák: Linstol kapitány, és az „Orleánus” nevű norvég gőzös legénységének öt embere, akik a hajót nyílt tengeren süllyedő állapotban elhagyták kilencszáz tengeri mértföldnyi úton, amelyet csónakban tettek meg, Macquarie-Headnál (Tazmania-sziget) kikötöttek. A legénység másik része valószínűleg elpusztult.

— **A technikus-kollégium.** Ismeretes, hogy hazánk egyetlen műszaki főiskolája, a budapesti kir. József-műegyetem a jövő iskolai évben a maga teljességében otthonába költözik. A lágymányosi Dunaparton külsőleg már teljesen készen állanak azok a gyönyörű pavilonok, melyek közül a főépület nemcsak hazánknak, hanem egész Európának egyik legnagyobb középülete. Az új hajlékba való átköltözés kétségtelenül műszaki oktatásunknak új korszakát is jelenti. És habár az állam egyéb célokra erősen lekötött anyagi ereje nem is adott módot az összes jogos igények kielégítésére, azért mégis tetemes haladás lesz a műszaki oktatás egész vonalán. Ezzel szemben azonban tagadhatatlan az is, hogy az átköltözés első évi súlyos terheket rórnak majd magára a diákságra s az amugy is egyre ilyesztőbb mérvben fellépő diáknymor veszélyes pusztítóbb lesz. Az első és legnagyobb baj a lakásügy. A fővárosnak az a legfiatalabb része, mely a Gellérthegy déli alján terül el, máris a legdrágább lakásokkal bíró városrészek közé tartozik. Szegény ember, aki szobárait tart, ott kevés lakik. Emellett a szomszédos Belváros (a Ferencváros, hídja nem lévén, alig jöhet számításba) ugyancsak szintén nem alkalmas diáklakásokra, úgy hogy a hallgatók zöme vagy óriási áldozatokat kénytelen hozni, vagy pedig igen messze lakhatik csak, ami viszont nagy időbeli veszteséggel jár. Fölmerült tehát már régebben az az észme, hogy a technikusok számára az új műegyetemnél ifjúsági helyiségek és technikus-étkező kapcsán egy olyan intézmény létesíttessék, amely amellett, hogy olesó és egészséges otthont nyújt, a hallgatóknak, még az ifjúság szellemi (elméleti és gyakorlati) neveléséről, testi fejlődéséről és társadalmi igényeiről is gondoskodik. Sajnos, e szándék érdekében — bár minden tényező lelkesen pártolta — az állam nem hozhatott áldozatot. Ez azonban nem ösztönözte el azokat, akik az eszméért nemes altruizmusból dolgoztak. És a K. Jónás Ödön udv. tanácsos, műegy. prórektornak, az ifjúság e lelkes barátjának és dr. Gaál Jenő főrendiházi tag irányítása mellett, kinek e téren igen értékes tanulmányai vannak, a működő előkészítő bizottság ma már annyira jutott, hogy a *Technikus Kollégium* immár biztosítottak vehető. A kollégium céljaira szolgáló hatalmas épület közvetlen az új műegyetem mellett már külsőleg teljesen készen áll s most folynak a belső berendezések, úgy, hogy a kollégium már augusztus 1-én meg is nyílik. A *Technikus Kollégium* elsősorban olesó, kényelmes és egészséges lakásokat fog nyújtani a hallgatóknak alig 20 méternyire a műegyetem telkétől. A kollégium igazi ereje azonban abban rejlik, hogy teljesen gondoskodik tagjainak szellemi és testi neveléséről. A kollégiummal kapcsolatos szertárakban, műhelyekben és laboratóriumokban direkt a műszaki élet számára bővíthetik ki a hallgatók gyakorlati előképzettségüket. Külön szakoktatás lesz a műszaki fényképezésben és fényképezésben laboratóriumi gyakorlatokkal párhuzamosan a modern gyakorlati technika legújabb vívmányaiából. A műszaki szempontból fontos idegen nyelvek gyakorlása is kiváló műszaki erők lesznek, kik nem a nyelvtant, hanem a megfelelő szaktárgyat fogják az illető nyelven gyakorolni (correpetálni), úgy hogy a belső hallgató egyszerre kétféle is ér el. Ilyen formán a kollégium valósággal kiegészíti a hivatásos oktatást s egyenesen az élet számára készíti elő a technikus ifjúságot. Hogy pedig ez a rész is sikerüljön fog, arra biztosítékot nyújt *Hernsch Artur* mérnök neve, kinek az e körbe vágó műszaki pedagógia terén már is elismert érdemei vannak s aki a kollégium igazgatója lesz. Kielégíti a kollégium programját még az, hogy a hallgatók állandó orvosi vizsgálatnak lesznek alávetve; hogy a fekvő betegek a „*Technikus Ebéd*ről” kápiák majd az ellátást, hogy a kollégium maga reggelire és vacsorára közös konyhát tart fenn s hogy a testedző sportok minden ágára alkalmas sporttelep áll majd a tagok rendelkezésére és a sportélet higiénikus szabályozására egyes kiválóbb orvosok előadásokat fognak tartani. Nagyjából ez a *Technikus Kollégium* munkaprogramja. A kollégium pedig augusztus 1-én kezdi meg működését egy előkészítő

tanfolyammal azok számára, akik most készülnek a műegyetemre lépni.

— **Kik bérelték föl Jäger Marit?** A mi nap letartóztatott Jäger Mari ügyében szenzációs fordulatok várhatók. Oly letartóztatások vannak készülőkben, amelyek ugyan csak érdekes színt adnak a dolognak. Eddig csak kuruzslásról volt szó; a szegedi rendőrség pedig most szándékos emberölés büntetést nyomozza. Kiderült, hogy az egyik áldozat, akinek nevét a nyomozás érdekében a rendőrség elhallgatja, nem csupán a kuruzslás következtében halt meg, hanem a mérge beadására Jäger Marit az áldozat egyik hozzátartozója fölhitte, aki ennek a kérésnek eleget is tett. Mikor munkája eredményével járt, akkor megkapta a hatvan korona kikötött díjat. A rendőrség most Jäger Marit az irányban faggatja, hogy vannak-e büntársai? A büntetés asszony eddig komolyan tagadott, de most a következő kijelentést tette Darvassy Gyula rendőrfogalmazó előtt:

— Ejj, ha beszélni szabadna, hát nem magam ülnék itt. De hát magam főztem, hát magam is öszöm mög.

Ennyit mondott s ezután hiába faggatták, mert csak a fejét rázta. Majd azt kérte, hogy küldjenek hozzá orvost, mert beteg. A rendőrségnek tudomására jutott, hogy Jäger Mari májusban kezelte Nyuzó Lajos vendégül is, ki bár egészséges, hatalmas ember volt, két nap alatt elpusztult Jäger Mari zöldről. Ebben a bűnyűben is nyomoz most a rendőrség.

— **A fuvaros-sztrájk.** A fuvaros-sztrájkban az utóbbi napok alatt lényegesebb változás nem történt. A munkaadók, akik jelenleg vidékről hozott munkásokkal dolgoznak, ezeket a kocsisokat nagyobbára ideiglenesen alkalmazták, mert számítottak arra az eshetőségre, hogy a sztrájkoló munkások szombaton felhagynak a céltalan harcokkal és mindannyian munkába állanak. Tényleg történt is tegnap és ma ilyen irányban közeledés a munkaadók és munkások között; a közeledést *Andréke* rendőrfogalmazó közvetítette. A munkaadók munkarendjük alapján hajlandók lettek volna az összes sztrájkolókat munkába fogadni. A munkások azonban mereven ragaszkodtak eredeti feltételeikhez s emiatt semmi megígérték a béke. A munkások egyébként vasárnap délután fél öt órakor az újpesti Szunyog-szigeten levő sztrájkantyjukon gyűlést tartanak, amelyen a további teendőkről tanácskoznak. A gyűlésen a munkások és szállítómunkások is részt vesznek.

A fuvarosmunkások legutóbbi sztrájkja alatt elkövetett erőszakoskodások miatt a belügyminiszter — mint a Pol. Ért. jelenti — a fuvarosmunkások szakszervezetét felfüggesztette. Eről még a délelőtti folyamán értesítette egy a fővárost, mint az államrendőrség főkapitányát. Azt azonban megengedte a miniszter, hogy a segélyeket a szakszervezet a felfüggesztés tartalma alatt is kifizehesse.

— **Öngyilkos lett gyermeke szemelattára.** Békasról jelentik: Schmidt Károly jómódu gazda tegnap lakásán felakasztotta magát és meghalt. Tettét két négy éven aluli gyermeke szemelattára követte el. Tettének oka ismeretlen.

— **Az Anker-palota bokréta-ünnep.** Az Arker életbiztosító-társaság régi épületének helyén, a Deák-tér és a Király-utca sarkán hárommillió korona költséggel hatalmas, modern palotát emelt, amely kétségtelenül egyik legimpozánsabb és legszebb épülete lesz a fővárosnak. A palotán ma tartották meg a bokréta-ünnepet, melyen a magyarországi igazgatóság részéről megjelent Matlekovits Sándor v. b. t. t., a bécsi központból Pacher igazgatósági tanácsos, Dehm építészeti tanácsos, a székesfőváros részéről Kun Gyula tanácsos és Devecsis Ferenc műszaki tanácsos, Alpar Ignác tervező műépítész, Grünwald testvérek mérnökök, a palota építői, Fittler Kamill udv. tanácsos, az Iparművészeti iskola igazgatója, továbbá mindazok, akik a palota építésénél közreműködtek.

— **Gázrobbanás egy szemináriumban.** Münsterből táviratozzák, hogy az ottani egyetem germanista szemináriumban tegnap eddig ismeretlen okból iszonyú gázrobbanás történt, mely a szeminárium szolgáit megölte és az egyetem épületében nagy károkat okozott.

— **Jubilált gyárigazgató.** A Schlick-féle vasöntőde és gépgyár r. t. tisztviselői kara a társulat kereskedelmi igazgatójának, Vajda Bélának sikeres működése 35 éves évfordulója alkalmából a hó 21-ikén ünnepélyt tartott. Előbb a gyárparban közkedvelt igazgató lankadatlan működésének színhelyén, a gyárban virágok között fogadták az összes osztályok küldöttjeinek, ugyszintén a gyári munkások küldöttjeinek üdvözlését. Este a „Márványmenyasszonynál” fesztelen s annál kedélyesebb vacsorára gyűltek össze szeretett igazgatójuk ünneplésére, akit díszes hölgytársaság jelenlétében lelkesen, folytonosan éltetve, a legkedélyesebb hangulatban a reggeli órákig együtt maradtak. Ebből az alkalomból a jubilált gyárigazgató arcképét az Egyetértés Vasárnapjában hoztuk.

— **Tanítók gyűlése.** A Budapesti Tanítótestület igazgató-tanácsa ma délelőtt Moussong Géza elnöklésével a Ferencz József-tanítók háza üléstermben ülést tartott. Az elnök bejelentette, hogy az egyesület alapszabályait a kormány jóváhagyta. A tanítótestület beadványt intézett a főváros tanácsához az igazgatók lakása, a tanulók nyilvántartása, az osztályozás és a kisegítő iskolák ügyében. A tanács közoktatásügyi osztályának vezetője kilátásba helyezte, hogy a tanítótestület a kért 1000 koronával segélyezni fogja a főváros. Ezt az összeget érdemes tanítók jutalmazására fogják fordítani.

— **Földrengés.** Lisszabonból táviratozzák, hogy Portugália különböző helyeiről újabb földrengéseket jelentenek.

— **Rigler József Ede halálához.** A magyar iparnagy nagy gyásza van, Rigler József Ede, a hasonló nevű papírműgyár-részvénytársaság alapítója és vezérigazgatója a hó 15-én Edlachban elhunyt. Tettes Budapestre hozták, hol folyó hó 19-én a Kerespesi-úti temetőben örök nyugalomra helyezték. Temetésén a gyár igazgatójának, felügyelőbizottságának és személyzetének kívül az ipar- és kereskedelem, valamint a pénzügyvilág legelőkelőbbjei vettek részt és rótták le kegyeletüket ezen kiváló egyéniség iránt. A megboldogult kitűnő szakember volt, aki szorgalmával, erélyével és tudásával a vállalatot közismertté és virágzóvá tette. Nyilvános tevékenységét 1871-ben kezdte, midőn a Váci-körut és Arany János-utca (akkor még Fő-ut.) sarkán kis papírboltot nyitott. Nagy szívóssága, becsületessége és hazafiasága által ösztönözve üzletkörtét folytonosan tágitotta, úgy, hogy 1881-ben a Rózsa-u. 55. sz. a. megalapította az első papírműgyárat hazánkban és azt annyira fejlesztette, hogy a vállalat egyike lett az osztrák-magyar monarchia legnagyobb és legelőkelőbb ipari vállalatának. A gyár most is Rózsa-u. 55. sz. a. van. A detailvevők kiszolgálására V. Erzsébet-tér 19. sz. a., valamint Egyetem-tér 6. sz. a. fióküzletek tartanak fenn. Azonkívül Nagyváradon és Rustsukban (Bulgária részére) is van a cégnek fiókja. A cég 1894. óta részvénytársaság tulajdona, melynek haláláig a megboldogult vezérigazgatója volt. Kitűnő hazafi, hazáját szerető magyar és munkásainak jó, szerető atyja volt, kinek halála egy a magyar iparra, mint a kereskedelemre néve nagy veszteséget jelent.

— **Ujabb pálinkamérgezések.** Kisvárdáról jelentik, hogy *Usuri István, Kozma József, Tarnóczy István, Tüzérfi Árpád, Klicsu Pál és Mészáros Ferencz* odaváló lakosok tegnap mérgezés tünete közben meghaltak. A boncolás mindannyianál pálinkamérgezést állapított meg. A nyomozás megállapította, hogy nevezettek a pálinkát *Pollák József* bodegásnál vásárolták. Az elhaltak beleit felküldötték Budapestre megvizsgálás végett. A vizsgálóbíró Pollák pálinkáját lefoglalta s mintát vett belőle.

— **Házasság.** *Mészáros Gábor* szabadkai bank-elnök leányát, *Jolánát* eljegyezte *Pocsátka József*, a szegedi *Pocsátka* Károly üveg- és porcellánkereskedő-cég főnöke.

Herczeg Vilmos (Bergl József utócai *Herczeg és Fodor-cég* beltagja július hó 4-én vezet oltárhoz a Dohány-utcai izr. templomban *Krausz Malvint*.

Kanits Mór dunapentelei kereskedő jegyet váltott *Wiener Honkával* Szekesfehervárról.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben *Polgár Kálmán* műtörés ékszerlepelán, Budapest, VII., Erzsébet-körut 29., 1. em. szereshetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Butorozott szobák az orvosi kongresszusra.** A Központi Menetjegyiroda (Budapest, Vigadó-tér 1.), amely az orvosi kongresszus tagjainak elszállásolását vállalta magára, máris kellő számú butorozott szobával rendelkezik. Ole-obb ajánlatokat azonban, amelyek nyolc napi elszállásolásért 25—50 koronás árt jelölnek meg, még mindig figyelembe vehet. Akit tehát butorozott szobájukat ez alkalommal kiadni óhajtják, igen helyesen teszik, ha régebbi drágább ajánlatukat is redukálják, mert így biztosabb kilátásuk van arra, hogy szobájuk kiadható lesz.

— **Tévedés.** ha valaki azt mondja, hogy osztrák cég jobb kávét adhat, vagy olesóbban számít, mint *Fratelli Deisinger* fiemei cég Budapest, a királyi bérpalotában.

— **Ujabb bányaszerencsétlenség.** Kordováról táviratozzák, hogy *Belmez* mellett egy bányában robbanás történt. *Tizenegy bányász meghalt, hat súlyosan megsebesült.*

— **Ujabb titokzatos gyilkosság Amerikában.** A Siegel Elza meggyilkolásának szenzációját háttérbe szorítja egy új szenáció, Annapolis környékén a tengeröbölből kihalásztak egy női holttestet és hamarosan kiderült, hogy a meggyilkolt nő Woodill Edith asszony, Lyram-Cage volt pénzügyminiszter gyámleánya, egy csudálatosan szép huszéves asszony. Kéthasított koponyával fogták ki a tengerből, derekára vastag kötéllel zsák volt erősítve tele nehéz kővel. Woodill Edith 17 éves korában férjhez ment egy bostoni gazdag orvoshoz, de már a házassága első hetében faképmél hagyta. 1908. elején megismerkedett Woodill Gilberttel, aki öt napi ismeretség után nőül vette s a szerelmes pár egy évig boldog házasságban élt, míg fel nem tűnt a léthatáron Emot Robert, aki magát hírlaptudósítónak mondta a fiatal asszony előtt. Woodillné beleszeretett s miatta elhagyta férjét, Emot Robertnek a Talbot-öbölben pompás kis hajója horgonyzott s odavitte Woodillné. A rendőri vizsgálat kiderítette, hogy a szerelmes pár még szombaton együtt volt egy fogorvosnál s azóta az asszony eltűnt. Mikor a holttestet kihalászták, titkosrendőrök fölkeresték Emot Robertet és megkérdezték, hogy hol van Woodillné. Az állítólagos hírlapíró azt felelte, hogy vidékre utazott rokonaihoz. A titkosrendőrök le akarták tartóztatni Emot Robertet, mire ő revolverével védekezett s a detektívek önvédelemből lelőtték. Halálós ágyán azt vallotta, hogy Woodillné kivül még két más hölgy és két ur volt hajóján. Egy este vidáman pezsgőztek s valamennyien ittasak voltak, mikor a három asszony hajbakapott s egyikük Woodillné egy pezsgőspalackkal úgy fejbevégtá, hogy a fiatal asszony koponyája kettéhasadt. Mikor kijozanodtak, ő a holttestre nehéz köveket erősített és a tengerbe vetette. A rendőrség most kutatja Emot Robert titokzatos vendégeit, noha nem ad hitelt annak a vallomásnak, amelyet az állítólagos hírlaptudósító közvetlenül halála előtt tett s azt hiszi, hogy Emot ölte meg Woodillné.

— **Mi ez? Orvosok törik a fejüket azon, hogy megállapítsák, tulajdonképpen mi is a *Beketow* szirkuszban fellépő *Trilby-Svengáli* pár mutatványának nyitja, titka.** A körben felállított zongora mellett ül Trilby, Svengáli a közönség között jár ér a közönség közül, aki mit hallani kíván, a zenemű címét felírja egy papírszalagra. A papírszalagot átveszi Svengáli, rápillant, ugyanabban a pillanatban Trilby bemozdítja a zongora zongorán eljátsz és elénekli a kívánt zeneművet, mely pedig azon az eredeti nyelven, melyen a szöveg megíródott. Svengáli nem szól egy szót sem, nem int, nem is fordul Trilby felé. A mutatvány óriási szenációt kelt és páratlan sikerrel jár minden előadáson. Trilby—Svengáli a vasárnap délutáni előadáson is fellépnek. A júniusi műsor különben is nagyon tetszik.

— **Az Amerikai Park szenzációi.** Az Amerikai Park, a fővárosnak legnépszerűbb mulatóhelye nevének megfelelően most már nemcsak park lesz, hanem valóban amerikai is. Elkövetkezett a legkülönösebb és legváltozatosabb, egyszerű amerikai meglepetések, a szenációk ideje. Nagyszabású amerikai ünnepély és egyéb amerikai különlegességei teszik változatosabb az Amerikai Park jövő hónapi műsorát, amelyre nagy mértékben folynak az előkészületek. Szombat este nagystílusú elitesouvenirrestély lesz; minden egyes látogató olyan ajándékot kap a területre való belépése alkalmával, amely egymaga felér a belépődíjjal. Még csak néhány napig látható a nagyszabású júniusi műsor, amelyben eddig is ezren és ezren gyönyörködtek és amelynek látóival valóban szenációk és olyanok, amiknekben a főváros publikumának ritkán van alkalma gyönyörködni. Vasárnap és kedden, Péter Pál napon két előadás lesz a nagy Varietében, minden alkalommal a teljes műsor kerül színre felére leszállított helyárrak mellett. A kapunál váltott koronás jegy a Varieté délutáni előadására is érvényes. A két délutáni előadásban sok örömet találnak a gyermekek, fel fognak lépni az összes művészek és Ferenczy Magda a hírneves csodagyermek is. Az ünnepek két estéjén a nagy Varietében és a Tabarin Moulin Rougeban láthatók lesznek az összes világhírű attrakciók. Mialatt az igazgatóság mindent elkövet, hogy a júniusi hátralévő napjait érdekessé és változatosabb tegye, nagy elő-

készületeket tesz a júliusi szenációira. Nagyban folynak a készülődések július negyedikére, a nagyszabású amerikai szabadság-ünnepélyre, amelynek színesebb, különösebb és nagyjobbstílusú még nem volt Budapesten.

— **Halálhírtel.** Magdeburgból jelentik, hogy *Feuerkauf* Ottó fűszerkereskedőt az ottani esküdt-szék kettős gyilkosság miatt halálra ítélte. *Feuerkauf* december 27-én felgyújtotta lakását, úgy, hogy neje és három hónapos leánykaja bennégett.

— **Letartóztatott leányesabitó.** A rendőrség kerítés címén letartóztatta *Weisz Bertalan* 30 éves nyomdászát. *Weisz* csavargó ember, akit per-dítják tartanak ki. A rendőrség már kis is tiltotta 10 évre a főváros területéről. Legujabb foglalkozása az volt, hogy állandóan a körüli cselédhelyezők közelében ólálkodott, a csinosabb cselédleányoknak jövedelmező találkákat közvetített s egyik-másiknak ajánlatot is tett, hogy nyilvános házban elhelyezi őket. Aki nem hajlott ígéretésére, azzal szemben erőszakoskodni próbált. *Weisz* a rendőrség átadta a bíróságnak.

— **A köpeniczki suszter házassodik.** *Vogt Vilmos*, a sokat emlegetett köpeniczi kapitány ez idő szerint Párisban tartózkodik. Sőt tegnap meg is interjuváltatta magát a „*Journal*” munkatársa által. Ez idő szerint képeslevezézőlapok árusításából él, amelyek saját képését ábrázolják egyenruhában és sajátkezü aláírásával. Egyébként elbeszélte, hogy el van jegyezve egy fiatal leánnyal, akivel nemsokára meg is esküszik.

— **Pái Géza** uriszabóvezető, aki üzletének át-helyezése folytán árait lényegesen redukálta, olvasóink figyelmébe ajánljuk. Budapest, IV., Szervita-ter 5. sz.

— **A „Közbiztonság”** című rendőri szaklap vasárnapi száma *Geguss Dániel* rendőrkapitány és *Szekely Vladimir* szerkesztésében élénk és rendkívül változatos tartalommal jelent meg s aktuális közleményei is a megszokott élvezetek.

— **Halálozás.** *Dr. Klein Ferencz*, volt reichsráti és tartománygyűlési képviselő az éjjel 79 éves korában Salzbürgben meghalt.

Nágel János büntetőjársbíró ma reggel 58 éves korában hosszas szenvedés után Budapesten elhunyt. Temetése hétfőn délután lesz az Angyal-utcai gyászházban.

Türk Sámuel kir. ítélőtáblai bíró, a vaskorona-rend lovagja Budapesten 65 éves korában meghalt. A meghaldogult, aki egyik díszje volt a magyar bírói kar-nak, csak néhány éve lépett nyugalomba, amikor is a király kiváló érdemei elismerésül a vaskorona-renddel tüntette ki. Holttestét Budapesten szentelke be a *József-körút* 72. sz. alatti gyászházban, ahonnan Egerbe szállítva, az ottani Kisasszony-temetőben helyezik örök nyugalomra.

Puál Géza, a kecskeméti állami főreáliskola tanára 57 éves korában meghalt. Hült tetemeit Bethlenfalvára szállítják és ott helyezik a családi sírboltban örök nyugalomra.

*Özv. Drechsler Ferencz*né, szül. *Willinger Anna*, egy köztisztviselőben álló matróna, *Drechsler Gyula*, a bajai függetlenségi párt elnökének édesanyja, 81 éves korában Baján meghalt.

Dr. Magyar Antal, a dalméciai Zelenika magyar üdülőhely és tengeri fürdő megalapítója és tulajdonosa, ma hirtelen meghalt. Halálát özvegyén és három gyermekén kívül özvegy édesanyja és nagyszámú rokonság gyászolja.

x **Az austerlitz-i csata előestéjén** Napoleon és táborkarán nem vett erőt oly lázas izgatottság, mint amely türelmetlenül lesi a Liga-sorsjegyek húzásának megkezdését. Ez a nagyfokú érdeklődés nem csupán a Ligának, ennek az igazán humánus intézménynek szól, hanem részben abban is leli magyarázatát, hogy a sorsjegyek játékszervezete a chablontól eltérő módon van összeállítva és minden sorsjegy feltétlenül nyer egy arany vagy ezüsttárgyat. Mindenki kívánsai tehát, hogy milyenek lehetnek azok a tárgyak, melyeket 1 korona 50 fillérért lehet nyerni olyképp, hogy emellett még a humánus intézmény céljaira is jut a sorsjegyekért befolyt összegből. A nyereménytárgyakból a régi Nemzeti Színház előtt az Olimpia-mozgósínház helyiségeiben és a *Liszt Ferencz-ter*en rendezett kiállításokon látható szebbnél szebb tárgyak csak fokozzák az érdeklődést és a sorsjegyek kelendőségét, mely sorsjegyek különösen most alig néhány nappal a húzás előtt oly élel keresletnek örvendenek, hogy a 400.000 sorsjegyből alig van már néhány ezer darab. Aki tehát még idejekorán biztosítani akar egy szép nyereménytárgyat a maga számára, az ne késlekedjék és vegyen már csak a Liga iránti tekintetből is egy ily sorsjegyet, melyek a központi irodájában (Ferenczy-ter 4.) szám, azonnaltal az összes dohánytösdék és az említett kiállítási helyiségekben is kaphatók 1 korona 50 fillérért.

x **A Dieselmotor** az üzemgépekkel szemben támasztott követelményeinek a legteljesebben megfelel; tüzelőanyag fogyasztása óránkint és tényleges körülmények között körülbelül 1 fillér, kezelése a lehető legegyszerűbb, helyszükséglete fölülte csakoly, minden pillanatban és minden előkészület nélkül üzemre kész, füst- és szagmentesen dolgozik úgy, hogy akár a nagyvárosban, akár a vidéken mindenütt alkalmazható. E motorokat a *Fegyver- és Gépgyár Részvénytársaság* Budapesten,

készíti mintaszerű gyárában legtökeletesebb kivitelben. Érdeklődőknek szívesen nyújt bővebb tájékoztatást.

x **Tamássy Park-Szanatóriuma** Dunaharaszti-ban, Pestmegye, Elsőrangú gyógyító-intézet alkoholista, morfinisták és idegbetegek részére. Prospektust kívánartra küld az igazgatóság.

x **„Glorialis” illatszerrajdság.** Alig remélt nagy sikert ért el a „Glorialis” virágkivonat, amely alkohollal állították elő a legjobb hírnévnek örvendő *Klein és Fja-féle* udvari illatszergyáros által. A „Glorialis” a jelenkor legkellemesebb illatszere, használatban a frissen tépett virág illuzióját kelti. Felhívjuk a n. é. közönség figyelmét a mai „Glorialis” hirdetésére.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Foderféle vivőterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

x **E lap minden olvasója** bizonyára súlyt helyez egészségének, erejének és munkaképességének fenntartására, mert hiszen ezek nélkül nincs boldogulás. Azzal is tisztában van mindenki, hogy jó háziaszer nélkül az ember már nem lehet. Sokan vannak azonban, akik miután néhány silány háziaszer-utáztatot kipróbáltak és csalatkoztak, ma már nem is mernek háziaszert venni. Figyelmeztetünk tehát mindenkit, hogy a zamatos, erősítő, edző, hűsítő, bőrápoló, fertőtlenítő és fájdalomcsillapító *Brázy Menthol-szesz*, mely a jelen legtökeletesebb háziaszere, csak akkor valódi, ha az *Brázy Kálmán-özégtől* való.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Küry Klára sikere.** A Városligeti Színházban nap-nap után telt ház előtt kerül színre az „*Erdész leány*.” A darab teljesen beváltotta azokat a reményeket, amelyeket a színház igazgatósága hozzáfűzött. Az idei szezonban alig van darab, mely az eddigi jelekből ítélve, versenyre kelhetne siker tekintetében az *Erdészleány*-nyal. A siker főreze természetesen *Küry Klára*hoz fűződik. A közönség páratlan ovációja, melylyel minden előadáson ünnepli *Küry Klárát*, méltó elismerése annak a kiváló művészi alakításnak, amelyben a nagy művész esténként gyönyörködteti publikumát. Utólrhetetlen gráciával előadott kupléi és alakítóképeségének finomságai, melyekkel szerepének legjelentéktelenebb részeit is művészi tökélyre emeli, érthetővé teszi a nagy érdeklődést, melylyel a közönség az *Erdészleány* minden előadása iránt viseltetik. Különösen nagy hatást kelt a művész az első felvonásnak abban a részében ahol bájos pajkossággal mondja el az előtte ismeretlen esaszárnak, hogy miket mondana az uralkodónak, ha egyszer alkalma volna vele beszélnie. De *Küry* szerepének többi része is a leghálásabb személyesítőtőre talált benne, mert ugyszólván minden szava magával ragadja a közönséget, mely nem fogy ki a tapsviharból. Kupléi, melyek egy része a mai politikai eseményeket parodizálja, óriási hatást keltenek s ismételnie is kell minden énekszámát. Ilyformán *Küry Klára* esténkénti fellépése az ünneplések szakadatlan sorozatából áll, mert a közönség tüntető ovációján kívül valóságos virágözönnel halmozzák el tisztelői. Az ő érdeme elsősorban, hogy az „*Erdészleány*”-ban a Városligeti Színház első-rangú kasszadarabra tett szert, mely bizonyára többzörös jubileumra számíthat. A művész tiszteletül különben is trósen készülnek arra, hogy a művésznőt az első jubilaris előadáson nagyszabású ünneplésben részesítsék.

(*) **Szoer Honka Nagyváradon.** A nagyváradi Szigligeti Színházban fényes sikerrel vendégszerepelt *M. Szoer Honka*, a m. kir. Operaház kiváló művésznője. A vendégszereplés eredetileg négy estére volt tervezve (*Hoffmann meséi*, *Vig özvegy*, *Böregér és Faust*), de az illusztris művésznőt *Erdélyi Miklós* igazgató megkérte, hogy tekintettel a rendkívül lelkes fogadtatásra, ma szombaton ismételtje meg a „*Faust*”-ban *Margit* szerepének elneklését. A nagyváradi lapok teljes elragadtatással ír-nak *M. Szoer Hona* asszony nagyszerű énekművészetéről, lebilineselően kedves és közvetlen játékáról, amivel emlékezetes ünnepi estéket teremített a helybeli színházban. A „*Faust*” előadás érdekességét fokozta *Erdős Richárd*nak, m. kir. Operaház fiatal művészeinek fellépése, aki *Meisztó* szerepét adta. Holnap, vasárnap *Csörtös Gyula*, a Magyar „*Forradalmi nász*”-ban.

(*) **Márkus Lili sikere külföldön.** *Márkus Lili* kiváló fiatal zongoraművésznőnk ismét nagy sikert aratott a külföldön. A bajorországi *Küssing-fürdő*ben lépett fel a Wiener Konzertverein zene-kari hangversenyén, amelyen *Tschaikowsky B-moll* hangversenyét játszotta, amely után az óriási közönség rendkívül melegen ünnepelte a fiatal magyar művésznőt és eliraszotta virággal. A kon-

szert meg kellett ismételnie s a második estén Márkus Lili Lolo-darabokat adott elő, meg Chopin és D'Albert szerzeményeit játszotta, ugyancsak igen nagy sikerrel, úgy, hogy műsorát alaposan meg kellett toldania.

(*) Az olasz királyi pár a velencei magyar művészében. A velencei nemzetközi műkiállítás igazgatósága táviratilag értesítette a közoktatásügyi minisztériumot, hogy II. Viktor Emánuel olasz király és a felesége egy egész óráig tartó látogatással tisztelték meg a Giardino Publikóban a magyar művészpárt. A királyi pár előbb az épület külsőségét tekintették meg és sokáig gyönyörködött annak gazdag művészi kiképzésű homlokzatában és apró elmagyaráztatta magának a homlokzatot díszítő mozaik képek jelentőségét. Benn a házban legelsőbb a képeket nézték sorba, s különösen kifejezték tetszésüket: Munkácsy, Paál László, Benezur, Szinyei-Merse, Kriesch Aladár, László Fülöp, Perlmutter Izsák, Zemplényi Tivadar, Mendlik Oszkár, Kézdi-Kovács László, Hegedűs László, Rippl-Rónai József és Rauscher Alajos képei előtt. Maróti-Rintel Gézának, a ház építőjének, különös elismeréssel adóztak, akinek az iparművészeti teremben állított Ráth síremléke is rendkívül megnyerte tetszésüket. Itt is apró megnézték mindent s mindenről tetszőssel nyilatkoztak. A szobrák műtárgyai közül különösen Teles Ede reliefjei, Simay Imre állatszobrai és Lúpoloz aktjai kötötte le a felséges pár figyelmét. Látogatása alkalmából az olasz királyi pár nyomban közölte elismerését a közoktatásügyi minisztériummal s köszönetet mondott a szép kiállítási palotáért s köszönetet tolmácsolja a művészeknek, különösen pedig az iparművészeknek.

(*) Kapuzás a színházokban. A Vígyszínházban a jövő hét szerdáján fejeződik be a szezon. Holnap, vasárnap este az „Édes teher“, Heltai Jenő nagyszerű énekes vígjátéka kerül színpadra, amelyet hétfőn és szerdán ismételnék. Kedden a „Tájiótó“, Bródy Sándor szenzációs falusi életképű játékszáma Varsányi Irémmel a czimszerepben. Holnap, vasárnap délután az Országos Színészegyesület színészkolája vizsgálóelőadást rendez, amelynek műsora a következő: A kovácsok sztrájkja. — Az anya. — Cox és Box. Ezenkívül a növendékek hangversenyét is rendeznek. Ugyancsak vizsgálati előadás lesz kedden délután is, amikor Molièrenek „A botcsinálta doktor“ című vígjátékán kívül hangversenyismertető adnak elő. A szerdai előadás végén megtartják a szokásos színházi záporpróbát.

A Magyar Színházban holnap, vasárnap a „Sasfiók“ előadásával zárja be ezidei — Beöthy László igazgatásában második — évadját a Magyar Színház. Az 1908—1909-iki lefolyt színházi évben a Magyar Színház 387 előadást rendezett. Az előadások közül volt 317 esti, 50 délutáni, 6 ifjúsági és 5 növendék-előadás. Ezenkívül 6-szor játszott a Magyar Színház együttese a Várszínházban és 3-szor a Krisztinavárosi Színkörben. Együttes vendégjáték a Magyar Színházban 19 estén volt. Ebből magyar nyelvű három, olasz nyelvű 4, francia nyelvű 5 és német nyelvű 7 estén. Az előadott darabok közül legtöbbször kerültek színpadra a szerencse fia (58), a Sasfiók (44), Forradalmi nász (39), Hivatalnok urak (36), A császár katonái (30), Régi jó idők (26), A tulso parturól (17), A zöld kakadu (15), A szabin nők elrablása (17), Hamlett (14), A holnap (14), Falusi idill (14), A meztelen nő (15) és Szíriusz (11). Tíznel kevesebbszer kerültek színpadra a szezon folyamán a következő darabok: Éjjeli szállás, Kerülő ut, Gretchen, A mama barátai, Tíz a gyárban, A nagymama, Hanka, A nagy cél és A nagy nő.

A Királysínház évadzáró ujdonsága, „Jánoska“ Martos és Jacobi fantasztikus vígjátéka, amely tegnap este meg zsufolt ház előtt és a közönség lelkes tapsai közt ötvenedik előadását, ebben a szezonban még nyolcszor kerül színpadra. Jövő vasárnap, június 4-én a darabban fejezi be a Királysínház 1908—1909-iki évadját. Szereplői minden este azok lesznek, akik a tegnapi jubiláris előadásban résztvettek, elsősorban a két gyermekszerep személyesítője, Fényes Annuska és Lakos Vilma. A Királysínház következő színházi éve augusztus 7-én, szombaton, ugyancsak a „Jánoska“ előadásával fog megkezdődni.

(*) Nyári színházaink. A Budai Nyári Színházban holnap, vasárnap és kedden „A kedélyes paraszt“ operettet ismétlik meg Szentgyörgyi Lenke vendéggel a női főszerepben. — Hétfőn a „Troubadour“ opera kerül színpadra kettős vendégjáték keretében Azucenát Fodorné Aranka, a magyar királyi Operaház művésznője, Leonorát pedig T. Halász Adél, a kölni opera volt tagja énekl. Szerdán a „Carmen“-t adják a czimszerepben Fodorné Arankával. — Csütörtökön a „Visszatérés Jeruzsálembe“ színműben, pénteken pedig „A király“ című vígjátékban fognak vendégszerepelni. Szombaton „A dollárkirály“ című operettnek lesz a budai első előadása. — A „Mozgópósta“ című, Guthi Soma nagyszerű bohóza az e heti tömeges vendégjátékok miatt, melyekre Krecsányi igazgató régebben lekövetkező héten a mulattató darab, amelyet már több vidéki igazgató megszerzett előadásra, okvetlen műsorra kerül.

A Városligeti Színházban holnap, vasárnap két előadás lesz, délután mérsékelt helyárral Rákosi Jenőnek „Éjjel az erdőn“ című népszínműve, este fél 8 órakor rendez helyárral a folyton zsufolt házakat vonzó „Erdészleány“ című operett kerül színpadra, Kúry Klárával a vezető szerepben. Ezt az operettet a jövő hét minden estéjén is adják. Az esti pénztárnál való tolongás elkerülése végett az igazgatóság intézkedett, hogy az „Erdészleány“ jövő heti összes előadásaira a jegyeket már máttól fogva, az ismert elővételi helyeken árussítsák. Kedden, Péter és Pál napján, délután mérsékelt helyárral, a drámai személyzet bemutatásával „A vargyáros“ kerül színpadra, Clair szerepét Feld Irén, Derblayt Thury Elemér játssza.

(*) A kassai Uránia-színház. Kassán ma este nyílik meg az Uránia színház, amelyet a Kassai Városszépítő Egyesület építtetett. A modern, magyar stílusú épületet Sándy Gyula építész tanár és Lakatos Arthur iparművész tanár tervezték, műszaki berendezése pedig a technika legújabb vívmányainak felhasználásával Fürst Sándor királyi műszaki tanácsos tervei szerint készült. A színház aerolith-beton kockákból épült, homlokzatát egy opalescens színes üveg transzparens díszíti, melyet Lakatos Arthur tervei szerint Maybóm üvegfestő mester készített. A színház 900 személy befogadására alkalmas és műszaki berendezése tudományos előadások és mozgófényképek előadására is képesíti. A színház igazgatósága: maga a Városszépítő Egyesület Ékes Lajos városi tanácsos vezetése alatt. A mai megnyitói előadásban, amelyen Molnár Viktor közoktatásügyi államtitkár is jelen lesz, Pekár Gyula: „Francia forradalom“ című darabját mutatják be.

(*) Goldmark-ünnepély. A bécsi Tonkünstler-orchester, amely a jövő szezonban Nedbal Oszkár és Weingartner Félix vezetésével a Vigadó termében hat filharmóniai versenyt rendez bérletben, elhatározta, hogy Goldmark Károly nyolcvanadik születésnapját egy külön hangversenyre fogja megünnepelni, amelyre az ősz mestert is meg fogja hívni. Az említett hangversenyeket Méry Béla fogja rendezni.

(*) Pályadíj magyar műdalokra. Az Operaház illesztis vendége, Svaerdström Valborg svéd énekművésznő a magyar művészet iránt tanúsított nagyrabecsülésének újabb tanujelét adta. A művésznő értesítette a Harmónia igazgatóságát, hogy a jövő évadban Budapestben és vidéken rendezendő hangversenyének műsorát részben magyar műdalokból óhajta összeállítani. Hogy műsorának az újág vonzóerejét is megszerezze, magyar műdalpályázatot hirdet a következő feltételek mellett:

1. a pályadíjak összege 2000 korona; 2. a jury által legjobbnak talált négy műdal 400—400 koronával díjazatik, további 8 műdalnak a jury 50—50 korona díjat ítél meg; 3. a pályadíjat kitűző művésznő kötelezi magát, hogy az első díjjal kitüntetett népdalt úgy Budapestben, mint hangversenykörútján meglátogatandó összes vidéki városokban elő fogja adni. Fölveszi műsorába a

további 8 kitüntetett dalt is; 4. magyar szövegre írt legfeljebb három dallal pályázhat minden magyar zeneszerző. A dal szövege és alakja szabadon választható, csupán hosszabb költemények (balladák stb.) kerülendők; 5. a díjazott dalok tulajdonjoga és kiadója a Harmónia r. t.-ra száll át, mely a dalokat megfelelő alakban kiadni köteles; 6. a dalok jellegű levél kíséretében, idegen kézzel írva, folyó év szeptember 15-ig a Harmónia zene-műkiadó, hangversenyrendező vállalat és első hazai zongoragyár r. t.-hoz (Budapest, IV., Váci-utca 20.) küldendők be; 7. a jury tisztjének teljesítését a művésznő kérésére Mihalovics Ödön, az Országos Zeneakadémia igazgatója mint elnök, továbbá Hubay Jenő, Herzfeld Viktor, dr. Diósy Béla és dr. Kern Aurél vállalták.

IRODALOM.

* Új... Változatos és gazdag tartalommal jelent meg e héten is az „Új Idők“, amelyben Ambrus Zoltántól, Fodor Vikortól és Hevesi Józseftől találunk novellát, cikket pedig Sztrókay Kálmántól, ki a Mars bolygó lakhatóságáról irrt érdekes tanulmányt és Lyka Károlytól, ki a rajz beszámolójáról ír. Jókai Mór „Névtelen vár“ című regényének egy érdekes fejezetét is közli a lap, amelyben a most aktuális inszurrekcióknak talán legérdekesebb és legelevenebb leírásait találjuk. Szini Gyula regényének, továbbá a fordított regénynek befejezése, Lampárh Géza és Kiss Arnold verse, egyéb cikkek, könyvkritikák teszik érdekessé még a lap szövegrészét, míg az illusztrációk közül Mühlybeck ötletes fejlécei és a városligeti új vurstli képsorozata emelkedik ki. Mutatványszámot kérésre díjtalanul küldi a kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

* A „Vasárnapi Ujság“ június 27-iki száma képeket közöl a brazilai Santosról — báró Babareczyné Josa Jolán cikkekkel. — a kecskeméti gyermek-zászlóaljról, a tabáni pusztuló kiskertekről, a délfranciaországi földregésről, az éledező Messináról. Szépirodalmi olvasmányok: Mikszáth Kálmán regénye, Szabolcska Mihály és Kiss Menyhért verse, Gottier Lajos novellája, Williamson regénye. Egyéb közlemények: cikkek a tenger alatt járó hajók baleseteiről, a tudományos fonogramgyűjteményekről, tárcacikkek a hétről s a rendezési rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika“-val együtt négy korona 50 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

* A „Pikkoló“ élelappal ma jelent meg 15-ik száma a szokotti bő és változatos tartalommal. Egész esomó illusztrált humoreszok, móka, élce és tréfa képezi e heti számának is tartalmát. A sok-sok vidám olvasni valók mellett pompásnál-pompásabb karikatúrák és művészi rajzok díszítik a „Pikkoló“ új számát, Földes, Polgár, Bér, Miklósi, Zorád jónévi rajzolóktól. A lap minden sora, minden rajza a pikantéria nélküli humort szolgálja s így méltán megérdemli az egyedüli magyar családi élce lap elnevezést. A „Pikkoló“ előfizetési ára 2 korona 50 fillér évnegyedeként. Előfizetni lehet a kiadóhivatalban, Budapest, VII., Rákóczi-ut 16., honnan mutatványszámot is készséggel küldenek.

* „Jó szerencsét“ címmel Litschauer Lajos m. kir. bányatanácsos, bányászati szakiró, hetenkint Selmetzbányán megjelenő társadalmi, műszaki, bányászati és kohászati szaklapjáról már többször volt alkalmunk elismerőleg nyilatkoznunk. A „Jó szerencsét“ szaklap ma megjelent 39-ik száma is megérdemli, hogy róla megemlékezzünk. Ugy értesülünk, hogy a szerkesztő az október hó első vasárnapján meginduló harmadik évfolyamától kezdődőleg a „Jó szerencsét“ nagyobb formátumban és hetenkint kétszer, vasárnap és csütörtökön fogja megjelentetni, hogy ezáltal a cikkek és híradások aktualitását fokozva, a megnyilatkozó pártfogolást kellőképen honorálja. Az előfizetés ára azontul is a régi, vagyis évi tizenkét korona marad.

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csuz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban olommal zárt (olombirt) üvegekben 2 koronáért kapható. MOLL. készítmény kerendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postautárvét mellett teljesítetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és ved-jegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulthatatlan háziszor mindama gyomorbaiknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kerendő eredeti dobozokban 2 kor.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postautárvét mellett teljesítetnek. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és ved-jegyével ellátott készítményeket kérni.

FŐVÁROS.

(**Tanerök választása.**) A főváros tanácsa ma délelőtt választotta meg tanintézetéhez a szükséges taneröket; igazgatókat, tanárokat, tanítókat, tanítónöket és övönöket. A tanács teljes mértékben respektálta az ügyosztály, illetve a közoktatásügyi bizottság jelölését és az első helyen jelöltöket választotta meg az egész vonalon. A megválasztott tanerök névsora a következő:

A felsőkereskedelmi iskolánál. Egy igazgatói állásra: dr. Mihály József. Egy német nyelvi tanszékre, összekötve a német kereskedelmi levelezés tanításával: dr. Kaunitz Lajos; egy francia nyelvi tanszékre, összekötve levelezés tanításának kötelezettségével: kereskedelmi levelezés tanításának kötelezettségével: dr. Tóth András; egy kereskedelmi és politikai számtan-tanszékre: Görög Samu; egy mennyiség-tan-tan-tanszékre összekötve a kereskedelmi számtan tanításának kötelezettségével: Antal Márk.

A felsőbb leányiskolánál. Egy igazgatói állásra: Bellaagh László; egy magyar nyelvtörténelmi tanszékre: dr. Radnai Jenőné; egy német nyelvtörténelmi tanszékre: Janecz Erzsébet.

A polgári iskolánál. Négy igazgatói állásra: Sziklás Adolf, Maurer Dezső, Sztójánovics Jenő, Zsigány Zoltán; három magyar és német nyelvi tanszékre: dr. Simai Ödön, dr. Bálint Aranka és Belgrader Margit; két német és magyar nyelvi tanszékre: dr. Somogyi Margit és Abonyi Simon; két magyar és német nyelvi tanszékre összekötve a francia nyelv tanításának kötelezettségével: Apáthy Lászlóné és Sréter Berta; három magyar, német, földrajz-tanszékre: Ellmann Anna, Gonda Irén és Kerekgyártó Margit; egy magyar nyelv-földrajzi tanszékre: ifj. Teller Gyula; egy magyar nyelv-történelmi tanszékre: Tóbitsch Mária; egy magyar nyelvi tanszékre, összekötve a történet tanításának kötelezettségével: Krasznay István; egy német nyelv-földrajz-tanszékre, összekötve a gazdaságtan tanításának kötelezettségével: özv. Riegler Andrásné; egy történet-földrajzi tanszékre: dr. Orell Géza; egy történet-földrajzi tanszékre, összekötve a magyar nyelv tanításának kötelezettségével: dr. Sebestyén Józsa; egy természetrajzi tanszékre: Janicsk Izabella; egy természetrajz-vegytani tanszékre: Szöllösi Arnold; egy természetrajz-vegytani-földrajz tanszékre: Kurucz Károly; egy természetrajz-tanszékre, összekötve a földrajz tanításának kötelezettségével: Jancsó Ilona; négy mennyiség-tan-tan-tanszékre: Kerecsy György, Löschdorfer János, Juvanetz Ireneusz és Gyors József; egy mennyiség-tan-tan-tanszékre: Saueritz Margit; egy számtan-mértani tanszékre: Morócz Sándor; két számtan-mértani rajz-tanszékre: Déri Zsigmond és Perényi Dezső; egy természet-tan-vegytani tanszékre, összekötve a természetrajz tanításának kötelezettségével: Dénes Hegedüs Leona; egy szabadkézi és mértani rajz-tanszékre: Ürmös Péter; két tornaszépirási tanszékre: Bozó József és László Mária; egy torna-tanszékre: Sárosi János; egy kézimunka-tanszékre: Saehar Eleonóra; egy kézimunka-torna-tanszékre: Sárosi Gizella; egy kézimunka-szépirás-tanszékre: Zadbanszky Irén; egy kézimunka-tanszék, összekötve a gazdaságtan tanításának kötelezettségével: Burján Róza; egy rajz-szépirás-tanszékre: Fendrieh Mária.

Az elemi iskolánál. Négy igazgató-tanítói állásra: Georgi Sándor, Rákos István, Moussong István és Tóth Kálmán (egri.) Ötvenhárom tanítói állásra: Fodor Ernő, Hoek János, Balla Tibor, Kerekes Elemér, Petik Kálmán, Zimmer Péter, Pető Bálint, Szerényi Mór, Lévai Elek, Horváth Ernő, Patáky Béla, Hárty István, Jambrik Alajos, Stráza Andor, Klein János, Borus Adolf, Hetey Ferenc, Dausz Gyula, Forstinger Antal, Váradi Gyula, Schröder Lajos, Rumpel Engelbert, Vesey Győző, Lindner Gyula, Kurvay Viktor, Varga Károly, Szilágyi Béla, M. Nagy Zoltán, Bihari Mór, Gergely Alajos, Blasznek Károly, Wesztermayer Antal, Némethy Endre, Almásy Ferenc, Hajnal Nándor, Janovits Antal, Vesey Gyula, Kardos Gyula, Csorny József, Dénes J. László, May Vilmos, Baumgarten Dezső, Mészáros Márton, Tírpák Sándor, Zoufaly Emil, Vándori Dezső, Tóke Imre, Mathéidesz Imre, Erős István, Deme Balint, ifj. Hány Ferenc, Lehoczky László és Csillag Lipót.

Hatvanegy tanítónői állásra: Szily Berta, Waygand Károlyné, Bohacsek Mária, Reicheruné Köcsy Teodóra, Kazár Józsa, Tholdt Margit, Lufschitz Janka, Szinák Ilona, Lipinszky Margit, báró Podmaniczky Edith, Zechmeister Ilona, Diener Katalin, Leviczky Aranka, Sándor Kornélia, Klézing Borbála, Csizmazia Ilona, Berthóty Paula, Tétényi Frida, Kliegl Gabriella, Csák E. Istvánné, Márton Blanka, Szadovszky Hedvig, Schlick Margit, Ditrői Ella, Cselényi Amália, Balassa Matild, Huszár Zoltánné, Sóbányi Emma, Vukovné Grentzner Róza, Lengyel Ödönné, Kálmán Jolán, Palay Margit, Bakonyi Jolán, Szabó Hermin, Hogl Mária, Telek Viola, Sárosi Jánosné, Pentz Emília, Krén Gizella, Sajó Margit, Krause Izabella, Pohlne Lippert Lajza, Keckeméthy Gizella, Záborszky S. né, Palnay Ilona, Szöcs Jolán, Szilvinyi Hugóné, Lörentz Erzsébet, Rimanóczy Erzsébet, Kolombán Istvánné, Borsody Ilona, Trajtler Mária, Spillenber Margit, Mike Jolán, Wohlfartné Schinabeek Anna, Róth Adél, Bekenyő Mária, Marthon Mária, Zilahyné Fodor Ilona, Alföldi Ilona, Geöcze Erzsébet, Szlovák Jolán, Zoltánné Irányi Olga, Jellen Jolán, Mátrai Ilona, Bajza Margit és Láng Ilona.

Nyolcvan övönői állásra: Edvi-Ilésné Szamerits Anna, Mihalkné Tauber Hermin, Kolovszky Gizella, Rohr Róza, Kurucz Róza, gróf Nváry Gyuláné, Kiss Róza és Schenkel Vilma.

(**A budai alagút.**) A budai várhegyet átszelő alagút a múlt év április 16-án a kincstár kezelsébe jutott, miután a régi Alagút Társulatnak 50 éves engedélyideje lejárt. Ez a társulat azonban meglehetősen elhanyagolt állapotban adta át az alagutát a kincstárnak. A falazat ugyanis legnagyobb részén át van itatva vízzel, sőt a víz beszivárgása folytán azon falrészeken bomlás mutatkozik, ami az alagút falát teljesen tönkretelthető. A régi társaság ugyan itt-ott javított a falazatot, de ebben a javításban nem sok köszönet volt, mert az átázott falazat feltöltését olyan primitív módon végezte, hogy az nem egy alagútban, de még egy házipinczében sem felelne meg. A pénzügy-minisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök még a múlt év augusztus havában elrendelte az alagút alapos átvizsgálását, amit a Földtani Intézet geológusai, a kereskedelemügyi minisztérium szakértőivel és a pénzügyminisztérium bányász-küldötteivel karöltve el is végeztek. Vizsgálataik eredményét még a múlt év őszén vasok jelentésben terjesztették a pénzügyminisztérium elé. Ez alapos tanulmányok után a minisztérium újból vegyesbizottságot küldött ki az alagút vízmentesítése és gyökerez helyreállítása céljából. A bizottság elnöke: dr. Aglói Szontagh Tamás királyi tanácsos a Földtani Intézet aligazgatója, tagjai pedig a következők: Brucecz József, a vajdahunyadmegyei vasgyár főnöke, Kompóthy József, az aknaszlatinai bányaiüzem vezetője, Pelachy Ferenc, az abrudbányai bányahivatal főmérnöke, Machan Ottó székesfővárosi bányamérnök és dr. Papp Károly, a Földtani Intézet osztálygeológusa. Ez a bizottság is elkészült már a véleményével, amelyet a mai napon terjesztett a pénzügyminisztérium elé. A számos helyszínrájjal és műszaki szelvényekkel illusztrált szakvélemény kifejti, hogy a vízmentesítés megoldásában a főzél az legyen, hogy a várhegyi pinczéből leszivárgó vizet ne közvetlenül az alagút falazatán, hanem távolabb fogják fel, olyképp, hogy a beszivárgó víz a falazatot ne is érinthesse. Ezt a bányaszatban szokásos oldaltárnakkal lehet elérni. Az egyik oldaltárnát az alagút északi falától nyolcz méter távolságra mintegy 250 méter hosszúságban tervezik, míg a másikat, az ugynevezett főtefolyósót az alsó oldaltárná fölé 12 méter magasságban, tehát már az alagút boltozata felett vájják ki s ezt a két folyósót 11 helyen kúrtörzsi nyílásokkal, ugynevezett feltörésekkel kötik össze. Ily módon az északról szivárgó vizet ezek az oldaltárnák, főtefolyósók, főtéharánfolyások és feltörések teljesen felfogják és lecsapolják, úgy hogy az alagút falazata szárazra fog válni. A kivájandó folyósókból nyert anyagot egyrészt abban a mellékutagban lehet elhelyezni, amit az egykori budai várparancsnokság hadászati célból építtetett, hogy ebbe a szentgyörgyi-aknában át katonaságot szállíthasson s aminek ma már semmiféle célja sincs. Másrészt pedig a kivájt anyagot vontató gözössel Lágymányosra lehet szállítani s ott ezzel a Müegyetem telkeit feltölteni. Mintegy 1000 folyóméternyi folyósó kivájása van tervbe véve, aminek költsége 200 koronával számítva, 200,000 koronára fog. Ezenkívül a Káin-féle tervezet szerint 30 méter hosszúságban a boltozat kiváltása, a falazat kijavítása, a fenékesatorna felbontása, az utpályák és a járdák helyreállítása mintegy 150,000 koronát igényel. A szóbanforgó szakvélemény tehát az összes munkálatok költségét 350,000 koronában iránvozza elő. Ez a munkálat tíz hónap alatt teljesen elvégezhető s az alaguton való közlekedést sem gátolja meg. Előnye ennek a tervezetnek az is, hogy a vízmentesítési mű később is bejárható és esetleg javításokkal pótolható. Ilyen képpen teljesen szárazra válván az alagút, főnállása emberileg belátható időkig biztosítva leend.

(**Hivatalnokok választása.**) A főváros tanácsa mai ülésében több megüresedett fogalmazói, mérnöki és más hivatalnok állást töltött be választás útján. Megválasztotta a következőket: árvaszéki fogalmazónak Mosdóssy Gyula segédfogalmazót, árvaszéki segédfogalmazónak Novák Sándort, főmérnöknek Witkovszky Lajost, mérnököknek Csillóly Dezsőt és Csármann Ferencet, segédmérnöknek Zaitz Lászlót, Füzy Rezső Vilmost, Egri Sándort, Karkas Rezsőt, Mihálykovics Miklóst és Ságody Ottmárt, gazdasági hivatali segédtisztnek Dezső Arthurt, irodasegédtisztnek pedig Lipovecz Analt, Barakovics Kálmánt és Sugár F. Gézát.

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgákra előkészítő biztos sikerrel

Dr. ERŐS VILMOS
jogi szemináriuma
Budapest, VII. ker., Wossolenyi-u cza 18. szám. Fiókintézet: Kolozsvár, Deak Ferenc-utca 14. szám.
TELEFON 118-57. TELEFON 118-57.

EGYESÜLETEK.

(**—) Az Országos Magyar Izraelita Közművelődési Egyesület kulturbizottsága** dr. Hevesi Simon főrabbi elnöklésével értekezletet tartott. A bizottság elhatározta, hogy a főváros területén öt ingyenes kulturális tanfolyamot létesít, ahol a magyarul nem tudó kereskedő és iparosgegedeket, valamint az idegen származású munkásokat a magyar nyelvre fogják tanítani. Ezenkívül az egyesület egy nagy ingyenes könyvtárt és olvasótermet nyit a közönség részére. A bizottság hosszabb tanácskozás után elhatározta, hogy egyes vidékek iskoláit segélyezésben részesíti, továbbá a vallásoktatás intenzívebbé létele céljából a vidéki állami elemi iskolák növendékei részére vándortanítói rendszert létesít. Végül egy ifjúsági lapnak a kiadását határozták el.

(**—) A Társadalomtudományi Társaság évzáró közgyűlése.** A Társadalomtudományi Társaság most tartotta meg rendes évzáró közgyűlését. Pikler Gyula elnök akadályoztatása folytán Szaló Ervin alelnök vezette az ülést. Az évi jelentés a tagok jelentékeny gyarapodásáról számolt be. A Társaság felolvasásai és vitái az idén is nagy érdeklődést keltettek. A Társaság tagjai, mint a Társadalomtudományok Szabad Iskolájának tanárai is nagy buzgalommal működtek. Számos budapesti egyesület és kör kebelében is tartottak előadásokat, továbbá tizennégy vidéki városban huszonegy előadást. Számos vidéki meghívásnak a tagok túlterheltsége miatt nem tehettek eleget. A Társaság eszméit terjesztette továbbá a „Huszadik Század” folyóirat is, mely fokozott terjedelemben jelent meg. Az évi jelentés és a pénzügyi jelentések tudomásul vétele után a Társaság a berni nemzetközi szociológiai kongresszusra képviselőül tagjait, dr. Mádny Andor genfi egyetemi m. tanárt és dr. Bolgár Elek zürichi publicistát küldötte ki. Az egyetemi halgatók számára kitűzött díjat „A modern kapitalizmus kialakulása” cz. pályamunkának ítelték oda. Szerzője Bergstein Béla joghallgató. Az 500 koronás díjra hirdett pályázat meddő maradván, az összeget egyhangulag Dániel Arnoldnak ítelték oda agrár-elméleti munkájáért. A választmány egyik felének megújításaképp megválasztottak: a) fővárosiak: gróf Batthyány Ervin, Bárczy István, Dániel Arnold, Dirner Gusztáv, Dési Géza, Dienes Valéria, Fekete Ignác, Friedrich Vilmos, Haffós Lajos, Hritzka Tivadar, Kemény Dezső, Láneci Jenő (új), Lukács György, Madzsar József, Messinger Simon (új), Pfeiffer Ignác (új), Szalay Károly, Székely Imre, Szende Pál, Varga Ferenc, Vámbéry Ármán, Vámbéry Rusztem (új); b) vidékiek: Braun Róbert (új), Czirbusz Géza, Fraenkl Béla, Jászai Viktor, Kallós Henrik, Kovács Zoltán, Leopold Gusztáv, Mártonffy Marcell, Mihalkovits Tivadar, Várady Zsigmond és Vértés Adolf. A számvizsgáló bizottság tagjai lettek: Baracs Károly (új), Bródy Sándor és Kovács Gyula. — A következő pályakérdéseket hirdették ki: I. Egyetemi hallgatók számára 200—200 koronát e két pályakérdésre: a) Dürckheim és iskolája eredményeinek kritikai méltatása, b) A demokráciára vonatkozó újabb szociológiai kutatások ismertetése. II. Bárki számára 500 koronát e kérdésre: A léke uszoratermészetű gyümölcsöztetésének okai és hatásai Magyarországon, különös tekintettel a termelés hiátszükségleteire. A pályázat részletes feltételei a „Huszadik Század” júliusi számában fognak közzététetni. Végül megállapították a Társaság munkaprogramját. Nagyérdékű egyes előadások mellett a Társaság három felolvasási ciklust és egy ankétet fog rendezni. A felolvasási ciklusok tárgyai az eugenetikai (fajnevelési) kutatások, régi magyar társadalom-bölcselet és az uszoraterme társadalmi okai és hatásai lesznek. Az írásbeli ankét a magyar önkormányzat hiányaira fog vonatkozni.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A zágrábi pör. A mai kihallgatott tanúk általában megerősítették az eddigi tanuvalomásokot s szintén terhelően vallottak Podunavac vádlott ellen. A tárgyalást hétfőn folytatják.

§ Kragujevics Spázó bűnügye. Közel egy éve, hogy gyilkosság és rablás büntetésének elkövetésével gyanúsított Kragujevics Spázó volt joghallgató vizsgálóati fogságban van a budapesti kör. ügyesség fogházában. A letartóztatott elzúllott jogász elmeállapotának normális volta iránt a vizsgálat folyamán kételek merültek fel, miért is a vizsgálóbíró elrendelte elmeállapotának orvos szakértői megvizsgálását. Ez a megvizsgálás már megtörtént két a gyűjtőfogházban, ahova a letartóztatott jogsázt kiszállították. A vizsgálat nagyon lassan haladhat előre, mert a Berlinben elkövetett gyilkos-

ság és a Bécsben megkísérlett rablógyilkos merénylet adatainak beszerzése céljából a vizsgálóbírónak számtalan megkeresést kell a külföldi hatóságokhoz intézni. Kragujević Spázót különben a hosszú vizsgálati fogság teljesen megtörte. Bűnjegyé valószínűleg a november vagy december havi esküdt-bírószági ülészakban kerül főtárgyalásra.

§ Inzultált ügyész. Kinos botrány játszódott le a hó 18-án a budapesti büntető törvényszék esküdt-széki termében dr. Landler Jenő ügyvéd igaztási bünperének tárgyalása közben. A perbeszédnek során dr. Balázs Elemér kir. ügyész replikája alatt a hallgatóság padsorainak az újságírók részére fentartott helye mögött álló dr. Vargha József kir. ügyész, aki Balázs beszédére helyeslően bólintott fejével, Faragó Dezső, a „Magyar Vasutas” című lap szerkesztője leköpte. Az inzultus után dr. Váry kir. ügyész kivezetette Faragót a terem-ből és igazolásra szólította fel. Az esetet nyomban bejelentették Zsitvay Leó elnöknek, aki a történeteket az esküdteknek tudomására hozta. Az inzultált ügyész dr. Ráth Endre orsz. képviselőt és dr. Parkas Pált bizta meg az ügy személyi részének elintézésével. A megbízottak egy nyilatkozatban kijelentették, hogy az inzultus durvasága kizár minden lovasági elintézését. Erre dr. Vargha József kir. ügyész nyilvános becsületsértés vétségé miatt a büntető járásbírósnál feljelentette Faragót. Ma tárgyalta ezt az ügyet Benke Ferencz járásbíró. A tárgyalásra a bíró, hogy elejét vegye esetleges botrányoknak, belépőjegyeket adott ki.

A tárgyaláson a közzéadott dr. Nagy Béla kir. ügyész képviselte; a vádlottat dr. Rónay Zoltán védte. A bíró a panaszbeadvány ismertetése után a vádlottat hallgatta ki. Faragó Dezső elmondta, hogy szigetvári születésű 29 éves, felekezetenkívüli hírlapíró, vagyontalan, büntetlen előéletű. Erre dr. Nagy Béla kir. ügyész bemutatta a vádlottnak törzskönyvi kivonatát, amely szerint Faragó két rendbeli rágalmazás miatt hat heti fogsázbüntetést szenvedett el. A bíró kérdésére Faragó beismerte, hogy ezt a büntetést csakugyan kiállotta, minthogy azonban azt hitte, hogy az már elvált, nem tartotta szükségesnek felemlíteni.

Az inzultus elkövetését beismerte. Kijelentette, hogy Vargha József kir. ügyészt azelőtt sohasem látta, s miután megtudta, hogy egy kir. ügyészt sértett meg, rögtön sajnálkozását fejezte ki, s most is sajnálja az esetet. Dr. Vargha József kir. ügyészt hallgatták ki ezután, aki a vádlóval egyezően adta elő az inzultus előzményeit. A perbeszéd megkérdezése után a járásbíró meg-hozta ítéletét, mely a vádlottat az egyszerű becsületsértés vétségében mondja ki bűnösnek s ezért öt nyolcvan korona pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén negyven napi fogsággal sújtja. A megokolás szerint a járásbíró azért nem állapította meg a nyilvános becsületsértés vétségét, mert a vádlott nem volt tudatában annak, hogy kit sért. A büntetés kimérésénél enyhítőnek vette a bíróság a vádlott beismerését és azt a tényt, hogy itt a bíróság előtt és a helyszínen is sajnálatát fejezte ki a történetek felett. Ellenben súlyosító körülmény az, hogy egy közpályán működő, mindenki által becsült férfit sértett a vádlott ily meggyalázó módon és hogy eljárásával nemcsak a főmagán-vádlót sértette meg, hanem azt a bíróságot is lealacsonyította, amelynek eljárása alatt ezt véghez vitte.

§ Helyreigazítás. A bajai milliós nyereség ügyének tárgyalásáról a minap közzétett tudósításunkban azt írtuk, hogy a kir. ítéletábrálat havi börtönre ítélte Prigly Károlyt, a bajai bank pénztárosát. Utólag meggyőződünk arról, hogy tudósításunknak ez a része téves információzión alapult, mert Prigly Károlyt a törvényszék, mint a tábla teljesen felmentette az ellene emelt vád alól s a felmentő ítélet jogerős is.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Első nap. —

Elég jól sikerült az első nap programja. Közönség nem volt éppen túlságos sok, mert a délutáni eső többeket elriasztott a versenyektől. A nap főszáma a *Liget-díj* volt, melyben *Egeria* ismét gyarapította győzelmeinek számát. A jeles kanca daczára annak, hogy minden ellenfelének súlyt adott le, végtelen könnyedséggel oldotta meg feladatát. A *Nyeretlenek versenyében* végre a pech *Chenapan* jutott győzelemhez, három hosszal előzván meg a czémal *Flying Jibet*. Az *Imreházi-díjban*, mint ahogy előre is sejtettük, *Virgiliusnak* rövid volt a táv. Győztes az eddig semmi formát nem mutatott *Andalgó* lett, csinos meglepetést okozva győzelmével.

Részletes eredmény a következő:

I. Eladók versenyé. Díj 2000 korona. Táv 1600 méter. 1. Zombory E. 36. pm. *Triumvir* 52½ k. (Cockeram). 2. Egyedi L. 56. sher. *Old Coin* 56½ k. (Miles). 3. Pinka J. 36. sk. *Tití* II. 51 k. (Peschka). Futott még: *Lanzendorf* (Hollinger). Egy hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:24, 20:26, 24.

II. Eladó kétévesek versenyé. Díj 2000 korona. Táv 900 méter. 1. Dávid E. sk. *Isis* 53 k. (Pretzner). 2. Milne F. sher. *Egerton* 53½ k. (Hollinger). 3. Petanovits J. pk. *Formosa* 47 k. (Peschka). Futottak még: *Orkán* (Schuster), *Falše* (Lukács), *Kikiriki* (Hovanski), *Hát mikor* (Szegedi), *Bor* (Smutny), *Fuss* (Vince), *Repülj fecske* (Baumgartner), *Royal Mary* (Sinka), „1000” (Martinkovics), *Cavalcade* (Wiwazil), *Tomate* (Guttman), *Toosonyi Moni* (Persoeky), *Végig* (Wekerman), *Gyémánt* (Hollinger F.), *Jóság* (Fetting E.). Tíz hosszal nyerve, nyakhosszal harmadik. Tot.: 10:33, 20:28, 46, 56.

III. Ligeti díj. Díj 1000 korona. Táv 900 méter. 1. Br. Harkányi I. 26. pk. *Egeria* 57½ k. (Janek). 2. Milne F. 26. pk. *Osmonda* 52½ k. (Hollinger). 3. Dávid E. 26. pm. *Columbus* 54 k. (Pretzner). Futottak még: *Rebus* (Ulrichshoffer), *Peronelle* (Carlslake). Két hosszal nyerve, hat hosszal harmadik. Tot.: 10:13, 20:24, 46.

IV. Handicap. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Hg. Hohenlohe 36. pk. *Hanna* 53½ k. (Hewitt). 2. Gr. Wenckheim D. 56. pher. *Telemach* 56 k. (Janek). 3. Borsos E. id. pher. *Lotto* 42 k. (Peschka). Futottak még: *Pipere* (Carlslake), *Motolla* (Baumgartner), *Perfait* (Seiler), *Wie Heisst's* (Vivian), *Paff* (Cockeram), *Show me* (Jones). Másfél hosszal nyerve, másfél hosszal harmadik. Tot.: 10:36, 20:32, 30, 110.

V. Nyeretlenek versenyé. Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. 1. Br. Springer 36. stpm. *Chenapan* 54 k. (Carlslake). 2. Lossonezy Gy. *Flaying Jib* 52½ k. (Ulrichshoffer). 3. Br. Rothschild A. 36. pk. *Anecdote* 52½ k. (Pinka). Futott még: *My Son* (Hollinger). Három hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:15, 20:24, 28.

VI. Imreházi díj. Díj 3000 korona. Táv 1800 méter. 1. Blaskovich E. 46. pm. *Andalgó* 55½ k. (Cockeram). 2. Jankovich-Bésán Gy. 36. pk. *Györgyike* 53½ k. (Pinka). 3. Br. Springer G. 36. sm. *Tengelicze* 53½ k. (Carlslake). Futottak még: *Virgilius* (Janek), *Fixstern* (Pulai). Félhosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10:50, 20:64, 44.

VII. Nyeretlen kétévesek handicapja. Díj 2000 korona. Táv 900 méter. 1. Egyedi L. pk. *Rose of Sorrent* 55 k. (Paul) és *Mr. Lincoln* pk. *Star* 53 k. (Carlslake). (Holtverseny.) 3. Gr. Pejacsévich A. pk. *Pierette* 58 k. (Pretzner). Futottak még: *Whist* (Vivian), *Gonosz* (Baumgartner), *Cap. Horn* (Miles), *Segantini* (Seiler), *Dumb Bell* (Cockeram), *Vezér* (Gulyás), *Bogár* (Jones), *Hozom* (Smutny). Holtverseny, három hosszal harmadik. Tot.: 10:42, 30, 20:96, 40, 36.

— Második nap. —

Holnap a meeting legjobban díjazott futása: a *Kozma Ferencz emlékvérseny* kerül dülőre s az 50.000 koronával dotált értékes díjért két- és háromévesek vehetik fel a küzdelmet.

Aránylag kis mezőny várható starthoz az 1100 méteren, de ezek mindegyike szép teljesítményekkel díszeskedhetik. A valószínű indulók ezek: *Fabelhaft* (Walkington), *Dáma* (Carlslake), *Halt* (Hewitt), *Kunilinde* (Janek), *Pityi Palkó* (Martinkovich), *Nemesis* (Kruzil), *Regina* (Blades), *Miska bácsi* (Pretzner). Az értékes flyer-konkur-

rencziát fennállása óta hét ízben hároméves, öt ízben pedig kétéves vitte el s időpontjánál fogva igen alkalmas kísérleti jellegű futás, mert kétéveseink ilyenkor már elérik hozzávetőleges formájukat s így elfogadható mértéket kaphatunk a két évjárat felől.

Mióta a könyvesek az oddsokot kijárták, *Halt* lett a verseny favoritja s mult évi és ideai szereplései után meg is érdemli a bizalmat. A kanca tavaly igen közel állott az évjárat legjavához. Az idén kétszer szerepelt a nyilvánosság előtt s feladatát mindig játszva oldotta meg. Azonban nagyon ellene szól az alagi 1100 méteres nehéz pálya és egészsége felől sem a legkedvezőbb hírek vannak forgalomban.

Második helyen áll a fogadási listán *Kunilinde*, mely tavalyi tavaszi formái alapján éminens esélyvel indul a küzdelemben, de később visszament formájában. Idei teljesítményeivel ismételtelen fokozatos javulást árult el s tekintve azt, hogy mult évben is ez időtájt volt képessége tetőpontján, chanceos pályázónak kell őt tekintenünk.

Regina az Ausztria-díjban bizonyította be, hogy évjárata legjavából való, ahol a szédítő gyorsaságu *Pantome* után nagyon jó harmadik lett. Idén ugyan még valami elfogadható formát nem mutatott, s legutolsó futásánál a *Lady Patronessa* versenyben fel lehet mentségére hozni a startnál történt heves carambolage-ot, mely által nagyon sok tért vesztett. Habár riválisai mindegyikének kénytelen terhet czedálni, mi mégis neki adjuk az első nyerési esélyt kortársai előtt.

Dáma a mult évbeni első szereplése alkalmával harmadik lett mint kétéves az értékes díjban, de később teljesen elromlott, ami nagyfokú idegességének tulajdonítható. *Fabelhaft* mult évben elég figyelemre méltó forma birtokában volt és idei teljesítményei is elég türethetők s a végküzdelemben mindenesetre számolnunk kell vele.

A kétévesek közül *Gourmande* lett volna a legjogosultabb pályázó, de tulajdonosa szombat délután bántot jelentett érte. A felsoroltakon kívül bármelyik ló győzelme meglepetés számba vehető. Az elmondottakat összegezve, a mi jelöltünk *Regina* de igen közel várjuk a nyerőhöz *Kunilindel* és *Fabelhaft* is.

A *Dunakeszi-díjban* két-három ló startolása várható s nyerőnek *Gánnát* tartjuk. A kétévesek versenyében június elseje előtt nem futott youngsterek vehetnek részt s a még husz indulásra jogosult javarésze starthoz is fog állni. Nagyon sok sötét ló van a nevezettek között s így nehéz a nyerőt megállapítanunk. Mi azonban régi elvünkhez híven, a már látott formákhoz ragaszkodunk s első helyen *Mindig Gyöngyöt* jelöljük *Carmina* és *Fecske* előtt.

Jelöltjeink:

- I. *Tante Agnes* — *Rosebud* — *Lady Cornelia*
- II. *Perkátá* — *Boucompagno* — *Denise*
- III. *Regina* — *Kunilinde* — *Fabelhaft*
- IV. *Gánná*
- V. *Mindig Gyöngy* — *Carmina* — *Fecske*
- VI. *Mindig Gyöngy* — *Berettyó*
- VII. *Egyedi ist.* — *Salome*

() Országos football-bajnokság. A labdarugó-sport vidéki fejlődésére nagy hatással lesz a Szövetség legújabb intézménye. Az országot a világtájak szerint négy kerületre osztva, ötödikül, mint központot a fővárost jelölve, megalapította a kerületi bajnokságokat. A vidéki bajnokságok győztes csapatait sorsolás útján mérkőzésekre osztja, és az a csapat, amelyik győztesként kerül ki, a fővárosi bajnokság győztesével küzd az „Országos bajnoki csapat” címért. A vidéki football-sportjának fejlesztésére és a kerületi bajnokságok központi vezetésére megalakította a szövetség a vidéki bizottságot, mely elnökének *Friedrich Nándornak*, a kiváló szakembernek; vezetése mellett bizonyára nagy sikerrel fog működni. A második országos bajnokság küzdelmei holnap kezdődnek a margitszigeti pályán délután félöt órakor. A sorsolás alapján először a Győri Egyetértés és Bácska, utánuk a Kassai A. és Kolozsvár csapatai mérkőznek. A mérkőzések győztesei Péter Pál napján vívják meg az elődöntőt.

DITTRICH ÉS KOMLÓS OKL. MÉRNÖKÖK
BUDAPEST, V. NÁDOR-U. Z.

VAS, RÉZ ÉS KERTI BUTOROK
GSILLÁROK LEGMODERNEBB
KIVITELBEN.
GÁZ FŐZŐK, KALYHÁK STB.
PÉNZSZEKRENYEK

() A Magyar Athletikai Club holnapi uszóversenye. Ünneplés keretében rendezte a Magyar Athletikai Club első nemzetközi uszóversenyét holnap — vasárnap — este félhét órakor a Császárfürdő uszodájában. Ünnepi köntösben jelent meg a program is, melynek címlapját Kiss Géza rajza díszíti. A meeting csaknem minden számában elkeseredett küzdelem árán juthat csak a győztes díjhoz. A székesfővárosi vándordíjban egyenlő eséllyel veszik fel a küzdelmet a MAC., MTK. és a MAFC. A 100 méteres uszásban Les-Torresnek, Munk, Hornung és Rimanóczy fognak dolgot adni, a hátuszás Pois, Hendl és Fülöp harca lesz, a 400 méteres verseny Les-Torres és Hajós közt fog eldőlni. Oriási küzdelem várható a melluszásban, melyben Baronyi, Toldi és Elek találkoznak, az utóbbiaknak jobban megfelelő távon. A csapatversenyben gyönyörű látványt fog nyújtani a MAC., MUE., FTC. és MAFC. mérkőzése. A MAC. csapatában Nagy Géza, Halbart és a két Tamedly indulnak, a MAFC.-ban Szegő, Eisner, Belcznay, a Ferencvárosban Roller, Rasinszky, Domonkos, a MUE.-ban Hégner, Ádám és Onody. A 3×35-ös vegyes staféta eredménye igazán csak a sprinterek uszásán mulhat, annyira egyforma a benevezett három staféta. A MAC-stafétában Lenkey, Pois, Schwendner, a MTK.-ban Elek, Hendl, Hornung, a MAFC.-ban Kovács, Fülöp és Donáth usznak. A staféta-handicapban a MAC., MAFC. és a Ferencváros két-két csapata indul. E mérkőzések mellett lesz több kisebb jelentőségű versenyszám, melyekre az összes uszással foglalkozó egyesületek sűrűn neveztek. A versenyen belépődíj nincs, de az I. koronás program megváltása kötelező. — A MAC. uszóversenyén a székesfővárosi díj feltételei nem változnak. A MAC. választmánya az uszóverseny nevezési zárlata alkalmával foglalkozott a verseny előkészítésével és megállapította, hogy a székesfővárosi díj feltételeinek megváltoztatása a választmány tudtán kívül, sajnálatos tévedés folytán történt, minek következtében elhatározta, hogy a versenyt a MUSz. intézőbizottsága és a benevezett egyesületek hozzájárulásával a kiírásban közzétett eredeti feltételek szerint rendezze. Az egyesületnek a pontozásra való tekintettel netán szükségesnek látszó nevezései a helyszínen is elfogadhatók.

() Nemzeti Torna Club — Monor. Vasárnap a Nemzeti Torna Club I. és II. csapatai Monoron az ottani sport-egyesülettel barátságos mérkőzést tart, tekintettel a N. T. C. múlt vasárnap elért szép eredményére (E. S. C. 13:0) a mérkőzés érdekesnek nyilvánul. Összeállítás: N. T. C. I. Ritter—Vágó Hegi—Dori, Neumann I., Tihanyi—Wessler, Jaksy, Bodis, Lewy, Ludwig N. T. C. II. Messer. — Lukács, Kolben—Krausz, Weisz, Kovács—Stefanyi, Boros, Gerstl, Neumann II., Klein. — A mérkőzés bírója Bán (MAC.) lesz.

() A tátralomniczi sportélet. A napokban jelentek meg a Tátra Club nyári tátralomniczi versenyek kiírásai, amely főnyes kiállításával is alkalmas arra, hogy úgy a bel-, mint a külföldön az összes sportkörök figyelmét felkeltse az idei tátralomniczi sportesemények iránt. Belső tartalma oly nagyszabású programot ölel fel, amely szinte páratlan még a külföldi világfürdők sporttevékenységében is. A versenyek sorozata július 18-án egy nemzetközi atletikai viadallal kezdődik, amelynek főszámai 100 yardos, 1/4 ang. mértföldes síkfutás és svédgerelyvető bajnokságok. Július 21-én kezdődik a nemzetközi laotennis verseny, ugyanazokat a számokat öleli fel, mint amilyenek a M. A. C. tavaszi nagy versenyén szerepeltek. A lawn tennis-versenyt nyomon követi a Golf-verseny, amely az első lesz, amelyet Magyarországon rendeztek. A híres lomniczi szánkópálya kifutójánál elterülő havasi réten elsőrangú golfpályát létesített a kontinensen tartózkodó leghíresebb angol golf tréner, James Stacc tervé alapján, akit egyúttal az egész nyári szezonra a klub trénerül szerződtetett. A világot járt professzionista kijelentése szerint szebb fekvésű és változatosabb golfpálya a lomniczinál a kontinensen nem létezik. A 8 napig tartó golf-verseny után augusztus 7-én a galamblovászat kezdődik s 14-éig másodnaponként tart. A következő napokat 3 napos lövészverseny tölti ki. A sokoldalú programot augusztus 15-én footballmérkőzés fejezi be, amelyen a M. A. C. és a Kassai A. C. csapata fog a lomnici csúcs regényes tőyében szemben állani. E nagyszabású versenyek iránt máris nagy érdeklődés mutatkozik. Az atletikai versenyen az összes fővárosi s különösen a felvidéki egyesületek versenyzői résztvesznek. A versenyek páratlanul gazdag díjazása mellett maga a Tátra vonzóereje azonkívül a bécsi és prágai versenyzőket is a starthoz fogja vonzani. A Tátra Club vezetősége élén gróf Zichy Gézával, a klub új igazgatójával, nagy előkészülettel készül a nagyszabású program lebonyolítására.

A sportszerű lebonyolításról a Tátra Klub titkára, Lauber Dezső, az ismert sportférfiu gondoskodik. A versenyekre vonatkozó összes felvilágosításokért a Tátra Klub titkári hivatalához kell fordulni. (Lauber Dezső titkár, III., Margitszigeti sporttelep, június 1-től kezdve Tátralomnicz.)

() A Sport-Világ versenyei. A Sport-Világ szerkesztősége és a Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete Sport Csoportja vasárnap délután 3 órakor rendezte a Thököly-úti millenárius-versenypályán közös atletikai, torna, kerékpár- és motorversenyüket. Husz egyesület összesen 230 nevezést adott le, amelyek valamennyien elsőrangú atletikai neveit tüntetik fel. A tornászati versenyek közül Budapest székesfőváros vándordíjért fog erős küzdelem folyni. A nyújtón 8 és a lovon 9. elsőrangú tornászunk fog vetelkedni, miglen a hetes csapatok korlátversenyében 3 csapat vesz részt, még pedig a MTK., a III. ker. és a KAÖE. csapatai. Mindezen atletikai és tornaversenyek úgy vannak beillesztve a Sport-Világ kerékpár- és motor versenyének programjába, hogy ezek sportszerű lefolyása minden tekintetben biztosítva van. Az atletikai és tornaversenyek előmérkőzései és a hatos magasugró csapatverseny már delelőtt fél 10 órakor kezdődnek. Délután pontban 3 órakor kezdődik az atletikai és tornaversenyek döntője és a kerékpár és motorverseny.

Nyilttér.

Erovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szeminárium
Budapest, IV., Magyar-utca 3.
Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

SERRAVALLO CHINABOR
vassal
Kapható a gyógyszerárakban 1/2 Lt. gyöngélkedőknek és lábadozóknak K 2.60, 1/1 Lt. K 4.80 palackokban. kinttű szer.
Több mint 6000 orvos ajánlat.

Serravallo J. cs. és kir. udv. szállító, Trieste-Barcoló.

Szt.-Lukácsfürdő gyógyfürdő, Buda.

Téli és nyári gyógyhely
Természetes forró-melek kén források, iszapfürdők, iszapborogatások, masszázs, vizgyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvizusodák. Olcsó és gondos penzió. Csusz. köszvény, ideg-bőrbajok. Lakás ellátás felül kimerítő prospektust küld ingyen a

Szt.-Lukácsfürdő Igazgatósága Buda.

Erzsébet-Album

Erzsébet Királyasszony emlékére készült diszalbum, valódi remekmű, írók és művészek eredeti kéziratával, számos rajzzal,

200 oldal jóval meghaladó

terjedelemben pompás, aranyozott dombornyomású, angol vázson diszkötésben, a királyné relief arczképével.

Ára 20 korona.

Kapható az az Egyetértés kiadóhivatalában Budapest, VI., Eötvös-utca 32. sz.

KÖZGAZDASÁG.

A városok takarékpénztára.

Budapest, június 26.

Már jó ideje, hogy a városok országos kongresszusa kimondta a Városok Országos Takarékpénztára megalakulását. Nagy lelkesedés közepette tették fogadalmat a városok emberei arra, hogy megszínálják a bankjukat 10 millióval, főleg a községi kölcsönület lebonyolítására. Ha a lelkesedésből meg lehetne csinálni egy bankot, ugy ez a bank már bizonyosan létrejött volna. Csak hogy ehhez kevesebb lelkesedés, de inkább több pénz kell. Ez pedig nem igen akar gyűlni. Nem volt tehát alaptalan az a hír, amely arról tudott, hogy máris készen van a bank — fiaskója, amit sietve igyekeztek megelőzni az érdekeltek, helyesebben egy érdekelt, a városok bankjának legfőbb tervezője és szervezője, Halász Lajos országgyűlési képviselő. A zárlatra egyébként a legesattantabb feleletet Arad városa adta meg, amely elhatározta, hogy nem vesz részt az alapításban. Nem vesz részt Debreczen sem és valószínűleg ezt határozza majd el Kassa is, ahol szintén a bank ellen fordult a hangulat. De lássuk csak, mennyi az eddigi jegyzés. Körülbelül egy millió korona. Tehát még messze vannak a tervezett alaptőkétől. És miért nem jegyöznek a magyar városok? Ennek az első és közvetlen oka az, hogy az alapítási tervet — amely nemrég jelent meg — már maga is olyan, hogy a bank vezetésében nem a városoknak lenne domináló befolyása. Az az állítólagos fővárosi bankcsoport, amely az alapításban részt venne, öt milliót akarna átvonni a részvénytőkéből s átvonná bizonyára a fővezérletet is, úgy, hogy a bank nem érné el a kívánt célt, hogy a vidéki városok hitelügyét függetlenítse a nagybankok akaratától és sarcolásától. Más verzió szerint éppen a nagy bankokból kerülne ki az az ötmillió, amelyet nem a városok jegyöznek, éppen azokból a bankokból, amelyek ellen a városoknak ez a hitelintézet irányul. Emlégetnek még külföldi tőkét is, hogy (megint állítólag) ez adná a hiányzó ötmilliót. Mi, kevésbé optimisták és pénzügyi dolgokban teljesen gyakorlati alapokra helyezkedő emberek nagyon jól ismerjük az ötmillió külföldi pénzeket. Még ipari vállalatok számára is nehezen lehet pénzt kiperéslni a külföldről, pedig ott tálcán viszik elébe a szubvenziót. De micsoda nagy jövedelmezőséggel biztat a városok hitelintézetébe fektetett tőke. Biztat-e olyannal, amely nagyobb, mint az, amelyet otthon elérhet a francia a pénzével? Ezekre mind nemmel kell válaszolnunk.

Nézzük már most, milyenek az esélyei a bank prosperitásának abban az esetben, ha sikerül összehozni a tíz milliót, ami ma, amint mondjuk, fölülte kétszáz. A bank alaptőkéje 10 millió korona lenne. Tegyük fel azt a fura esetet, hogy ha ezt az egész tőkét belehelyeznő a záloglevél- illetve kötvénybiztosítási alapba, akkor a törvény értelmében maximuman ennek huszszorosát, azaz 200 milliót koronát bocsáthatna ki kötvények formájában. Már pedig a szervezés és alapítás költségeire is rámenne az alaptőke egy része, forgótőke is kell, amennyiben a bank esetleg másnemű üzletekkel is foglalkozna. De hát tegyük fel ismét, csak öt milliót helyezne be a biztosítási alapba és így 100 milliónyi kötvényt bocsáthatna ki. Elég-e ez az összeg? Maguk a városok emberei a magyar városoknak a közeli jövőben szükséges hiteleit háromszáz millióra teszik. Ezek csak az új hitelek. Hol vagyunk azonban az eredeti tervtől, amely ugy propo-nálta a városok bankját, hogy az az eddigi adósságokat konvertálja. Egyedül Kecskemét városának körülbelül 10—12 millió kellene

Ha fáj a feje ne tétovázzék hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**
Mely 10 perc alatt a legmákosabb migraint és fejfájást elmulasztja. **Ára 1 korona 20 fillér.** Kapható minden gyógyszerárban
Készít: Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingyen postal szál irás.

ahoz, hogy konvertálja adósságait. Így hamar vége lenne a 100 milliónak. Már pedig a legtöbb város úgy számít, hogy abban az esetben, ha a konvertálás is bent lesz az új bank programjában, akkor járul hozzá. Ha azt a számítást vesszük alapul, amelyet Lukács Ödön nagyváradi városi tanácsnok kalkulált, meg lehet állapítani, hogy a bank anyagi ereje az új kölcsönökre sem elegendő.

Hátra van azonban egy még keményebb dió. *Hogyan helyezi el az új bank a kötvényeit?* Gondoljuk, hogy csak 100 millióról van szó. Azt látjuk, hogy régi, a külföldön ismert bankok csak nagy, hatalmas idegen összeköttetésre támaszkodva tudnak a külföldön címleteket eladni. De ugyszólván csak kedvező pénzvisszonyok idején. Már pedig mint a címletek „fogyasztója” csak a külföld jöhet számításba. Itthon kire appellálna a városi bank? A publikumra, amely nincs, vagy talán a vidéki intézetekre, amelyek alig lesznek hajlandók ezekből a papirokból vásárolni. De igazság, hátha nagyon kedvező árfolyamon kaphat a külföld ezekből a papirokból, olcsóbban, mint a nagy kibocsátó bankok címleteiből, kedvezőbb árfolyamon. És nagyobb kamatozású papírt kap. Akkor sem kell a külföldnek, mert az értékpapíroknak az a furcsa tulajdonságuk van, hogy akármilyen jó a bor, azt csak jó cséger teszi kelendővé. Aztán meg, ha alacsony az árfolyam és magas a kamatláb, akkor a vidéki városok drágán kapnak kölcsönt. Drágábban, mint a nagy bankoknál. És akkor hol a vicez, akkor hogyan csinálnak olyan bankot, amely olcsóbb akar lenni a többiekénél.

Még egyet. A zálogleveleknek a biztosítéka az ingatlan, míg a községi kötelezők a községek jövedelme. A községi kötvények rendszerint olcsóbban is állanak, mint a záloglevelek. És ez is latba esik, ez még kedvezőtlenebbül befolyásolja a plasztizációt.

Ha már elől nem cselekedtünk, megteszük most és kijelentjük, hogy semmiféle animozitás nem vezet bennünket a városok bankja ellen. Sőt nagyon rokonszenves nekünk az a mozgalom, amely a magyar községi hiteltitelt függetleníteni akarja. De ezt a kísérletet, amely expozékban, fölolvadásokban és direkt erre az alkalomra írt könyvekben nagyon szépen fest, teljesen komolytalannak látjuk. Sajnálunk, ha egyesek törtető ambíciója kedvéért mérszárszékre vinnék a pénzüket a magyar városok. Azt a pénzt, amely a közé, mindnyájunkó

A Rimamurányi 15 millióval fölemeli az alaptőkéjét. A Rimamurány—Salgótarjáni Vasmű RT. ma igazgatósági ülést tartott s azon — amint értesülünk — elhatározta, hogy 39.000.000 koronát kitevő alaptőkéjét 15.000.000 koronával 47.000.000 koronára emeli fel. Ez a határozat a nyilvánosságot váratlanul éri, viszont azonban egyszerűen érthetővé teszi azokat a nagy részvényvásárlásokat, amelyek az utóbbi időben történtek.

Fizetésképtelenségek. A bécsi hitelezői védőegylet a következő fizetésképtelenségeket közli: Róth Jakab nagybani partitúru kereskedő Budapest, — Klein Julia vegyeskereskedő Eger.

A számszerű termésbecslés nem szűnik meg. Nem kis feltűnést keltett tegnap az a hír, hogy a szigorú kritikák miatt a földmivelésügyi miniszter beszünteti a számszerű termésbecslést, amelyre pedig az országnak oly nagy szüksége van. Mai munkánkban behatóan foglalkoztunk e hírrel s kimutattuk, hogy a miniszternek tulajdonított beszüntetési terv egyszerűen lehetetlenség. Ma aztán munkatársunk fentjárt az illetékes ügyosztályban, amelynek főnöke határozottan kijelentette, hogy a számszerű becslés elvitéséről szóló hír teljesen valótlan s hogy július 3-án a miniszter kiadja a második számszerű becslést is.

Ezzel kapcsolatban jegyezzük meg, hogy a Győri Kereskedelmi és Iparkamara egy tervezet

is dolgozott ki a termésbecslések pontosabbá tételére.

E szerint szükségesnek jelzi a kamara, hogy a gazdaközönség évenként legalább háromszor, a rendelkezésére bocsátott nyomtatványokon jelentéstételre köteleztessék a bevetett területek mennyiségéről és az elvetett termény minőségéről. És pedig az első jelentést az őszi vetés, a második jelentést a tavaszi vetés s a harmadik jelentést a kapás növények elültetése után. Ezen jelentéseket akként kívánna rendszerezni a kamara, hogy az első jelentés adatokat tartalmazza az őszi vetés alá vett terület nagyságáról s arról, hogy mekkora terület, mily terménnyel lett bevetve. A második jelentésnek ezen adatokon kívül, melyek a tavaszi vetésre vonatkoznak, tartalmaznia kellene a kifagyott, vagy egyébként használhatatlanná vált s kiszántott területeket. A harmadik jelentésnek a kapásnövényekkel beültetett területeket s a termények minőségét kellene feltüntetnie s ezen kívül adatokat tartalmaznia arra nézve, hogy az őszi vetésből kifagyott vagy egyébként tönkrement részek területek szerint mily terményekkel pótolhattak. Ezen jelentések általános kimutatásba foglalását azután a községi jegyzők látnák el, vagy pedig az országos statisztikai hivatal.

Hát így papíron elég jól festene a győri kamara indítványa, amely egyébként nem új eszmé. Azonban a gyakorlatban szinte kivihetetlen. Eltekintve attól, hogy az ily módon összegyűlt félmilliónyi kimutatás földolgozása olyan óriási munka, hogy azzal a községi jegyzőket vagy a központi statisztikai hivatalt megterhelni lehetetlenség. Egyébként is népünk óriási ellenszenvvel fogadná ez intézményt, melyben okvetlen valami adóemelési akciót látna. Már pedig adóalanyt eltagadni nálunk — nemzeti virtus. Egész bizonyos, hogy az ily módon előálló kimutatások sem lennének pontosak s így a győri kamara indítványával sem érnénk célt. Ellenben igen helyes dolog lenne a tudósítók számának lényeges szaporítása, hogy egy-egy tudósítónak csak jóval kisebb területet kelljen figyelemmel kísérnie. Így talán pontosabb becsléseket is kapnánk.

Uj ezementgyári részvénytársaság. Ma alakult meg Budapesten a Lédeczi portland-ezementgyári részvénytársaság 1.000.000 K alaptőkével. A vállalat átveszi a lédeczi Schenk cégnek már évtizedek óta fennálló, elismert híri lédeczi ezementgyári vállalatát s annak nagyobb terjedelmű kibővítését tervezi. A mai alakuló közgyűlés Smialovszky Valér trencsényi főispán elnöke alatt a törvényi alakszerűségek elintézése után megalkotta az alapszabályokat s megválasztotta az igazgatóságot, melynek tagjai lettek: Smialovszky Valér (elnök), budai Goldberger Richárd, Grimmer Jenő (Bécs), dr. Hajcsi György, budapesti ügyvéd, Kiszner Albert (Pozsony) és dr. Konirsch Alfréd (Bécs). Felügyelő-bizottsági tagokul Héda Nándor (Illava), Hollitzer Ferencz (Bécs) és Stremcha K. főerdőtanácsos választottak meg.

A Fairbanks-gyár vesztesége. Megirtuk, hogy a kormány megváltja a Fairbanks mérleg- és gépgyárat, mely a megfelelő modern beruházások elmaradása miatt nem képes a verseny felvételére s évről-évre veszteséggel dolgozik. E hírünket — amelyet egy oldalról sem cáfoltak meg — megerősíti a részvénytársaság július 6-án tartandó közgyűlésének napirendje és a társaság mérlege is. A napirend 5-ik pontja az „Alapszabálymódosítások”, aligha nem függ össze az eladással. A mérleg pedig ez évben már 65.005 korona veszteséggel zárult a múlt évi 17.264 korona és az 1906. évi 65.256 korona nyereséggel szemben. A hanyatlás tehát elég rohamos. Az 1908. évi mérleg egyébként a következő:

Aktívák: Áru- és anyagkészlet 163.529 K 33 fill. Ingóságok 70.493 K 63 fill. Ingatlanok 347.440 K 29 fill. Készpénz 18.144 K 12 fill. Üzletfelek tartozásai 200.794 K 67 fill. Szabadalmi jogok 185.000 K. Veszteség 65.005 K 71 fill. Összesen 1.050.407 K 75 fill. **Passzívák:** Részvénytőke 300.000 K. Tartalék-alap 1067 K 31 fill. Értékesítési alap 322.265 K 78 fill. Üzletfelek követelése 296.129 K 72 fill. Szabadalmi jog törlesztési sz. 120.245 K 63 fill. Átmeneti tételek 10.699 K 31 fill. Össze-

sen 1.050.407 K 75 fillér. **Nyereség- és veszteség-számla.** Bevételek: 325.744 K 67 fill. Kiadások: 390.750 K 38 fill. Egyenleg mint veszteség 65.005 K 71 fillér.

A Műköipari részvénytársaság felszámol. Van egy törvényszékiileg bejegyzett s 1904-ben annak rendje és módja szerint megalakult vállalatunk a: Műköipari részvénytársaság, amely „nem működik s a gyára nincs üzemben.” Ezt mondja róla a pénzügyi compass. Miután tehát nem működik s a gyára nincsen üzemben, legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy megszűnik, azaz hogy felszámol. Most azután felszólítja „hitelezőit”, hogy követeléseiket 6 hónapon belül érvényesítsék. Mindenestre érdekes az, hogy vannak hitelezői, dacára annak, hogy nem működött s gyára nem volt üzemben, mégis csinált adósságot. A társaság egyébként 350.000 korona tőkével alakult meg.

Az Osztrák Lloyd-társaság közgyűlése. Bécsben az osztrák Lloyd-társaság Derschatta elnöklésével ma tartotta közgyűlését. A mérleg 7.564.456 korona bruttonyereséggel zárul. Az elsőbbségi kölcsönök 1.522.113 koronát tévő kamatainak levonása után fennmarad 6.042.342 korona. Ezen összegből összesen 4.950.381 korona az alapszabályokban megjelölt célokra használandó fel. Marad ezután tiszta nyereség gyanánt 1.091.961 korona. Ebből 54.598 korona a rendes tartalék-alaphoz csatolandó. A fennmaradó 1.037.363 korona tiszta nyereségből 720.000 koronát fizetnek ki osztalékképpen, vagyis részvényenként 10 koronát, 317.363 koronát pedig új számlára irnak elő.

Mikor nyitják meg a balatoni vasutat? A kereskedelmi miniszter a balatonparti vasút miután rendőri bejárását június 29-ére tűzte ki és pedig a fővonalnak bejárását Börgöndtől Tapolezáig, június 29-ére, az alsóeörs—veszprémi szárnyvonalak bejárását pedig június 30-ára rendelte el. A megnyitás július hónap 8-án lesz. Ha igaz lesz.

Az „Atlantica” közgyűlése. Az „Atlantica” Tengerhajózási Részvénytársaság ma tartotta meg második évi rendes közgyűlését Nyirő Gábor tengerhajózási főfelügyelő, miniszteri biztos jelenlétében. Gróf Serényi Béla, a társaság elnöke helyettesítésében Kotányi Zsigmond udvari tanácsos, a társaság alelnöke felhívta a vezérigazgatót az igazgatóság jelentésének előterjesztésére. A jelentés rámutat arra a világszerte uralgott nagy gazdasági visszaesésre, amelyet tudvalevőleg a hajózási üzletben már évtizedek óta ily mértékben nem észleltek. Ily mostoha viszonyok között, amelyeknek hatásától a társaság sem maradhatott megkímélve, csakis az intenzív munka és a kellő szervezethez tette lehetővé, hogy a társaság hajói állandóan foglalkoztatva voltak, sőt a forgalom lebonyolítására bérelt hajók igénybevétele is szükségessé vált. Az igazgatóság a társaság munkásságának eredményeképp oly mérleget terjesztetett a közgyűlés elé, amely még kedvező konjunkturák között is megelégedést keltőnek tekinthető. A részvényesek között megfelelő méltatásra talált, hogy a közismert rossz viszonyok dacára a társaság a lefolyt év eredményeként hat százalékos osztaléket fizet. A közgyűlés méltányolva a szép sikert, amely a társaság jelentőségét magas erkölcsi színvonalra emelte, köszönetet és bizalmat szavazott az igazgatóságnak és elsősorban a társaság vezérigazgatójának, Pollacsek Jenőnek, akinek szaktudása és fázadhatatlan munkaejeje mint főtényezője volt a mult emelkedések, ugy egyben biztosítéka a társaság emelkedésének és a kibontakozásban levő jövőnek. A hajóértékesítési tartalék-alapra 318.091 kor. 06 fill. összeg vezetett, viszont az alapítási költségek-ből 24.393 korona 27 fillér és az irodabehatározási leltárértékből 9000 korona összeg iratván le, az ezek után mutatkozó 277.657 korona 89 fillér tiszta nyereséget a közgyűlés a következőképpen használta fel: a tartalék-alapnak 13.882 kor. 89 fill., 4.000.000 korona alaptőke után 6% osztalék 240.000 korona, igazgatósági jutalék 4.912 kor. 10 fill., új számlára 18.862 kor. 90 fill. A felügyelő-bizottság tagjairól újabb megválasztottak gróf Batthyány István, dr. Lers Vilmos, Robitsok Henrik Ferencz, Doezi Ignác és Epstein Sándor.

Ujvidék tízmillió kölcsöne. Ismeretes, hogy Ujvidék város tíz millió korona kölcsönt akar felvenni. E kölcsönre a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Magyar Jelzáloghitelbank és a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesületek együttes ajánlatot tettek, mely szerint hajlandók a város-

30 **frt-ért** készít csakis mérték szerint prima öltöny, elsőrangú kivitelbe **Minták kívánatra díjmentes**
Ango! készpénz rendszerű uci-szabó termek. **Telefon 116-59.**
ZÉLINGER SAMU IV., Belváros, Magyar-utca 3, Rössuth Lajos-utca mellett.

nak beruházási célokra 9.000.000 korona kölcsönt nyújtani, 50 évre 95½ százalékos árfolyam és 5.35 százalékos évi annuitás mellett, ha a város leköti összes vagyonát, közjövendelmeit, a kölcsön visszafizetése esetén 3 százalékos kártalanítási díjat fizet és a kölcsön fel nem használt részét gyümölcsözőleg a nevezett három intézetnél hagyja a mindenkori kamatláb mellett folyó számlára elhelyezve, mely tőke után a tőkekamatadót a város tartozik viselni. A városi tanács a közgyűlés elé azt a javaslatot terjeszti, hogy a három bank ajánlatát a tárgyalás alapjául fogadják el, de egyben bizassék meg a városi tanács, hogy iparkodjék kedvezőbb feltételeket kieszközölni. A város közönségének erre az összegre egyszerre szüksége nem lesz, hanem 5.000.000 korona azonnal, a többi 5.000.000 korona pedig két év múlva lenne felvehető.

A gabonavámok fölfüggesztése és a gazdák. Mint ismeretes, az osztrák parlament lengyel klubja javaslatot terjesztett az osztrák birodalmi tanács közgazdasági bizottsága elé, amelyben — hivatkozva a galicziai malmok szükségletére — intézkedést kér arra, hogy a közös vámterületnek a buzára és tengerre vonatkozó gabonavámjai három hónapra fölfüggesztessék. Foglalkozott ezen ügygel az OMGE közgazdasági szakosztálya, majd igazgató-választmánya is és az itt elfogadott határozati javaslat folyamánaképpen felterjesztéssel fordult Wekerle Sándor pénzügyminiszterhez, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi és Darányi Ignác földművelésügyi miniszterekhez. Felterjesztésében arra kéri az OMGE a minisztereket, hogy az osztrák birodalmi tanácskozásokra való felkészülés alkalmával még csak tárgyalásokba se bocsátkozzanak, valamint, hogy az Ausztriával 1907-ben kötött kereskedelmi szerződés 21-ik szakasza rendelkezéseinek megfelelőleg a budapesti gabonatorzsón ma is fennálló fedezetlen határidőülzeti játék eltörlésére a szükséges intézkedéseket haladéktalanul tegyék meg és a tárgyban a tanácskozások megindíttassanak.

A Folyam- és Tengerhajózási R.-T. közgyűlése. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság ma tartotta tizenegyedik rendes évi közgyűlést Pekár Imre alelnök elnöke alatt, Bíró Tamás miniszteri tanácsos, miniszteri biztos jelenlétében.

A közgyűlés elhatározta, hogy megboldogult nagyérdemű elnökének, báró Kornfeld Zsigmond elvesztése felett érzett mély fájdalomát és az elhunytak a társaság alapítása és fejlesztése körül szerzett elvülhetetlen érdemeit a közgyűlési jegyzőkönyvben megörökíti, azután helyesléssel vette tudomásul az évi jelentést, megállapította a zárszámadásokat, tudomásul vevén, hogy az 1908. évi 495.397 K 62 fill. veszteség, az 1894. évi XXXVI. törvénycikkkel becsikkelyezett szerződés 19. szakasza értelmében, az első államszegélyből alakított külön tartalékalap terhére számolandó el. Majd megadta az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak a felmentvényt és megválasztotta az igazgatóságba Jekelfalussy Zoltánt, a felügyelőbizottságba pedig: lovag Ahsbals Leó, Deutsch Antal, Jármay Gyula, Matuska István, Oetl Ferenc, dr. Nértesy Sándor és Werkner Ármint. A társaság hajóparkja az elmúlt évben 48 db. összesen 18.650 indikált lóerővel bíró gőzösből, 264 db. 139.730,3 tonna hordókapacitású uszályhajóból, 80 db. kikötő állóhajóból és 1 db. mentőderégyéből állott. A társaság uszomíveinek értéke felszereléssel együtt 20.234.552,90 koronát tesz ki. A gőzösek 5308 menetet tettek 102.598 menetóra alatt és a megtett utak hossza 918.775 kilométer, a személykilométerek száma 37.767.446, a tonnakilométereké 342.791.152. A társaság gőzösei összesen 594 idegen hajót vontattak. A személyszállítás 785.638,50 K. Az áruszállítás 4.969.797,36 K bevételt eredményezett. A társaság tartalékai a 10.000.000 K részvénytőkével szemben 8.212.533,91 koronát tesznek ki.

Az igazgatóság a közgyűlést követő ülésében elnökké Pekár Imrét, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank vezérigazgatóját, ügyvezető alelnökké pedig Horváth Elemér min. tanácsost, a Magyar Általános Hitelbank igazgatóját választotta meg.

Adatok a törökországi bojkott monografiájához. A kereskedelemügyi miniszter hivatalos szaklapjának, a Közigazgatási Értesítőnek e hónap 24-én megjelent 25-ik száma értékes adatokkal szolgál a magyar és osztrák árukkal szemben legutóbb rendezett török bojkott-mozgalom jelentőségéről, hatásairól. Az üszkübi, duranói és alexandriai konzulok jelentései kellemő világításban mutatják be a bojkottmozgalmat. Kitűnik többek között, hogy ez a bojkott jórészt a nép nyomoruságos helyzetének köszöni a maga sikereit. Bizonyosnak látszik éppen ezért, hogy ha javulnak a törökországi gazdasági viszonyok, nem lesz nagyon nehéz visszahozni a monarchiának ezt a területet exportáru számára. Egyedül csak az albán piac képezhet kivételt, ahová trieszti bizományosok közvetítik a magyar-osztrák árut, míg az olaszok közvetlenül érintkeznek albán vevőkkel, tehát az olasz árukon nagyobb hasznuk lehet az albán kereskedőknek.

Miért nincs magyar nyersolajtermelés? Ausztriában most fejlődtek be a petroleumtermelés szanálására irányuló tárgyalások. Az osztrák nyersolajipar sok válság után, úgy látszik, révbé jut s ebből az alkalomból, no még egy közgyűlés ötletéből nem lesz érdektelen azzal foglalkozni, miért nincs magyar nyersolajtermelés. A magyar földről nem lehet elmondani, hogy valami nagyon gazdag a nyersolajban. De azért van nyerspetroleumunk s érdemes volna jobban bánni ezzel a természeti kincsessel, amelyen más országban kapva kapnának. Ezzel szemben nálunk mi történik a nyersolajtermelés terén? Monopolium van, amely azonban arra használja föl a kiváltságát, amelyet különböző fogásokkal megszerzett, hogy ne termeljen. Hogyan és miként, elmondjuk a következőkben. Talán változik majd a magyar bányászás mostohagyerekének a sorsa az által, hogy az állam is kezd kutatni és maga is arra törekszik, hogy magánvállalkozás vissza ne élhessen, amennyiben, amint az ismeretes 1908 január elsejével beszüntettette a petroleumkutatói szubvenziókat. De lássuk csak, mi a kerékkötője nyersolajtermelésünknek. Nemrégiben tettem közzé mérlegét a *Részvénytársaság kőolaj kutatására*, amely a Kőolajfommitógyár Rt. vállalata. A mérleg, amelyet a június 28-iki közgyűlés elé terjesztettek, mindössze pár tételtől áll s kitűnik belőle, hogy a társaság 12.270,70 korona fölösleggel zárta üzleti évét. Miért fölösleggel és miért nem ugyanannyi nyereséggel, kérdeznék a járattlanok. Amire a járattalok azzal felelhetnek, hogy a társaságnak csak számadásbeli feleslege van, ugyanis — *nem dolgozik*. De azért főpáll s a márczius 31-én lezárt mérlegét most, tehát elég jókor tette közzé. Ebből az alkalomból megírjuk, mi az akadályja annak, hogy miért nincsen magyar nyersolajtermelés. 1893-at irtak akkor, amikor Wekerle pénzügyminiszter állami költségen megvizsgáltatta az ország petroleumvidékeit. Elhatározta a kutatás szubvenzionálását. A *Hitelbank* 1895-ben megcsinálta a föntnevezett társaságot. Körösmezőn kezdtek el kutatni és miután ez eredményteljárt, 120.000 forintért eladták ezt a területet az Első magyar petroleumkutató társaságnak. Ez a társaság 1897-ben felszámolt, dacára annak, hogy egy csomó zárt kutatómánya volt. Egyik *Reuss* herceg után Mikován kezdett petroleum után kutatni. A kutatás kedvező eredménnyel járt s 1900-ban mélyfúrásra akartak berendezkedni, de ekkor előállt a *Hitelbank* s bár már rég abbahagyta a fúrást, elsőbbsége zárt kutatómányaival hivatkozva, megakadályozta a további munkát. A herceg nem akart pörösködni, hanem egyszerűen abbahagyta a kutatást. A bank elérte a célját, bár úgy a magyar, mint a külföldi sajtó hevesen kikelt ez ellen. Ugyanilyen eset volt a dr. *Bautlin* Ágosté, aki Lahun kutatott. Itt a bank perelt s a kutatás abbamaradt. Voltak más esetek is s a végcredmény az, hogy a „Részvénytársaság kőolaj kutatására“ 276 darab zártkutatómánnal bír, bár sohasem kutat és ki van zárva, hogy más kutasson petroleum után, mert ő megakasztja a munkát, nehogy gyárat csináljon valaki a forrás mellé és

másodsor, nehogy: konkurens vállalata legyen a finomítóknak. Ugy halljuk, hogy a legközelebbi alkalommal — t. i. mikor már lesz képviselőházunk — interpelláció formájában kérdezik majd meg a leendő miniszterelnöktől, hogy miért nincs magyar nyersolajtermelésünk. Tehát az elmondottak miatt nincsen.

Mi a esek? Az Országos Iparegyesület a eseknek az iparokkal és a kereskedőkkel való megkedveltetése végett még a telen elhatározta népszerű füzet kiadását, amely egyfelől feltárja a esek: előnevét, másfelől pedig előadja a esekket illető legfontosabb tudnivalókat. A munka megírásával az eszme megteremtőjét, dr. Ujlaki József budapesti ügyvédet bízta meg, akinek az új esektvényhez írt kommentárja és a esekkről különböző egyesületekben tartott előadásai szakfórumokba, méltó elismerésekkel találkoztak. Az egyesület a füzetet „Mi a esek?“ címen most, az új esektvény életbeléptének előestéjén bocsátotta közre. A füzet egy kiállításban, mint tartalmában kitűnően sikerült és minden tekintetben kielégíti a hozzáfűzött igényeket. Az Országos Iparegyesület saját tagjainak díjmentesen küldötte szét a füzetet, amely azonban könyvkereskedői forgalomban is megjelent.

Új központi ipari kísérleti állomás. Ismeretes, hogy a műgyetemmel kapcsolatban már évek óta sikeresen működik több anyagvizsgáló és gépészeti állomás. *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter most a hazai nagyipar fejlesztése és meg erősítése céljából szükséges központi kísérleti állomás létesítése érdekében is megindította a tárgyalásokat. A tervbe vett intézmény célja és hivatása lesz a különböző anyagok, szerkezetek és eljárások, továbbá a mezőgazdasági és ipari gépek vizsgálata oly célból, hogy a vásárlókat a gyártmányok jósága felől tájékoztassa, másrészt a gyárosoknak a haladásban követendő utat, a gyártásban szükségesnek mutatkozó javításokat kijelölje. Működésétől joggal elvárható, hogy a hazai gyártmányokkal szemben még elég gyakran mutatkozó bizalmatlanság el fog oszolni, ha azok lelkiismeretesen végzett kísérletek alapján jobbnak, vagy ugyanolyan jónak bizonyulnak, mint a külföldi; de éreztetni fogja üdvös hatását annyiban is, hogy a hazai gyárosok, gyártmányaiknak a külföldiekkel való közvetetlen összehasonlítása folytán, azoknak esetleges hibáira rájönnek s így utmutatást kapnak arra, hogy kifogástalan és tökéletes iparezikeket állítsanak elő.

A háziipar állami támogatása. A kereskedelmi miniszter a háziipar fejlesztését eddig főleg szakfolyamok által eszközölte. Ujabbban azonban igen nagy pénzbeli támogatással a termeléssel kapcsolatos értékesítés fejlesztését tűzte ki célul. Ezért a kereskedelemügyi kormány mezzemenő erkölcsi és anyagi támogatásával egy országos háziipari szövetség létesült, melynek 200.000 korona forgótőkét és 10 éven át évi 25.000 korona segélyt engedélyezett. 1911-től kezdve pedig a háziipari termelés értékesítésére nézve eddig fennálló szerződést további 10 évre reá ruházta évi 24.000 K segély biztosításával.

Kisiparunk fejlesztése. Tudvalevő dolog, hogy az iparfejlesztésről szóló 1907. évi III. t.-cz. a kisipar fejlesztésére is igen nagy súlyt helyez. A kereskedelmi miniszter ennek megfelelőleg az elmúlt három esztendőben különösen gépek adományozása által támogatta a kisipart. Ez az akció már 1895-ben kezdődött, azonban nagyobb arányban csak az 1899. évben indult meg, mely időtől az 1909. évi május hó 1-éig összesen 1932 esetben engedélyezett a kereskedelmi miniszter kisiparosok részére gépsegélyt 4.890.128 korona értékben, mely engedélyezésből esik

az 1899. évre	16 engedélyezés	0,8%	28.580 K
az 1900. „	49 „	2,6 „	150.105 „
az 1901. „	145 „	7,5 „	382.645 „
az 1902. „	99 „	5,1 „	215.460 „
az 1903. „	101 „	5,2 „	203.854 „
az 1904. „	109 „	5,6 „	193.098 „
az 1905. „	117 „	6,1 „	423.026 „
az 1906. „	133 „	6,9 „	306.985 „
az 1907. „	485 „	25,1 „	1.381.937 „
az 1908. „	480 „	24,8 „	1.073.601 „

Reggelizés előtt fél pohár SCHMIDTHAUER-féle
használatát valódi áldás gyomorhajosoknak és székezőrülésben szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis, Áveg. 40 állér,
nagy, Áveg. 80 állér.

Értékben, az 1909. év első négy hónapjára 198 engedélyezés (10.3%) jut 530.887 K értékben, vagyis az elmúlt utolsó 3 1/2 év alatt összesen 1296 esetben engedélyezett a kereskedelmi miniszter segélyt 8.293.410 K értékben, ami az összes kisipari gépsegély 67.1 százalékát teszi. A legutolsó három évben kerekben 34, tehát évente átlag 11 1/3 millió koronára rugott az engedélyezett összeg nagysága, míg 1900-tól 1905. év végéig e célra átlag évente 2.27 millió koronát fordítottak; vagyis a jelenlegi kormány iparfejlesztési tevékenysége az előbbi évek ötszörösére emelkedett. Az 1899-től 1909 április hó 30-áig terjedő 10 1/2 évi időközben, 112.8 millió korona tőkebefektetéssel létesült 154 új gyár 50.6 százaléka, a lekötött álló tőke 54.3 százalékaival az utolsó 3 1/2 évben keletkezett és 55 millió korona álló tőkebefektetéssel 144 gyár bővítette ki az üzemét s ennek 58%-a esik az 1906. utáni időre. Az 1906. év óta a csakis pénzsegélyvel létesített új gyárakba és gyári kibővítésekbe fektetett új álló tőke a 10 1/2 évi hasonló adatoknak kerekben 60%-át, a munkálszám pedig 58.5%-át teszi. A már említett 10 1/2 évben a kisiparosoknak engedélyezett gépek értékéből több mint 67% (3.3 millió korona), míg az összes gépsegélyeknek (10 millió korona) értékéből 70% jut az 1906 utáni időre. Az 1898. évi és a feldolgozás alatt levő (tehát még nyers) 1906. évi termelési statisztikai adatok szerint a gyári vállalatok száma 2545-ről 2726-ra emelkedett, ami 7.1%-nak felel meg. Az alkalmazottak száma 1898-tól 1906. év végéig 231.510-ről 320.878-ra, vagyis 38.6%-al szaporodott. A gyáripari termelés értéke 1898-ban 1.366.917.031 K, 1906-ban pedig 2.038.293.257 K volt, tehát a növekedés 671,376.226 korona, vagyis 49.1%, melyből mintegy 10% az áremelkedés javára írható, vagyis egyazon értékkel számítva az emelkedés 39% körül ingadozik.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.
Kiadó-tulajdonos:
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság.

(Az 1909. évi nyári menetrend kibővítése.)

Folyó évi május hó 30-ikától a nyári menetrend szerint a következő sűrűbb posta- és személyszállító hajójáratok tartatnak fenn:

Naponkinti járatok: Passau—Linz, Linz—Wien, Wien—Pozsony, Wien—Budapest, Budapest—Zimony és azonkívül Budapest—Mohács között.

A naponkinti passau—linz—wien—budapest—zimonyi postahajójárathoz való csatlakozással hetenkint háromszor közvetlen postahajók közlekednek Zimony—Belgrádból Orsova—Turnseverin—Turnseverin—Rustuk—Giurgjevo—Galatzra és megfordítva.

A Budapest—Zimony—Orsova közötti postahajójárathoz való csatlakozással Dráavorok és Eszék között ötszökötté szolgálat rendeztetett be, melyhez képest Eszékrol és Eszékre naponkinti közvetlen járatok mindkét irányban tartatnak fenn.

Galatzról hetenkint háromszori csatlakozással a postahajóhoz személyszállító gőzös közlekedik Tulcsa és Sulinaig, úgy hogy közvetlen személyhajóösszeköttetés tartatik fenn Passautól Budapest—Sulinaig. Ezáltal a gyorsárszolgálat is leggyorsabb és legolcsóbb összeköttetést nyer.

Ezen hosszú vonalú járatokon kívül még a következő összeköttetések tartatnak fenn:

Engelhartszel—Linz—Grein—Melk—Spitz—Krems—Hollenburg között naponkinti helyi hajójáratok;

Vukovár—Ujvidék között hetenkint hatszori, Szeged—Zimony, Sabac—Belgrad és Belgrad—Dubrovic között hetenkint háromszori járatok, valamint

Budapest határában és Zimony—Belgrad—Panosova között helyi hajójáratok.

Menetrendekkel, utazási ügyekben felvilágosításokkal, menetjegyekkel és fuvardíjakkal készséggel szolgál az alulírott forgalmi igazgatóság.

Budapest, 1909. május hó 22-én.

A magyarországi forgalmi igazgatóság.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, június 26.

A készáru-piaczon ma is csendes volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malmok tartózkodók voltak, csak keveset vásároltak és nagynehezen voltak rávehetők, hogy legalább tegnapi árakat fizessenek. A forgalom korlátozott maradt, mindössze alig 6000 q buza kelt el, a tegnapiaknál néhány fillérrel drágább áron. A legdrágább cladási ár 34.60 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 32 korona 75.5 kilós bácskai, útszöki buzáért. Egyéb gabonaneműk változatlanok maradtak. Forgalomba csupán zaból került 100 q 20.10 koronás áron. A határidő-piaczon a mai üzlet 2 centet meghaladó tengerentúli jegyzésekre szilárdan és a tegnapi zárlatnál némileg magasabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán azonban, bár elég jó vételkedv mutatkozott, a hangulat igen nyugodt maradt, mi mellett szűk keretben ingadoztak az árfolyamok. Az októberi buza 10 fillérrel a tegnapi zárlaton felül, 27.34 koronán indult, 27.26-ig gyengült, aztán 27.40-ig javult és zárlatkor 27.38 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza tizenhárom fillérrel, az áprilisi buza tizenhat fillérrel emelkedett, ellenben az októberi zab tizenhárom fillérrel, az újtengeri két fillérrel, a júniusi tengeri 6 fillérrel gyengült, az októberi rozs pedig változatlan maradt.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	31.75—32.95	79	33.20—34.20
"	76	32.75—33.15	80	33.50—34.30
"	77	33.05—33.10	81	33.50—34.30
"	78	33.05—33.10	82	—
Fejérmegyei	75	31.70—32.25	79	31.95—33.35
"	76	31.70—32.25	80	34.10—34.90
"	77	31.30—32.40	81	—
"	78	31.25—32.40	82	—
Pestvidéki	74	—	78	32.90—33.10
"	75	—	79	33.20—34.55
"	76	32.45—33.15	80	33.25—34.30
"	77	22.20—32.10	81	—
Bánsági	74	—	78	33.35—34.30
"	75	—	79	33.65—34.60
"	76	32.20—32.45	80	34.20—33.50
"	77	31.85—32.40	81	34.65—34.40
Bácskai	74	—	78	32.45—33.60
"	75	—	79	33.20—33.80
"	76	33.40—32.85	80	32.25—33.10
"	77	32.40—32.95	81	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	20.45—20.75
" középminőségű uj	—	—	—	20.15—20.55
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17.70—18.60
" II. rendű	—	—	—	17.10—17.10
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	19.30—20.10
" II-rendű	—	—	—	19.75—20.05
Tengeri belföldi uj	—	—	—	15.90—16.10
Korpa	—	—	—	12.80—13.10

A készáru-piaczon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 4000 q 80 k 34.60 K, 300 q 78 k 34.20 K, 310 q 77.8 k 34.10 K, 100 q 77.5 k 34.10 K, 100 q 77.5 k 33.95 K.

Pestvidéki: 100 q 77.5 k 33.95 K, 300 q 77.5 k 33.65 K.

Fejérmegyei: 100 q 77.5 k 33.70 K, 100 q 77 k 33.40 K.

Felsőmagyarországi: 100 q 78.5 k 33.80 K, 125 q 76 k 33.50 K, 100 q 75 k 32.90 K.

Bácskai: 1260 q 78 k 34.34 K, 390 K 75.5 k 32 K nyirkos.

Romániai: 1500 q 76.5 k 32.20 K.

Zab: 100 q 20.10 K kpf.

Az árak 100 kilogramm-ként koronaértékben értendőek.

A határidő-piaczon köttetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:

Buza októberre	27.34—27.38—27.32—27.40—
Buza áprilisa	28.02—28.04—27.90—28.08—
Rozs októberre	20.42—20.50—20.38—20.46—20.52—
Tengeri júliusra	15.62—15.54—15.62—15.68—
Újtengeri májusra	14.44—14.46—14.47—14.48—
Zab októberre	16.04—16.10—15.84—15.92—

1 óra 30 perccor zárulnak:

Buza októberre	27.38—27.40
Buza áprilisa	28.08—28.10
Rozs októberre	20.40—20.42
Tengeri júliusra	15.56—15.58
Újtengeri májusra	14.46—14.48
Zab októberre	15.90—15.92

Budapesti gabonaforgalom.

1909. június 25-től 1909. június 26-ig.

	Érkezett	Elszállítottak
	méter mázsá	
Buza	18096	—
Rozs	610	101
Árpa	—	—
Zab	20735	4000
Tengeri	15054	11431
Liszt	105	12539
Korpa	—	1268

Értéktőzsde

Az értéktőzsde teljesen csendes. Egész héten csöndes volt s üzlet alig fejlődött ki. A helyzet jellemzésére elég lesz, ha megemlítjük, hogy ma például Magyar hitelben az előtőzsde egész folyamata alatt egyetlen egy üzletkötés sem jött létre, de nem is akadt senki sem, aki kereste vagy kínálta volna emez értéket.

A médió-prolongáció, amely minden fennakadás nélkül ma ment végbe, változatlanul multkori díjtételek mellett gyors és sima elintézést nyert.

A külföldi tőzsdékről ma reggelre beérkezett tudósítások nem nyújtottak semmi ösztönzést a spekulációnak, így tehát nyugodtan és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel nyílt meg az előtőzsde. A forgalom folyamán, ugyszintén a déli tőzsdén is kedvtelen volt a hangulat, mi mellett az árfolyamok csekélységgel visszaszorultak.

Forgalomba került a mai üzlet folyamán: Osztrák hitel 637.25—636.75 koronán, Magyar hitel 752—751.50 koronán, Államvasut 727—726.75—727 koronán, Leszámitolóbank 478—476.50 koronán, Jelzálog 439 koronán, Közúti 568 koronán, Magyar koronajáradék 93.05 koronán, Salgó 568.50—565 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 637.25—637, Osztrák-magyar államvasut 727—726.75 Leszámitolóbank 478, Rimamurányi 572.50—573, Magyar koronajáradék 93.05 korona.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 636.75, Magyar hiteli 752—751.50, Osztrák-magyar államvasut 727, Leszámitolóbank 477.50—476.50, Jelzálogbank 439, Rimamurányi 572.50—570—571.50, Közúti vaspálya 568, Déli vasut 108.50 korona.

Díjbiztosítások Osztrák hitelrészvényre holnapra 3—4 korona, nyolcz napra 6—8 korona, július hónap végére 18—20 korona.

Utőtőzsde délután négy órakor:

Délután nem volt üzlet.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift

Telefon 102—39.

Gyógytényezők:

Finsen-féle Ivlampa fürdő, szív- és vérérenyleneszedés ellen.

Elektromágneses gyógyítás

Röntgen sugarakkal való kezelés.

Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).

Kék fényvel való kezelés.

Villamos hőfürdők (Elektrotherm).

Villamos fényfürdők.

Villamos massage (Vibratio).

Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.

Villamos vízfürdők.

Szénsavas fürdők.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —

Kezelés egész napon át.

Főbb javallatok:

Általános idegesség (neurasthénia, hystéria).

Ideggyengeségi állapotok.

Álmatlanság, Fejfájás.

Hűdés (Paralýsis).

Idegfájdalmak, idegzásbák (Neuralgiák, ischiás).

Gerinovelősorvadás (Tabes).

Szívbetegségek.

Vérérenyleneszedés.

Köszvény és osz, reuma, ízületi és csontbajok.

Székrekedés, Daganatok.

Anyagcserebajok (Elhízó cskorba, vérszegénység)

Bőrbajok, Bőrvizketeg.

Lupus.

Hajhullás, kopaszág.

Szortelenítés (móknél as arcon).

Aranyeres csomók.

Kiváratra prospektus

BÉCSI GABONATÖZSDE:

Bécs, június 26. (Saját tudósítónktól.) A mai heti tőzsdén nyugodt volt az irányzat és az üzlet szűk határok közt mozgott. Buza 5 fillérrel javult a mult szombati árfolyamhoz képest, rozs ellenben bágyadt volt és még inkább olcsóbb, semmint a mult szombaton. Tengeri 5 fillért tartott meg heti javulásából és zab is 5 fillérrel állott magasabban.

Jegyzetelt buza: tiszavideki 17.25-17.65, mosoni 16.45-16.85, tótfelvidéki, délviasuti és marchfeldi 16.45-16.85, 76-78 kg. romániai 16.35-16.70.

Rozs: tótfelvidéki 10.60-10.75, csepeli 10.55-16.65, pestmegyei 10.60-10.85, délviasuti 10.55-10.75, különféle magyar 16.55-10.70, osztrák 10.55-10.75.

Árpa: maláta 9-9.30, takarmány 8.75-9.10. Magyar tengeri 8.20-8.40. Cinquantin 10.25-10.50.

Magyar zab 10.10-10.50, válogatott 10.50-10.70.

Lisztben a forgalom prompt szállításra kielégítő volt, őszi határidőkre alig mutatkozott érdeklődés, takarmányliszt és korpa valamivel gyöngült.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, június 26. Az előtőzsdén nagyon tartózkodó volt a spekuláció a német birodalmi gyűlésen tegnap a vas- és gépvámokról szóló indítvány fölött végement szavazás következtében. Alpesi részvény azonban csak mérsékelten hanyatlott. Az irányzat egyébként is rezervált volt a magyarországi politikai válság miatt. Államvasuti részvény iránt érdeklődés mutatkozott. Petroleum részvények megtartották áremelkedésüket. A déli tőzsde megnyitásokor a hangulat tartózkodó, az árfolyamok szilárdak voltak, csak alpesi részvény emelkedett valamivel. Később kedvtelen lett az irányzat, noha Berlin némileg szilárdult irányzatot jelentett.

11 óraker zárultak:

Osztrák hitel 636, Laenderbank 451.50, Államvasuti 726.50, Déli vasut 108.50, Alpesi 642, Rimamurányi 572.50, Galicziai Kárpát 681, Törk sorsjegy 185.

1 óraker jegyezték:

Osztrák hitel 636.25, Magyar hitel 750, Anglo 298.50, Bankjegyzület r. 526.75, Union 543.50, Államvasut 726.25, Déli vasut 108.50, Alpesi 642.25, Rimamurányi 573, Orosz járadék 99.55, Török sorsjegy 184.75, Galicziai Kárpát 680, Keleti vasut 584 K.

Bécs, június 25. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos aranyjárdék 113.60, Tiszai és szeg. köles. sorsjegy 143.—, Magyar hitelbank részvény 751.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény 477.—, Rimamurányi 570.75, Magyar cukoripar 19.—, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajárdék 92.55, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 93.10, Magyar nyer.-k. sorsjegy 200.50, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —, Magyar Jelzálogbank 439.30 Magyar keresk. bank —. — Az irányzat nyugodt.

Bécs, június 25. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járdék 96.20, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 117.45, 1860-as sorsjegy 160.—, Osztrák hitel-sorsjegy 496.50, Angol-osztrák bankrészvény 298.50, Bécsi Bankverein 526.75, Osztrák-magyar bank 17.75 Déli vasut 108.—, Dunagőzhajózási társ. 938.—, Dohány részv. 378.—, Cs. k. arany (vert) 11.35, Német bankv. 117.45, Osztr. Lloyd 469.—, 4.2 száz. ezüst jár. 96.15 —, Osztr. koronajárdék 96.10, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 635.75, Union-Bank 549.—, Osztrák Laenderbank 450.50, Osztrák-magyar államvasut 726.75, Elbevolgyi vasut 462.—, Alpesi részvény 643.25, 20 frankos 19.00, Londoni váltóár 240.07, Lipótkohó —, Töröksorsjegy 185.25. — Az irányzat bágyadt.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, június 26. A ki nem elégitő tegnapi tőzsdék és a spekuláció tartózkodása ellenére az árfolyamok legnagyobb részt tartottak. A belvárosi vasipar teréről érkező kedvező jelentések a bányáértékek egy részében tapasztalt 1 százalékos áremelkedést eredményeztek. Villamosági értékek is javultak. Bankértékek alig örvendtek keresletnek és némi veszteséget szenvedtek, ellenben vasutak irányzata kedvező volt. Járadékokban semmi üzlet sem mutatkozott, hajózási értékek irányzata nem egyező. Gyarmati értékek üzlete lanya. A kohóértékek áremelkedései a többi ágakban is éreztetkedő kedvező hatásukat. A készpénzpiac ipari értékei nem jegyezték egyenletesen. Napi pénz 2 1/2-2%, ultimópénz 4 1/2% százalék, magánkasszaitó-lási kamatláb 2 1/2% százalék.

Zárlatok jegyeztetik: 4-2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 110.—, osztrák hitelrészvény 199.60, Déli vasut 21.40, orosz bankjegyek 215.75, 4 százalékos új orosz kölcsön 84.20, Disconto Commandit 165.10, Dinamitruszt 190.50, Harpeni 189.20, Unifikált török járadék 93.—, 4-2 százalékos ezüstjárdék 96.—, 4 százalékos magyar aranyjárdék 95.30, Magyar koronajárdék 92.90, Osztrák-magyar államvasut 155.80, Bécsi váltóár 85.05, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 220.70, Gelsonkircheni 178.20, Laurakohó 181.50, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) június 26. 4-2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 100.10 Osztrák hitelintézeti részvény 193.60, Osztrák-magyar államvasut 155.70, Eszaki nyugati vasut —, Bustieh radi vasut —, Londoni váltóár 20.42, Bécsi Bankverein 133.—, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölcsön —, 4-2 százalékos ezüstjárdék 99.40, Osztrák koronajárdék 96.10, Magyar koronajárdék 92.90, Osztrák-magyar bank 127.80, Déli vasut részvény 21.80, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.25, Párisi váltóár 811.25, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —. — Az irányzat szilárd.

Hamburg, (Zárlat) június 26. 4-2 százalékos ezüst járadék 98.50, 1860, sorsjegy 161.—, Déli vasut 21.10. 4 százalékos aranyjárdék 99.70, Osztrák hitelrészvény 199.90, Osztrák-magyar államvasut 155.60, Olasz járadék 104.60, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 95.—, nyugodt.

London, június 25. Angol consol 84 1/4.

Páris, (Zárlat) június 26. 3 száz. Francia járadék 97.15, Osztr. aranyjárdék 100.25, Magyar aranyjárdék 98.—, 3 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 291.—, 5 százalékos marokkói járadék 526.—, 4 százalékos spanyol járadék 98.45 4 százalékos unifikált török jár. 92.90, Török sorsjegy 173.75 Törökdohányrészvény 397.—, Osztrák földhitelintézet 11.64, Osztr. Laenderbank —, Magyar jelzálogbank 718.—, Banque de Paris —, Banque Ottomane —, Osztr. magyar államvasut 798.— Déli vasut —, Hartmann gépgyár 529.—, Urikányi község 160.— Váltó Amsterdamba (rövid) 208.56, Váltó német piacokra (rövid) 123.25, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 132, Olasz aranyváltó (rövid) 5/16 Váltó Svájcra (rövid) 1/16 Csek Londonra 2/90, Magán kamatláb 1 1/2. Bágyadt.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmágnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap csaknem az egész Dunántulon és szörványosan egybűtt is fordult elő többnyire kisebb mennyiségű eső, mely jobbára zivattal járt. A hőmérséklet lényegtelenül változott és maximuma Orsován 33 C. fok, minimuma Tátrafüreden 5 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változóan felhős idő várható, helyenkint zivataros esőkkel és némi hősökkenéssel.

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Table with columns: Mai záróár, Pénz, Ár, Államadósság, Záloglevelek, elsőségek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok.

Mai záró árfolyam

Table with columns: Pénz, Ár, Záloglevelek, elsőségek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok.

Mai záró árfolyam

Table with columns: Pénz, Ár, Gőzmalomok, Iparvállalatok.

Mai záró árfolyam

Table with columns: Pénz, Ár, Iparvállalatok, Sorsjegyek.

Mai záró árfolyam

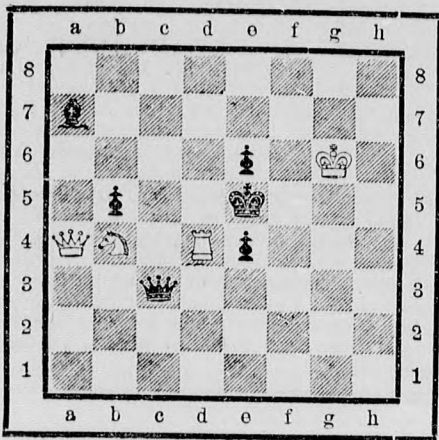
Table with columns: Pénz, Ár, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Pénznekem és váltók.

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

20. számú feladvány.

Gold Zsigmond, Newyork.

Matt a második lépésre.

258. számú játszma.

Játszották a Budapesti Sakk-Kör versenyén 1909. márczius hó 10-én.

Szabálytalan megnyitás.

Világos: Gajdos János. Sötét: Fekete Oszkár.

1. Hg1-f3

E lépés után a megnyitás sok könyvben Zukertort-megnyitást nevet viseli, mert Zukertort mestert tartották elsőnek, ki e lépést játszotta, nevezetesen a Rosenthal elleni matchében 1880-ban. E megnyitást azonban már az 1867. párisi verseny óta ismeretes báró Andréól, de aki még mindig nem a feltalálója. Ugyanis e huszár-lépést Ruy Lopez 1854. könyvében találjuk és először Staunton játszotta Williams ellen az 1851. első londoni versenyen.

1. ... d7-d5

Ugyancsak ez volt Ruy Lopez felelete is, hogy akadályozza e2-e4-et.

2. d2-d4 Hg8-f6

Rosenthal lépése; Williams 2... e7-e6-ot játszotta, míg a legerélyesebbnek elismert 2... c7-c5 választ először Schallopp játszotta Zukertort ellen az 1886. nottinghami versenyen.

3. e2-c4 c7-e6

Természetesen 3... c7-c5 itt is történhetik, amire Rubinstein és Mieses közt az 1909. pétervári versenyen 4. e4xd5, e5xd4 5. Hf3xd4, Hf6xd5 6. e2-e4 stb. következett.

4. Hb1-c3

Lépés föléserelésekkel most létrejött a vezérselnek egyik hanzsalatos változata.

4. ... c7-c5

Ezen állásban e lépés a Labourdonnais-Mac Donnel 1824. és a Saint-Amant-Staunton 1843. match óta ismeretes, de mint az újabb kutatások eredményei bizonyítják, most nem egészen clönyös.

5. Fe1-g5!

Pillsbury játszotta kétszer is, az 1896. pétervári és az 1904. amerikai versenyen Lasker ellen e lépéssel megdöntöttnek vélik sötét c7-c5 választát.

5. ... c5xd4

Hasonló állásban Mieses az 1902. hannoveri versenyen Pillsbury ellen 5... Ff8-e7 játszott, ami óvatosabb is.

6. Vd1xd4

Erősebb, mint 6. Hf3xd4, amit Showalter játszott a Janowski elleni 1898. matchében.

6. ... Ff8-e7

Dr. Lasker az említett versenyeken Pillsbury ellen 6... Hb8-c6-tal folytatta, mire azonban 7. Fg5xf6! utáni világos előnyben maradt.

7. e4xd5 e6xd5

8. e2-e4

Igen merész folytatás, melylyel világos bizonyodalmakat akar.

8. ... d5xe4

9. Ff1-b5! Fe8-d7

Vagy 9... Hb8-c6 10. Fg5xf6 Fe7xf6 11. Vd4xe4! Vd8-e7 12. 0-0-0 stb. világosnak jobb játékkal.

10. Fg5xf6 g7xf6

Egyszerűbb volt 10... Fe7xf6. Sötét most rossz állásba kerül.

11. Vd4xe4 Fd7xb5

12. Hc3xb5 Vd8-a5!

13. Hb5-c3 Va5-b4!

14. Ve4-e2 Hb8-c6

15. 0-0 He6-d4

Sötét mindenáron provokálja a cseréket, de

ez a rossz királyállása miatt csakhamar meg-boszulja magát. Jó volt 15... 0-0-0.

16. Hf3xd4 Vb4xd4

17. Bf1-e1!

E lépéstől kezdve sötétnek nincs kielégítő védelme.

17. ... Vd4-c5

Sötét most már szívesen áldozna gyalogot, csakhogy a szorongatás alól megszabaduljon.

18. Ve2-d1! Ba8-d8

Ha 18... Ne5-c5, úgy 19. Hc3-d5 nyerne.

19. Vd1-a4! b7-b5

20. Va4xa7

Természetesen a nyeréshez elég volna 20. Hc3xb5 is.

20. ... Ve5-d6

21. Ba1-d1 Bd8-d7

22. Va7-a8! Bd7-d8

23. Va8-f3 Vd6-c5

24. Bd1xd8! Ke8xd8

25. Vf3-a8! Ve5-c8

26. Be1-d1! Kd8-c7

27. Hc3-d5! feladja.

Elhasznált gondolkodási idő: Világos: 20 perc; sötét: 43 perc.

259. számú játszma.

Játszották a Budapesti Sakk-Kör versenyén 1909. márczius 13-án.

Bécsi huszárjáték.

Világos: Fekete Oszkár. Sötét: Wettin Jenő

1. e2-e4 e7-e5

2. Hb1-c3 Hg8-f6

3. Ff1-c4 Ff8-e7

4. d2-d3 0-0

5. f2-f4 d7-d6

6. f4xe5

Sokkal jobb volt 6. f4-f5 s utána támadást indítani a királyszárnyon.

6. ... d6xc5

7. Hg1-f3 Hb8-c6

8. 0-0 Fe8-g4

9. Fe1-e3 Vd8-d7

10. Hc3-d5 Hf6xd5

11. Fe4xd5 Fe7-d6

12. e2-c3 Kg8-h8

13. b2-b4 f7-f5

14. Vd1-b3 f5-f4

15. Fe3-c5 He6-e7

16. a2-a4

16. Fd5xb7 hiba volna 17... Ba8-b8 miatt.

16. ... c7-c6

17. Fd5-c4 b7-b6

18. Fe5xd6 Vd7xd6

19. b4-b5 Vd6-c5!

Nem jó, mivel most világos erős centrum gyalogokat kap.

20. d3-d4! e5xd4

21. e3xd4 Ve5-h5

22. Hf3-e5 f4-f3

Sötét rosszul áll, az f4-gyalog csak g7-g5-tel volna védhető, de arra 23. b5xc6 következnek.

23. He5xf3 Bf8-f4

24. Hf3-d2 Ba8-f8

25. Bf1xf4 Bf8xf4

26. Ba1-f1 Bf4xf1!

27. Hd2xf1 c6-c5

28. d4-d5 Vh5-e5

29. Vb3-d3 He7-c8

30. Fe4-b3 He8-d6

31. Hf1-d2 Fg4-h5

32. Vg3-g3 Ve5-a1!

33. Hd2-f1 Va1-d4!

Számításba jön, de szintén nem vezet eredményre 33... Fh5-e2 34. Vg3-f2, Va1xf1 35. Vf2xf1, Fe2xf1 36. e4-e5! stb. miatt.

34. Kg1-h1 Vd4-f6

35. Fb3-c4!

Világos igen ügyesen védekezik; kivédi a mattot és fenyeget e4-e5-tel tisztet nyerni.

35. ... Vf6-d8

Jobb volt azonnal f8-ra lépni.

36. Hf1-d2 Vd8-f8

37. h2-h3 h7-h6

38. Kh1-h2!

Nem e4-e5, 38... Hd6xc4 s utána 39... Vf8-f1! miatt.

38. ... Fh5-d1

39. e4-e5 Hd6xc4

40. Hd2xe4 Fd1xa4

41. He4-d6 c5-c4

42. e5-e6 Kh8-g8

Sötétnek nincs védelme.

43. Vg3-c5 Vf8-e7

44. Hd6-f5 Ve7-f6

45. Ve5xf6 g7xf6

46. d5-d6 feladja.

IDEGENEK UTMUTATÓJA Legajánlhatóbb beszerzési források Budapestben.

Élelmezési cikkek.

Wikus Tátra lecsokoládé gyára Budapest, V., Deák Ferencz-utca 17. Ugyanott finom csukorka-bombongyár, teasütemény készítése. Megrendeléseket a cég a leg-pontosabban eszközli.

Fleischmann Lipót szalámi és füstölt húsrú gyára Budapest, Király-utca 11. Telefon 27-08. Keleti Export. Élelmezési naponta 17.000 pár. Allandóan 24 munkás.

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Trieszti ált. biztosító-társaság. Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 346.151.371,42 korona. Budapest, Dorottya-utca 10. az intvzet saját házában. Élelmezési minden mó-dozat szerint, valamint fuellátást és leánykizá-rítási biztosítások. — Tűz, szállítvány, betá-rese-lopás elleni és úveg-biztosítások. — legbizte-sítas a Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság (Bu-dapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 346.151.371,42 korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti baleset-biztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.)

Első Leányi-házastársasági Egylet m. sz. Gyermekek- és élet-biztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyer-mek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizeté-sek mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Ed-dig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosorsjáték főelárusító helye: VI., Andrássy-ut 5. Kézi zálogüzle-tek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-tere 4. Irány-utca sarkán, VII., Király-utca 57; VIII. ker., József-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz.

Gazdasági gép

Legfinomabb ujkori találmány a szabadalm. kaszkalyerő (kalapáló) gép, mely a kaszát 5 perc alatt a leg-tökéletesebben kielézi. Munkája gyors, egyenetlen, a kaszát kiméli s kivált nagyobb gazdaságokban jelen-tékeny pénz- és időbeli megtakarítást jelent. Ára 40 korona. Egyedüli elárusító: Reichmann Sándor Budapest, VII., Dembinszky-utca 46. szám.

Víz- és légszuszvezeték és csatornázás.

Pizzuray L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalat, épületbelső mőhelye és horgany díszítmények gyára. Légszusz- és vízvezetékek, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vizeldék, minden-nemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegviz-gyógyintézetek-, melegvízkészítő-berendezések fűtő-tűzhely összekötéssel vagy saját tűzhelyivel. Am-bergi légszuszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és mő-szaki célokra. Saját légszusz-készülék minden ház-ban. Telefon 20-83.

Magyar-Siemens-Schuckert-művek

vilamosági részvénytársaság Budapest, V., Lipót-körút 5. Gyár: Pozsonyban. Telefonszám 211. és 212. Táviratcím: Siemenschuckert. Készít: Villa-mosvilágítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos vasutakat. Bányavasutakat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozóáramu generátorokat és motorokat, vezetékanagot, kábe-leket, iv- és izzólámpákat, kapcsolókészülékeket, biztosítókat, wattórászámológókat (Schuckert-rend-szer), vezetékkerendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító testeket. Ivlámpa-szeneket. Különlegességek: Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűrógépek, villamos bányá fűrógépek, villamos berendezések, mezőgazda-sági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüstáruháza. IV., ker. Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is paz-ar helyiséget nyitott. (Bejárát földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztaldísz, tá-lak, fényűzési cikkek, evőszék stb.) vásárolható Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben szabott gyári áron, melyek minden tárgyon látha-tóan föl vannak tüntetve.

Selyemruha.

Szőnásy, Hoffmann és Társa selyemáruháza IV., Bécsi-utca 4. Az összes tavaszi újdonságok dus választék-ban már megérkeztek. Műtákaik vidékre bérmentve küldünk. Műtan helyben többféle szakmájú „Szőnásy cég van, tisztelettel kérjük, selyemáruháznak szóló b. rendelmenyeknél a pontos címőnknek szives ki-írást, Szőnásy, Hoffmann és Társa selyemáruháza“ kizárólag IV., Bécsi-utca 4.

iai és Föld-... lézete: Dur... fordult elő... jobbára zic-... lenül válto-... , minimuma... ra: ... elyenkiut zic-... el.

Table with columns: Összesített m. n., Hőmér-éklet, max., min. Rows of numerical data.

ÉS ÁTVÁS.

Table with columns: Mai záró árfolyam, Pénz, Áru. Rows of numerical data.

Szerkesztői üzenetek,

A rejtvénymegfejtők névsorát ezentúl, helyszüke miatt a szerk. üzenetekben közöljük.

A június hó 13-án megjelent képes mellékletünk *Kampós keresztrejtvényét* helyesen fejtette meg: Áldor Irma, Gödrös Ferencz, Kádár Lajos, Pollner János, Mittersdorfer Árpád, Weisz Irén, Muskát nővérek, Aczél Károly, Kármán Aladár, Haász Béláné, Hertz Dénes, Ernye testvérek, Záborszky Imréné, Pók Imre és József, Wildné, Veress Miklós, Nagy István, Tóth Lajos, Kastner Mihályné, Veress Dénes, Berger Ödön, Pásztor Ármán, Kiss Tibor, Ferenzi Pista, Relle Frigyes, Wirth Józsefné, Delich Kálmán, Pásztor István, Márkus Jenőné, Bécsi Miksa, Delagarde Berta, Szép Gyuláné, Grosz Antal, Hajnal Lipót.

Tanítónő. Ha a leányiskolák növendékeit éveken át szoktatjuk a jötevésre, ha az adományok elszámolása a legnagyobb nyilvánossággal történik s a begyűlt összeg hovatartozására egészen szabad elhatározásukkal történik, az iskolát végzett leányokat nem lesz nehéz leányegyesületek alakítására bírni, melyben működésüknek nagyobb tér nyílik meg. Lássák az iskolák növendékei s a leányegyesületek tagjai, hogy működésüknek van eredménye, hogy az eredményben kisebb-nagyobb mértékben mindenkinek van érdeme. Így haladva, később rájönnek arra, mily sok a tennivaló a köznevelés terén, mily sokat kell tenni a szerencsétlenekért, az elhagyott gyermekekért.

Pista. Mindkettőjüknek igaza van. Irható egy szóban és írják két szóban is.

Nóra. 1. Nyugodtan megteheti, nem vét női méltósága ellen. 2. Ha a fiu ügyelmeztette előzetesen a leányt, úgy a fiatal ur tetteivel bizonyos fokú nevelésséget árukt el.

B. V. Újpest. 1. Ugy tudjuk, hogy ketten is fordítottak műveiből, 2. Azmi tudunkkal ezt még nem fordították le, de azért a lehetőség nincs kizárva, mert az ilyesmit teljes lehetetlenség ellenőrizni!

P. R. önkéntes. Vegye magához belépési bizonyítványát s jelentkezék annál az ezrednél, melynel szolgálni óhajt. Megvizsgáltatni magát szükségtelen, mert csak a sorozást vezető orvos véleménye a mérvadó.

Éltette. A leányt mindig a szülőktől kérjük meg, mert csak azok adhatják oda.

K. Gy. Egy májusi est. Irodalmi ambíziói igen szépek, de a helyesírásnak is megvan a maga szépségei.

Mária. Alkalomadtán egyet-kettőt hozni fogunk. Köszönjük.

B. D. Málnapatak. 1. Nem lehet. Egészen bátran elmehet; semmit sem vét az illem ellen.

Don Caro. A legutóbb beküldött nem felelt meg. Az valószínűleg egy régebbire vonatkozott.

L. Nagyszekerés. 1. Kiskorukért szülei, nagykorukért senki. A rokonok nem kötelezhetők semmire. 2. Mindketten kötelesek fizetni. Ha megfolyamodja, esetleg elengedik. 3. A sértett teszi meg a feljelentést s az ügyész emel vádat.

B. B. Miskolc. A kén okvetlenül használni fog, csak huzamosabb ideig kell a füstölést folytatni, míg az újra és újra kikelő peték mind elpusztulnak.

H. Y. Zombor. 1. Kérjen az iskolától prospektust, abban mindent megtalál. 2. Augusztus 1-ig.

Egri előfektő. 1. Hasonló intézet tudomásunk szerint nincs. 2. Aggodalomra semmi oka.

K. J. S. Románbogsán. Kérésével forduljon a városi tanácshoz.

Hivatalnok. VII., Illés-utca 19. VII., Nagydiófa-utca 20. VIII., Mári Terézia-tér 16. VIII., Luther-u. 2. Fő-utca 65.

T. K. Gárdonyi. Utána fogunk járni s legközelebbi alkalomkor részletes tudósítást küldünk.

Tanítónő. A Néptanító Lapjának kiadóhivatala az első kerületben az állami nyomdában van.

Egervölgy E. J. Ilyenfajta intézetek csak külföldön vannak. Címekkel nem szolgálhatunk.

Budapest R. B. A legnépesebb város London, Jelenleg hétmillió lakosa van.

J. J. Bároza. Ezeket a szegényeket csak azokban a szegényházakban veszik föl, melyek illetőségi helyeiken vannak.

K. B. I. Kérvényét a főváros tanácsához kell címezni és benyújtani. 2. Legjobb, ha az apa saját nevében kéri. 3. Ha a gyermek fordul ilyen kérelemmel a miniszterhez, az esetben az apai beleegyezés nyilatkozat is szükséges.

P. S. P.-i. Ilyen értelemben már számtalanszor írunk. Ha aktualizása lesz, némi simítással hozzuk.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 26. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Körösi László jogtudort a vezetés alatt álló minisztériumhoz ideig. minőségben, fizetéselen fogalm. gyakoronokká; az igazságügyminiszter dr. Weisz Samu komáromi gyakorlóorvost a komáromi trvszékhez törvényszéki orvossá; a szegedi kir. ítélőtábla elnöke dr. Kéler Béla ügyvédjelölt, nagybeszereki lakost a vezetés alatt álló kir. ítélőtábla kerületébe díjas joggyakoronokká; a szatmárnémeti törvényszék elnöke az ottani törvényszékűl folyamatban levő betöltésbeszterés-nél alkalmazott Orosz Miklós napibéres szolgát és Kelecsenyi Pál szatmárnémeti törvényszéki napibéres hivatalosolgát a szatmárnémeti törvényszékhez III-ad-osztályu hivatalosolgává nevezte ki.

Áthelyezések. A győri kir. főügyész Kovács Sándor szombathelyi kir. törvényszéki fogházort eddigi minőségben a vasvári kir. járásbírósi fogházhoz helyezte át.

Pályázatok. A temesvári posta- és táviradaigazgatóságához a Kísszentpálon (Bácsodromegye) betöltendő postai ügynöki állásra július hó 9-éig; a lugosi m. kir. pénzügyigazgatóságához az orsovai m. kir. adóhivatalnál betöltendő ellenőri állásra két hét alatt; a besztercebányai m. kir. pénzügyigazgatóságához pénzügyi szemléző állásra július hó 25-éig; a pozsonyi m. kir. posta- és táviradaigazgatóságához a Bácsfán (Pozsonymegye) betöltendő postai ügynöki állásra július hó 20-éig; a kassai m. kir. posta- és táviradaigazgatóságához a Mátyóczon (Ungnemege) betöltendő postai ügynöki állásra július hó 9-éig; az eperjesi m. kir. pénzügyigazgatóságához az ottani adóhivatalnál betöltendő adóhivatali segéd állásra két hét alatt; a beregszászi kir. törvényszék elnökéhez a nagykaposi kir. járásbírósnál betöltendő egy irodatiszti és egy irnoki állásra négy hét alatt; a kolozsvári kir. törvényszék elnökéhez a tekei kir. járásbírósnál betöltendő telek- könyvi átalakítói díjnoki állásra két hét alatt; az egri kir. törvényszék elnökéhez a hatvani kir. járásbírósnál betöltendő irnoki állásra négy hét alatt; a szolnoki kir. törvényszék elnökéhez a kunszentmártoni kir. járásbírósnál betöltendő hivataloszolgai állásra hat hét alatt; a budapesti kir. törvényszék elnökéhez hivataloszolgai állásra augusztus hó 7-éig; a szombathelyi kir. törvényszék elnökéhez a muraszombati kir. járásbírósnál betöltendő albirói állásra két hét alatt lefekt a folyamodványokat benyújtani.

VIZÁLLÁS.

Jun. 26. jun. 25.

Jun. 26. jun. 25

m é t e r		m é t e r	
fan	Schärding 1.75 1.72	Tisza	M.-Sziget 0.66 0.40
Duna	Passau 2.37 2.27		Tekelháza 0.88 0.40
	Linz 0.10 0.21		V.-Nemény 0.45 1.40
	Bécs 0.26 0.43		Tokaj 0.87 1.08
	Pozsony 1.62 1.50		Tiszafüred 1.10 1.28
	Komárom 2.60 2.68		Szolnok 1.28 1.61
	Budapest 2.04 2.20		Csongrád 1.20 1.52
	Paks 1.61 1.88		Szeged 1.79 2.02
	Mohács 2.75 3.—		T.-Becse 1.64 1.80
	Gombos 3.25 3.46		Tibet 2.73 2.86
	Ujvidék 2.68 2.80		Óndova Boór 0.94 0.76
	Panosova 1.68 1.98		Tapoly Bártfa 0.40 0.48
	Orsova 2.41 2.44		Bédrog Ladimón 0.84 1.18
Morva	Morvafalu 1.18 1.42		Sajó Zsolca 1.86 1.75
Vág	Zsolna 0.68 0.96		Hernád H.-Námet 0.34 0.50
	Trencsén 0.54 0.47		Berettyó Margitta 0.— 0.68
	Szered 0.82 0.84		B.-Ujfalu 0.04 0.14
Rába	Szt.-Gothárd 0.58 0.64		Csucs 0.40 0.40
	Sárvár 0.14 0.12		N.-Várad 0.06 0.—
	Győr 2.— 2.07		Belényes 0.32 0.28
Dráva	Varasd 1.80 0.—		Tenke 0.02 0.10
	Zákány 0.20 0.28		Gurabona 0.37 0.42
	Bárcs 0.46 0.36		Berezsenő 0.42 0.38
	Eszék 1.28 1.28		Béács 0.28 0.60
Mura	M.-Szerdah. 0.66 0.70		Gyoma 0.82 1.20
Száva	Zagrab 0.16 0.16		Székely 0.10 0.32
	Sziszek 0.55 0.45		Branyicska 0.70 0.78
	Mitrovicza 0.— 1.88		Soborsin 0.52 0.42
Szamos	Deés 0.50 0.68		Arad 0.52 0.64
	Szalmár 0.70 0.84		Makó 0.50 0.70
Kraszna	N.-Majtény 0.70 0.62		K.-Kostály 0.78 0.82
Latorczka	Munkács 0.12 0.14		Kiszató 0.86 0.88
Laborez	Homonna 0.30 0.27		Temesvár 0.27 0.24
Ung	Perecsény 0.— 0.—		Becskerak 0.34 0.77

A RENEGÁT

— EREDETI REGÉNY. —

IRTA: DÉRI GYULA.

III.

Moulins emésztő gondolatokkal tépelődve egyedül maradt. Nejének utolsó szavai csengettek fülében s vihar gyanánt zaklatták háborgó lelkét. Öntudatos perezeiben mentő eszmét keresett, mely a kétségbeesztő khaoszból kisegítse, de gondolatait rendezni nem állt hatalmában.

Egy volt világos előtte, hogy ifju éveinek összes küzdelme, a nagyratörő szenvedély minden vívódása, eselszövényei, fondorlatai, büne és az a fáradhatatlan törekvés, hogy e bünt egykor megbocsássák, — mindaz ezáltal, hiu erőlködés volt s neki nincs mit remélnie többé.

Moulins nem tartozott a romlott emberek amaz ostoba fajtájához, akik a saját lelkükről szabnak mindenkire mintát.

Moulins számító ész volt, nagyon határozott fogalmakkal bírt a jellemről s értékét esetről-esetre úgy ismerte, akár a játékos a maga kártyáit. Mindig tisztában volt embereivel s tudta, hogy mit várhat tőlük. Vallalatainak sikerét is nagyrészt annak köszönhetette, hogy ott, ahol bizni kellett, nem volt fukar a bizalomban; néha megelégedett egy igórettel, építeni mert rá s ritkán csalatkozott. Üzletársai ezért sokszor könnyelműnek nevezték; mosolygott rá s folyton gazdagodott.

A figyelemreméltó eredmények azután végre mégis kivívták számára az elismerést, sőt a bámulatot is.

Versenyársai utóljára nem tehettek egyebet, minthogy közeli bukása hírének terjesztésével fölhagyva, elismerték elvei jó-

záságát és rendszere föltétlen helyességét. S így bizonyos idő múlva általánossá lett a vélemény, hogy Moulins nem egyedül szerencsés üzletember, ki ösztönök után indul, s véletlen szerencséből szilárdítja meg helyzetét, hanem nagy mértékben bir a lángelmék ama csodás adományával, hogy a siker rejtett föltételeit, e láthatatlanul szétszórt szálatokat, számítás útján tudja fölkeresni s gyepölőszárak gyanánt ujjai közé ragadva, az események futását saját akarata szerint kormányozza velük.

Szóval, ahogy róla közmondássá vált: „Moulins magasabb tényezőkkel dolgozott“, s a pénzvilág meg volt győződve róla, hogy kevés szerencsével egykor az európai piac legelső czépei közé fogja magát fölkuizdeni.

És ez a meggyőződés sokakban oly erőssé vált, hogy az utolsó években a fiatal bankárt egy hatalmas csoport élére állították s millióik fölött a teljes hatalmu intézkedést teljesen neki engedték át.

S ime, ez az irigvelt, bámult, kitüntetett ember, most ott ül összetört lélekkel, le-sújtva; kezére hajtja verejtékes homlokát s esüggőleg sóhajttással ismeri be az első irtózatot kudarcot.

Valóban, a versenytársak le vannak győzve, a csoport 340 kilométernyi vasút építésére kapott engedélyt — a Moulins ház esillaga a zenith felé közeledik — s Moulins mégis úgy találja, hogy ő a legnyomorultabb ember a föld színén.

S miért éppen ő? Hányszor kezdte gazul s végezte becsületben? — Nem jóvá tette-e, amit vétkezett? — Az istennél lehet bocsánat, csak az embereknél nincs?

Ha volna vétke, nem megszenvedett-e érte s nem annak a nőnek a bírásáért követte-e el, akiak szerelméért nem a becsületét, de az életét is odaadta volna — odaadná ma is?

Lehetett-e hinni, hogy ily vétket egy nő soka meg ne bocsásson?

Moulins hitte egykor és ez a hit lett élete tragédiája.

S elvonultak lelke előtt a küzdelemteljes mult emlékei. A tanulmányok Párisban, atyja áldása az ügyvédi oklevélhez, huszonkétéves kora, első szerelme, az elhagyott szegény lány, a céltalan bolyongás elérhetetlennek látszó czélok után, a nagyravágás álmai s küzdelmei a megélhetésért.

Milyen idők! Csupa remény, lázas tevékenység és semmi eredmény; sasszárnyak s a mindennapi élet ólomsulya.

Felédhetetlen napok a külvárosi negyedik emeleti irodában, hová hónapokon át hiába várta az ügyfeleket.

A fiatal ügyvéd esüggődetlenül erölködött még pár évig, végre hívták keres s évi 1200 frankért a számok rengeteg oszlopait írja rakásra.

A munka unalmas, de gyors, pontos és hibátlan. A főnök rideg, künért, de igazságos. Moulinsnak két év múlva háromezer frankja van.

Eltelik még egy félév; a bankár nemesi házának meghal a vezetője, — a főnök tapasztalt üzletembert keres s előbb ideiglenesen, később végleg. Moulinst bizza meg a fölügyelettel.

Még két év s Moulinsnak már megállapodott neve van, fizetése 12.000 frank.

A bankár időközben beteges neje öhajítására a déli megyék egyikében birtokot akar venni; Moulins bánulatatosan előnyös föltételek mellett megszerzi azt a nemesi birtokot, melyet a család évek előtt bérelt volt s hol egyetlen gyermekük született.

A birtok félóránra fekszik a gazdag kereskedő várostól, melyben Moulins főnökét képviseli, s azon a napon, melyen a család a tízéves Margittal beköltözik a kastélyba, a harmineczéves üzletvezető szívében merész terv esírja fogamzik meg.

Az elhatározást hosszu, nehéz küzdelem követi; Moulins gondosan előkészíti terve sikerültét, de egy napon lesújtva tudja meg, hogy czéljától ezerszer messzebb áll, mint valaha hitte.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1909. június 27-én.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Rákosi Sándor magánénekesiskolájának vizsgái előadása:

A vasgyáros

Utána: Elektra

Végül: Tánctvízsga.

Este rendes helyárakkal.

Jánoska.

Fantasztikus és dalos vígjáték 3 felvonásban. Írta: Martos Ferencz. Zenéjét szerzelte: Jakobi Viktor.

Emelvények:

A nagymama	Orley Fl.
Margit lányai	Harmath I.
Böske	Horváth G.
László, Margit férje	Szimay
Jánoska	Fényes A.
Kázmér	Németh
Rozsika	Lakos V.
Magda	Otvös G.
Rozsika hára	Papir S.
A fanár ur	Fenyvessy
Kovács Dóme	Raskó

Kezdeté 8 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(BUDAI SZINKOR)

Délután mérsékelt helyárak.

A koldus diák.

Kezdeté 3 órákor.

Este rendes helyárakkal.

A kedélyes paraszt.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Leon Viktor. Zenéjét szerzelte: Fall Leo.

Emelvények:

Lindoberer István	Tábori
Vincze, fia	Küvessy
Scheichelroither M.	Falussy
István, fia	Kiss
Annamiri, leánya	Ocskay
Vörös Lili	Miklóssy M.
Zopf Balthazar	(Szentgyörgyi)
Dr. Sárosi István	Latabár
Franziska	Dári R.
Geröfly István	Ocskay
A feleség	Kádass M.
Watter David	Küvessy
	Mihályi J.
	Herold

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Fővárosi Városligeti Színház

Délután mérsékelt helyárak.

Éjjel az erdőn.

Eredeti népszínházi énekkel 3 felvonásban. Benitzkyó Bajza Lenke «Hármas határ» című elbeszélése után írta Rákosi Jenő zenéjét szerzelte Szentirmay Elemér.

Személyek:

Paczor Márton	Bihary Béla
Foriska, leánya	Ditrói I.
Agnes asszony	Veszpreminé
Balog Imre, vadász	Szerdahelyi
Gyurka, fia	Csapó Jenő
Mali, fogadott leánya	Mozey I.
Mátás Gábris	Andorffy
Zátonyi Balázs	Szalay
Marta, fia	Kiss
Rektor	Kelir
Oreg asszony	Lang E.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Este rendes helyárakkal.

Küry Klára felléptével: Az erdészleány.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Buchbinder Bernát, Zenéjét szerzelte: Jarno György.

Személyek:

II. József császár	Thury
Leoben G. d. ördög	Andorffy
Erdész Judka	Küry Klára
Földessy Ferencz	Csapó
Oszelma	Mizel I.
Vágyó	Láng E.
Minka cigányleány	Leudvay M.
Walper, szabó	Szalay
Reuten báró	Kellér
Kolonitzky gróf	Pintár
Sternfeld gróf	Szerdahelyi
Laage János	Bihari
Klein báróné	Farkas I.
Franck grófné	Markus L.
Stegern báróné	Haltai A.
Flegen comtesse	Berzsenyi M.
Werben grófné	Kovács L.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

APOLLO-PROJEKTÓGRÁF

Népszínház-utca 1-3. sz. sz. Telefon 68-39.

Mezőgazdasági állat- és gépkészítés megnyitása. Ö Fensége József főherceg jelenlétében. (Saját felvételünk) — Motor-czipók. — Korzika látkepe. —

A Prinz Heinrich Fahrt 1909

(Saját felvételünk) — Egy különös álom. — A papucshős. — Egy kellemetlen kaland. —

Korvin főhadnagy motorosának próbjaja.

(Saját felvétel) — Az előadások hétköznapon 7 órákor, ünnepek és vasárnapokon délután 5 órákor kezdődnek.

A min. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntetve

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső FOGORVOSI INTÉZETE

áthelyezve: Károly-körút 3. sz. alá.

Fájós fogak gyógyítása | Szájpadlás nélküli műfogak aranyhídak, koronák, Jól használható fogszorok elkészítése és behelyezése.

Foghuzások (altatásban is.)

Jóállás mellett mérsékelt szabott áron. Védőkék félnap alatt megkapják műfogalkat

„ Igazgató „

AMERIKAI PARK Friedmann A.

Telefon 4-49. sz. Telefon 4-49. sz.

Nyitva délután 3 órától reggel 4 óráig.

! Nagy gyermeknap !

Minden belépő gyermek egy értékes emléktárgyat kap.

A délutáni előadás félhelyárakkal 5-től 8-ig tart az összes művészek felléptével. Szigorúan családi műsor

A pompás juniusi műsor még csak néhány napig.

A kapunál váltott 1 koronás jegy a Nagy Varieté délutáni előadására is érvényes. Az esti előadás rendez. helyárakkal. Kezdetük 10 órákor. „Tabarin Moulin Rouge” Honvédzenekar Bachó karmester személyes vezetésével. ... 20 elsőrendű táncmuzikáns.

Az előadások kedvezőtlen időben is megtartottak. A területre szóló belépőjegy ára 60 fill. 9 óra után 1 kor. Kedvezményes jegyek az összes dohányzószékben kaphatók. A Tabarin Moulin Rougeba és a Nagy Varietébe váltott jegyek a területre is érvényesek

Alkalmi vétel folytán kiárusítunk

Nagy selyem damast ábroszt	darabját	1	frt 50 krét.
Nagy selyem damast szalvétát	—	—	— 20 „
Vászon női ingeket	—	—	— 65 „
Csipke függönyöket	—	—	— pártját 3 „ 30 „
Fűző szőnyegeket	—	—	— méterjét — 35 „
Tavaszi dívat kelméket 120 cm széles	—	—	— 68 „
Divat selymeket	—	—	— 85 „
Mosó dalainakat	—	—	— 25 „
2 Nagy és 1 asztal terítőt	—	—	— 6 „ 50 „
1000000 Jaquard szőnyeg ajándékot	—	—	— 5 „ 80 „

Rosenberg és Quitt
VI., Király-utca 32. sz., sarok üzlet.
Alapították 1895. évben. 26698

CIRKUSZ-BEKETOW

Városliget. Telef. 107-46.
Ma vasárnap, június 27-én

2 Ünnepi Előadás 2

Délután 4 és este 8 órákor
Mindkét előadásban egyenlő műsor. Gyermek a délut. előadásban félárat fizetnek.

Halló: Ki beszél?

itt az „Uj Idők“ kávéház

Václzi-körút 45. szám.

Igaz, hogy ott a václzi Kiss Lajos — tizenegytagú zenekara hangversenyez? Igen.

Igaz, hogy ott van a legfényesebb és legkényelmesebb helyiség? Igen.

Igaz, hogy az igazságügyi, törvényszéki palota és miniszteriumok közvetlen közelében van? Igen.

Igaz, hogy árulnak Löwenstein M. utóda Horváth Nándor csász. és udvari árúttól szerzik be? Igen.

Igaz, hogy bírák, ügyvéd, tisztviselők és más előkelő családok találkozó helye ott van? Igen.

Igaz, hogy ott az ország összes vidéki lapjain kívül, mindenféle sportlapok is kaphatók és hogy a löverseny eredményei — külön — táviratilag lesznek közölve? Igen.

Igaz, hogy a kávéház tulajdonosa pontos, lelkiismeretes és legfőbbmesebb kiszolgálással érdemessé akarja magát tenni a nb. közönség bizalmára? Igen.

Mondja csak kérem, hát a barátom ott van? Igen.

Küldje a telefonhoz.

Baumann-Album (10 kuplé) zongorára és énekre (postaköltség 45 f) 3 kor.

A legújabb 101 magyar dal, „Nádor“-adás 2-ik kötetje zongorára és énekre (postaköltség 55 f.) 3 kor.

Mindkettő egyszerre rendelve 6.55 kor.

Székfűdés utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

Nádor Kálmán zeneműkiadó

Budapest, IV., Károly-körút 8. sz.

CZIMBALKOM!

Hangfokozó piano-pedálú czimbalmok a jelenkor legelőkeltebb czimbalmjai!

Leírást és árjegyzéket ingyen és bérmentve küldenek a feltalálók és egyedül készítőik

Komáromi M. és Társai
első magyarországi m. kir. szab. hang fokozó piano-pedálú czimbalomgyár

SZOLNOK

(ezelőtt: Nagymaros-Visegrád.)

Házlerombolás miatt

az üzlet teljesen feloszlik.

Perzsa és keleti szőnyegek

mélyen leszállított árban.

Polgár Hugó

V., Dorottya-utca 5. sz.

EDISON

Mozgófénykép Vállalat

VI., Nagymező-utca 21.

Első előadás hétfőnap d. u. 5 órákor.
Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órákor.
Utolsó előadás kezdete 11 órákor.

Szenzációs újdonság!

Műsoron kívül: páratlan hatású énekes és zenés mozgófénykép a világ legelső nagy művészek közreműködésével.

Minden órában változó műsor.

Helyárak:
Pály 1 K., I. hely 50 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek félár.

Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe

Megjelent 150.000 méter újdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon 64-20.

Butor

készpénzért és részlete

3 szoba teljes berendezése 360 frtért,

mely áll: 1 háló-, ebédlő- és szalomból. 100 szoba állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivitelűtől a legfinomabbig. — Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata

Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok).

Alkalmi vételt

ajánl szép és finom

butorok, szőnyegek, csillárok

a legnagyobb alkalmi lakásberendezési áruház

VI., Lázár-utca 3.

(BAZILIKA KÖZELÉBEN.)

Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nélkül mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintajelölőket megszerez a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PASZTOR (bej. cég)

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 17. sz. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

ÖNBÉRELE

egy ócska zongorát vagy pianót és KIDOB

havonta 12 vagy 16 korona kölcsöndíjat, végre pénzét kiadta, zongorája nincsen.

HAFIZET

havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, legmodernebb érzékszervekkel szerelt zongorát vagy pianót, nem ír alá váltót, nem állít kezést, nem köteleztette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdonosa lesz a zongora. — Ilyen ideális szöveg, liberális módon kapható kizárólagosan csak

„MUSICA“ részvény-társaság

(Igazgató: Sternberg Dezső.)

zongora előadási és kölcsönzési telepén.

Eufon tolesérnélküli legelőkeltebb gramofon- és művész-lemezék felárulása.

Budapest, VI., Teréz-körút 1/a. (Király-utca sarok, az Országos Zeneakadémia közelében.) Telefon 4-31.

Zongorák becsérelése, javítása, hangolása legkülönben. Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1909. június 27-én.

VIGSZÍNHÁZ

Délután mérsékelt helyárrak.
Az Országos Színészegyesület színesiskolájának előadása:

A kovácsok sztrájkja.
Az anya. — Zsuron.
Cox és Box.

Végül:
Hangversenyszámok.

Este rendez helyárrakkal.
Az édes teher.

Enekes vigjáték 3 felvonásban.
Ira: Heltai Jenő.

Személyek:
Kócs Tamás Góth
Lenke Góthné
Hathársyné Haraszi H
Hathársy Miska Vendrei
Pakrácz Tóni Szerényi
Kartács Sándor Tihanyi
Bahér Böske Kornai Bertá
Szereacs Gyuszi Sarkadi
Pekó Olivér Harsányi
Mazi, szobalány Molnár A.
Pincér Bárdi
Groom Eötvös J.

Kezdeté 8 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Este rendez helyárrakkal.

Az évad utolsó előadása:

A sasfők.

Dráma öt felvonásban. Ira:
Edmond Rostand, Fordított:
Abrányi Emil.

Személyek:

Reichstadt herceg Törzs
Melternich Ráikay
Genz Thurucz
Oheaus Czobor
Attasó Vándory
Dietrichstein Dobi
Flambeau Körmeny
A szabo Z. Molnár
Bombelles Fenyvesy
Ormeister Sárossy
Az orvos Boross
Tiburco Papp
Mária Lujza Forrai R.
Teréz T. Halmy M.
Föhérczegné Mészáros G.
Camerata grófné Gerzso Sz.
Elsler Fanny Loránt I.
Zuniga, hadnagy Vajda
Lilla Pastia Rona
Alcade Havass
Prokesch Tarnay
Marmont Thurucz
Sedlinsky Vágo
Nemes testőr Antalfi
Ferenc császár Réthely
Jaitman tábornok Csizser

Kezdeté 8 órakor.

Azonnal jogos tulajdona! A zongora vagy pianó ha REMÉNYI MIHÁLY

Legjobb rendszerű hitelintézetből veszi azt meg. Nem bíri a részletfizetés leple alatt, hanem azonnal sajátja a megvett hangszert. Ugyanazon árk mintha készpénzért venné.

Előleg nem kell
10 frt havi részletfizetés mellett a legjobb zongorát v. pianót. Részletes árjegyzék és prospektus díjlanul küldetik Budapestről, Király-u. 58.

Nemcsak Budapesten, de vidéken is bárkinél rendelkezésre áll ezen eddig még nem létezett alkalom ily könnyű feltételek mellett zongorát vagy más hangszert vásárolni. Zongorák hangolása és javítása a legképzettebb szakmunkások által.

ROPS FŐZŐ A GYŐZŐ!

JARDIN DE PARIS

Városliget, Erzsébet Királyné-ut 1.
(Telefon 167-25.)

Kezdeté fél 9 órakor.

Nemzetközi Cabaret.

Ujjonnan szerveződött tagok:

Schäffer Antal
Ejzesen eredeti műsorával.

MASCHA DIGNOM
cabaret-díva.

A Tabarin Ball Mabilie-ban
3 Aquileras. Maurice & la belle Leona

s ezeken kívül még 20 elsőrendű szám föllépte.
Jegyek d. u. 4 frt-ig előre válthatók Zipser és Köznignól Andrassy-ut 4. szám alatt.

Csendes családi szálloda.

Hotel „EUROPA” szálloda

Budapest, VI., Nagymező-utca II. sz.
(az Andrassy-ut mellett.)

Elsőrangú polgári szálloda 50 szobával. — Elegáns berendezés. — Földszinti szobák. — Polgári árak. — Figyelmes kiszolgálás. — Villamos összeköttetés az összes pályaudvarokkal. — Megállóhely a ház előtt. — Interurban telefon. — Kitünő vendéglő a házban.

CIMBALMOK,

Legjobb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangja, hangtartása rendkívül jónak bizonyult, részletfizetésre is legmegszébbmően jótállással kaphatók. Fongráfok, gramofonok, hegedők, fuvolák, citerák, okasinák stb. olcsón legjobbak. Kitüntetéve elismert jó munkáért.
Árjegyzéket ingyen küld
Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalm. hangszergyára
Bpest, VIII., Rákóczi-ut 71.
Telefon 58-20.

Borosznó-gyógyfürdő

Zélyomgyében, mértékletesen terjedő fenyvesektől körülvett völgyben. Vasúti állomás, posta, távirás, telefon a fürdőtelepen. Por- és szélmentes havasi levegő. Glauber-sóforrással ivógyógyomóra kitünő sikerrel használható mindazon betegségeknek, melyeknek a kálium-kúra van javalva: gyomor, máj-, epe-, vesehajók, csukorbetegség, ehibás. Jól berendezett vízgőyintézet; Knisp-kurára alkalmas rét és patak. Szénsavas és fenyőfürdők. Hízító és fekvő gyógymódok. Száznál több tiszta, száraz szoba. Konyha házi kezelésben. Olcsó árak. Állandó fürdő- orvos. Képes prospektust küld a tulajdonos
Rosenauer Lajos Besztercebányáról.

Ismeri ön már a

RICHTER VINCZE-féle

haj- és szakállnövesztő

— kenőcsöt? —

Utóéletmentes hatású hajhullás és korpaképződés ellen és erőteljes hajszórvos előidézésére. Egy tégely ára használati utasítással 3 kor. Shampoo (hajmosó por.) a legjobb fej tisztító szer.

Legmagasabb kitüntetés Párisban.

den részébe. Ausztria és Magyarországra utánvétellel, a többi államokba készpénz ellenében.

RICHTER VINCZE

specialista hajápoló szerekben
:: WIEN 9/4. Sobieskygasse No. 22. ::
Bécsi raktár: MOLL A. gyógyszerháza,
I., Tuchlauben No. 9.

Legrégibb hazai gyár kizárólag

TRANSMISSIÓK

gyártására.

Schlesinger Alajos

BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 30. SZÁM.

Transmissió-tengelyek I. rendű Bessemer-acélszálból. Tengelykapcsolók a legkülönbözőbb rendszerekben. Szíjke-
rekek igen könnyű modellek szerint. Csapágyak gyűrű-
kenesű és minden más rendszerben. Fogaskerekek egy-
és kétrészi kivitelben. Kötélkezek kender- és sodrony-
kötélke számarra.

Kitünő és pontos kivittel

Rendkívül olcsó árak!
Prospektusok díjmentesen!

BORSZÉKI FÖKÜT

A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK KIRÁLYA
KIVÁLÓAN KÖSZVÉNY ELLEN

BOLDIZSAR-KÜT
DÜLT GYOMORBÁJOK ELLEN

KOSSUTH-KÜT
VÉRSEGENYSÉG ELLEN.

ELZ PÁLCIKOT MÁR HÁZHÓZ ÁLLÍTUNK.
FÖLÉRÁKAT!

MAGYAR ÁSVÁNYVIZ FORGALMI KIVITELI R.T.
BÁTHORY-U. 5. TELEFON: 162-84.

Elismert kitünő minőségű

fényképező-készülékek

saját és idegen szerkezetben. Kodakok 6 kor. 50 fill.-től, jobb objektívvel és vitető készülékkel is, házi és iskolai használatra. Száraz lemezek, maszó papírok és mindenféle segyszerkek. Állandóan friss minőségűen. Aki egy jó készüléket akar kihasználni, forduljon cégünkhez teljes bizalommal. Tudományos és technikai felvilágosítással örömet szolgatunk.

Cs. és kir. udv. fényk. készülékek gyára.

R. Lechner, Wien, I. Graben 31.

GÁNOCZ gyógyfürdő a Tatrában,

természetes szénsavdús forrásával kitünő gyógyhatású:

SZIVBAJOK RHEUMATISMUS KÖSZVÉNY GYOMORBÁNTALMAK VESEBAJOK NŐI BAJOK NEURASZTÉNIA eseteiben

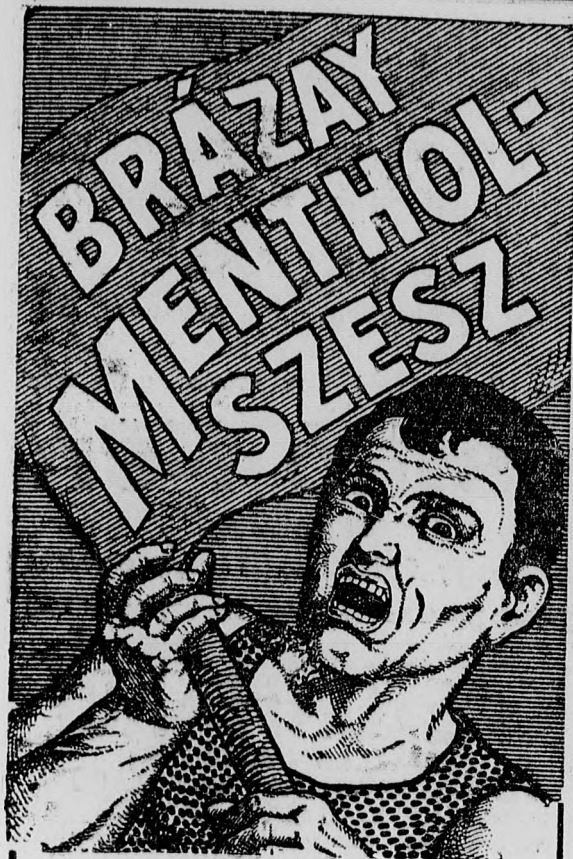
Méltányos árak. — Panzió. — Olcsó száraz szobák. Kitünő ellátás. — Figyelmes kiszolgálás. — Posta, távirás, telefon. Vasúti állomás. — Állandó fürdő- orvos Budapestről.

Központi Menetjegyiroda (Vigadó-tér 1.) utján részletfizetési kedvezmények.

Prospektust és minden egyéb felvilágosítást díjtalanul azonnal küld: Fürdőgondnokság Gánoczfürdő, vagy Központi Menetjegyiroda Budapest, Vigadó-tér 1.

Heti műsor:

1909. június hó	Vigszínház	Király-Színház	Fővárosi Nyári Színház (Budai Színház)	Fővárosi Városligeti Színház
28 Hétfő	Az édes teher	Jánoska	Troubadour	—
29 Kedd	Vizsgálódás A tanítónő	Jánoska	Fuzsitus kisasszony A kedélyes paraszt	—
30 Szerda	Az édes teher	Jánoska	Carmen	—
1 Csütörtök	—	Jánoska	Viasztérés Jenuvámból	—
2 Péntek	—	Jánoska	A király	—
3 Szombat	—	Jánoska	A dollárkirálynő	—
4 Vasárnap	—	Jánoska	A szép gardista A dollárkirálynő	—

Megszűnnek fájdalmi és megszabadul sok bajától, ha a

Brázay Menthol-Szeszt

használja, mert e páratlan háziszert Egészségének Üdeségének és Testi erejének

fenntartásában utolérhetlen hatása. Mint üdítő ital versenyen kívül áll.

Asszonyok, lányok, férfiak, gyermekek, ifjak és öregek, munkás, gazda, iparos és hivatalnok, városban, falun, erdőn, mezőn, szárazon és vizen, télen-nyáron egyaránt mindenütt és mindenkor biztos sikerrel használhatják a könnyen megszerzhető és mindig kéznél levő

Brázay Menthol-Szeszt

Legbiztosabb háziszert az élet ezerféle bajában.

Igazi házi áldás!

- Egy próbaüveg . . . 40 fillér
- Nagyobb üveg . . . 1 korona
- Legnagyobb üveg . . . 2 korona

Kapható mindenütt!!

FÜRDŐ-RUHÁK,

női, férfi, leány- és fiu uszóöltönyök, fürdőköpenyek, sapkák és cipők ::

legolcsóbban szerzethetők be **KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA**

cs. és kir. udvari szállítóknál

Budapest, Deák Ferenc-utca és Bécsi-utca sarok.

Minden háztulajdonos,

ki meggyőződni óhajt, vajjon általában szerint, vagy vizmérő után kevesebb vízdíjat tartozk-e fizetni és ha konstatalni óhajtja, vajjon egyes bérlő a rendes fogyasztáson kívül sok vizet pazarol-e, vezetessen házába

KUNZ-féle vízmérő-órát.

Felvilágosítást készséggel nyújt a

„Budapesti Vízmérő Betéti Társaság” **KUNZ F. cég**

Központi iroda: I. Bors-utca 14. sz. — Gyár és öntöde: I. Mares-utca 19. sz. Telefon II-06. Saját gyártelep. Telefon II-06.

BRUNN-KÖNIGSFELDI MOTOROK

— EGYED-ÁRUSÍTÓ — **ABELES EMIL** BUDAPEST V. VÁCI-UT 14. TELEFON 98-32. SÜRGÖNYCIM: BARSEL

AZ ATHENAEUM IROD. ÉS NYOMDAI R.T. KIADÁSÁBAN MOST JELENT MEG

A szemérem elleni bűncselekmények

TANULMÁNY AZ ANYAGI BÜNTETŐJOG KÖRÉBŐL

Irta: dr. HALÁSZ ZOLTÁN budapesti ügyvéd.

Halász Zoltán dr., a kiváló kriminális, ebben a munkájában ebűncselekmények jogi szabályozásának történeti fejlődése és összehasonlító jogtudományi fejtegetése után Büntető törvénykönyvünk vonatkozó fejezetének módosítása tekintetében kiváló gyakorlati érzékkel és nagy elméleti tudással megkonstruált reformjavaslatokat tesz. Rendkívül érdekes és felelősen hasznos uttörő munka ez nemcsak a szakemberek, hanem a laikusok számára is, akik a nemi élet körébe tartozó cselekmények jogi elbírálása felől kimerítő tájékoztatást óhajtának nyerni.

A KÖZEL 450 OLDALRA TERJEDŐ KÖTET ÁRA 10 KOR.

Megrendelhető úgy a kiadóhivatalban (VII. Rákóczi-ut 54. sz.), mint minden hazai könyvkereskedésben.

Egy óra alatt

elveszi a láb kellemetlen szagát és megszűnteti a

hónalj-, kéz-

és lábizzadáást

Hegedűs-féle

„lábviz”!

Ára 2 korona.

Kapható minden gyógyszerárteremben és drogériában. Megrendelhető a készítőnél **HEGEDÜS BÉLA** gyógyszerész, Budapest, Mátyás-tér 14. és Török József gyógyszerésznél, Budapest, VI. ker. Károly-utca 12. szám.

Az Én Ujságom.

Képes gyermek hetilap, szerkeszti: Pósa Lajos. Mese, vers, elbeszélés, kép és mulattató apróság kedves tarkaságban követi egymást, egy-egy szám egész tárháza a szebbnél szebb olvasmányoknak. Minden előfizető ingyen kapja AZ ÉN UJSÁGOM napilapját. Előfizetési ára negyedére 2 kor. 50 fill. Az új negyed július 1-én indul meg. Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrassy-ut 10. szám.

Titkos betegségek.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testnedveiben megvannak fertőző és aki fiatalkori kényelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak úgy lehet gyógyulást segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes speciális orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nem életre vonatkozólag és az esetleg már meglevő bajokban is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magas tiszti hivatású Dr. Palócz v. kórházi orvos-spezialista országos híri intézete (Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok évtized óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakkór, sebeket, hűgveső-, hólyag-, ideg- és hátságzajokat, az önfertőzés és szifilis-úrbajait, magömlést, elgyengült férferőt, (impotenciát), kezdődő elmezavart, aranyeret, sérveket, vérébajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen okból fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levelére kimerítő választ (a levélbe csak válaszlevegőt kell mellékelni.) A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 órától d. u. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig.)

Czím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

THURZÓ-FÜRED.

A déli Szepességnek egy remek és fenyvesek közepén. A kassa-oderbergi vasút gőnzárványai szárnyonban vasúti állomás Gólniczbánya. 572 m. Posta és távírtelep helyben. **ELSŐRANGU KLIMATIKUS GYÓGYHELY.** Vizgyógyintézet, vizkurák, inhalációk, diétás kurák, szabad nap- és tofürdők, vilanyozás és masszázs. Mindennemű idegbajok, légzési, érzékszervi, vérkeringési, 27370 anyagcsere és más egyéb bajok ellen. Igen védett hely. Állandóan nyitva, szép tavaszi tájárassal. — Kitérő konyha és olcsó szállás. ÉG és utó-idejében 30% árengedmény. Állandó fürdőorvos Dr. Fanzler Lajos. Prospektussal szolgál a Fürdőigazgatóság.

Szenzáció

Tekintse meg kiállításainkat a következő helyeken:
Rákóczi-ut 1. szám (Nemzeti Színház).
Liszt Ferencz-tér—Andrássy-ut.
Erzsébet-körut 26. (Olympia-színház).

Iesz az Országos Gyermekvédő Liga huzása, mely már

Julius hó 1-én

kezdődik.

Minden sorsjegy feltétlenül egy valódi arany- vagy ezüsttárgyat nyer.

Óra, lánczettel 24 K. helyett **csak K. 7.50**

Pompás, remontoir Phoenix-patent ezüst uró óra, 3 erős gyönyörűen vésett fedéllel és ugró fedéllel, finom borgonyművel, kőbe ágyazva, nagyszerű járású; hozzá egy valódi arany-double páncél láncz szép függővel és háromévi írásos jótállással. Utánvétellel csak K. 7.50 vámentesen.

L. Schaechter
 Kivitelei üzlete. 27566
 Wien XVI/2. Lerchenfeldgürtel 5/4. b.

Ezen szabadalmazott ágy tömörrezekekkel, rézdrizzszel, erős szőnyegpadonnybetéttel 32 kor. Réz függönyökkel, teljes készlettel 80 K. Rézdrizzszel, rézdrizzszelbetéttel 80 K. Rézdrizzszel és javítás 17 K. Vaskeretes ágybetét, erős minőségű 11.50 K. Vaskerettel 7.50 K. Kárpitozott matracok minden kivitelben. Vas- és rézdrizzszelket legelőszobában szállít.

PROHÁSZKA JÁNOS gyáros
 VI., Csóti Zsely János-u. 46.
 (Volt Új-utca.)

A már 34 év óta a kerékpárvilágot uralkodó eredeti angol **Medical Premier és The Champion** kerékpárokat dupla harang-csapágyval és szabadontúróval, 3 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletekre adjuk és **kerékpár-alkatrészeket** egész világon létező összes kerékpárhoz külső és belső gumikat, csuroköt, lámpákat, pedálokat, lánczokat, konuszokat és cseszket óriási forgalmunk következtében mélyen lezárt állapot nagybeni 30% árlésszállítással re is bárbeva

LÁNG JAKAB és FIA
 kerékpár és alkatrész nagykereskedők
 Budapest, VIII., József-körut 41. szám.
 Főközpontok: Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körut 6. sz.
 Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

Baros Gábor és Fia
 vegyészeti gyára
 létező és létesítendő kisebb-nagyobb **likőr-, rum- és pálinkagyárakat** (vendéglőket) berendez, az esetleg hozzá szükséges **italméréseket** (továbbá szállítás) **iratokat beszerzi** (szállítás) bel- és külföldön legelőszobában elismert **esszenciákat, kompozíciókat, aether-olajokat** stb. igen előnyös **hitelüzetési** feltételek mellett. — Költségvetést, árjegyzéket, épp úgy vidékre **vegyésmérnökünket** díjtalanul elküldjük.

Központi iroda: Budapest, I., Városmajster-u. 42.
 Városi üzlet: Budapest, VII., Dohány-utca 1.
 Telefon 45-45. Telefon 8-72.

Nemi betegségek
 alapos, gyors és gyökeres gyógyításra férfiaknál és nőknél a foglalkozás zavarása nélkül legjobban ajánljuk bevált lelkismeretes és nagy gyakorlaton alapuló gyógy módjainál fogva **Dr. GARAI** szakorvos, rendelő-intézetét Budapest, **Andrássy-ut 24.**
GYÓGYÍT: húgyszervi, hólyag, nemi és bőrbetegségeket, alatti sebeket és bujakört (syphilis), az onferitózis utókövetkezményeit, magömlést, elgyengült férfierőt (impotencia) mindenféle női bajokat, fehértályást stb. **Erdményes gyógyítás feltétele nélkül** levélileg is. Titoktartás biztosítva. Rendel. d. e. 10-től d. u. 4-ig, este 7-8.

KÁSZONI FÖKÜT
 (SALUTARIS)
JÓD ÉS LITHIUM TARTALMÚ KIVÁLÓ GYÓGVIZ
 12 PALACKOT MÁR HÁZHOZ SZÁLLITUNK A FŐLERAKAT:
MAGYAR ÁSVÁNYVIZ FORGALMI és KIVITELI R.T.
 BÁTHORY-U.5. TELEFON: 462-84.

„Miénk a jövő”

Legujabb tengerészöltöny fehér és kékben 16 K-tól feljebb **KOCH** testvéreknél Budapest, IV. ker. Károly-körut 26. — Mosóöltönyök 3 K-tól feljebb.

KÉZIMUNKA GOBELINEK,
 himzőanyagok és szövetek szabott gyári árakban. Kérjen nagy képes árjegyzéket. 26728 Telefon: 169-06.
BÉRCZI D. SÁNDOR
 Budapest, VI., Desseffy-utca 5. sz.
 (Vározi-körut sarokház mellett, villamos megálló.)
 Saját áruházában.
 Madeira himzése nagy választékban, alkalmas fehér ruhavászon Tescék mintát kérni.

Uj vizgyógyintézet
ROZNAU
 am Radhóst (Horvaország.)
 Legrégibb hírneves klimatikus gyógyhely, üdülő és nyaralóhely.
 Idény: Május hó 15-től szeptember hó 15-ig.
 Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt a furdőbizottság.

ÁGY és ÁGYBETÉTEK
 Réz és vasbutor, kertisátor, pad, szék és asztalok, szőnyeg, függöny, ágy- és asztalterítők, kárpitozott butor, paplan, matracz stb. nagy választékban készpénzért, valamint **részlettörlesztésre** is kapható.

Pfeffermann Imre utóda
 GYÁRÁBÓL
 Budapest, VII., Kertész-utca 18.
 Árjegyzéket bárkinck kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Betegtolókocsik.
 Sodrónyos kocsik minden méretben.
 Összeakasztható vaságyak legjobb minőségben.
 Sodróny-ágybetétek bármely nagyságban.
 Roletták, Jaulousinok és nádroletták minden méretben kaphatók.

Titkos betegségek
 gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján
Dr. KAJDACS
 v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.
 Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyszervfolyást, hólyagbajt, sebeket, bujakört (syphilis), hórbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is, onferitózist és annak utóbjait, ideg- és hátgerinezajt, valamint minden női bajokat.
 Rendel. d. e. 9 órától d. u. 4-ig és este 7-8-ig.
 Budapest, VIII., József-körut 2. szám.
 Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. — Levél útján is biztos gyógyítók.

Legjobb minőségű **bontófésűk** kiváló pont, kacsus, békateknő és elefantcsontból és választék

Legnagyobb választék bekeletelő és imitáció **hajjók, könyv- és oldalfésők, bajsütővasak és sütőlampák.**

MÜLLER J. L.-féle BRISE DE VOILETTES

a legjobb, legkiválóbb ibolya-illat. a frissen szedett ibolyának illatával egyen- to kellemessége, mulhatatlan.

Üvegeje: **3, 5 és 9 korona**

Angol és francia illatszerek és választékban. **Müller J. L. Cs. és Kft. Bldv. Szállító illatszer- és piperoszappan gyárával BUDAPESTEN, Koronaherceg-utca 3. / Rottenbiller-utca 6. sz.**

Haj- fog- és körömkezelők díszes kazettkékben. Körömapolozók.

Gebhardt dr. tanár-féle **nővényszappan** 1 doboz 70 fill. / 1 tucat 7.60 kor. / 1 doboz Eau de Cologne szappan 1.50, nagyobb 1.60 K.

DIESEL-motorral a tényleges lóerő

óránként csak 1 fillérbe

kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségvetéssel készségesen szolgál a **Fegyver- és Gépgyár R-t.** BUDAPESTEN.

Mi baja van?

Fajdalmakat érez? Gyenge és elernyed? Cserben hagyta régi ereje és fiatalkori üdesége? Rossz az étvágya? Gyenge az emésztése? Szenved Ön székrekedésben, hátfájdalmakban, álmatlanságban vagy észreveszi Ön, hogy életereje elernyed? Ha igen, miért nem alkalmazza a villamosságot?

A villamossággal a gyógyítás terén elérhető sikerekről bőséges tapasztalataink vannak, amelyeket a «Modern Villamos Gyógyászat» című könyvben foglaltunk össze. Ezt a gyönyörűen kiállított és érdekesen megírt könyvet bárkinek, a ki azt a lapra való hivatkozással kéri, szívesen küldjük meg teljesen ingyen és bérmentve, zárt borítékban. Külön-külön kötet férfiak és nők részére.

Elektro-Vitalizer orvosí-rend. intézet, Budapest, Károly-körút 2., félem. 10.

Szelvény egy ingyen könyvre.

Elismerő-levél.

Práznovszky Lajos, Fegyvernek, Igen t. Doktor Ur! A készülék használatáról a következőkben van szerencsém beszámolni: Mindenekelőtt fontosnak tartom, hogy közérzetem normális, sokkal jobb, mint a készülék használata előtt, szédülésem azóta nem jelentkezett, vértörődásaim, melyek különösen akkor jelentkeztek, a mikor elégtelen székürüléseim voltak, szintén nem jelentkeztek, étvágyam jobb, gyomor-puffadásaim eddigéig nem voltak. Alvásom nyugodtabb és mélyebb, derékfájda máim enyhültek, frülésem egyenletesebb, szóval a készülék minden tekintetben kitűnően megfelel a hozzájárított várakozásoknak.

ELEKTRO-VITALIZER orvosí-rendelő-intézet Bpest, Károly-körút 2. félem. 10

Kérem részemre díjlanul, bérmentesen és zárt borítékban elküldeni a Modern villamos gyógyászatról szóló művet férfiak részére. (A nem kívántkötet törölnöd)

Név: _____ Cím: _____

Miért használ mindenki GLORIALIS

gyöngyvirág-illatszer alkohol nélkül?

Mert GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm a legkiválóbb gyöngyvirág-illatszer, mely a tudomány mai állása szerint elképzelhető. Aki egyszer használta, soha mást nem fog használni.

Mert GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm a legkoncentráltabb illatszer, amelytől előbb lehet állítani. Használatban a legkiválóbb, mert az egy csepp is elegendő az illatosításhoz.

Mert GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm eltérőleg a többi parfümektől, alkohol nélkül van kivonva a virágból és emel-fogva a levegőn nem illant el, hanem hosszú időn át megtartja a kellemes és hű gyöngyvirágillatot.

Glorialis virágkivonat alkohol nélkül kapható még: **ibolya, róza, ideál, Boquet de Chypre és Boquet Jeanette** illatokban.

Egy eredeti üveg ára (mely hónapokra is elegendő) **3 korona 50 fillér.**

Zapható minden drogáriában, illatszer- és gyógyárban.

Ahol nem hapható, oda postán küldi **3.50 K** utánvétellel, vagy az összeg-előzetes beküldése ellenében.

Klein és Fia főh. udv. szállítók, piperoszappan- és illatszergyár BUDAPEST, VII/6.

Legújabb ismétlő-pisztoly. **Clément 1909. modell** 6-35 kal.

Teljesen szétszedhető szerkezet, legpontosabb belövés, megbízható biztosíték, legkevesebb forma, zavartalanul működő ismétlés, minden tekintetben a legmodernebb javított önvédelmi fegyver.

Ara 72 kor. Havi részlet 4 kor.

Ezennel megrendelem a fent körülírt 1909. modellű Clément-pisztolyt

ELEK ÉS TÁRSA cégénél Budapest, Károly-körút 10.

72— korona árban; fizetendő 4— korona havi részletekben Budapestben Elek és Társa cégénél. Összesen 3 havi részlet elmulasztása az egész hátralékot esedékessé teszi. Első részletátvétellel. Teljes ki fizetésig a tulajdonjog fentartva.

Lakhely: _____

Kelet: _____

Név és foglalkozás: _____

Kiskorúság esetén vagy kellő fedezet hiján kezesség nyújtása szükséges.

Tessék legújabb terjedelmes fegyverárjegyzékünket kérni (Törv. mintavédelem.)

Levélben és aláírva hozzántéki kiküldendő

PARISI NAGY ÁRUHÁZ

VII., Rákóczi-ut 38/H. szám.

Női fürdő-

öltöny

míg a készlet tart

Ara:
2 frt 70

Egyszínű piros vagy egyszínű kék, kitűnő minőségű voiletből, divatos hosszú kabáttal, francia bordürrel díszített matrózgallérral, rendkívül sikkes fazon, minden nagyságban.

Képes nagy árjegyzék az összes létező árucikkekről ingyen és bérmentve.

ARANYOSI-féle FELSŐ KERESKEDELMI ISKOLA,

V., Nagykorona-utcza 13. szám.

Beiratás az 1909/10. iskolai évre június 30. és július 1—4 napjain.

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED betéti társaság

Budapest, VII., Rákóczi-út 30, ajánlja

Pieper Nikolas Automata pisztolyt.

Csak eleđrangu gyártmányokat tartunk raktáron.

A Browning-pisztoly tökéletesítése 6-35 mm. Browning-patronok használatára készült. Legfőbb előnye, hogy szabadkézzel minden számszám nélkül egy fogással szétszedhető, ennek következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan működő biztosíték következtében, mely a kakasra irányul, ki van zárva. A mellényzsebben elfér.

Ára 80 Korona. **Havirészlet 4 Kor.**
12 havi egyenlő részletre 72 korona

Levegőadó és hosszant beküldendő.

Megrendelési ív.

Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél
Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám.

Ezennel megrendelem Pieper Automata-pisztolyt — korona árban, fizetendő... kor. havi részletekben... tól kezdve, Budapest, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot eszedékessé teszi

Lakhely: _____
Kelet: _____
Név és foglalkozás: _____

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

Kézimunka

hímzésekhez, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtók képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi: Budapesti Paszománygyár, Nagymező-utca 46. szám.

Aktiebolaget de lavals angturbin cég Stockholm-ban

a **26691** számú

„Ágyazás-centrifugal szivattyúk tengelye számára”

célnü magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres: szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szívesen szolgál bővebb felvilágosítással **Kelemen M. István**, mérnök, szabadalmi ügyvivő irodája, Budapest, Royal szálloda B.

Aktiebolaget de lavals angturbin cég Stockholm-ban

a **26709** számú

„Tömítő szerkezet tengelyek számára”

célnü magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres: szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szívesen szolgál bővebb felvilágosítással **Kelemen M. István**, mérnök, szabadalmi ügyvivő, Bpsten, Royal szálloda B.

Gyönyörű

ház- és villatelkek

GÖDÖLLŐN

200—400 □-öl nagyságban 2, 3 korona és feljebb, 5 évi kényelmes lefizetésre kaphatók. Országut, vasúti állomás és 2 épülő villamos vasút mellett. Vilamosvilágítással kábel a telepen. Bővebbet Budapest, Königs és Révész ingatlanforgalmi iroda, József-körút 68. sz. és Gödöllőn, a helyszínen. Telefon 167—08.

Telefon
91-57,
73-65

Telefon
91-57,
73-65

HELIOS AUTO-GARAGE

Budapest, V., Bálvány-utca 12. szám.

LORRAINE-DIETRICH

automobilok vezérképviselete.

Gyárak: Lunéville, Argenteuil, Birmingham és Milano.
Pneumatik. Modern javítóműhely.

ÉVŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL ÉS ALPACCA EZÜSTBŐL.

DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK

A LEGELÖNYÖSERBEN

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTÉLEPÉN

BUDAPEST, VIII. Erzsébet-körút 29. sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEJYZÉK 2000°RAJZZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

Butorok,

szőnyegek legolcsóbban részletfizetésre is kaphatók

BALASSA és RÓNA

butoráruház
Budapest, VI., Eötvös-utca 17/4. sz.
(Andrássy-út sarok.)

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

BÁRTFA-GYÓGYFÜRDŐ Sárosvármegyében.

Posta-, távirat-; vasúti és Interurban telefon állomás.
Kiváló égvényes sós-, vasas savanyúvízforrások — 6000 holdas gyönyörű lenyveserdő. Elismert hírű gyógyhely: oái bajok, vérszegénység és sápkór ellen, a légzőszervek, a gyomor és bélhurutos bántalmak, szívbalok, idegbetegségek ellen. Kime-nálások és, gyengeségek, utókuráként a karlsbadi, marienbadi, halli, lipkai fürdők használata után. Nagyszabású legmodernebb berendezésű ásványvízfürdőházak és gyógygyintézetek. Lakás több elsőre díj szal-lodában, számos magánvillában konyhával is. — Kitűnő vendéglő, cukrászda és szép új kávéház. A gyógyhely más bérletársaság kezébe ment át, melynek vezető emberei keze-séget nyújtanak a fürdő ozánlatos fejlesztése és szolid üzleti vezetése iránt Mindennemű felvilágo-sítással, prospektussal készséggel szolgál
a Fürdőigazgatóság Bártfafürdő.

Hol vásároljunk?

Porcellán-háznál

Budapest, Baross-tér 4.
Áram bámulatos olcsók.

Legújabb választék üveg, porcellán lámpa, zománcozott egész konyhaberendezések, mennyasszonyi kosarak, szőnyegszőnyegek. Minden vidéki megrendelőnek ingyen küldünk árú táblát és nem teljés esetén saját költségemre visszaküldjük.

- Étkezőkészlet 6 személyre, rokokó, finom porcellán, csak 3.50
- Étkezőkészlet 6 személyre, teljesen modern fazon, festve és aranyozással beégetve 6.50
- Étkezőkészlet teljesen 6 személyre, rokokó-stílus, díszes festés, elsőrendű minőség 7.75
- Étkezőkészlet 6 személyre, rendkívül díszes rokokó-stílus, pecsenyétál, elegáns festéssel 12.-

Legolcsóbb és legnagyobb választék csakis elsőrendű 12 személyes étkező-készletben díszesen festve, dusan aranyozott rokokó-fazon kétszer beégetve, finom minőségű porcellán árát:

- 2 órával levelestál 2 mártás alja
- 2 nagy pecsenyétál 2 nagykanál
- 2 kis pecsenyétál 2 kiskanál
- 2 ragy tésztátál 2 sórtartó
- 2 kis tésztátál 12 mély tányér
- 2 főzeléktál 36 lapos tányér
- 2 salátátál 2 kis tányér
- 2 mártástál

25

FORINT

Azoknál vannak készletek egészen 100 forintig.
Étkező 12 személyre, rokokó-stílus, kisebb összeállítás, 42 db., díszes festéssel s beégetve 12.50

Tea vagy kávékészlet festve és beégetett aranyozással, rokokó-stílus 9.25

Tea vagy kávékészlet, díszes és beégetett dus aranyozással, rokokó-stílus szép festéssel 4.-

6 személyes likörkészlet, festett és beégetett aranyozással 7.50

6 személyes boros-, sörös-, vagy vizes készlet festett és beégetett aranyozással 1 teljes angol díszes, nagy, valódi majonka mosdókészlet 4.50

Porcellán-tányérok, tiszta, fehér, mély, lapos 8 és 10 1.50
Vizes vagy boros pohár 5 és 6 0.65
1 asztali lámpa ernyővel, díszes 1.50

6 személyes finom üvegkészlet vésott, elegáns mintával
6 vizes pohár 6 pezsgős pohár
6 boros pohár 1 vizes kancsó
6 likörös pohár 1 boros butella
6 sörös pohár 1 likör-üveg 6.50

1 zománcozott kávéderáló csak 0.85
Videkre ingyen láda, ingyen csomagolás, ingyen vasúti szállítás.

Takács Ferencz

Budapest, VIII., Baross-tér 4. szám
Rákóczi-út végén.

Rimamurányi Salgótarjáni Vasmű Részvény-Társaság.

Hirdetmény.

A Rimamurány-Salgó-Tarjáni Vasmű Részvény-Társaság

rendkívüli közgyűlést

hiv egybe,
mely folyó 1909. évi július hó 12-én délelőtt 10 órakor Budapesten, a társaság központi irodájában (V., Nádor-utca 36. szám) fog tartani.

Napirend:

- 1) Az igazgatóság indítványa K. 15.000.000. 5 %-os osztalékra és 1 %-nál magasabbra nem emelhető felosztalékra előjogigényrel bíró elsőbbségi részvények kibocsátása tárgyában.
- 2) Határozathozatal az 1. pontban foglalt indítvány elfogadása esetén szükségeselt alapszabályváltoztatások felett.

Azon t.c. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, részvényeiket a részvényekkel együtt az alapszabályok 23. §-a értelmében legkésőbb 8 nappal a közgyűlés előtt
BUDAPESTEN a társaság központi pénztáránál, V. Nádor-u. 36.
A Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepénél,
V. Nádor-u. 4.
BECSBEN a Wiener Bank-Verein pénztáránál I. Herrengasse 8. letenni tartoznak.
Budapest, 1909. június hó 26-án.

Az igazgatóság.
(Utányomás nem díjazatik.)

Titkos betegségek.

hugyosfolyás,
hugyosszűkület,
hólyagbántalmak,
altesti sebek,
bőrbetegségek,
bujakor (syphilis)
az önfertőzés utó-következményei,
elgyengült férfierő,
női bajok,
fehérfolyás, stb. stb.
alapos, gyors és gyökeros kigyógyítására a foglalkozás zavarása nélkül bevált, sikeres és telkiismeretes gyógymódjánál fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai

— szakorvos —
rendelő-intézetét,
Budapest, VI.,
Andrássy-ut 24.

FELTŰNÉS NÉLKÜLI eredményes gyógyítás levélleg is.
Kivánatra gyógyszer-ről is gondoskodik.
Rendel naponta 10 órától 4-ig és este 7-8 óráig.
Levelekre azonnal válaszol.

KIS HIRDETÉSEK

Vasbutor.
Részleg 35 ft, gyermek-ágy 11, összecusukható vas-ágy 5, ágybetét vaskeretű 5.50, fakeretű 3.50, rozgarnis 2.50. Összecusukható tábori ágy aczélsodronnyal 8.-, sodronnyonát kerítést, vaskaput legolcsóbban szállít Hicker Gy. gyára Holló-utca 3/E.
Telefon 22-66. 26975

Kocsi árucarnok
VII., Bákóczy-ut 72. sz.
Magyarország legnagyobb kocsi raktára
Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

Temetkezési
vállalkozók, intézetek, egy-letek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részv.-társ. Nagynéző u. E. 40.

Elsőrendű vadonatúj Singer női varrógép
27 forintért
karika-hajó 40 forintért.
centralbo-hint 45 forintért, iparogépeket igen olcsón 5 évi jótállással szállítok, vidékre árjegyzék ingyen. Krausz Henrik varrógépgyári raktára Budapest, IV., Veress Pálné-u. 40. Húsz & Vizsonteladónak árendreim

Ajtók és ablakok
régí és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácszatok, kertkerítések, keramillapok, kehlheimi lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór
épület-bontes vállalkozónál
Budapest, Nádor-u. 72-74.
Flók-üzlet Visegrádi-u. 27.

Baját gyártmányú fűthető fürdőkád körmelegítő-kályhával kádak 14 koronától feljebb.
Elvállalok; mindenféle kutszi-vattynok és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron.
Lefkovicz Adolf, Bpest, VII., Wesselányi-u. 61/E. Telefon 318-40. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bouvet-Ladubay
legjobb és legolcsóbb francia pezsgő.
Vezérképviselőség:
PRÁGA, Soukenicka 30.

Pénzkölcsönt
4 1/2, 4, 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmező fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I., II., III. helyen 15-60 évig törleszt-hető. Személyhitelt tisztviselőknél gyorsan eszköz-zőlentik.
HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a

Tapéták
a legújabb és legolcsóbb választék, szolid jó munka, csak
Lederer Ernőnél
Budapest, IV., Hajó-u. 6.

KÁLLAI LAJOS
motorgyára
Budapest,
Gyár-utca 48. sz.
Legújabb rendszerű benzomotorokról tessék díszárjegyzéket kérni.

Légszesz és villamos csillárok
legelőnyösebben szerezhetőek be **Kulcsár Sándor** bronzáru- és csillárgyárában, Budapest, VI. ker., Dessewffy-u. 9-11.

Neu Samu és Fia
szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos fegyintézet
VÁCZ.
Gyárt: mindennemű fa-és vastalicskát, kő- és kőzko-osít, szerszámokat, emelő-gépeket, kettős Áttétellel, fűzifafűrészszaljakat kerti és locomobilfescskendőket stb. stb.
Budapesti raktár és iroda:
VI., Gyár-utca 23.
Telefon: 161-27.
Környék Árajánlatot!

MÉRNÖK-AKADÉMIA
gép- és elektro-technikusok, építő mérnökök és építézők részére. Felvételi 6 gym. osztályból vagy más tanuló előképzettség v. szakiskola elvégzése után. Bővebbet a programmból
Wismar a. d. Ostsee.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható budapesti pénzszekrényaktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6-C. 28

Ismeretlen ismerős
Lakas Aréna-ut 8. Csermely.

Spanyol
Héveggyet, ananász kajszin baracskot, orias egrest, zamatos körtét postakosaranként 21/4 koronájával szállít, ismétlődőnek külön árajánlatot küld. Gyümölcskivitel, Csongrádról. 27537

Vajbabor,
zöldpaprikát, karalábét, tökök, ugorkát, cukorborsót, ujbungonyát, postakosaranként 240 fillérjével szállítja: Gyümölcskivitel, Csongrádról.

Fajborokat,
kőlesőhordókban, felelősséggel, 32 koronájával hektoliterenként szállítja: Gyümölcskivitel, Csongrádról. 27537

Cseresznyét,
meggyet, nagyszömű, édes ropogósát, befőzésre, vagy csemegézésre 5 kilónként 21/3 kor.-ért szállít Müller I. szőlőteleptulajdonos Kis-kunhalaszon. 27454

Bor
saját termésű 70 hektoliter zöldfehér, oladó hektónként is, 30 koronáért, a vevő hordójába. Jó Károly jegyző, Tiszainoka.

Jelentés.
F. vendégeimnek, ismerőseimnek és a kiránduló közönségnek szives tudomására hozom, hogy **Buda-kezes, Alsókereszt-utca 43.** szám alatt kóser éttermet és kávéházat nyitottam, nagy kerthelyiséggel. Omnibusz és berkocsi állomás a közelben. — A n. é. közönség szives bizalmának előlegezését és nagybecsű pártfogását kéri Wiener Mátvásné. 5759

Ingyenes gépirás-tanítás.
Kedvezményes magyar, német gépirás-oktatás. A „Stenografia” Országos Gabelberger magyar, német gépirás- és gépiráskönyvtárában okleveles gépirás- és kereskedelmi iskolai tanárok vezetése alatt havonként új gépirási, gépirási és sokszorosító tanfolyamok nyílnak. Kereskedelmi tanfolyamok: egyszerű és kettős könyvvitel kereskedelmi számtan, levelezés, fogalmazás, helyesírás és szépírás. Díjtalan és biztos állásbiztosítás. Tanórák reggel 8 és este 9 óra között. A gépirás sűrűsége egy hónap alatt is megtanulható. Külön árak. Sokszorosító és másoló iroda, írásmunkák leírása és sokszorosítása a legkedvezményesebb feltételek mellett. Beiratások naponta vannak az intézet helyiségeiben kizárólag: Rákóczi-ut 60. I. em. Az intézet ismertelnevezéseit újabb megtevéstől módon utánozzák. Tájékoztatót szívesen küld az igazgatóság.

Pénzszekrények
és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Pénzt azonnal
butorra, zongorára, koscsikra, varrógépekre, kerékpároknak, kereskedelmi cikkeknek, melyeket utólagos díjjal azonnal legújabbban bizományba beraktározzunk. Tauber Armin és Társa, VII., Baross-tér 18. Telefon 97-66. Üzletünk máshol nincs

Grammofón!
200 koronás, hatalmas 16 forintos eladó. Duplaemerek! Nyár-utca 5. ajtó 5.

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpénzrelleg beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszéri raktárba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

Parlamenti
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíróiskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapítója Markovits Ivan 1868-ban. Biztos állásbiztosítás. Tájékoztatót küld a Gabelberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10., előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégekkel és más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Ingyentanítást nem hirdetünk. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át.

Zálogcédzulákat
veszek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736

SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Sip-utca 3. szám.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek tere 3. lételelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, urisobák, angol börgarnitúrák és szalonbutorok, keleti szőnyegek, csillárok. — Telefon 82-13.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma, Bpest, IV., Magyar-utca 3., III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Névtévesze össze más hirdetéssel. 681

Elegáns
ebédli eladó. Megtekinthető 8-9 reggel Dohány-utca 86. I/10.

Legelőcsőbb élet!
Jeggeleit, ebéd, vacsora és egy csinosan berendezett szoba, naponta 3 korona. Magyar Otthon. Elsőrangú penzió. Szigorúan családi otthon, Főherceg Sándor-utca 30. 5779

Rekedtség
biztos és kellemes orvossága a Réthy-féle cukorka, 60 fillérért mindenütt kapható. 26796

Zálogcédzulákat
veszek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.
Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán. 27653

A legelőcsőbb részletfizetésre
zongorát,
pianinót,
czimbalmot,
hegedűt
készpenzben áránkon a legújabb rendszerű
bankhitel
újban kizárólag csak
REMÉNYI
nagy magyar hangszerelő
Prospektus és árjegyzék ingyen. 64
Budapest, Király-u. 58.

+ Soványság +
Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtápláló-pora. Soványak tartós, szoptelt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek kóbit. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszegényesség, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kizárólag: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Közönséglevelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Foraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

Réthy
név látható a valódi pe-metefü cukorka minden egyes darabkáján. 26796

Kitűnő ó-bor
kadarka 26, rizling 30 fillér literenként; 50 literen felül szállítja Papp Gedeon szállótelepe, Nagykoröson. 5773

Eladó telkek
a Kerkápoly alapítványhoz tartozó Fehérvári-ut 15. sz. és az ezzel határos Mányoki-uti telkek zárt ajánlati versenyúttal eladandók: a zárt ajánlatok július 15-ig adandók be Bátorhy-utca 10. felem. Kultusministeri VIII. ügyosztályban, hol az eladásra vonatkozó közelebbi feltételek is megtudhatók.

Legjobb likörök
és rum készíthető kivonataimmal. Egy üveg ára 60 fillér. 10 üveget 6 koronáért bérmentve küldök. Árjegyzéket kívánatok. Réthy Béla gyógyszerész Bekés-Csaba. 27180

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszert és régiséget veszek és eladok. Kertész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48.—

RÉTI JAKAB IMRE
műasztalosnál
kaphatók a legjobb
BUTOROK
legújtanysabban.
Finom sima angol butorok szép választékban. Minta-raktár a megrendelési hely Kazinczy-utca 2., I. em. Mindig nyitva esti 8 óráig

Pénz-szekrények
újak és használtak, valamint kazetták és másoló presek legelőcsőbbben csakis Spitzer M. és Testvérenél, Budapest, VII., Dob-utca 16. sz. (Király-u. 13.) Gózdudvar kaphatók.

„Hungária”
beszélő-gépek
kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,
Deményi és Társa
Budapest, VI., Király-u. 76. Kérjen árjegyzéket.

Pénzt rögtön
butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tisztá raktárhelyiségeinkbe bizományba beraktározza.
TAUBER és TÁRSA
csakis VI., Nagymező-u. 42. Telefon 162-57. 27477

Eladó
eszerpzsindely ház, félhelyfölddel Csákvár, Fehérmegye, 5000 lakosú város, ház a piacotérén áll 7 szoba, 1 előszoba, konyha, élekkamra, kocsiszin, istálló-pince, az udvarban 18 nemes gyümölcsfa, nagykert gyümölcsfés és ontózó kútjal, a félhely föld 16 hold szántó, primatermő, 2 holdnyi fiatal termő szőlő, a többi hozzátartozó rétekből áll. Ára 15.500 forint, 5000 forinttal átvehető. Tulajdonos: özvegy Schmidtne, Budapest, Sziv-utca 33., I. 10. 1019

Most jelent meg.

Ebtenyésztes,
kézikönyv ebtenyésztes, vadászok és ebkedvelők számára.

Írta és száz ábrával ellátta
MONOSTORI KÁROLY
állatorvos, a m. kir. állatorvosi főiskolán az állgügytanár n. r. tanára.

Szerző 3000-ik szakmunkája.
Ára 4 K 50 f.
Az első magyar ebtenyésztes kézikönyv!

Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál. Budapest, VI., Andrassy-út 21, valamint minden könyvkereskedésben.

KWIZDA-FÉLE FLUID:

Rég bevált aromikus beőrzésű az inak és izmok erősítésére és edzésére. Turisták, kerékpározók, vadászok és lovasok által sikerrel használva elő- és utóerősítésre nagyobb turák után.
Egész üveg ára K 2.—
Fél üveg ára K 1.20
Kwizda-féle Fluid
Valódián kapható a gyógy-szerárakban. — Foraktár: Tőkők József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12., Andrassy-út 26.

!! Olcsó kölcsönök !!
Tisztviselő kölcsön
6-61/2%-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Előzetes költségnél való elutasítás nem akadály. Előzetes költségnél! Díjazás utólagos! **felhalgókölcsön** 4-4 1/2%-ra 4-62-5.05%-os annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2%-ra **Övadákokra** az érték 75%-ig **Katonatiszteknek** hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel, **Tárczabitelt, Váltókölcsön** gyorsan és előnyösen folyósítunk. **Ingatlanok, erdők, bányák adásvétel.** **Osztályorszjegyek** hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden felvilágosítás díjtalan! Képviselek alkalmaztatnak! **Kun és Társa** bankbizományi és kereskedelmi iroda, Budapest, Rózsa-u. 29. III. 5. sz. Válaszbélyeg.

BUTOR
részletfizetésre vagy meghatározott időre, szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. — Felvilágosítással szolgálunk.

LISZT ISTVÁN
Budapest, most: IV. ker., Kigyó-tér 4., I. em.
butor - raktárában.
Képes árjegyzékünket bárkinek 50 fillér ellenében franco elküldjük.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon 62-80.

Modern
urasági butorok alkalmi vétele és eladása
háló, ebédli, szalon, uriszoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SANDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-08.

INGYEN DRÁGABB, MINT VÁLTOZÓ RENDELTEL FÉNYKÉP
NAGYÍTÁSOK
KÖNNYŰ EGY ÜLTETÉSSEL KÉPÉT 5 KORONÁRT ÖRZÉS PASZPARTYKAL 53-68 CM. NAGYSÁGBAN SZOMBATHELYI SZINES
OLAJKEP
ÁRA 10 KORONA.
KÉPÉK ÉS PASZPARTYKAL
SZAVATOSÁG
MAGYAR MARYSÁK
KÉPÉK ÉS PASZPARTYKAL
KÉPÉK ÉS PASZPARTYKAL
KÉPÉK ÉS PASZPARTYKAL
KÉPÉK ÉS PASZPARTYKAL
KÉPÉK ÉS PASZPARTYKAL

AZ EGYETÉRTÉS VASÁR NAPJA

HETI MELLÉKLETE AZ „EGYETÉRTÉS”-NEK

Tompa Mihály első szerelme.

Írta: LENGYEL MIKLÓS.

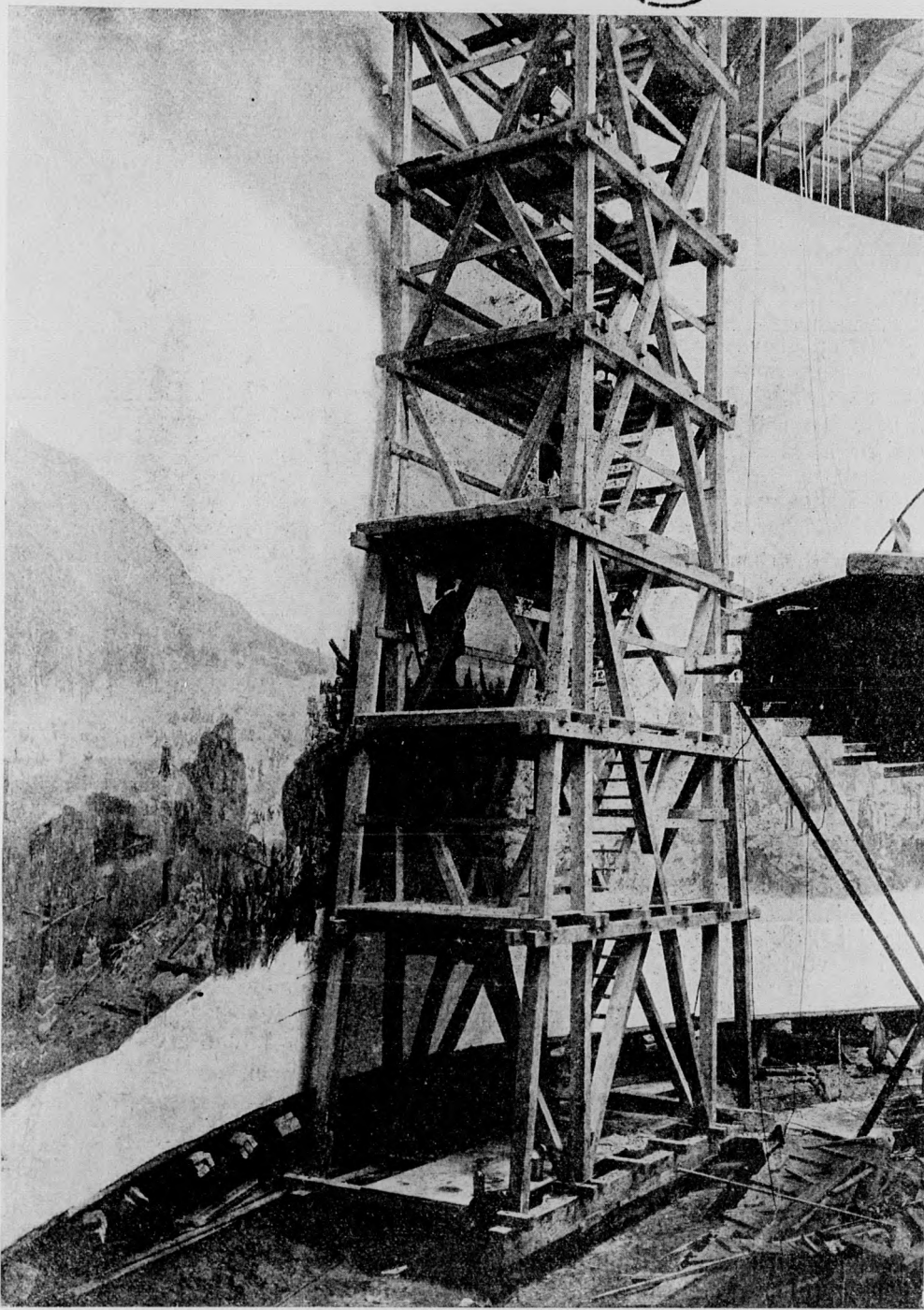
Tompa iskolatársai között volt egy Böszörményi Károly nevű ifju. Közte és a költő között vonzalom, majd tartós, meleg barátság keletkezett. A két ifju együtt rándult ki Laskodra, Böszörményi Károly rokonaihoz. Itt ismerkedett meg Tompa Böszörményi Katalinnal, aki csakhamar fölkellette érdeklődését, majd szerelmét. A legelső művelt, urilány volt, aki eléje került. Előzékenyen és udvariasan bánt már ismert nevű költővel; csodálatos-e, ha Tompának szeretetre annyira sóvárgó lelke a legtökéletesebb nőt látta benne. Az ilyen szerelem ritkán tartós. Ujabb leányok kerülnek a tapasztalatlan ifju szeme elé, akik elhomályosítják, majd teljesen kiszorítják az elsőnek alakját. De Tompára nem alkalmazhatjuk ezt a közönséges mértékét. Régóta áhítozot már a csendes, boldog házasság életre és még eddig sohasem érezte a szeretet melegét, különösen nők részéről. Sok érzés fonódik benne össze s egymástól erőre kapva szerelemmé izmosodik. A költő nem kíséri figyelemmel szerelmének ébredését, erősségének okait, csak azt érzi, hogy e leány elvétele boldoggá tenné, visszautasítása pedig szerencsétlenné. Különben sem tartozott a változatosságra, mozgalmasságra vágyódó férfiak közé; azok közé sorozhatjuk, kik a férfibe a nő iránt oltott szeretetet egyre tudják koncentrálni.

1842-ben írhatta az alább közölt szerelmi vallomást, melyet Vozári cikkéből közlök:

„Itt van az ígért hajfűrt, piros szalagja jelenti, hogy szerelmem irántad oly lángoló. Oh kedvesem! én csak azért kívánok élni, hogy veled élhessek; csak azért kívánok boldog lenni, hogy téged boldogíthassalak. Képeddel aiszom el, képeddel álmodom, képeddel ébredek fel, szüntelen csak egy gondolatom van és az te vagy; s midőn Istenemnek imádkozom is, csak te rólad gondolkozom. De mit tehetek én erről! Látod édes Katikám! nem nyílik virág a jöltevő nap nélkül; pusztaság és kiételek az én életem nálad nélkül; te vagy életemnek tavasza, napja, reménye, mindene. Hányszor nem csókolom meg forrón a tőled nyert emlékeket! Oh csak tizedrésznyre szeretnél is te engem, mint én téged szeretlek! Te vagy vigasztalásom minden szenvedések között. Te érted fogom könyv mellett virrasztani az éjszakákat, míg örökre enyém nem leszesz; oh légy hív és szeresd a te érted sirig lángoló Miskádat!”

Gróf D'Orsay Mária
Augusztai főhercegnő kedvenc udvarhölgye, a ki családi okokból vált meg a budavári udvartól.

Feszty Árpád munkaközben.

A kitűnő művész toronyszerű állványon a „Magyarok bejövetele” című hatalmas körképén dolgozik, mely néhány nap előtt nyílt meg a városi múzeumi múzeumban, hol állandóan tömegesen látogatják.

Böszörményi Káthához való szerelme nagy mértékben fokozta munkaerőjét. De minél közelebb jött az ábrándvilág megvalósulása, annál több gond gyötöri a költőt. Állása, vagy csak állásra való kilátása sincs a közeli jövőben. A „Honderű” ugyan munkatársának szólítja fel már 43-ban, de ez kevésbé tokozta jóvedelmét. Elkeseredve gondol arra, hogy mint költő sohasem fogja kenyerét megszerezni. A nehézségek nagyon fájnak, de egyelőre nem homályosítják el érzelmét. De nagyon gyötördik. Nem tartozik azok közé, kiknek a gyorsabban járó vér hullámai elborítják agyát, megszüntetik a józan ész működését s képesek szerelmesüket magukkal a nyomorba ragadni. Sokkal jobban ismerte már a szenvedést, minthogy bátorsága lett volna egy leánnyal megosztani. Pedig igen szereti a leányt, amiről nemcsak az előbbi levél győzhet meg bennünket, hanem a lány testvéréhez, Károlyhoz intézett sorai is.

„Édes Károlykám, hidd, hogy én vágyaim legfőbbikét érném el, ha Patakra jönnél, — én, Isten tudja mikor menendek hozzátok; erre nézve lelkem állapotját le-

írni csaknem lehetetlen, szívem tudja, hogy a dervis Mohamed sírját, vagy a hívő Jeruzsálem szent tájait; a halhatatlan lélek mennyet és Istenét nem óhajtja hőbben, mint én Katimat; én őt oldalomnál szeretném látni örökké; azon néhány perc, mit — mint pusztaság látogató — körében élveznék, eltávoztom után a legszilajabb fájdalmat keltené fel lelkemben, ismét örült szenvedély ragadna meg, míg másról bírnék egy pillanatig gondolkozni, mint róla; barátom! mit mondjak? nem értené meg egy világ; nem értenél te! Óhajtánál-e mennyben lenni egy pillanatig, hogy aztán annak elvesztése tisztesen, százszorosan szaggatná maró kinnal lelkedet? Most látam én őt egy pillanatra?! miért azon szörnyű kétséggel: hogy a jövendő mit szül, nem tudom! Jelenjék meg nekem egy Isten s mondja ezt: ne félj! ő a tied! Óh barátom, akkor látni fogom őt százszor egy év alatt, minden pillanatban... De így barátom! cél, remény és kinézés nélkül... ah! lelkemben egy hur pendül meg, mely végtelentül fájó hangot ad.”

E levél sok tekintetben világot vet a költő első szerelmére. Mély és erős érzelmek voltak az, amely sok gyötrelmet okozott neki. Társaságba abban az időben nem járt. Ha ellátogatott volna a pataki lányos házakba, talán — ha nem is homályosult volna el a lány alakja — nem érezte volna oly erősen a fájdalmat. De magára volt hagyatva s magányában előtte állt a Kata alakja, hogy újabb és újabb munkára buzdítsa. Majd észrevette, hogy a küzdelem hiábavaló a lány nem lehet övé soha; ekkor aztán beállott nála bizonyos fásultság, elernyedés.

Képzeteiben már ekkor összefort jövője a Kata képével, hogy talán nem is tudja nélküle elképzelni. A halandó ember törekény testének akkora fontosságot tulajdonít, hogy nehezen tudja elképzelni halála esetére a világrend változatlanágát, mert megszokta magát közép-pontnak tekinteni. Tompa is addig szövögette ábrándképeit a csendes házról, melyet virágos kert vesz körül, a pajkos gyermekekről, kik térdén lovagolnak, a szeretetről, melynek melege eltölti egész otthonát, míg mind ez ábrándképeinek középpontjává ő és Kata lett s már ábrándképeit csak ezzel a lánnyal kapcsolatban tudta maga elé varázsolni.

S mégis elszakad tőle. Szomorú és vigasztalan anyagi helyzetén kívül más okok is közrejátszottak, de ezeket nem láthatjuk teljesen tisztán. Legfontosabb a szakításra az a levél, melyet Károlyhoz, a lány testvéréhez intézett.

„Én véghetetlen számandó, borzasztó szerencsétlen vagyok — írja barátjának — sorsom itt maradni kész még egy évig — örült szenvedélyem óriási erővel korbácsol a cél felé; édes Károlyom, de értesz engem, mert ha te sem, úgy ki értene a világon? Barátom! Katiról minden szó, minden tudósítás örülté tesz s szilaj kinnal rágódik át lelkemen.

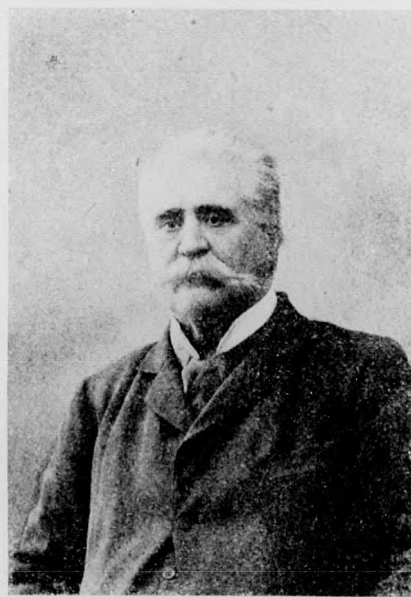
Ha írjátok, mondanátok, hogy ő nyugodt, elfelejtett, nem függ rajtam, hogy ő mint én nem szenved, Istenemre esküszöm, én nyugodt, boldog volnék, de most ébren és álmomban egy irtózatós rém kiáltja lelkembe: „ki téged boldoggá tenné, kit te boldoggá tennél, szenved s a sors falat vont közétek?“ ez irtózatós — látod, ezerszer számítom el éjjel, két év alatt legfőlebb talán célt érek. De két év örökkévalóság nekem, tűrni, várni nem tudok . . . Hányszor próbáltam pohárba ölni ez örült szenvedelmet! nem megy! a barátok kurjongatása, a pohár csengése közt lelkem rajta függ. Előbb tudnám megátkozni anyám szent porát, mint őt egy percig elfelejteni. Régen nem próbáltam imádkozni! . . . nem is fogok, ő Istent is kiveri eszemből s ha elgondolom, miért nem adott az Isten nekem oly vastag tudatlanságot, mint a hottentottnak és annyit, hogy izzadva dolgozván elég lenne két-tónknak?“

E fizikai, de nem érzelmi szétválásnak

Riegler Ede József
fővárosi közismert tekintélyes nagyiparos, a ki e hó 15-én Edlachban meghalt.

tagadhatatlanul fontos tényezője volt a kenyér. A sors „falat emelt“ közéjük. Levelében költőnk egyetlen elfogadható oknak ezt hozza fel. De kétségtelen, hogy mi nem fogadhatjuk el egyetlennek. Hisz Tompa előtt nagy tervek állottak, melyeknek kivételét a fiatalos fantázia nem láthatta oly végtelenül nehezeknek, még akkor sem, ha oly sötétnek is mutatta olykor-olykor a világot, mint költőnké. Különben ő maga is említi, hogy két év múlva remélhetőleg célt ér; a szerelmes férfi ilyenkor nem bontja fel a viszonyt; fiatalok még mindketten, várhatnak. Ha más okokat keresünk és jelleméből akarjuk kimagyarázni a szakítást, eltévedünk abban a labirintusban, amit emberi léleknek szoktunk mondani. De egy körülményt semmi esetre se szabad mellőznünk. Tompa ez

Tömösváry Lajos,
a vidék legérdemesebb sziniszagatói és drámai szinművészei egyike, Debreczenben meghalt.

Vajda Béla,
a Schlick-féle vasöntőde és gépgyár r. t. igazgatója, kinek 35 éves szolgálati jubileumát ünnepelte a gyár egész tisztikara és alkalmazottai.

időben veszedelmesen beteg. Ez a betegség akár közvetve, akár közvetlenül részes volt a szakításban. Állapotáról maga mondja a következőket: „Állapotom nem rossz, csak hogy beteg vagyok, a mellem megveszett, tajtékos vért köpök és sárga színű vagyok; ha így megy, jól leszünk nemsokára, mindegy.“

Böszörményiékkel nem szakítja meg az összeköttetést, sőt az anyának is ír; igaz, hogy nem meri elküldeni. De Károlyval továbbra is fenntartja a jó viszonyt s leveleiben nem feledkezik meg Kata üdvözléséről. Majd a lány képe lassanként elhalványult előtte; az a tudat, hogy nem lehet az övé, háttérbe szorította a jövőre vonatkozólag épített tervekből s végre teljesen kiszorult Kata alakja abból a fantáziaalkotta csoportból, melynek középpontja oly sokáig ő és maga a költő volt. A laskodi szép napokat háttérbe szorítják más szép napok, a pesti izgatott életmód, az érvényesülésre való törekvés, a folytonossá vált gyengélkedés. Az összefűző szálak meglazulnak, a szerelem barátsággá halványodik, amely megmarad még akkor is, mikor a lány férjhez megy egy szatmármegyei birtokoshoz. Nem felejt el munkáiból tiszteletpéldányt küldeni neki, sőt kevésbé halála előtt is rá gondol s egy arcképet küld az összetört, haldokló költő az elhervadt ideáinak. Így végződött a költő első szerelmi regénye, melynek lefolyását igyekeztem érthetővé tenni, bár a való okot, vagy okokat Böszörményiék sem tudták; a megoldást, a magyarázatot Tompa vitte magával sírjába.

Az irodalomtörténetírót a költő élete csak annyiban érdekli, illetőleg életének csak azok az eseményei és tettei fontosak rá nézve, melyek világot vetnek az illető író jellemének fejlődésére, műveltségére, gondolkodásmódjára, boldogságának vagy szerencsétlenségének kialakulására. Ezek is azért és annyiban, mert könnyebbé teszik az író vagy költő munkáinak megértését, értékelését. Az író életében beálló fordulatoknál mindig előtérbe tolnak az a kérdés, maradtak-e e sorsfordulatnak emlékei az író munkáiban. Vizsgáljuk meg ebből a szempontból Tompának Böszörményi Katához való vonzalmát!

Valószínűleg 1841 őszén találkoznak először s ugyancsak ez év novemberében ott írta költőnk „Ligetben“ című költeményét. Az őszi táj hervadása felébreszti lelkében az elmúlás gondolatát; ami annál könnyebben történhetett, mert akkor már viaskodik szervezete a később elhatalmasodó betegséggel. A haláltól nem fél, csak azt kívánja, hogy emléket szeretettel őrizték meg.

Lányka! lányka! majd ha ablakodnál
Látsz haladni gyász kíséretet,
S a koporsón őszi, sárga lomb áll:
En leendek a kiszervezett . . .
Elborulva szép szemed sugára,
Mondd utószor: béke hűit porára!

És a holtak nyughelyére jőj el!
Új porával áll egy sírhalom.
Míg felette bánatos nyögéssel
Eng feléd az esti fuvalom,
Mintha sugná: aki érted éltem:
Karjaidban szebb álmot remélttem.

Dr. Preszly Elemér
a váci kerület új országos képviselője, a ki e napokban lefolyt pótválasztáson nyert túlnyomó többséget Mitényivel szemben.

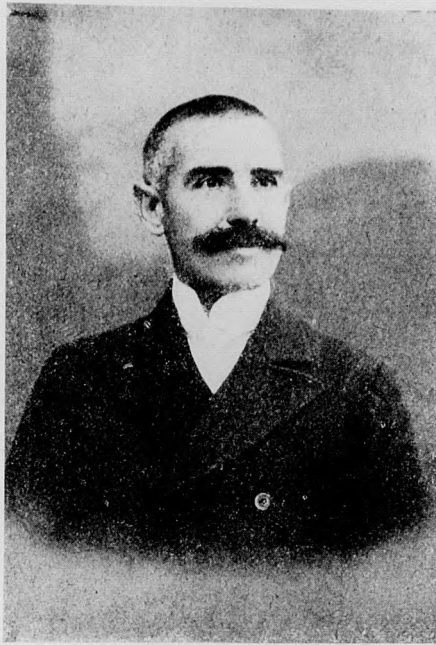

Csemez István
györmegyei nagybirtokos, a kit a tétli kerületben nagy lelkesedéssel, egyhangulag választották meg országos képviselőnek.

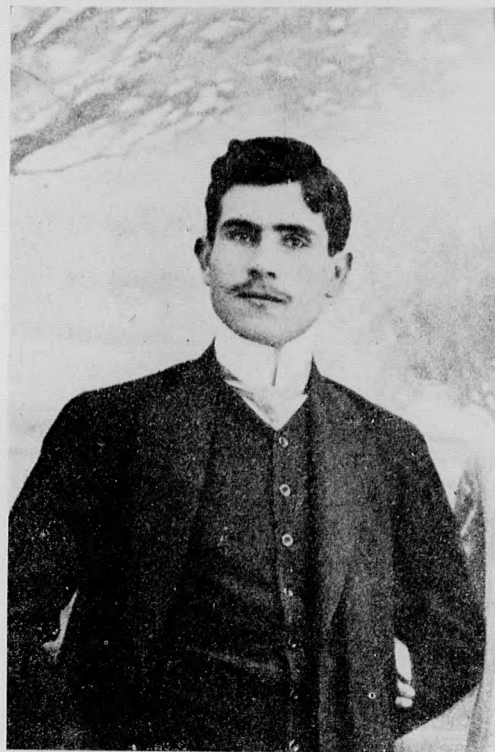
A most alakult zombori „Sorompó” magyar iparvédő egyesület tisztikara.

Vértési Károly a „Sorompó” kezdeményezője és díszelnöke

Zsuljevits Ernő a „Sorompó” díszelnöke.

Magyarits Mihály a „Sorompó” Kath. Legényegyletbeli alelnöke.

Prokópy Imre a „Sorompó” szervezője és elnöke.

Dr. Szondy István a „Sorompó” főtitkára.

Sauer Sándor a „Sorompó” a keresk. isk. tanulóiból alakult alosztály alelnöke.

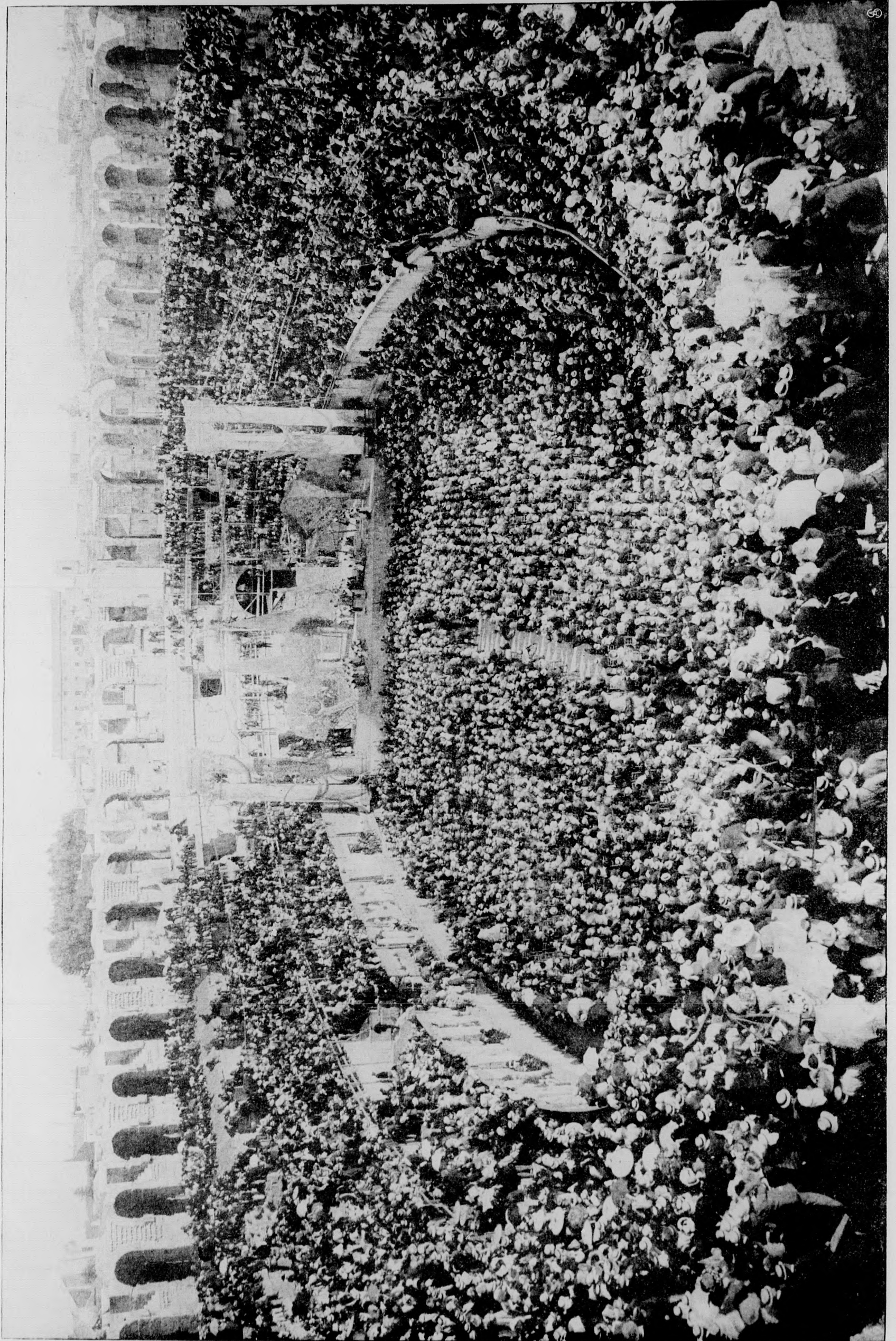
Dr. Novák Elemér a „Sorompó” alelnöke.

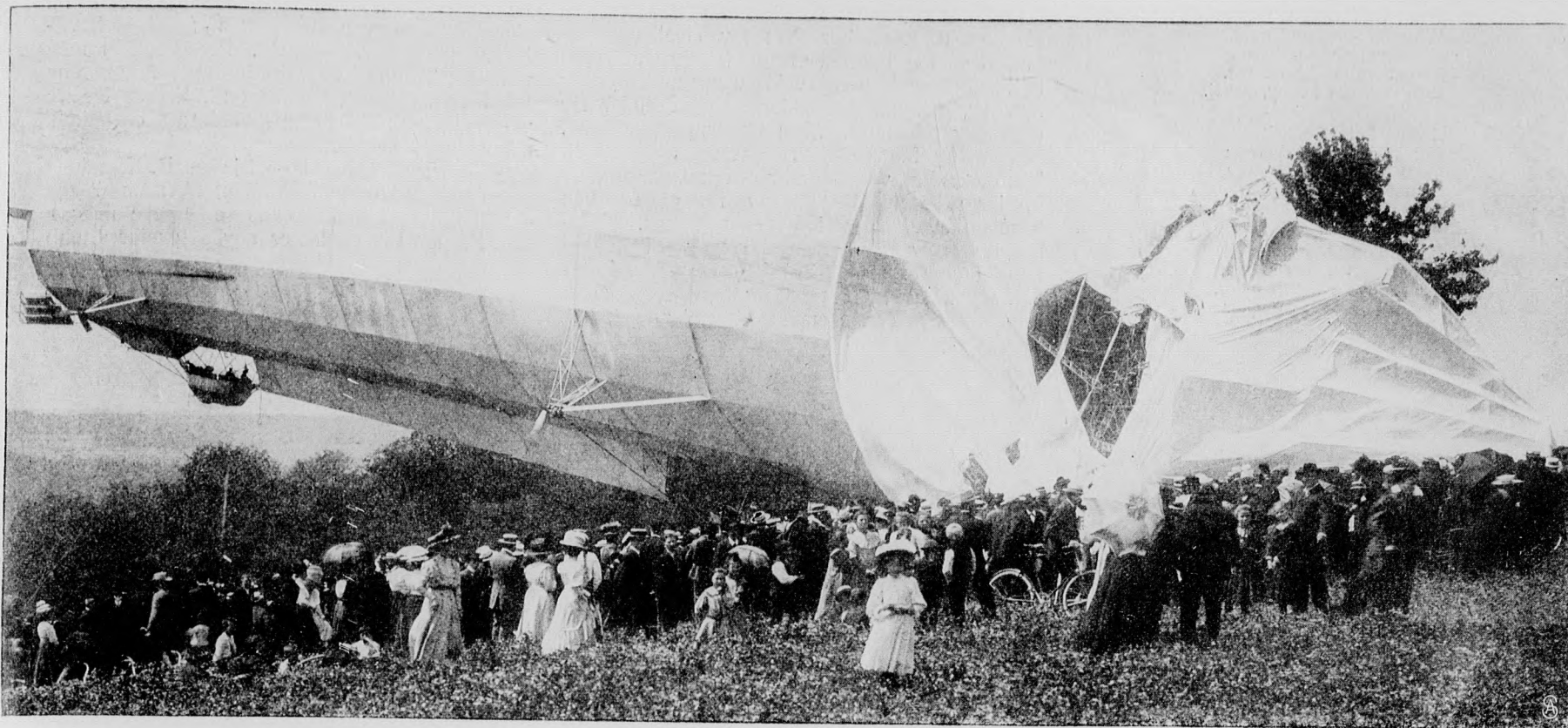
Rittinger Antal a „Sorompó” díszelnöke.

Dr. Kovács Antal a „Sorompó” az áll. főgimn. ifjúságából alakult alosztályának alelnöke.

Dél-Franciaországban több nagy avéna, amelyekben meleg időben előadásokat rendeznek. A legnagyobb avéna Arlesben van. Jelen képfünk Gounod „Miraille” című operájának előadását ábrázolja, amely előadást június elején tartották még Provencében.

Gróf Zeppelin léghajója mely Göppingen közelében alászállva, egy körtefában fennakadt és megsérült.

Ejts könnyűt! a büemelte dombot
Részvevő könnyűd beszenteli
S mely rá tűzve áll, az őszi lombot,
Bárha nem fog többé zsengeni,
Vedd! s ha jó az új tavasz virága,
Hivedet jelenti száraz ága.

A költemény teljesen rávall a Bajza iskolájára. Az érzés szentimentalizmussá gyöngül, mint a többieké; a forma tökéletes, de a nyelv erőtelen.

Valószínűnek tartom, hogy a „Kedvesem-hez“ című dal is Böszörményi Katához szól.

Lánykám! házám! jelszinetek,
Mert nem különbözik,
Szívem nektek nagy és örök
Hűséget esküszik

S míg más az oltár zsámolyán
Imádja Istenét:
Oh! én csak egy imát tudok:
A hon s leány nevét!

A költemény már csak azért is érdekes, mert mintául szolgálhatott Petőfi híres sorainak:

Szabadság, szerelem!
E kettő kell nekem.

Tompa költeménye mintha feloldva adná azt, amit Petőfi tömören és hatásosan tud ki-

Prévost Marcel, a „Les Demi-Vierges“ szerzője, kit a francia Akadémia az elhunyt Sardou Victorien helyére, tagjai sorába választott.

fejezni. Nagyon érdekes példa ez arra, hogy nem új gondolatokat kell csupán teremteni, hanem akkor is megvan a hatás, ha a költő

régi gondolatokat új formába önt. A költemény hatására, emlékezetben maradására, értékére két egyenlő tényezőként szerepel a gondolat és a forma.

Barátjának és kedvesének anyjához intézi „Nyílt levél egy hölgyhöz“ című költeményét. Szerelmének ébredését írja le benne. Még reménykedik, hogy övé lehet a leány s ezzel egy csapással nyer szerető feleséget, gondozó anyát, hű barátot Február 20 án (1844) kelt levelében megemlékszik e költeményről.

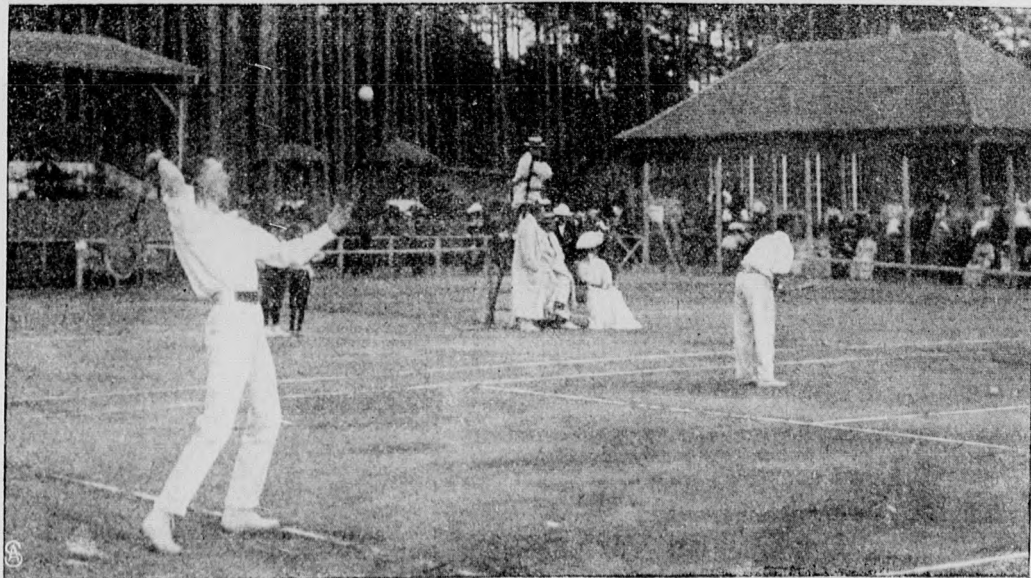
„Nyílt levelem — mondod — szívesen vettetek — örülök édes Károlykám! talán meg nem haltam még emléketeknek — én — mit ott irtam, csak árnyát irtam ki keblem érzeményének, mit irántatok érezni soha meg nem szünök, nincs percem képetek nélkül s igazán: Társaságom lángzó érzemények, kínos emlék és kihalt remények. Ábrándozónak ne tarts; az élet, a kopár élet, a hideg való eléggé kiábrándítanak, de ha veletek viszonyom elibem áll, édes és sujtó visszaemlékezések kíséretében, lehetetlen el nem lágyulnom, de hagyjuk e nekem igen fájó tárgyat! neked talán unalmas!“.

Két hatalmas érzés viaskodik ekkor költeményben. Egyik — mint leveléből láthattuk — a magasba törekvés, a kiemelkedés után való erős vágy. A másik a nyugodalmis családi életre sóvárgás. Az utóbbi alaptermészetéből folyik s pár évi küzdelem után teljesen elnyomja a másik érzést, mely rendesen csak egy életkorszaknak sajátja. De ez időtájtban e két érzésből folyik lelkének nyugtalansága. E nyugtalan hónapokban hosszabb ideig vigasztalására voltak az elmúlt szép napok és a jövőben való reménykedés. A fiú barátsága, a lány szerelme sok boldog pillanatot szerzett neki.

Ez évben (1844) kelt a fennebb közölt Böszörményi Károlyhoz intézett szakító levél, melyben a sorsot okolja, hogy nem veheti feleségül a leányt, kit különben szívesen hozzáadtak volna. Szintén 44-ben jelent meg a „Honderű“-ben „Vallomás“ címen egy költeménye, mely a következőket mondja magáról:

Minden csinos hölgy fejecke
Lángra lobbant hirtelen;
S hogy másképp leend, ki tudja?
Szívem mindig azt hazudja:
Hogy szerelme végtelen!

És az ajk, a szív bolondja,
Mézes-mázos ige rajt;
Szól nem érzett fájdalomról,
Üdv-, hűségéről, sírhalomról,
Esküszik, könyörg, sóhajt.

A német trónörökös minden testedző sport barátja, tennis-játszás közben.

18 ezer ember egy fényképén.

Dél-Franciaországban több nagy avéna v, amelyekben meleg időben előadásokat rendeznek. A legnagyobb avéna Arlesben van jelen képeink Gounod „Miraillé“ című operájának előadását ábrázolja, amely előadást június elején tartották meg Provençében.

S mit tagadjam, drága szépek!
Mindezeknek hinni baj!
Erről annyi szöke-barna
Tudna szólni, ha akarna,
Szól is annyi könnyű sóhaj.

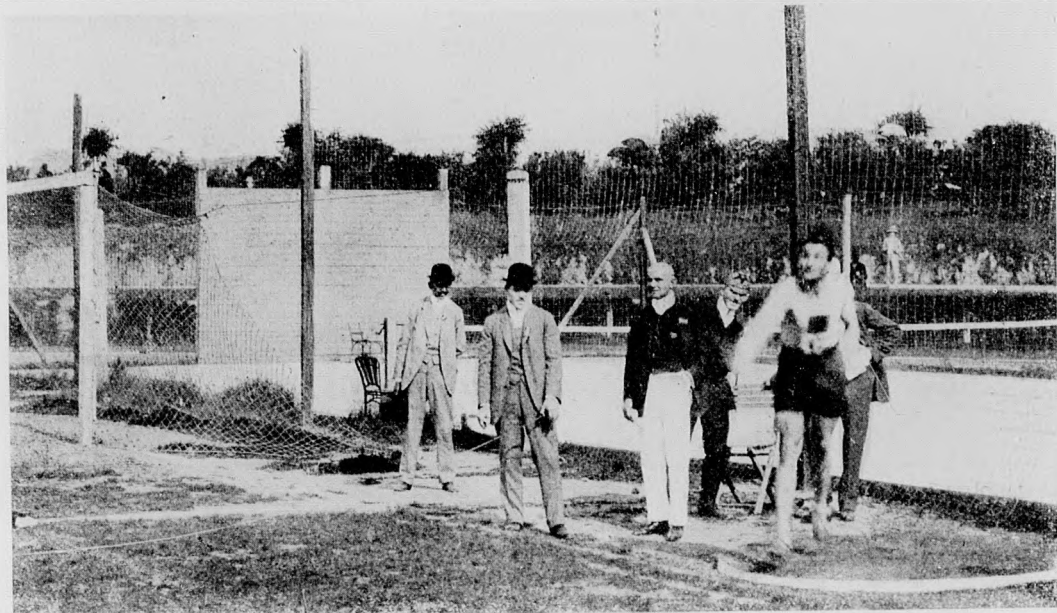
Életem bohóskodásit
Ah, ha jól felgondolom:
Sirva térvén tűzhelyemre,
Hamut hintsek e fejemre,
Vagy kacagjak? nem tudom!

Emléklül nyert fürteimből
Nem régen azt álmodám,
Vala fonva szörnyű ostor,
S egy kísértetes kolostor
Cellájában várt reám stb.

Ha e költeményt egybevetjük Böszörményi Katához és Károlyhoz írott leveleivel, egy pillanatra el fog bennünket a kétség, helyesen ítéltük-e meg Katához való vonzalmát, mikor igaznak, mélynek és tartósnak mondtuk? De csak egy pillanatra. Mert ha meggondoljuk, hogy egész fiatalságában visszavonult életet élt költőnek alig volt alkalma lánytársaságokba jutni s saját megjegyzése szerint ez években barátain kívül alig érintkezett valakivel, beláthatjuk, hogy e költeménye csak pillanatnyi hangulatnak a szüleménye Böszörményi Katának sok keserves órát okozott vele, valószínűleg s sértve érezte érzését és nőességét, ha-

nem hiúságát is. Végtelenül fájhatott neki, ha elgondolta, hogy egyike volt a fiatal és hevülékeny költő játékszereinek. Pedig ekkor még remélték Tompa visszafordulását. A szegény leány elkeseredését levélbe önti. Erre a levélre válaszol költőnk s megmagyarázza a családnak a költemény keletkezését.

„Csak képzeld — írja — B. K.-nak — ennek a kis bohónak mi jutott eszébe? egy honderű humorisztikus versemet elolvassa „Vallomás“ címűt, ez egy a legsikerültebb

Mudin Imre, a súlydobás bajnoka, 13 m. 46 cm.-es rekordot dob.

Bodor Ödön megnyeri a negyed ang. mf.-es bajnokságot Wiener Frigyes ellen. 53 1/2 mp. alatt.

Simon Pál, megnyeri a 100 yardos futóbajnokságot 10 3/4 mp. alatt.

Antal Pál, a diszkoszvetés bajnoka.

Dr. Vadon Géza, a magasugrás bajnoka.

A Magyar Atlétikai Szövetség jun. 20-iki bajnoki meetingje a margitszigeti pályán.

Zuber Ferencz amateur felvétele.

darabom s a magyar irodalom annyira parlag humorisztikai mezején — dicsekvés nélkül mondom — a jobbak közé tartozik. Vörösmarty s a szörszálhasogató vén aesthetikus Szemere Pál szerint is, s hát mondom elolvastván, Jármly Miskához egy levelet ír, amelyben hinni akarja, hogy én saját becses éneket festem ott le s az életem tükre, nem tudtam, mosolyogjam-e, vagy bosszankodjam e furesaságon, úgy írom e levél utolsó felét is, add által neki Károlykám és kegyetlenül csókold össze érettem és helyettem.“

Az első szerelem sokáig tartott. Vizsgálva Tompa költeményeit, mégis kevés emléket, legalább határozottan rávonatkozó emléket találunk. Ennek abban keresem és találok meg a magyarázatát, hogy költőnk nagy változáson megy át és később kifejlődött ízlése igen sokat adott át az első költeményeiből az enyésetnek.

A szerelem elhalványul, de e kis regénynek még nincs vége. A költő továbbra is benső, igaz barátságban marad a Böszörményi családdal. Az anya temetésére őt hívják meg, (már akkor lelkész), ő vezeti be az írók társaságába Károlynak ifjabb testvérét, Józsefet, akihez egyik költeményét is intézi. A lányt pedig nem felejtí el soha. Ott él lelke mélyén, mint egy kedves emlék. Mikor érzi a nagy pillanatot, a halálnak közeledését, eszébe jut első, igaz szerelme. A reménykedés, a fájdalom, a fél ékenység már régen eltűnt lelkéből, hogy helyet adjon a visszaemlékezésnek s az előtte képzeletében megjelenő leányalak hozza magával az ifjúságnak, az erőnek, az életnek gondolatát a haldokló beteg szobájába.

Elgondolkozva Tompa első szerelmén, az azt követő nyugvó ponton, aztán második, szintén mély és igaz szerelmén, egy kép ötlük eszünkbe. Az érzés felkorbácsolja a nyugodt lelket, mint a szélvész a tengert. A hullámok tajtékozva kergetik egymást; összeölelkeznek; majd alább hagy a vihar, a tenger tükre sima, kietlen csend terül el a vizek felet. Az egyik hullám lekerül a mélybe, a másik a magasba, hogy többé ne lássák viszont egymást. Vagy ha a színen, vagy mélységben ismét egymásra bukkanak, úgy látják egymást viszont, amint más habok után futkosnak enyelegve, vagy tajtékozva; amilyen szél kergeti őket.

Kenyér után.

Szép verőfényes áprilisi nap,
Az utcákon az élet zsong, kacag,
És én, az elhagyott beteg:
Kenyér után megyek.

Jäger Mari
a hódmezővásárhelyi méregkeverő

Bodor Odön, megnyeri a 1/2 angol mf-es bajnokságot Nagy József ellen 2 p. 6/5 mp.

Amiótt meg, a vig utcaszegleten,
Virágokat kínálgatnak nekem:
Rózsákat, szegfűket... Ó istenem,
Hát gúnyt űzöl velem!

Egy könyvesbolt előtt megpihenek,
Nézem a kirakott könyveket.
Egyiken „Versek”, rajta a n evem,
És majdnem könyvezem...

Tovább megyek, mert ha fellázadok,
Bezuzom a fényes kirakatot.
Honnan nevem oly büszkén kikacag,
És engem megtagad!

Szép, verőfényes áprilisi nap,
Az utcákon az élet csak kacag,
És én, a koldus, nyomorult, beteg:
Kenyér után megyek.

Fehér virágok.*

Fehér virágok, lila virágok,
Valakit várok, valakit várok,
Ébredő hajnal, álmodó este,
Csak ő rá várva, csak ő rá lesve,
Titeket nézlek halavány virágok,
S várok . . .

Ha sóhajtatok, csendesesen, halkán,
Sóhajtok én is a versben, dalban,
Amikor vígan fogadtok engem,
Dal, mosoly, illat csókossza szerelmem,
Veletek érzek mosolygó virágok,
S várok . . .

Karafiáth Jenő.

Peterdi Andor. * Műlatvány a szerző „Akkordok” című kötetéből.

Jäger Marit csendőri fődözzettel a börtönbe kísérik.

Plohn Nándor hódmezővásárhelyi fényképész felvételei.

A miniszteriumi asszony.

(Egy budapesti kávéházban két asszony beszélget: az egyik feltűnő elegáns, szép nő, a másik egyszerű vidéki asszony.)

Az elegáns: És miután ilyen véletlenül összetalálkoztunk, mond el, édesem, mit csinálsz, hogy vagy, hogy éled világod?

Az egyszerű: Bizony nem sokat mondhatok. Élünk, éldegélünk csöndesen. A gyerekek rosszak, a féjmem küzd a létért. Hanem látom, te pompásan nézel ki, rémisztően elegáns vagy. Egy kicsit furcsának is találom ezt, mert hiszen, ha jól tudom, nem valami fényes sorban voltál, mikor Pestre kerültél. Aztán a férjed is csak egyszerű miniszteri díjnok. Talán örököltél, édesem?

Az elegáns: Dehogy, dehogy! Kiismerem magam, annyi az egész. Tudod, igazi pesti asszony lettem belőlem.

Az egyszerű: Nem értelek, édesem.

Az elegáns: Az úri világban engem úgy hívnak: a miniszteriumi asszony.

Az egyszerű: Most még inkább nem értelek. Mi az a miniszteriumi asszony?

Az elegáns: Majd felvilágosítlak, tudatlan kicsikém. Hiszen tudod, drágám, a férjem soványkeresetű ember. Abból a pénzből, amit ő hazahoz, még fűtőanyagot sem lehetne vásárolni. Ebből az következik, hogy nekem is foglalkozás után kellett nézmem. Naponkint reggel 9 órától déli 2 óráig bejárok a miniszteriumokba.

Az egyszerű: A miniszteriumokba?

Az elegáns: Igen, a miniszteriumokba. A kultusz-, a hadügy-, a kereskedelemügyi, a földművelési, a belügyi és a pénzügyi miniszteriumokba.

Az egyszerű: Jesszusom! Mit csinálsz te annyi miniszteriumban.

Az elegáns (ravaszul mosolyog): Ez az, fiacskám. Itt van a kutya eltemetve. Hát figyelj ide, majd elmondom, mi mindent csinállok én a miniszteriumokban.

Az egyszerű: Kíváncsi vagyok.

Az elegáns: Odahaza leírok egy szelvet papírosra egy számot, például 6338/1908. Ezt beteszem a ridküllömbe és bemegegyek a belügyminiszteriumba. Ott benyitok egy szobába lehetőleg olyanba, amelynek ajtaján valamely nagy ur, például miniszteri osztálytanácsos címe van kiírva. Ott aztán így szólok: „Pardon, az uram ügyében jövök felvilágosításért, az aktaszámot is elhoztam!” Mondhatom, édesem, mindenütt barátságosan fogadnak és ajtóról-ajtóra szívélyesen utbaigazítanak. Ahol valamelyik ur nagyon is barátságosan fogad, annak szobájában ott felejttem az aktaszámot.

Az egyszerű: Nem értem, nem értem.

Az elegáns: Igen, ott felejttem az aktaszámot és visszamegyek érte. Bájosan mosolygok és így szólok: „Pardon, itt felejtettem az aktaszámot!” A többi aztán magától jön. Az osztálytanácsos beszédbe elegyedek velem, egyre barátságosabb lesz és végre egy pásztor-óráért könyörög.

Az egyszerű: És te elmegy?

Az elegáns: Istenem, mit tegyek? Az ember nem tud egy ily nagy urnak ellenállani. Aztán tudod, ez Pesten már így szokás. Az asszonyok csak elvben ismerik a hitvesi hitiséget.

Az egyszerű: És ez minden miniszteriumban így megy?

Az elegáns: Így.

Az egyszerű: Akkor igazán miniszteriumi asszony vagy és nemsokára palotád lesz Pesten. Látod, ez esetben megtehetnél nekem valamit.

Az elegáns: Mit, édesem?

Az egyszerű: Ha házad lesz Pesten, végy magadhoz minket házmesterpárnak, az jövedelmező foglalkozás volna nekünk.

Az elegáns: Helyes, ígérem, hogy ez esetben megteszlek házmesternőmmek.

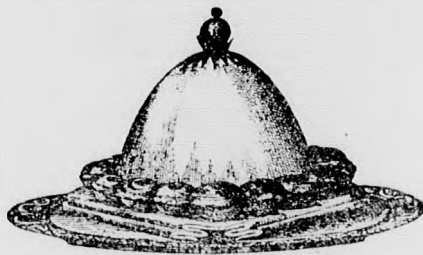
Az egyszerű (hálással): Köszönöm, köszönöm.

Az elegáns (dörömböl a pincérnek és kifizeti a két kávét).

TARKA MOZAIK.

Látogatóruha. Képtünk párisi modellruhát ábrázol. A piskótaszínű selymvászon ruhát egészen testhezálló tunika fűdi. A tunika, mely elől rövidebb és hátul hosszabb, zománcgombokkal csukódik a baloldalon. A meli fölött és a felső ujjakon himzett csík látható. A válltartók elől egy nyíláson keresztül vannak húzva. A kivágott derék alatt krémszínű csipkebetét. A mélyen a fejbe húzott világos szalmakalap piskótaszínű selyemmel van borítva s baloldalt hosszú fehér toll van tűzve.

Töltött bomba (képpel). E fagyalt készítése csak annyiból jár több nehézséggel, hogy sok apró forma kell hozzá, melyben a fánk alakú apró díszet készítenek, de ha ezzel nem rendelkeznek, a fagyaltfánk helyett habfánkot lehet körülrakni. A töltött bombához 2 vagy 3-féle fagyalt készítened és mindegyik külön szelencében fogyasztandó. Egy kúp alakú formát bekenünk ujjvastagságyira citrom- vagy ananász-

Töltött bomba

fagyallal, ebbe rakunk egy réteg málnafagyallatot és a legbelsejét csokoládéfagyallal töltjük meg, aztán a megteit formát szózott jég közé ássuk. Asztalkendővel beborított tálra kiborítva, a tetejére egy fánkot és köréje is fánkokat rakunk. Lehet a habfánk helyett indiánfánkot vagy friss rózsákat is alkalmazni.

A szabadkai bűnyű még mindig érthető izgatottságban tartja a kedélyeket. A vizsgálat még folyik s a fővádlottak fogva vannak. Képtün-

A szabadkai börtön.

kön a szabadkai törvényszéki épület látható a börtönökkel. †-tel jelölt utolsó cellában a meggyilkolt Haverda Boldizsárné leánya várja az ítéletet.

Látogatóruha.

Kiegészítő rejtvény.

		a		
		a	a	
	a		á	
a		á		a
	a		á	
		a	a	
		a		

1. Szép és híres kastély Trieszt közelében.
2. Olyan zuhatag ez, melynek nincsen párja.
3. Akadályt is mondhatsz e szó helyett épen.
4. A hadsereg neve volt ez hajdanába.
5. A Szaharát járják be ezek tevéken.
6. Mórok királyának volt ez palotája.
7. Itt is van ily torony Ósbuda várában.

Megfejtési határidő: július 15-ike. A megfejtők között egy érdekes könyvet sorsolunk ki.

A június 13-án közölt kampós rejtvény megfejtése: Hegedüs, delelés, hal, dalsás, som.

A sorsolás megejtetvén, nyertes lett: Pásztor István, ref. lelkes Kállósejében; címére a kitűzött díjat „dr. Hódy Lajos „A képviselőjelölt” című kötetét megküldöttük.

A megfejtők névsorát ezentul a főlapszerkesztői üzeneteiben közöljük.